

Amphidoxus ab amphi qđ est circū: et doxā qđ est gloria componis ab amphidoxus. i. ex vtraqz parte gloriosus: et producit do.

Amphimacr⁹ cri⁹ pes cōstās ex trib⁹ syllabis: ex p̄ma et vltia lōga: et media breui: et dī ab āphi qđ ē circū et macros qđ ē lōgū. idē amphimacr⁹ pes hincinde h̄is lōgā syllabā: i medio breue: et cor. ma. vii v̄l: Amphimacr⁹ p̄mā media breui lōgat et imā. Amphibrac⁹ varia postulat ire via.

Amphion: qđā cithared⁹ pfect⁹ q̄ et theban⁹ fuit. b̄ etiā sic et plura alia noia p̄ ph interdū fm̄ q̄ greca sunt: atqz p̄ fl̄ tina q̄sqz inuenies scripta. ita dicit Papi.

Ampbitheatrū: ab amphi qđ est circū: et theatrū cōponis b̄ ampbitheatrū tri. i. theatrū h̄is circū quaqz spectaculū. v̄l dī b̄ loc⁹ gladiatoꝝ circuitrit⁹. vel dī sic: qz ex duob⁹ thea tris sit fact⁹ q̄si ex vtraqz pte theatrū h̄is: qz amphitheatrū rotū ē: theatrū v̄o ex medio amphitheatro ē semi circu libh̄is figurā fm̄ Hu. Papi. sic dicit: Amphitheatrū loc⁹ rotūdus ad spectaculū factus: et cor. nālē penul.

Ampbitrites. ab amphi qđ ē circū et tero teris dī b̄ amphitrites. i. mare: a circuterēdo litus sic dicit⁹. Hrecis. Dic amphitrite q̄ terrā circūt omne.

Ampbo grecū est: et equipollet huic prepositiōi amphi qđ significat circū.

Amplector. plecto p̄ plecter cōponis cū am qđ ē circū: et dī amplector cteris aplex⁹ sū: v̄bū cōe q̄si circūcircā flectēdo brachia cīgere vel cīngi. vii b̄ amplex⁹ us ui: et amplē x̄m aduer. i. iunctim: et amplector taris frequentatiū.

Amplifico cas caui verbū actiuū penl. cor. i. amplū facio. et cōponis ab amplū et facio.

Amplitas tatis fe. ge. i. amplitudo: et dī ab amplius ampla amplū ampli: addita tas.

Ampl⁹ pla plū. cōparaf amplior plissim⁹: ampla plioꝝ plif sima: amplū pli⁹ plissimū. vii ample pli⁹ plissime aduer. et cōponis cum p: et fit pamplius. Hebre. ix. Per amplius et pfectius tabernaculū. et declinat hic et hec peramplior et hoc pamplius.

Ampulla. ampl⁹ pla plū cōponis cū bulla qđ est inflatio aq̄ et fit b̄ ampulla le: eo q̄ sit ampla ad silitudinez bulle fm̄ quosdā. sed melius est vt cōponat cū am qđ est circum et bulla: et cōuersa b in p: vt dicat ampulla q̄si ambulla. i. circa circa inflata ad modū bulle. vii ampulloſus sa sū. i. sup bus: arrogans inflatus. et ampolloꝝ aris. i. verbis supbis inflatis et sex quipedalib⁹ vti: et scribit p̄ duo l.

Amputas tasi: ex am et putot as: et est amputare ex toto vndiqz scindere vel remouere. vii in psalmo. Amputa ob probriū meū qđ suspicatus suz: et cor. pu. Et vt dicit Hu. Uites sunt putande: et nō amputande: nisi forte velinus vineā ex toto eradicare.

Amulas fe. ge. fiala in silitudine vrceoli fm̄ Hu. Papi. enī dicit: Amula vas vinar⁹ quo offert oblatio ex deuotiōe: et cor. penul. vii habet. iii. Reg. ca. vii. Fecit quoqz hirā lebetes et scutas et amulas.

Amurga fe. ge. inferior fer olei. et cōponis ab a et mergo gl: qz ab oleo se mergat inferius. et inde amurgosus sa suz: et cōparaf: vii amurgositas tatis. Et scias q̄ amurga pprie est inferior fer olei. sed q̄sqz ponis p̄ fece alterius liquoris et fm̄ quosdā dī ab amarus: qz est amara.

Amussis fe. ge. p̄ geminū s. et cōponis ab a qđ est sine: et mussolas qđ est dubito tas. Et est amussis instrumentū plūbatū cemētarioꝝ: qđ emittūt a sursū vscqz deorsū: ad p̄y pēdēdā eq̄litatē pietis vii et alio noie dī ppēdiculū a ppēdo. vel dī regula q̄ bz lapides in muro coequare. et sic dī q̄si sine dubitatione: qz cemētariū reddit certū.

ante

Ana grece sursū latine. est autē interiectio deprecantis fm̄ Papi. et accentuat in fine. Ana etiā dicit⁹ re: vii anapest⁹ pes metricus quasi percussus.

Anabatrū tri. i. cortina ab ana sursū: et batin qđ est gradus: q̄ sursū gradis et extendit. vel dicunt anabatra grad⁹ q̄

peos sursū gradis et ascendit. Iurena. Cōducto pendet anabatra tigillo. i vtraqz significatōe b̄ pōt accipi fz Hu.

Pap. v̄o dicit: Anabatra idē qđ pulpita vel grad⁹ scale. Anachoreta telcōis ge. i. heremita q̄si cor agens ad deū ieu nijs et afflictionib⁹. et deriuat ab ango gis: et fm̄ b̄ est nō men latinū. vel dī ab ana qđ est sursū et chorus q̄si celestē chorus mente inhabitans. et fm̄ b̄ est nōmē nothū: et inde b̄ anachoresis. i. heremus vel vita anachoretalis vel do mus: et anachoreticus ca cuz possesiū fm̄ Hu. vel fm̄ Papi. Anachoreta heremita reclusus qui deserta petit: et solus habitat: et pdū. penul.

Anadiplosis require supra in quarta pte in ca. de scemate: et cor. penul.

Anaphora penul. cor. vide in q̄rta pte ca. de scemate.

Anaglipha phoꝝ eminens pictura sicut est in frontispiciis ecclesiariū: et in alijs altis locis. et sunt etiā anaglipha rasa sculpta supi⁹: ab ana qđ est sursū et gliphe qđ est sculpere vel sculptura q̄si supiores sculpture vel picture: vii anagli phus pha pbū. i. sculpt⁹ et anagliphar⁹ rī sculptor. et cor. penul. siue scribat p̄ fm̄ latinos siue p̄ ph fm̄ grecos. vii versus: Dic celaturas que grecos anaglipha dicit.

Anagogē ges: excelsus intellectus: vt de deo et de angelis et homī. et dī ab ana qđ est sursū et ge qđ est terra: v̄l ab ana et goꝝ ductio q̄si sursū ductio: vii anagogeticus ca cu: q̄ tractat d̄ celestib⁹. vii anagogetice aduer. Itē anagogic⁹ ca cu: vt sensus anagogicus: vii anagogice aduer. et accentuat in fine anagoge ges. pōt etiā declinari b̄ anagogiae idem qđ anagoge et acutis in penul. vel vt dicit Papi. Anagoge ducēs sensū ad stupiora. Locutio ē q̄ de p̄mis futuris et celesti vitia futura aptis v̄l mysticis sermonib⁹ disputat. vide de b̄ in allegoria.

Ananias grā dei iterptat. Itē et syrach in lingua caldea qđ interpretat̄ decor meus.

Anantie capilli a fronte dependētes q̄si antie ab ante: v̄l ab ana qđ est sursū et ota vel otis qđ est auris: qz sup aurem dependent a fronte q̄ supior est aure.

Anapestus grece dī repcussus. greci anapestim repcussiōez dicūt: et iō sic dī: qz in eleuatiōe repcūtis a dactilo. est enī illi cōtrari⁹: et dī ab ana qđ est re et pestim qđ est pcussio et stat ex primis duabus breuib⁹ et vltima longa vt dīs sed dactil⁹ et stat ex prima longa et duab⁹ breuib⁹: vt carmina. vii qđā: Dactile duc p̄mā: mediā breuiabis et imā: Pes anapestua erit q̄ tibi bella gerit.

Anas anatis auis fe. ge. deriuat a no nas q̄si ab assiduitate natandi: qz assidue natat. vii anatin⁹ na nū: et hanatinus ni p̄ pullo anatis. Ex genere anatū qđā germane dicunt qz plus ceteris nutriat et p̄ducūt a an tis: sicut dixi supra in scđa pte: vbi egi de accentui definitiū in as.

Anastasis innīt⁹ vel resurrectio: ab ana qđ ē sursū et stasis qđ est stat⁹ vel stans: q̄si sursū statio et erectio: et cor. penul.

Anastrophe p̄bes qđā trop⁹ est et accentuat in fine. pōt etiā declinari b̄ anastrophā p̄be: et tūc penul. cor. et vltima nō acutis. de b̄ habes supra in q̄rta pte in ca. de tropis.

Anastrophā. i. stomachi sensū euertens: quum q̄s qđ accipit enomit: ab ana et stropho qđ est ouersio: qz ouertis supra qđ īmissum est: et cor. penul.

Anates ab anus ni dī b̄ anates tis. i. morbus q̄ solet ano. i. culo euenire: sicut ḥtingit philisteis: et pdū. penul.

Anathema atis ge. neu. pdū. the. et format̄ gtūs a ntō additatis: sicut neutra silia tertie declinatiōis: et cor. penul. ingtō et aspiraf media syllaba. s. the: et est anathema idē qđ dānatio excōicatio pditio sepatio: et dī ab ana qđ est sur sū et theta qđ est quedā figirua sicut facta. s. q̄ imprimes bat̄ olim in frontib⁹ dānator⁹: inde dī anathema: q̄si anatheta. i. supna maledictio q̄ solet fieri p̄ platos. vii anathemo as: et anathematizo zas. i. maledicere et excōicare: et sūt actiua: Hala. j. Si quis vobis euāgelizauerit preter id qđ accepistis: anathema sit. et ad Lorint. xvi. Si q̄s nō amat dñm nostrū iesuz christū sit anathema maranatha. Quic sit maranatha dicemus in suo loco.

A nat home. i. apertio superius incisa: ab ana sursum et thos mos sectio. et accentuas in fine.

A natinus na nū penul. pdu. in anas atis vide.

A nceps caput cōponit cū am qđ est circū: et dicis anceps pī tis mutata m. u. n: et est oīs ge. Bernardus in canticis ser mone. lxi. Anceps enī est et caducū tertenu oē: et est p̄prie anceps res que b̄z duo capita. vñ et anceps dicis hō quim dubitat: vtrū de duob⁹ vnu facere debeat: et anceps fauor qui habet se ad duo uī. vñ gladius dicis anceps: qz ledit ex vtraq⁹ pte. vñ ppheta: Gladij ancipites in manib⁹ eoꝝ et āpostolus ad Hebre. iiiij. Penetrabilior oī gladio an cipiti penul. corre. et sine r: sicut in penul. de capite nō est r: est ergo p̄prie anceps dubitans de duobus: sed dubi⁹ est in uno vel pluribus.

A ncesa vasa circūpicta et celata ab am. i. circū et cedo is et p ducit penultimā.

A ncille a chille qđ est labrū et am qđ ē circū cōponis hoc anchille lis scutū rotundū qđ cecidit a celo: Numa sacri ficante: qz circū circa labrū et marginem hz: et tunc aspirat in media syllaba: et p̄ duo l scribis sicut chille. vel pōt deriuari ab anciido dis scutū rotundū q̄si ancisum. i. circūcīsū Qui. Idqz anchille vocant qđ ab oī pte rotundū. Quaqz notis oculis angulus oīs abest. vel dicis ancile ab am et cedo dis quāsi ancisum. i. rotundū: et sic nō aspirat et per vñ l scribit: semp tñ penul. pdu. Hrecis. Amqz notat cir cū probat hoc ancile rotundū.

A nciido dis di. i. circū circa corrodere: et cōponis ab am qđ est circū et cedo dis di: mutata m. u. n: et pducit ci.

A ncile lis in anchille vide.

A ncilla le componis ab am: qđ est circū: et cilleo les: qđ est mouere: qz circū circa mouet ad seruitiū. vel ab ana qđ ē sursum et cilleo qđ est moue vel sustineo eo qz ancilla sit sus tentamentū dñe: vel ab ancon qđ est curuū. vñ ancon dī apud grecos cubit⁹: qz curuaf: vñ hancilla le: qz curuaf ad seruitiū: vel qz sit cubitus vel sustentamentū dñe.

A ncillaris ab ancilla dī hic et hec ancillaris et h̄ re. i. res an cille: vel pertinens ad ancillā: possessiū.

A ncillo ab ancilla dī ancillo las. i. ministrare verbū actiū vel seruire et tūc est neutrū: et in eodē sensu iūueniē. ancil loz aris. vñ verbalia. Ancillo cōponis ut coancillo las.

A ncillula le dimi. parua ancilla: et cor. penul.

A ncibras ab anclo anclas h̄ anclabris bris. i. mēsa diuinis officijs aptata: cui⁹ etiā vasa anclabria dicunt.

A ncidia die. i. rota hauritoria v̄l sentina. et dī ab anclo as.

A ncio anclas clavi verbū actiū. i. furari vel haurire. et cō positiū ab am et cleo cles p̄ absorbere: vel a clepo pis p̄ furari. vnde verbalia anclator trīx tio anclabilis et anclabis liter aduer. Anclo componis: ut ex anclo clas: similiter p̄ haurire: vñ verbalia.

A ncon grece latine curuū. vñ ancon apud grecos dicis cu bitus qz curuaf. et quedam ciuitas ancon omis ab ancon greco qđ latine dicis curuū: qz cōcanitatē quandā hz in portu. vñ anconites dicis apud grecos: apud nos anconi tanus: mutata s in a longā addita nus.

A nconites et anconitanus. i. de anconia. vide in ancon.

A ncora re dī ab ango gis: vel dī ab am qđ est circū et ciros qđ est manus: inde ancora quoddā instrumētu nautarū ad retinēdas naues q̄si circū manuta qz hz vndiqz vincos ad capiendas arenas vel lapides in similitudinē manū. Itē ancora est quedā nota q̄ apponit in libris. et supior et inferior. ancora supior est nota sic facta et ponit vbi res magna oīno est. ancora inferior sic fit et ponit vbi aliqd vilissime vel inconuenientē denūciatū est.

A ncoro ras. i. ancoras ligare et firmare: et deriuaf ab ancora re. et cōponis ancora cū ex et dī ex ancoro ras. vel cōponi pōt ab ancora re et ex: et cor. co.

A ncubo be. i. siccuba subintroducta ab am qđ est circū: et cubo bas: et cor. cu.

A ncus ancon dicis curuū: vñ ancon dicis cubit⁹ apud grecos: qz curuaf. vñ ancus ci dictus est qdā rex romanus:

qz brachia habuit curua. Itē ab ancon curuū dī anc⁹ ca tū. i. curuū qđ pprie dī de eis q̄ habent adanca brachia vel dī ancus ca cū ab ancilla le.

A nidegaus fe. ge. indecli. p̄prium nomē cuiusdā ciuitatis ē: et cor. pe. vñ qdā: Sic ē andegauis autū de stercore dicta. A ndreas interpretat decoris sive resplendēs vel virilis ab andros qđ est vir: qz viriliter xpo adhesit. Fuit autē decorus in pura vita: resplendens in sapienti doctrina virilis in constanti pena.

A ndroa: gēma argēti nitore hz: et dī nomē ei esse impositū qz aīoz impetus vel iracūdias domare et refrenare dicit.

A ndrogenus: genet grece: latine mulier. et componis cū andron vel andros qđ est vir: et dī androgenus na nū: vir et mulier inseparabiles. s. qz hz vtrūqz sexū. Idē de hermaphrodi ta: et penul. pdu. s. ge. vnde de h̄ vide ibidē.

A ndroma tis: gēma miri coloris et odoris. vñ et nomē hz.

A ndron sive andros interpretat vir. vide de h̄ in androgen⁹.

A ndroneū nei: ab andron dī. et est locus domicilij: vbi multi viri habitāt: sicut genetū tei dicis locus vbi multe mulieres conueniunt.

A nelia lie. i. pugna fe. ge. et dicis ab anelus.

A nhelitus tus tui. mas. ge. penul. cor. i. incitatio spūs vel flatus. et dicis ab anelus. vel dic sīm. Dris. qz a pdu. in e pro ductā inuenit conuerti: vt alitus anelitus: vel ab halitus p̄ h̄ anhelitus sīm quosdam.

A nellus li dimi. paruuus anulius.

A nelus. alo alas cōponis cū am vel ana qđ est sursum: et fit anelus la lu. vñ quidā vitoise aspirant e in anelus. i. anni⁹ vñ hic anelitus tus: et anelosus sa suz: et anelo las anxiari sīm. Dris. tñ vult qz anhelo as aspiret sicut dictū est supra in prima parte in ca. de syllaba: et sic videt cōpositū ex am et halo halas.

A nsibolus. i. vestis equi villosa sicut est sclauina qz circūcī dif: et cor. penul. etiā pōt scribi sic: amphibolus.

A nfora re fe. ge. penul. cor. i. cōca cōponis ab am: qđ est circū: et foros qđ est ferre: qz inde leuef: vt pote ex vtraq⁹ pte manuta: h̄ a figura sua grece dī diota: qz eius geminate videant gures imitari: a dia qđ est duo et ora qđ est aur. Anfora p̄ lagena etiā sumit. vñ qz Lucas dicit anforam: Matthaeus appellavit lagenā: et pōt scribi p̄ f et per n: vel per ph et per m.

A nfractus. ab anfringo gis dī h̄ anfractus ctus cui. i. circūfractio. Anfract⁹ etiā dicunt vie et loca aspera: et diverti culis plena et circūfractionibus et ruiniis. anfractus etiā dicunt fouee et concavationes. vñ anfractuosis sa sum. et comparat. vnde anfractuoſe sius fissime aduerbiū. et hec anfractuositas tatis.

A nfringo gis egī ctū cōponis ex am et frāgo gis: mutatom in n et a in i: et est anfringere circūquaqz frangere.

A ngaria. ab ango gis dī hec angaria rie penul. cor. i. cōpulsio: iniusta coactio. vñ angario rias. i. cōpellere: v̄l iniuste cogere. vñ in passiōe dñi: Et angariauerūt simonē quēdā vt tolleret crucē ielsu. vñ verbalia: angariator trīx: et h̄ angariis rīs: pedellus: cōpulsor: iniustus: exactor sīm. Dug. Papi. dicit: Angaria publica officia dicunt.

A ngelus. ab agyos dī h̄ angelus li: qđ latine sonat nūcius: hebraice amal vel amolaoth. et merito ab agyos dicunt angeli eo qz sunt sine terra et celestes. et ab angelus angelus cui ca cū possessiū. et angelī dicunt quidā heretici qz angulos colunt. Et scias qz sīm Dionysiu nouē sunt ordines angeloz: et tres sunt bierarchie: in q̄libet hierarchia sunt tres ordines. In prima hierarchia sunt seraphim cherubim et throni: in media sunt dñationes virtutes prātes. in ter tia autē hierarchia sunt principatus archangeli et angeli.

Et vide ministros q̄ sunt sub uno rege: quidā operant īmediate circa psonā regis quasi cubicularij et assessorēs. et h̄ cōpetit hierarchie respectu dei. Quidā vō habent officia ad regimen regni in cōi nō deputati huic vel illi prouincie: vt dñi regalis curie: et principes militie et indices curie: et his filiis sunt ordines scōe hierarchie. Quidā vō

io preponunt ad regimen alicui partis regni ut prepositi et balini et homines minores officiales: et his similes sunt ordines tertie hierarchie. Ut autem dicit Gregorius angelorum vocabulū nō est officij non nature. Nam scilicet illi celestis patri spūs: semper quidē sunt spūs: sed semper vocari angeli nequaquam pīt: quia tūc solū sunt angeli cū per eos aliquā nunciantur. vñ et pī Psal. dicit Qui facit angelos suos spūs: ac si apte dicat: quod eos quos semper habet spūs cū voluerit etiam angelos facit. Itē quādūerte quod in illa summa ciuitate quisque ordo ei rei censet noīe: quā pleni accipit in munere: ita quod cōparatio non referat ad oīes ordines: sed ad inferiores. Ordo autem angelorum dicit multitudine celestium spirituum quod inter se in aliquo munere ḡre simulantur: sicut etiam in nāliū datorū munere tenuiūt. Sic autem in illa summa ciuitate specialia qdā singulorum sunt ut tū sint cōia ouīz: et quod in se quisque ex parte h̄z: h̄ in alio ordine totū possidet. Sed in circovo eo de quod vocabulo cōiter nō cēsent: ut ille ordo vocari pīato vniuersitatis rei noīe debeat quod hanc in munere pleni accepit. Et nota quod cōplatio angelorum magis se h̄z per modū receptionis quod actionis: et iō sic luna filiū recipit lumen a sole illuminat inferiora corpora: ita etiā angelus filiū illuminat in diuina cōplatiōe et illuminat inferiores: et operat circa eos. Ex h̄ collige quod semper deū angeli cōplanūt etiā quod ad nos mittunt. Unū dicit Gregorius. iii. ii. moral. Angelorum scia cōparatione nō incircucripta valde et dilatata est: sed tū in cōparatione diuine scie circucripta et angusta: sicut etiā illorum spūs: cōparatione quidē nostrorum corporum spūs sunt: sed in cōparatione summi et incircucripti spūs corporum sunt. Mittunt igit̄ et assistunt: quod et pī h̄ quod circucripti sunt exēunt et pī h̄ quod intus quoque pītes sunt nunquā recedunt: et faciē ergo pīris semper vidēt: etiā cū ad nos veniūt: quia ad nos spāli pīntia foras exēunt: et tū ibi se vnde recesserāt pī internā cōplationē seruant. Itē querit ibidē Gregorius. quod dicit in Job: Lū venissent filii dei ut assisterent corā dñi affuit inter eos et satan: cū scriptū sit Beati mūndo corde qui ipsi deū videbūt. et satan mūndo corde esse nō potest. Et nūdūt Intuēdū est quod affuisse corā dñi: nō autē dñm vidi sephibet. venit quippe ut videref nō ut videret ipse in cōspectu dñi. nō autē in cōspectu eiō dñs fuit. sic cecūt cū in sole consistit ipse quidē radijs solis perfundit: sed tamen lumen non videt quo illustratur. ita ergo etiam inter angelos in conspectu dñi satan affuit: quod vis diuina quod intuēdo penetrat oīa: nō se videntē in mūndo spiritū vidi. Vnde in vbi: et in antichristus: et in virtus: et in archangelus. Itē in succuba. Item in voluntas. Item in perfectio. Item in intellectus. Item in seraph.

Angens gentis oīs ge. i. cōstringēs solicitās afficiēs cruciās ab angō gis. et ab angens angēter aduer. i. cōstringēter. Anger geris. i. spatari. et dicit ab angō gis eo quod angēter. i. stricte spatā teneat. et h̄ anger. i. cruciātor. et h̄ anger genus serpentis: quod angulose et tortuose incedat. vñ vīsus: Anger angit gladios serpēs est cruciātor.

Angina. ab angō gis dicit h̄ angina ne tumor faciūt: vel infusio gutturis. Unū Macer in li. de virib herbarū: Sub uenit angine mellī nitroq̄ iugate fīm Hug. Dap. vñ dicit Angina glandula: morbus fauciū: tubera porcoꝝ.

Angipotus. portus cōponit cū angustus: et dicit angipotus tui: et h̄ angipotū tū. i. angusta et stricta via vel angustus et strictus locus.

Anglia anglie qdā regio se. ge. et dicit ab enī qdā ē in: et eleos glia: qdā intus gloriosa. Vnde in brito.

Angō gis xi. cī. i. cōstringē: solicitare: afficere: cruciare: vībū actiū. vnde verbalia. sed nō sunt in frequēti vīsu anctū nec anctus pīcipiū. Re. c. i. Affligebat quoque eā emula eiō: et vehemēter angebat. Et vt dicit Pris. angō xi. seruant in supino n. ago enī actū facit.

Angor goris mas. ge. i. anxietas ab angō gis.

Anguilla le. dī ab anguis ppter filiūtūne quā h̄z cū angue. vnde h̄ et h̄ anguillaris et h̄ re: ut anguillaris cibus. et h̄ anguillariū rū locū vībi anguille abundant. Dicit etiā an-

guilla scutica quod pueri verberant. et est cibū infirmū anguilla: iuxta illud Lase anguilla mortis cibū ille vel illa. Nil bibas et rebibas et rebibēdo bibas. Et vt dicit Basilius in ix. homel. hexameron: Anguillas non aliter nisi de ceno nasci certissimum est: quarum genus nec ouū nec aliter alius quis partus instaurat: sed vt diximus de limo gignendi fortuntur originem.

Anguillaris in anguilla vide.

Anguināna nū penul. pīl. nomē possessorū ab anguis dī. Anguipes. anguis cōponit cum pes: et dī anguipes dis oīs ge. i. habēs anguinos pedes: sic fuerūt gigantes quod dicti sūt habuisse anguinos pedes: vel quod astuti erāt ad modū serpētis: vel quod serpēbat in terrenis tū in eis cōfidētes.

Anguis. ab angulus li dicit h̄ anguis guis eo quod angulosus et nunquā recte incedat. et est pīrū anguis aqrū: serpēs terrarū: draco temploꝝ.

Angularis. ab angō gis dicit h̄ angulus li quod parietib vñ dīq̄ angas: vel quod duo parietes in vñū cīugat et angat. vñ h̄ et h̄ angularis et h̄ re quod h̄ duos angulos: vel quod est in angulo. et angulosus la. sum. et angulat ta tū quod est angularē. Angulus cōponit cū bis: et fit biangulus la. lū duos angulos habēs. vnde biangulat ta tū. Itē cōponit cum tris: et dicit triangulus la. lū. vnde triangulat ta tū. Itē cōponit cū cītuor penta sex et dicit cīdrangulus la. lū: vnde cīdrangulat ta tū. et pentangulus la. lū a penta quod est quinq̄ vnde pentangulat ta tū. et sexangulus la. lū: vnde sexangulus ta tū. et pīt pīdicta noīa ponit substantiū: ut h̄ biangulus figura duorū angulorū: triangulus triū angulorū: et sic de aliis et similibus.

Angularis li mas. ge. penul. cor. in angularis est.

Angustio. ab angō gis dicit h̄ angustus sta. stū. i. strictus. Et cōparat angustior stīssim. vnde hec angustia stī: anxietas: dolor. in plurali tū accipit pro loco stricto. et inde angustias: vel pī subtractionē i. angusto stas vībū actiū. i. strictū facere. Lorin. vi. Nō angustiamini in vobis: angustiamini autē in viscerib vīris. Uel fīm aliā līaz Angusta min. et pī cōpositionē coangustio as et coangusto stas. et ab his oīb vībū alia. Et vt dicit Gregorius. angustū tēpus dicitur: sed locus artus.

Angusto stas stauit in angustio as exponit.

Anbelo las penl. pīl. aspirat ut videt velle Pris. sed anelus la. lū nō aspirat fīm Hug. Uide in anelus supra. multi tū aspirant anbelus.

Anbetūti cuius h̄ scribit: herba hortulana odorifera: in cibo sumpta calefacit et stringit. et phibet etiā sternutamentū naribus opposita fīm Dap. et pīl. penul. Unū Macer: A medicis calidū siccūq̄ referit anbetū.

Anicius cīa cīu. i. inuictus. vñ Boeti dicit est anicius qdā inuictus: quod vitio vinci nō potuit. et dī ab anicos grece quod ē inuictus latine.

A nicos. i. inuictus. et cōponit ab a et nicos. i. victus.

A nicula le. dimi. penul. cor. i. partia anūs.

A niculosus. ab anūs vel anicula dicit aniculus sa. sum. i. anilis vel ridiculosus ad filiūtūne vīboꝝ anūū.

A nilis. ab anūs dī h̄ et h̄ anilis et h̄ le penul. pīl. res anūs vīl pītēs ad anū. Thimo. pīma. c. iiii. Ineptas aut inanes fabulas deuita: vīl aliā līaz: Aniles fabulas. vnde aniliter aduer. et h̄ anilitas tatis. i. senectus: antiquitas.

A nima me fīm quosdam ab alo lis deriuat eo quod nos alat.

Alij dicūt quod componitur ab a quod est fine: et mene sanguis: eo quod fit sine sanguine. Alij dicūt animā ēē pīmitū. Nos vīo dicim: quod aīa deriuat ab animos grece quod latine dicit vītū: quod qdā putauerūt animā ēē ventū: quod ore trahentes aerē vītere videamur. Et ab aīa h̄ anū mī qdā vis aīe: et in substātia idē est animā aīa sensus ratio mens et spūs: in effectu nō. nā aīa dicit quod vītificat et mēbra vegetat: animā dī sapit et vult. Unū dicit Iīsi. Aīa est vite: animus est cōsiliū et vigoris. sensus dī sentit mens est dī intelligit vel recolit. rō est dī discernit. spūs est dī spirat vīl cōplaf. Et nota quod quidā pībabilitē animā pīmī boīs

Tres Spūs
creavit D^o

fuisse in corpore creatā. Quicqđ aut̄ de aīa p̄mi hoīis esti met̄ de alijs certissime sciendū est q̄ in corpore creantur. creando enī infundit eas deus: & iinfundendo creat. Un̄ propheta: Qui vinxit singillatim corda eoz. Aīa autē fīm H̄ego. est īmortalis. qđ sic p̄z: Tres quippe vitales spūs creauit oīpotēs de² vñū q̄ carne nō tegit. alīū q̄ carne tegit sed cū carne non morit. tertīū q̄ carne tegit & cū carne morit. spūs nāq̄ est q̄ carne nō tegit angeloz. spūs q̄ carne tegit s̄cū carne nō morit hominū. spūs q̄ carne tegit & cū carne morit iumentoz omniū aīaliū brutoz est. Hō itaq̄ s̄c in medio creat² est: cū eēt inferior angelo supior iumento: itaq̄ h̄z cōe cū sumo aliqd & cōe cū infimo: īmortālitatē. s. spūs cū angelo: mortalitatē vō carnis cū iumento: quousq̄ ad ipsam mortalitatē carnis: glia resurrectio- nis absorbeat: & inherendo spūi caro seruet in perpetuū: qz & ipse spūs inherēdo carni seruat in deū: q̄ tū caro nec in reprobis inter supplicia pfecte deficit: quia semp defi- ciēdo subsistit: vt q̄ spū & carne peccauerūt semp eēntialit̄ viuētes: & carne & spū fine fine moriantur. Aliā etiā rōnē ponit H̄eg. iiiij. mora. exponēs illud Job Stetit qđā cui² nō agnoscebā vultū. bene autē inquit dictū est stetit. Dis quippe creatura qz ex nibilo facta est & p semetipsam ad nihilū tēdit: nō stare h̄z s̄ defluere. Rōnalis enī creatura eoipso quo ad ymaginē cōditoris est cōdita: ne ad nihilū trāseat figif. Ad h̄z etiā facit qđ dič H̄eg. in. xiij. li. moral. Ut b̄t̄ inq̄ atq̄ eterni sim²: in eternū imitemur eternū: et magna ē nobis eternitas imitatio eternitatis. Itē Aristo. in. ij. li. de aīa dicit: Sz vide h̄z aīe gen² alterū eē: & h̄z solū d̄tingit separi s̄c ppetui a corruptibili. Itē s̄c dič Bern. Nihil est in reb² qđ possit replere creaturā factā ad ymaginē dei nisi charitas dei q̄ solitus maior est illa. H̄eg. etiā in. xxvij. moral. dicit: Aīa qz ad solū deū appetendū facta est: oē aut̄ qđ infra appetit min² est: iure enī nō sufficit q̄ de² nō est. Et dñs in euāgeliō Jo. ca. iiij. Dis q̄ biberit ex aq̄ hac sitiet iterū: q̄ aut̄ biberit ex aq̄ quā ego dabo ei nō sitiet in eternū. Et scias q̄ fīm Augus. aīa est qđā substātia rōnis particeps regēdo corpori accōmodata. Hec qūt̄ dif finitio datur de aīa puit est spūs & puit aīa. Est enī qđā aīa corpori regēdo accōmodata: s̄z nō sepabil: īmo cū corpo re corūpit: sīc aīa vegetabilis in plātis: & sensibilis in bru tis: iō nō est substātia qđā. i. p se substans: qz nō manet si sepāt. s̄z rōnalis aīa in se substātia etiā sine corpore: & iō substātia qđā. Et iterū substātia qđā totā & pfectā: & nō aliū de possidēs rōnē vt de²: & iō nō est rōnis particeps: s̄z to ta capiēs rōnē. s̄z aīa rōnalis nō pfecte nec a se naturā rōnale est habēs: & iō est rōnis particeps. s̄z qz iterū est substātia qđā rōnis particeps vt angelus: s̄z corpori viuificādo & sensificādo nō ē accōmodata. erit ergo aīalis substātia quedā rōnis particeps regēdo corpori accōmodata. & tāḡ ibi nā rōnāl aīe duplex. s. spūalitatis fīm q̄ est spūs: & sic dicis substātia qđā rōnis particeps. Itē viuificabili tatis fīm quā dicis aīa: & distinguit ab angelo. & prop̄t̄ h̄ addit̄ regēdo corpori accōmodata. Itē attēde q̄ opiniō est Aristo. quā oēs q̄si moderni sequunt²: q̄ aīa viuē corpori s̄c forma materie. viii aīa est pars humanae nature & nō nā qđā p se. & qz rō partis h̄riat rōni psonae: iō aīa se parata nō pōt dici psona: qz q̄suis sepatā nō fit pars actu: tñ h̄z naturā v̄l rōnē vt fit pars. Mgr̄ tñ in sentētijs dicit q̄ est psona aīa sepatā. s̄z h̄ opinio mō nō tenet. Nō autē volo te ignorare q̄ q̄suis viuio aīe separe ad carnē nō pos sit fieri nisi p virtutē supernaturale: tñ in ea est naturalis aptitudo. Ad h̄z etiā q̄ viuio nō pōt cōpleri nisi per virtutē supnaturale est ex defectu corporis: nō ex defectu aīe. vide etiā in rō: & in traditj: & in veniale: & in volūtas. Qñ aut̄ aīa rōnalis infundaē in corpore dicam in extraduce. Itē vide in hō: & in originius. Itē de sciētia & potētia aīe xp̄i dicam in antichristus.

A nimaduersio onis fe. ge. pena: punitio: & ē gen² oīuz pena rū. & dī ab aīaduersio tis fīm Hug. Pāp. dicit: Aīaduersio vltio: sentētia in reum: & etiā ɔsideratio.

Animaduersio tis tī uersū cōponis ex aīa vel anim² & v̄totis & interponis d̄cā euphonie. v̄l pōt cōponi ex anim² & ad uerto tis: & tūc interponis d̄: s̄z apocopat anim². & ē aīaduersio tis in aīo v̄tere & ɔsiderare: intelligē: cogitare. & poni tur qñq̄ p̄o punire: qz anteq̄ pena irroget fīm q̄ntitatē v̄l q̄litatē pcti v̄tis q̄ntitas vel q̄litas pene in aīo: v̄l qz tūc v̄tit index animū ad reū pūniēdū: vt ppēdat q̄ pena fit piu niēdus. vnde h̄ aīaduersio onis.

A nimaduersio ab aīa dī h̄ aīal lis: & pdū. penul. in gtō sīc alia desī netia in al filia. vnde h̄ & h̄ aīal lis & h̄ le. Lorin. ij. Aīal hō nō p̄cipit ea q̄ sunt spūs dei. i. carnalis bestialis. vii h̄ aīal litas tis p̄prietas q̄ q̄s dī aīal. Et vt dič Pāp. aīal cōe nō mē est oīuz aīaz habētū dictū q̄ aīef spū & moueaf. Aīalibus aut̄ Adā nomina dedit.

A nimaduersio in aīal exponit.

A nimaduersio ta tū ab aīo mas dī: & ē aīat² habēs aīaz v̄l corda tūs volūtari². Et vt dič Pāp. aīatū q̄cqd aīaz. i. vītā h̄z dī aīatū: sīc hō: bos: arbos: herba: & dī aīat² quasi aīo acut². Aīosus vō aīo & virib² plen².

A nimaduersio i. aīo vel animi equior. Aīequi². i. patiēs fīm Pāp. Baruth. iiiij. Animequior esto bierusalē. Idem in eodē: Animequiores estote filij.

A nimaduersio ab aīa dī & cōponit: vt exanimō mas: inanimō mas.

A nimaduersio sa sum ab anim² dicit²: & dī aīosus qñq̄ audar: supb²: qñq̄ fort. Et cōparat: vt aīosior sim² & c. vii h̄ aīosus fortitudo v̄l audacia fīm Hug. & vt dič Pāp. aīat² q̄ aīo acut²: aīosus vō aīa & virib² plen².

A nimaduersio le fe. ge. dimi. parua aīa penul. coz.

A nimaduersio ab aīa dī h̄ anim² mi qđā vis aīe. & in substātia idē est aīa & anim²: & sensus & mens: & rō & spūs: s̄z in effectu nō: sīc dixi in aīa. Et h̄ itellige fīm quosdā. Anim² cōponi tur cū equis: & fit h̄ & h̄ equanimus & h̄ me. vnde equanimi titer aduer. & h̄ equanimitas tatis. i. aīe eq̄tas. & cū vñ²: & fit h̄ & h̄ vñanimis & h̄ me. vnde vñanimiter & h̄ vñanimi tatis. i. animi vñitas. & cū magn²: & fit magnanimis vnde magnanimiter: & h̄ magnanimitas tatis. i. animi mag nitude. & cū ex: & fit exanim². i. territ²: mortu². s̄z exāiat² p̄prie dī p̄terrefact². vnde exanimiter: & hec exanimitas. & cū pusillus: & fit pusillanimis. vnde pusillanimiter: & h̄ pusillanimitas tatis. & cū lōgus: & fit lōganimis. vnde lō ganimic: & h̄ lōganimitas tatis. & cū semis: & fit semianimi tis. i. semiuiu². Et sciēdū ē q̄ lō supradicte ptes p̄ferant fīm tertīā declinationē: inueniunt² tñ & secūde: vt eq̄nim² semianim² ma mū: & sic de ceteris: & coz. ni.

A nimaduersio tatis. i. vetusta senectus: ab annis pro vetula dicit: & corripit ni.

A nimaduersio ḡra dei iterptaf: qz cū pri² eēt steril² postea fecūdata ē ḡra dei. De viris anne m̄ris btē marie virginis: & ēt de fīliab² suis habes in iohannes.

A nimaduersio ab ann² dicit² h̄ & h̄ annalis & h̄ le. i. annuus. & hic annalis lis liber in quo facta anni scribebant fīm Hug. & definit abltūs in i. Pāp. vō dič Annalis liber & tñs annua acta: annales eorū que nostra etas non nouit: historiā que vidimus.

A nimaduersio ab ann² dicit² ab ann².

A nimaduersio tas cū palpebris annuere: sicut facim² designātes aliqd cū palpebris. & cōponis ex ad & nimaduersio tas.

A nimaduersio ab ann² dicit² h̄ anniculus li. i. paru² ann²: sicut est annus lunaris. vel adiectiuē anniculus la lū. i. viii² anni. Un̄ Exo. xij. Erit agn² sine macula masculus anniculus. Et etiam in Aurora legitur: Masculus anniculus qui foreshabsq̄ nota.

A nimaduersio in anniculus vide.

A nimaduersio ne seges viii² anni: ab ann² dicit² q̄si annona eo q̄ in singulis annis remouet. Uel fīm Pāp. annona est alii monia anni copiosa: tractū est a tpe quo romani quondā ad cibos vocabantur.

A nimaduersio ab ann² dicit² annosus sa sum plen² annis. Et cōparat annosior: simus. vnde hec annositas. i. antiquitas.

Amotinus na'nu.i.vni' anni: ab ann' dicit'. vnde Joseph' in. vi. annuali: Arietē cū agno amotino in holocaustū of ferebāt. et cor. penul. cū defūiat in tinus: et nō h̄zta primi tuio: sīc horo hornetius: vt ostendit in secūda parte ubi egi de desinentib' in inus.

Annūo is ybū actiūo: ex ad et nuo is: et d̄ mutata in n. et cor. penul. vide in. nuo is.

Annualis. ab ann' h̄ et h̄ annualis et h̄ le. i. ann'. et inde annuali aduer. et h̄ annualis lis substantiue idē qd̄ annūer sariū: qd̄ cōponit ab ann' et verto. s. dies pro mortuis cele brata singulis annis. et pōt declinari substatiue et etiā adi ectine: vt anniuersaria dies.

Annūari' ria riū: sicut annūaria officia. i. singuloꝝ annoꝝ. et dicitur ab annūs.

Annūatim aduer. i. singulis annis: ab ann' dicit'.

Annūci'. nūci' cōponit cū ad: et dicit' h̄ annūci' cij: et h̄ annūcia idē qd̄ nūcius yl nūcia. et h̄ annūciū cij id qd̄ annūciat. Ambro. sup Egesippū: Irridebat p̄phetarū annūciā phas omne calcabant.

Annūo is nūi nutū ex ad et nuo. et est annuere assignare: vel assentire: nutū alicui facere. et est actiūo pro cōcedere: s̄ in alijs significatiōib' ē neu. ge. Et formaf fīm 'P̄ris. p̄teritū a prima p̄sona p̄ntis o in i: vt annūo nūi: et sup. a p̄terito i mutato in tū: vt annūi annutū.

Annūs ni mas. ge. d̄r ab am qd̄ est circū et nonas: qz voluit q̄si in circulo. vel ab annā dea anni. vel pōt cōponi ab am qd̄ est circū et nonas: q̄si circū nonas: et q̄si in circulo volui tur. Ann' aut̄ solaris sic describit: Ann' ē spaciū t̄pis quo sol ab uno pūcto zodiaci exiens ad idē reuertit. Hoc autē facit in trecētis seragintaq; dieb' et sex horis. P̄hi vo vidētes q̄ maxima eēt ɔfusio si ann' nū p̄ horas terminas ref. s. si prim' ann' incipet ab ortu solis: et terminaret in meridie. secūdus a meridie incipet: et terminaret in occasu. tertii' ab occasu incipet: et terminaret in media nocte. q̄rtus a media nocte inciperet: et terminaret in ortu solis. ostiuerūt q̄ ille sex hore absq; vlla cōputatione ponant̄ trib' annis donec in q̄rto anno facere valeant vna diē q̄ bisextilis dicit: qz sexto kalendas martij bis p̄nūciat fīm quosdā. yl meli' dicit' bisext' fīm astronomos q̄si ex bisse momentoꝝ collect': qd̄ sic patere potest. Sol in quolibet signo morat. xxx. dieb'. et xxx. tridentib' horarū: et triginta bisse momentoꝝ. Triens est tertia pars rei. bisse continet duas tertias alicui' toti' cōstātib' ex trib' partib'. trigin̄ta ergo trientes horarū faciūt decē horas: et triginta bisse momentoꝝ faciūt decē momēta: et duo pūcta: s̄ multiplica tis duob' pūcta duodecies habem' sex horas ex bisse momentoꝝ collectas. et quia ex istis sex horis puenit ille dies propterea dicit' bisextilis. Clide etiā in quintilis.

Annūto tas taui ex ad et nuto tas taui d̄ mutata in n: et ē annūtare annuere vel assignare: nutū alicui facere. Unī Plau tus: Alij anūtāt: alij anūtāt: aliū timet: aliū amat. Annūciare eit cū oculo annuere: et annūtare cum alio membro. et p̄ducit nū annūto.

Annūus a um ab ann' d̄r. i. res anni: yl p̄tinēs ad annū. A nolegiū gij cōponit ab ana sursum et legiū pulpitū. vnde anolegiū: qz ibi supra legif. Idē est anolegiū a logos qd̄ est sermo: qz ibi supra sermocinamur fīm Hug. Papi. vo dicit: Anolegiū dicit' q̄ sermo inde p̄diceſ.

Anologia gie penul. acuta cōponit ab ana qd̄ est rectū: et logos qd̄ est sermo: et dicit' hec analogia gie. i. eq̄lis locutio regularis formatio: vel similiū cōparatio siue proportio. Lolliḡt̄ aut̄ octo modis cōparatio siue proportio analogie. s. q̄litate: cōparatione: genere: numero: figura: casu: et tremitatib' similiū syllabarū et filitudine tēpoꝝ. vnde anno logicus ca cū. i. regulare fīm Hug. Papi. etiam Analogia grece similiū comparatio siue proportio dicit' et est o ter tia littera in Papia.

A nologicus ca cū in analogia vide.

Anolegiū gij in anolegiū vide.

Anomalus. nomia vel nomia componit cū a. i. siue: et dicit'

anomalus la lū siue lege. vel anomalus q̄si anomalous. i. siue regula. i. irregularis fīm Hug. Papi. vo dicit Anoma la extra regula: nā a siue et monos lex.

A nomia grece latine iniqtas. i. siue lege: ab a qd̄ ē siue: et no ma et nomia quod est lex.

A nquia ne funis natūs quo ad malū antēna religat. Lū canus: Atq; anq; regat stabile fortissima cursu.

A nquiromagis gen' nauigij est: et dicit' sic qz celeritate sui ancoris et reliq; instrūti nauij vehēdis sit aptus.

A nsa se. i. auris p̄ quā vas sustollit: ab aango gis. vnde ansas ta tū ansam h̄is. vñ et ansatū dicit' vas qd̄ tales habet ansas siue aures. Itē ansa dicit' auris p̄ quā cortinavl̄ ves tis suspēdit. Grego. ii. moral. Sz ecce questioni questio nem iungimus: et quāsi dum ansam soluere nitimus: nō dum ligamus.

A ns̄er. ab anas tis dicit' h̄ anser seris qdā auis q̄ dicit' occa vulgarit̄ ppter filitudinē anatis: vel qz h̄ fil̄ frequentiā natādi. vnde anserin' na nū penul. pdu. et sunt calami ans seris vt les ad scribēdū. Unī qdā: Ans̄er ouē variat: cui potū vacca misstrat. Et est pmiscui ge. anser: vñ sub vna voce et uno articulo cōprehendit aīalia vtriusq; sexus: vt albus anser tā p̄ mare q̄ pro femina: vt dixi s̄ i. iii. pte ybi deter minaui de genere noīs ca. de epicheno genere.

A ns̄ula le penul. cor. dimi. partia ansa.

A nte aduerbiū ē: et significat locū et t̄ps: ante solū t̄ps. vñ h̄ et h̄ anterior et h̄ rius: suplatiū nō habet.

A ntea aduer. t̄pis ab ante dicit'.

A ntecenū. ante cōponit cū cena: et d̄r h̄ antecenū nū: et hec antecenia nie. i. merēda. s. cib' q̄ aī cenā sumit. Merēda aut̄ q̄si vulgare est: sic tñ dicta q̄si post meridiē edēda.

A ntegradior deris gressus sū. i. aī ire: ex aī et gradior: et restinet a in p̄stī sui simplicis: sic et p̄gradior. dicit' etiā p̄gra dior. i. ante gradior.

A ntela. ab ante et telon qd̄ ē lōgū cōponit h̄ antela le cingulū illud qd̄ aī pect' eq̄ tēdit: sic postela d̄r illud qd̄ posteriū tēdit sub cauda eq. vel dicit' ab antela q̄si aī sellā: et postela q̄si post sellā. Et fīm h̄ pōt dici sic quodlibet ornamentū eq̄ ante vel retro: yl mātica q̄ ante portat yl retro. Grego. sic dicit: Est antela qd̄ in pectorē q̄drupedātis: Dicat postela qd̄ est a posteriori.

A ntelucan' cōponit ab ante et lux. i. surgēs ante diē yl lucē. Uel cōponit ab ante et lucan': qd̄ est splendor matutin'. inde h̄ antelucan' na penul. pdu. i. eruptio aurore aī lucē canēs: i. q̄si albēns. Et adiectiue antelucan' na nū. i. aī lucem surgens. Sap. xj. Et tanq; gutta roris antelucani que descendit in terram.

A nteluco cas deriuaf ab antelucan': vel pōt cōponi ab aī et lux lucis. et est antelucare in nocte vel ante lucem surges re vel vigilare.

A ntenna ue corda capitalis in nauī q̄ sursum dirigit velū. Et dicit' antennā qz aī se h̄ aīq; vel dicit' antennā pertīca ex q̄ velū depēdet: q̄si ante amnē posita. p̄terfluit enī eā amnis. Unī Quid' tristū: Nō tulit antennas aura secūda meas. et videt cōponi ab ante et amnis. Papi. vo dicit: Antenna lignū ex trāsuerso mali positū p̄ qd̄ depēdet velū: dicta quasi ante amnēm.

A ntēmurale lis ge. neu. i. defensio ante murū. yl cōponit ex ante et murale. Itē et h̄ pmurale q̄si p̄ muro factū sic fallū et fosse. Unī Isa. xxvi. Donec in ea mur' et antēmurale et mur' parit̄ dissipat' ē. et pdu. ra. Clide etiā in pmurale.

A ntepenultim' ma mū q̄ est in secūdo loco ante penultimū et cōponit ab ante tyltim'.

A ntepes pedis mas. ge. ab ante et pes. et sunt antepedes obsequia amicoꝝ: vel ipsi amici obsequētes.

Antermin' na nū. i. vicin' vel iuxta terminos posit': ab ante et terminus dicit'.

A nteritas tatis fe. ge. i. antiqtas: ab ante dicit'.

A nteriū. ab ante dicit' hoc anteriū rū. i. preliū ante yrbē: qd̄ aliter anteurbanū dicit'.

A ntes. ab ante dicit' bi antes horū antiū lapides et macerie

qui claudūt vineas eo q̄ ante stant. vnde et antes dicunt
q̄nq̄ extremitati ordines vinearū: q̄ ante stant. et videt esse
compositū ab ante et sto.

Antesignan⁹ na nū. i. primipulus: verillifer: ab ante et signū
vel signa: addita nūs: et p̄du. penul.

Antestor. testor aris cōponit cū anti qđ est 3: et dī antestor
staris. i. ɔtra testari. s. testimoniu phibere. et est absolutū:
vt dicat Iste negat se h̄ fecisse: et ego antestor. Si vō dica
tur Antestor illū: idē est qđ illū teste ɔdico. Uel cōponit
ab ante et testor: et dī antestor aris. i. ante iudices stare p
teste: vel p̄mo testari: vel ante iudices testes statuere. Et ē
v̄bū deponē. et scribis vbiq̄ p̄ te non ti fīm Hug. Pap. vō
dicit: Antestari prius testari: vel ante iudicē statuere: vel
teste vti ante iudices.

Anti. i. contra.

Antibachi⁹. ab anti qđ ē ɔtra bachi⁹ dī antibachi⁹ pes ɔtrū
bachio. ɔstat enī ex duab⁹ p̄mis lōgis et tertia breui: vt na
tura. Bachi⁹ vō ɔstat ex p̄ma breui et duab⁹ sequētib⁹ lō
gis: vt poete. vñ v̄sus: Ad breuiat primā: media p̄ducit et
imā. Bachius est antibachius hostis ei.

Antibibliū. biblius pro libro cōponit cū anti qđ est ɔtra: et
dicis h̄ antibibliū. i. pignus pro codice mutuato datum:
q̄si ɔtra bibliū datū.

Antica ce dicit ab ante: et est antica ostiū anteri⁹ sic postica
posteri⁹. Un̄ quidā: Fallit anticā q̄ me nō dixerit eē. Sz
q̄nq̄ antica dicit pars ecclesie q̄ dicis tremia: et venit ab
anti pro contra.

Antichristus. i. ɔtra xp̄m: ab anti qđ est ɔtra et xp̄s. Nascer̄
aut ut dicit Remigi⁹ Antichristus in Babylone de tribu
Dan. et cum venerit Hierosolymā circūcidens se dicet iu
dei Ego sum xp̄s vobis p̄missus: tūc ɔfluēt ad eū oēs iu
dei et reedificabūt tēplū qđ est destrūtū a romanis. sedē
bitq; ibi dicēs se esse deū: et interficiet Enoch et Heliā: sic
habet Apoç. xj. Erit aut̄ Antichristus bastardus ut dicit
Damās. Itē erit in cōcupiscētijs seminarū: et terrā diuidet
gratuito ut dicit Dan. xj. Itē tpe antichristi aliq̄ vera mi
racula fient virtute demonū p̄missione diuina: in illis tñ
ad q̄ virt⁹ demonū se extēdit. Dicunt tñ ab Aplo menda
cia ex pte finis: q̄ ad decipiēdū fiēt. Habebit at̄ antixp̄s
angelū bonū custodē: q̄ lex cōis propter vñū imutari nō
debet. et in h̄ ei⁹ pena iustior apparebit: q̄ beneficia toti na
ture humane p̄uisa sibi nō subtrahāt. nec tñ oīo frustra
ei⁹ custodia: q̄ et si ad bonū nō cōuertaf: a multis tñ ma
lis cessabit retract⁹ ab angelo custode. hunc enī effectū ad
min⁹ cōsequit̄ angelus p̄ custodiā in q̄ntūcūq; sit obſtis
natus. Et vt dicit Remigi⁹ antichristus simulabit se occi
sum: et post mortem resurrexisse. Tāta quippe temeritas
erit in illo dānato hoīe: vt ad deludēdos aīos paruulorū
imitatiōe veri capitū xp̄i occisum se dicat: et resurrexisse
post mortē. Landē vō dñs interficiet eū spū oris sui: siue
enī dñs iesus xp̄s interficerit eū potētia visionis siue: siue
Michael interficerit illū: virtute dñi iesu occideſ: nō vir
tute Michaelis. Occideſ aut̄ sic doctores tradūt: q̄ Hie
ro. sup Dan. h̄ dic: In mōte oliueti i papilione et solio suo
in loco circa quem dñs ascēdit ad celos. Et subdit Remi
gius: Notādū q̄r nō statim veniet dñs ad iudicū vbi fue
rit antixp̄s interfect⁹. Sz sic in li. Dan. c. xij. itelligim⁹: post
mortē illi⁹ cōcedent̄ electis ad penitēdū dies q̄draginta
q̄nq;. Quātulūcūq; vō spaciū t̄pis sit v̄sq̄ quo dñs veniet
penit⁹ ignorat⁹. Sz p̄t q̄ri an fili⁹ dei sciat diē iudicij siue
finē mūdi: Et videt q̄p nō: q̄r dicis Mat. xxij. De die at̄
illa et hora nemo scit: neq; angeli celoz: neq; fili⁹ nisi sol⁹
p̄t. Itē Marci. xij. De die aut̄ illa et hora nemo scit: neq;
angeli in celo neq; fili⁹ nisi solus p̄t. Ad h̄ dico q̄ fili⁹ dei
scit illā diē: q̄r oīa scit q̄ p̄t: q̄r vna est eētia filij et p̄ris: et
vna potētia: et eadē scia. Dicis tñ nescire a nobis: q̄r nō fa
cit nos scire Sz latet nos. Un̄ dicit glo. Nescit fili⁹ adopti
uus. Itē nescit corp⁹ filij in terra positiū: qđ est ecclia. vel
dic q̄ fili⁹ nescit a se: nec etiā spūllanc⁹ a se scit: q̄r nō est a
se. Sz p̄t solus scit a se et p̄ se: q̄r nullo est. Sz fili⁹ est a p̄t p

generationē: et spūs a p̄t et filio p̄ cōem spirationē. vñ dī
Hilari⁹ in glo. Mat. xxij. Fili⁹ et spūllanc⁹ q̄r non sunt a
se de die illa nesciūt a se. p̄t aut̄ q̄r a se est: scit a se: sciuū ḡi
lius et spūllanc⁹ p̄ se: Sz nesciūt a se: q̄r nec a se sunt. p̄t aut̄
scit de die illa a se et p̄ se. Sz q̄r an xp̄s in q̄ntū hō sciat:
Dico q̄ aīa xp̄i h̄ scit: Sz dī nescire: q̄r corp⁹ ei⁹. s. ecclia ne
scit. non enī expedit nobis diē illā scire vt fīm glo. Hiero
simus semp incerti de adūtu iudicij: et sic quotidie viua
mus q̄si alia die vel in illa die iudicādi: et vt semp sim⁹ sol
liciti. Un̄ Aug. Latet v̄lta dies vt obseruent̄ oēs. Itē
glo. sup illud Act. j. Nō ē vestrū scire tpa vel momēta et
cū nō est hominū iudicij diē nosse: vt q̄si semp iudicū et
spectēt. nō ait nō erit: Sz nō ē vestrū scire: notās eos adhuc
ēē infirmos: et iō ad secreta nō ēē idoneos. p̄z ḡ ecclesia
militās nescit diē iudicij. De ecclesia q̄t triūphāte potest
q̄ri an sciat: De h̄ dicit glo. Mat. xxij. De die aut̄ illa et
hora nemo scit: neq; angeli celoz nisi p̄t solus. In quibus
dā in q̄nt codicib⁹ addit⁹ Neq; fili⁹: q̄ quidē oīa scit cū p̄t
Sz nō fecit hoīes scire: neq; electi angeli quemq; scire fece
runt: q̄r videlicet nulli scōz angeloz cōcessit de⁹ notitiam
hui⁹ diei: neq; filio. s. adoptiō. i. neq; vlli scōz hominū.
Vide in etas. Hic etiā nota diligēter q̄ aīa xp̄i q̄r p̄f
ctissime inter creaturas v̄bū intueſ: ad terminū hūtis co
gnitionis puenit. s. q̄r scit oīa q̄ sunt vel erūt vel fuerūt: nō
solū facta Sz et cogitata vel dicta. et q̄r cōprehēdit quālibet
eētia creatā: iō scit oīa q̄ sunt in potētia seminalis crea
ture cuīscūq; eo modo quo de⁹ scit oīa q̄ sunt in potētia
sua posita. Sic ḡ aīa xp̄i videt in v̄bo oīa q̄ v̄bū videt scia
visionis: nec tñ adequaſ scia xp̄i ad v̄bi sciētia: q̄r aīa xp̄i
nō p̄t ita limpide videre ea q̄ videt in v̄bo sīc i p̄m verbū
q̄r non h̄ tantā virtutē in intelligēdo. Itē q̄r eētia diu
na q̄ est exēplar rerū in quo res vident̄ magis est ciūcta
sibi q̄s alicui creature q̄ est ei eadem fīm rem. Alij aut̄ scia
xp̄o q̄uis deū videant p̄ eētia: nō tñ videt oīa q̄ deus vi
det eo q̄ eētia diuinā nō cōprehēdit. Nō enī ē necesse
q̄ sciens cām sciat oēs ei⁹ effect⁹ nisi cām cōprehēdat q̄d
nō cōpetit ītēlectui creāto. Et iō vñusquisq; vidētiū deū
p̄eētia tāto plura in ei⁹ eētia ɔspicit q̄nto clari⁹ diuinā
eētia intueſ: et inde est q̄p p̄t vñ⁹ aliū instruere: et sic scia
angeloz et aiārū scārū p̄t augeri v̄sq; ad diē iudicij sic et
alia q̄ ad premiū accidētale p̄tinēt. Sz v̄lteri⁹ nō pficiet: q̄
tūc erit v̄ltim⁹ stat⁹ rerū. Et illo statu possibile est q̄oēs
oīa cognoscāt q̄ de⁹ scia visionis nouit. lic̄ aut̄ aīa xp̄i oīa
sciat: nō tñ oīa p̄t: q̄r creare nō p̄t: qđ ē potētia infinite.
nā sic aīe xp̄i nō potuit cōicari vt haberet etiā infinitatē
eētiae: ita nec oīpotētia sibi cōicari potuit: nec alicui crea
ture cōicari p̄t. Lredo tñ q̄ oīs potētia q̄ alicui creature
cōicari p̄t: sibi cōicata fuit multo abūdāt⁹: vt. s. materia
elemētaris magis obediret sibi ad nutū q̄ actiūs q̄litati
bus vel etiā celesti virtuti: et q̄r magis potuisset celū mos
uere q̄s alicui angelus: si tñ angeli mouēt orbes. De gratia
dei et virtute dicā in virt⁹. Et inde Aug. in. ix. li. de ci. dei
dicit quoddā notabile v̄bū nō obliuioni tradēdū. In eōs
rū in q̄nt lane q̄ tūc futuri sunt scōz atq; fidelū cōparatiōe
qd nos sum⁹: cū quidē ad illos pbādos tātus solueſ ini
micus cū quo nos ligato tātis periculis dimicam⁹. Quō
aut̄ antichristus feliciter gradet Sz nō bene finiet dicā in
leo. Itē de signis antichristi dicā in miraculū.

Anticipo pas. ab ante et capio componit antecapio capis: et
anticipo pas penul. cor. in eodē sensu. s. preoccupare: p̄ue
nire: primo capere.

Antidicomarite quidā heretici dicti sunt: q̄r marie virginī
ɔdicūt. et cōponit ab anti et dico et maria.

Antidotū ti ge. neu. venenū qđ daf ɔ vitā: vel illud qđ daf
ɔ venenū: anti qđ est cōtra et datū. Pap. vō dicit Antidotū
grece dicis ex ɔrio datū. Lōtraria enī ɔrijs curant. vñ
p̄ medicina ponit. et cor. penul. vñ Lindocinēsis: Est ans
cilla dei simplex elemosyna mortis Antidotū: venie po
ta: salutis iter. vnde hic antidotarius rī liber quidam cō
tra vitia compositus.

Antifrasis sis penul.cor.ge.fe. etrouersia:cōtrarietas. De h̄ require in quarta parte in tractatu de tropis. Ultrū autē antifrasis faciat deriuationem dixi in tertia parte vbi egi de speciebus nominū.

Antigonius ni penul.cor.vñ in aurora dicis: Maior alexander: antigenusq; minor.

Antigraphus.graphus.i.scriptor cōponit cū antiq; est h̄: et dī h̄ antigraph; pbi.i.cācellari?: q; et archigraph; dī: qr̄ resribit l̄ris missis ad dñm suū. vñ h̄ antigraphia phie: et h̄ archigraphia phie.i.ei;dignitas.s.cācellaria. et cor.pe nul.antigraphus:h̄ antigraphia acuit penul.

Antiliban⁹ ni penul.cor.ea pars libani vel sup libanū q; occidētale partē respicit:q; si etra libanū. Et cōponit ab anti et liban⁹ ni pro monte quodam.

Antiloquus qua quū q; primo loquitur:ab anti et loquo: et cor.lo.vnde antiloquiū quij prima locutio.

Antimetabola le penul.cor.vl' antimetabole les grece: et tūc acuitur in fine. De hoc dixi in quarta parte vbi egi de coloribus rhetoriciis.

Antiochia chie dicis ab Antiocho p̄re Seleuci: q; eā ledifū canit: a quo etiā et Seleucia alia ciuitas dicta est. Uel dī sic ab anti et ocis qd̄ est velox: qr̄ h̄ velox.i.oceanū est posita. vnde antiochen⁹ na'nū patriū.

Antipastus dicis pes: qr̄ fit ex h̄ri syllabis.s.ex breui et lōga: et et lōga et breui: ut amauere. et dicit sic ab anti:h̄ et paſtos qd̄ est spaciū:qr̄ h̄ri spacijs cōstet.

Antipater tris penul.cor.Uñ in Aurora dicit: Vir probus antipater:idumeus consulit illi.

Antipentimemeris ris penul.cor.cōponit ab anti et pētime meris. Et est antipentimemeris quedā spēs cesure p; quā vocalis naturaliter correpta pducit in principio secūdi pedis. et dicit sic qr̄ pentimemeris fit in principio tertij pedis hoc est in principio secūdi:vt in h̄ vñ: Mors ecce nō tardat: et ideo labitur hora.

Antiphona ne.i. etra psalmū sonans: vel qr̄ pars illi? canit ab una parte chori:alia ab altera. et dicit ab anti qd̄ ē h̄: et phonos qd̄ est son?. et scribit pph et p o in penul.syl.nō p a. Poteſt etiam scribi pf: et cor.penulti. Papias vñ dicit: Antiphona grece vox reciproca duobus chorib; alternatim psallentibus.

Antipofora re penul.cor.vide in quarta parte vbi egi de coloribus rhetoriciis.

Antipos podis ppl's subt erraneus etra nos habēs pedes vt putat qdā:ab anti qd̄ est h̄: et pos qd̄ est pes: vel ab anti et pes pedis. Papi.vñ dicit: Antipedes penulti.cor.dicti qd̄ etrarij nostris vestigijs putant. Itē antipodes gen⁹ monstri in libya plantas versas habēt post crura et octenos digitos in plantis.

Antiptosis penul.cor.quedam figura allothece: sub q; continetur anthesis. Vnde supra in quarta parte in capi.de ab lotbeca fm Priscianum.

Antiquari⁹.ab antiqu⁹ dī h̄ antiquari⁹ rij qd̄ antiqui h̄ in memoria vel scribit. Et differt a librario:qr̄ librari⁹ dī qr̄ nouua et vetera scribit: Antiquari⁹ qd̄ solū vetera. Antiquarius etiā dicis senex antiquus.

Antiquit⁹ aduer.penul.cor.ab antiquis dicis.

Antiquus qua quū dicis ab anti: et est antiqu⁹ solo euo: vetus annis. Et cōparat antiquior quissim⁹. vnde h̄ antiquas tatis.i.eui lōgitudo. et antiquo q̄s.i.antiquū aliqd̄ facta cere vel dicere fm Hug. Pap.vñ dicit Antiqre.i.eniacuare aliqd̄ ad pristinū statū reuocare. Hebrei.viiij.Qd̄ aut antiquas et senescit prope interitū est.

Antifuna.fima.i.curvū cōponit cū anti: et dicit h̄ antisima indeclinabile talis.s.figura qd̄ si fima cōtra fima.i.curvū cōtra curvū. Hec nota ponitur ad illos versus: quozū ordo permittādus est. Hec eadē nota cū punto ponitur in his locis vbi in eodem sensu duplices versus sunt: et dubitac quis potius eligendus sit.

Antifinicis ca cū.i.vrban⁹:nō amar⁹:nō iracūdus. et dī ab antifinis: et cor.mii.

A ntifinos quidā tropis est de quo dixi supra in q̄rta parte in tractatu de tropis.

Antistites tis ge.cōis.i.sacerdos:q; si stans pro pplo: qr̄ aū stat et orat pro plebe. et cor.sti.

A ntistitiū.ab antistes dicit h̄ antistitiū tij.i.sacerdotiū vel dominiū. quod et hec antistitia tie dicitur.

A ntista ste.i.sacerdotissa:ab antistes dicitur. A ntisto stas.ab antistes dicit antisto stas vel antisto as.i. excellere:prestatre:precellere.

A ntistropha phe.i.h̄ querionē simplicē. Et est antistropha qñ finito vñ reincipit ipm r̄sorū vel eiusmedietas: ab anti et stropha. De h̄ vide in stroph⁹. ita vult Hug. Pap. vñ dicit Antistropha reciproca querio qñ totū responsos r̄iū conuertit. et cor.stro.

A ntithesis est qdā spēs metaplasmi:de q; dixi supra in q̄rta parte in ca.de metaplasmo. Et fm Hug.antithesis ē h̄ria positio:vt in duob⁹ primis versib⁹ Boetij:h̄ assignat ibi a quibusdam antitheta.

A ntitheta te quoddam scema: de quo dixi supra in quarta parte de scemate.

A ntitheton quedā figura est: de qua in quarta parte in tractatu de scemate.

A ntonomasia sie quidā tropus est: et acuit penul.de quo supra in q̄rta parte dictū est in tractatu de tropis.

A ntracitis lapis p̄ciosus:fic dicit qr̄ ipse fit ignei coloris vt carbūculus: q; antrax dicit: h̄ cādida vena precinct⁹:cui⁹ p̄priū est qr̄ iactat⁹ in ignē velut inter mortuos extinguit et ecōtrario aquis p̄fusis exardescit.

A ntrax carbunculus vel calculus.i.lapis.

A ntropofagi gens asperrima q̄ humanis carnibus vescit: et sunt sub regione Sythie. Et cōponit ab antropos qd̄ ē hō: et fagin qd̄ est comedere. et cor.fa.

A ntropomorphite heretici sic dicti qr̄ in simplicitate rustica deū humana credūt habere mēbra: ab antropos.i.hō: et morphē qd̄ est mutatio: et theos qd̄ est deus.

A ntropos.i.hō:ab ana qd̄ est sursum: et tropos qd̄ est querio:q; si sursum queris et erect⁹:vt sunū creatorē aspiciat cū alia aīalia p̄na spectet terrā. vñ Ap̄ls nos admonēs dicit Que sursum sunt q̄rite: vbi xp̄s est in dextera dei sedēs: q̄ sursum sunt sapite:nō q̄ sunt sup terrā. Pap. dicit sic: An tropos qd̄ si anatropos.i.sursum versus.

A ntropos patos humana passio:qñ qd̄ ē hois attribuit̄ deo

Vide supra in q̄rta pte in tractatu de colorib⁹ rhetoriciis.

A ntrū tri grecū est: latine specu dicit. vel antra qd̄ atra.i.ob scura loca fm Pap.vñ in hymno Joannis baptiste: Antra deserti teneris sub annis ciuiū turmas fugiēs petisti.

A nubis. Nubes cōponit cū a qd̄ est sine: et dicit h̄ anubis i.mercuri⁹ qd̄ si sine nube.est enī deus sermonis:qr̄ oia ruelat. et idem dicit cinocephalus a cinos qd̄ ē canis: et cephaphas caput: quia cū canino capite depingit apud egypticos.ppter sagacitatē.est enī canis aīal valde sagax. et pdū cit nū sicut nubes. Uñ Virgi.Digeniūq; deū mōstra et latrator anubis:fm Hug.

A nularis.ab anulus dicit h̄ et h̄ anulari et h̄ re qd̄ p̄tinet ad anulū: et h̄ anularis substatiue:secūdus digit⁹ a minimo: qr̄ ibi frequēter ponit anulus pdū.penul. et scribit p̄ simplex l. et forma a gtō anuli i in a et addita ris.

A nularius.ab anulari⁹ dicit h̄ anulari⁹ rij qd̄ facit anulos et h̄ anulari⁹ rij locus vbi fiunt anuli.

A nulus vel anus pro culo dicit h̄ anulus li pro rotūditate. Uel dicit anulus ab ano p diminutionē qd̄ si anulus.i.circulus:qr̄ in se redeat vt annus. vnde anulat⁹ ta tū.i.anulū habēs. Quidā tñ dicūt qd̄ anulus nō venit ab anus ppter p̄dictā cām: s; ob alia. Fuit enī cōstudo olim qd̄ si aliq̄s ēēt homicida vñ adulter deferret simiā in collo os sunū ad simiē culū tenēs. s; qr̄ h̄ nimis erat obprobriosum fecerūt torque rotundū quē in dedec⁹ deferebat in digitis: et tūc nobiles fecerūt illū fieri aureū vñ argēteū:qd̄ magis vide bas honoris qd̄ dedecori.ex eo tpe cōuetudo inoleuit vt nobiles deferrēt anulos. et ideo dicūt quidā qd̄ anulus dicit⁹

est ab anus simile. Alij dicunt q̄ p̄theus fert circū dedisse ferreū circulū digito lapide inclusō: q̄ cōsuetudine hoies vñ anulos habere ceperint: et post gens cepit gestare eos in quarto a pollice digito: quia in eo vena est que vñq; ad cor pertinet: quam notandam et ornandam aliquo insugni veteres putauerunt.

Anus. ab ann' ni dī h̄ anus nūs nūi p̄ vetula eo q̄ multos h̄z annos. vel ab a qd̄ est sine: et nūs qd̄ est sensus: q̄si sine sensu. et cor. primā. Un̄ quidā: Dainphile tolle man' iāq; redibit anus. Dicim' etiā hic anus ani secūde declinatio nis pro culo: sīl ab anno propter circulationē. Un̄ primo Regū. ca. vi. Posuerūt sup̄ plaustrū capsellam ad similitudinē anorū. et pdu. primā. Un̄ in Aurora dicit: Ex auro vñ faciūt anos totidēq;. vñ vñs: Forma senilis anus: ps quedā corporis anus. Uel dicit anus ani q̄si inanis. i. va cuius fm̄ Dap̄. et est mas. ge.

Anutergiū gij. dicit illud vnde anus. i. culus tergit. et cōpos nif ab anus et tergens.

Anxioma in axioma est.

Anxius. ab ango gis viciſ anxi'a um. Et cōparat anxi'ma gis anxi'anxiſſim'. et h̄ anxietas tis: et anxiar aris depo. vnde vñalia anxiator anxiatrix anxiatio anxiat'. vnde anxiatim et anxe aduerbia.

Aorofia debet dici: quidā tñ dicūt aorofia: quidam aurilia. Aut in li. de ci. dei aorofia. et ista veriorē l̄ra. vñ dices dū ē sodomitas pcissos aorofia. vñ vñs: Dicit ora grec' vbi dicit ora latin': Hinc orofia grece qd̄ vñsio dico latine A quo compositū noscas aorofia grecū: S̄ vis fit merito quoties aorofia pono. Uide infra in aurofia.

A

ante

P

Apage. i. recede: vade. apagite recedite: vadite: vñ state in pace. et vidēt eē aduerbia meli' q̄ vñba: nūi q̄ videntē discriptionē habere numeroꝝ: q̄ apagesis et apage referunt ad vñū: apagite ad plures. s̄ forte h̄ ɔtingit nō ex vi aduerbij h̄ et vi vñboꝝ quā habet in se.

Apagesis: sta in pace: vñ habeas pacē: aduer. comicū. Terē. Obscero mi hō apagesis: fm̄ Hug. Dap̄. vñ dicit Apagesis. i. recede: sis san': sis pacific'. i. tace.

Apatia tie grece latine impassibilitas: ab a id est sine: et pate quod est passio.

Apella. i. iudeis: q̄si sine pelle. Aurora in exodo: Extinguit dñi factus apella puer.

Apennit' dicit' est q̄si alapes acute: penniū enī antiq' acutū vocabāt. vel apēni' q̄si alapes peini. i. hānibalis p̄ q̄s hānibal vñ: vñ fecit dū romā peteret. et pdu. pennul.

Aper apri mas. ge. dī ab aperiēdo eo q̄ feriēdo apiat. vel dī aper q̄si afer a feritate ouersa fin p. vnde h̄ aperculari' ef/ fractor dom'. Et ē différētia inter apriū: verrē. et nefrendū. Aper nāq; dicit porcus filuestris: verres domesticus habens testiculos: nefrendus dicit domesticus carens testiculis. et cor. primā aper. Un̄ Quidi' de reme. A cane non magno sepe tenet aper.

Aperculus li dimi. paruuus aper.

Aperoris rui aptū cōponit ex a vel ad et pario. vnde aptus ta tū. Et cōparat aptior et tissim'. vñ aptetius sine aduer. Apio cōponit cū ad: et dī adapio rui aptū. i. valde apire fm̄ Hug. vñ vult q̄ apio cōponit ex a vel ad. Magister autē bene vult q̄ cōponat ab ad et pario: et abijsit dīc b̄ in operio et operio abijsit. et cor. primā aperio. Un̄ in Aurora dicit: Job fauces aperit sed nō tñ absq; medela. et illud teneas. et h̄ etiā vult Pris. q̄ in. x. li. dicit de p̄terit q̄rte ciugatiōis Apio facit apui: q̄ videſ a pario eē cōpositū: qd̄ retustissimi nō solū fm̄ tertia h̄ etiā fm̄ q̄rtā ciugationē declinabāt. Igit̄ ex eo cōposita p̄ncipalē syllabā purā: nec ex integra ppōne habuerint io in ui cōuertūt in p̄terito: vt apio aperui: operio operui. Un̄ ergo Pris. q̄ aperio et operio nō cōponant ex ppōne integrā: et sic apio ex ad et pario cōponit abiecta d. Et operio cōponit ex ob et pario: et abijsit b̄: et formāt preteritūa p̄nti io in ui diuis

sas. S̄ repio et cōperio ex integra ppōne cōponunt: nec h̄nt p̄ncipalē. i. p̄mā syllabā purā. i. sine cōsonāte vocalē: et ideo preteritū faciunt in ri.

Apes pis sic dicta q̄r naſcat fine pedib': ab a et pes pedis. vñ apes ab alligādo se pedib'. vñ hec apecula le dimi. Itē in ntō h̄ apis dicit Eccl. xi. Brenis in volatilib' autis vnde hec apecula dimi. Inuenit etiā h̄ apis pro rege grecorū q̄ in egypto mortuus fuit: et pro deo habit': et in archa positus. Itē h̄ apis dicebat taur' q̄ de nilo solebat exire: et gesticatione sui corporis p̄dicere futura solebat. Itē apis de' apū. Et nota q̄ apes naſcunt de putridis carnib' bou sicut scabrones: et scarabei de carnib' equorū: fusi de mulis: vespe de asinis.

Aper cis mas. ge. i. sumitas. Qd̄ enī in sumo est a pedib' remotū est. Et aper qñq; l̄ra dicit. Et p̄prie apices dicunt l̄re ille q̄ in fontispicijs miroꝝ vñ ecclesiariū scribunt. sed quelibet l̄ra qñq; dicit apex. Un̄ in Marco Unus apex nō preteribit a lege donec oia fiant. Et in p̄ncipijs librox: et in titulis legū: et apex ligamen: et apex dicit pileus subtillis quo gentiles sacerdotes vtebanſ. et apex summitas galee. s. conus super quem criste ponunt. Et inde hic apiculus li dimi. qd̄ et pro l̄ra: et pro ligamine quo filateria deſpendent: et pro filis accipit. et inde tūc apicio cis fm̄ Hug. Dap̄. vñ dīc. Apex cis dicit' q̄ lōge sit a pedib'. i. summa pars verticis vel coni vel galee vel mōtis vel l̄re. i. virgula et coina vel distinctionis nota.

Apiago. ab ape dicit h̄ apiago giniſ herba cui' flores apes libēter colligūt: et maxime appetūt.

Apiariū. ab ape dicit h̄ apiariū rī loc' vbi apes mellificāt: qd̄ et h̄ apiforū h̄ apisterū dicit.

Apiaster. ab apis dicit h̄ apiaster stri apum magister. Uel dicitur ab ape sicut calaster a catulo. Et hec apiastra quisque libēter comedit apes. et est viridis coloris: que et merops dicitur.

Apicio cis cere. i. ligare vñbū actinū: et dicit ab apex apicis vel apiculus apiculi.

Apiciosus sa sum. i. caluus capite: cuius frontis summitas apparet.

Apicitus ta tū. i. ligat': ab apicio dicit ut ab apex.

Apicula. inuenit h̄ apes vel apis. ab apes descēdit h̄ dimi. apecula le. ab apis vñ descendit hec apicula le parua apis fm̄ Hug. vt supra habes in apes. Hoc etiā ex vñbū Pris. habet. vñ ipse dicit in. vi. Notādū q̄ a pede vel a sedēdo cōposita p̄dis nō p̄tis effērūt ḡtū: et a pede qdā cōposita seruat e. Et sedēdo vñ mutat e in i: vt bipes bipedis: deses desidis. excipit h̄ apes hui' apis: q̄ h̄ solū a pede cōpositū vt quibusdā vides e longā seruat nec vlla syllaba creuit in ḡtō. Quidi' tñ nūm h̄ apis p̄tulit in. vi. metha. Nō apis inde tulit hos sedula flores. quod etiā dimi. ostēdit apicula quō fidicula docet primitū sui nūm fidis nō fides eē. In. iii. enī li. dīc idē Pris. In es p̄ductā definētia feminina tertie declinatiōis vel q̄nte abiecta s assimilat cula et faciūt diminutiua: et seruat e p̄ductā: vt vulpes vñ pecula. Excipit merces cui' is ḡtū i ula ouersa facit dimi. mercedula. et apes cui' dimi. pro e lōga i habuit apicula. His vñs videntur dicēdū q̄ ab apes descendit apecula: et ab apis apicula: sic dicit Hug. et Pris. inuit. Un̄ scias q̄ apud modernos apes p̄e est in vñsu frequēti in ntō: et apicula dimi. tñ et apis in ntō inuenit. et etiā apecula p̄e dimi. sed tunc apecula regulariter descendit ab apes: et apicula ab hoc nominatiō apis.

Apiculus li dimi. partius apex. vide in apex.

Apifera. funes q̄ cornib' antemine dextra sinistraq; tēdunt retro vñsa: ab a et pes pedis et fero: q̄ longe a pede mali vel vñli fuerūt cornua: et extēdunt cornua vñli. et cor. fe.

Apiforū ri ge. neu. penul. cor. nomē est opidi.

Apis in apes vide. et pdu. p̄mā apis p̄ deo egyptioꝝ.

Apiscor sceris vñbū depo. i. acqrere: ab ape dicit.

Apiū pijs herba q̄ solebat coronari apices. i. capita hominū. et dicit ab apex cis fm̄ Hug. Uel fm̄ Dap̄. apiuū gen' h̄c

be dictum eo q̄ apices.i.capita antiquoꝝ triumphantiꝝ
vel poetarum ipso coronabant: quo internoruꝝ viscerum
dolores grauissimi sapiuntur.huiusmodi herba ebrietas
tem dicitur prohibere.

Aplanos. Planos quod est error vel vagatio cōponit cū a
quod est sine: t dicit aplanos vel aplane aplanes. i. firma
mentū: quasi sine errore: quia semp mouet in eodē loco:
t acuitur in fine.

A plustre stris gubernaculū nauis vel armamentū. et deriuatur ab appello lis. et h̄z p̄mā naturaliter breue. Unū Iunus nalis: Uicteq̄ triremis aplustre. et facit ntūs plural' aplustra; et gtūs aplustrū. inueni etiā aplustria.

A poca ce fe. ge. est scriptū qđ creditor dat debitor soluenti
in quo creditor pfitet se denarios debitos sibi accepisse
Et inde etiā pfessio dicit̄ & securitas: qz debitorē reddat
securū. Et dicit̄ ab apos qđ est re: & capio qđ est receptio:
qz recipit̄ soluto debito. Et cōponit̄ cū anti qđ est ḡtra: &
dicit̄ h̄ antipoca ce scriptū qđ debitor soluēs dat credito
ri: in quo debitor notat se soluisse tantū ex tali causa. & dī
sic qz contra apocam datur. vñ vñ: Apoca soluēti: datur
anti suscipienti.

A pocalypsis sis interpretatio: qz ibi manifesta sunt
qerat abscondita. z est grecu: z nō debet accettuari in fine.
z est compositu ab apo quod est re: z calypsis quod est ve-
lamentu. vnde apocalypsoz saris. i. reuelare. z cor. primā.
Aurora: Est apocalypsis mystica verba gerens. Et est fe-
minini generis apocalypsis.

A pocrifus.a crisis qđ est secretuz: z apo qđ est de:cōponit
apocrifus fa fū penitil.cor.i.occult?: z secret? q̄si de secret?
i.de numero secretor. Apocrita pprie dicunt illa scripta
quiorz origo z autor ignorat: z q̄uis ibi fint multa vera:
tū nō habent in auctoritate ppter plura falsa q̄ ibi cōtinē:
tur.vnde h apocrifari? q̄ describit apocrita fin Hug.Uel
fin quosdā apocrifus cōponit ab apos qđ est lōge: z cri:
sis qđ est iudiciū:q̄si lōge a iudicio:vel de quo nō pōt cer:
tū baberi iudiciū.Et dicit duplicit liber apocrifus:vel qz
autor ignorat z veritas patet.z talē recipit ecclia nō ad fi:
dei pbationē:sz ad erroz destructionē:q̄les sunt liber Ju:
dith z alij quos numerat Hiero.in plogo regū:Sapiētia
inqt q̄ vulgo salomonis inscribit: z iesu filij syrach liber:
z iudith:z pastor: nō sunt in canone.Uel dicit apocrifus
quia de ei? veritate dubitaf.z tales nō recipit ecclesia:vt
est liber de infantia saluatoris: z de assumptione corpo:
ris beate virginis.

A pocrifari². ab apo^z crisis qđ ē secretū cōponif^z h̄ apocrifari² vel apocrisari². i. secretari²: cōsiliari². viii^z et quicq; sic dī
cācellari²: qz ipse secretari² est regis vel impatoris: et eius
secreta scit. s̄z nomē sonat q̄si de secretarijs: qz rex v̄l impa-
tor: plures h̄z secretarios et cōsolarios: quoꝝ vii² est cācella-
rius. Unū in p̄scriptiōne tituli Pris. sic dicit: Prisciani
grāmatici cesariēsis apocrisarij v̄l apocrifarij doctōrū v̄z-
bis rome cōstatinopolitane de arte grāmatica liber prim²
incipit. Uel ab apo qđ est ab v̄l de: et crisis qđ est aurū dī
h̄ apocrifari². i. thesaur². vel sic dicit cancellari² regis vel
impatoris: qz habeat aurū in sua custodia.

A pocopa pe vel apocope pes greca declinatioē cor. primā.
Unī qdā: Monade subtractā diceſ apocopa facta. de bō s
vixi in ērta parte in ca. de metaplasmo.

A podires grece ostensio sūm Paſp. Hug. vō dič. Apodixen
ostēsio fātasia pbatio exprimentū virtū ptas. Unū in vita
brē Agnetis dī: Ad filiū meū voluisti apodixen tue artis
magice demōstrare. z pdii. penul. positione.

A poforeti penul. pdii. cōponit ab apo ppōne greca: et fo
ros. et apofertū etiam dicit: et tūc componit ab apo et fero
fers. Et sunt apoforeta vasa sic dicta a ferendo poma vel
aliud: et sunt plana.

A pogēum gei est ōstructū sub terra edificiū: qđ nos atrū yl
speluncā dicim⁹ ab apo qđ est de: ⁊ ge qđ est terra. idē dī
ipogēum ab ipos qđ est sub: ⁊ ge terra.

A polemico diffusio et clementio disputatio.

Apollo linis p̄priū nomē viri cor. p̄mā. vñ scribit p̄ vñ p̄. c. geminū l. Unī Virgil. in. vñ. Enei. Lōcutit et stimulos sub pectoro vertit apollo. vñ cor. p̄mā de apollo. Aliqñ aut̄ est indeclinabile. Unī. i. Lorin. c. i. Ego quidē sum pauli: ego aut̄ sum apollo. et tūc videſ q̄ debet in fine acui: fīc equi? pharao: l̄ vñſus aliquoꝝ cōtradicat. Papias dicit Apollo a gentibꝫ ſol dicitur.

A pollin⁹ni propriū nomine viri primā cor. viii in Aurora scribit: **M**issus apollin⁹ dux nup factus ab illo.

A pologeticis cum i. excusatoriis vel responsoriis dicitur ab apologia sive Dug. Papias dicit Apologia excusatio. unde apologeticum dicitur i. satisfactionis iudicium verum testimonium.

A **pologia excusatio vel respōsio**: ab apo qđ ē re: et logos qđ est sermo: qđ si sermonis relatio. i. respōsio. Ut in decretis Alexandri pape: Clerici qđ alios accusavit iustā accipiāt apologiā. Et est posita apologia ibi pro defensione vel negatiōe sola. nā in ea solent quidā accusantib⁹ respōdere. et acutis gi in penul. syllaba.

A pompeius grece emissarius latine. vñ et hinc apompeii dicebatur emissarius: quia emittebatur in desertu. Vide in emissarius.

A poplexia est subita sanguinis effusio q̄ suffocati intereunt: sic dicta qr̄ ex letali percussione repētin⁹ casus fiat. Greci igit̄ percussione apoplexim dicūt.

A poria. Porus si cōponit cū a: t dī h̄ aporia r̄ie. i. apertio
vel labor: angor: alcunes: stimul⁹: ictus: vuln⁹: cura: tediū
molestia. Eccl. xxvij. Aporia hoīs in cogitatu illi⁹. Et inde
aporio as. i. apirc: enucleare: t depaupare. t tūc est actinū
Itē aporiare. i. laborare: vel laborādo sudare t anxiari. et
tūc est neu. innenit̄ etiā in depo. genere in eodē sensu. vii
ad Lorin. Aporiamur s̄ nō destituimur. vbi pōt eē passiu
uū p depaupari. Iſi. tñ dicit q̄ aporos grece latine dicit
paup. vnde aporiare. i. pauperē facere. t aporus ra nū. i. di
uiñ⁹. pauperū enī est diuinos eē t regnū babere celoz.

A porous in aporia vide.

A posio opafis sis penul. cor. est valid? defect? orationis. De h? e
diri in q?rta pte in ca. de colorib? rhetoriciis.

A postata te cōponit ab apo qđ est re: ⁊ stolos missio. vii h
⁊ h̄ apostata te puerius: renūciat⁹: refuga: retromissus. Et
pprie ille dī apostata q̄ p̄mo bene agit: s̄ postea pueriti
⁊ male agēdo ⁊ retroabit. viii videf cōponi ab apo ⁊ istāe
q̄si retro stans. Uel vt alij dicūt deriuat ab apls p̄ h̄ri: vi
ab apostus sta stū qđē puerius ⁊ h̄ri ⁊ fit ab appono. viii
apostatic⁹ ca cū.i. puerius. ⁊ h̄ apostasia sie.i. renunciatio
retro ad malū morē itio. ⁊ acuit penul. Et apostototas re
tro abire: a bono pueriti: puerse agere. Un⁹ ⁊ Eccl. xix. Uli
nū ⁊ mulieres apostotare faciūt etiā sapiētes. ⁊ cor. p̄mā
apostata. Un⁹ Sedulius: Lūc vir apostolicus: nunc vilis
apostata factus.

A postem a matis ge. neh. dura humor collectio in corpore
sic dictu a collectoē humorū. nā greci apostemas collectio
nes vocant. et prodū. ste.

Apostolus.apo qđ est de vel re cōponit cū stolos qđ ē mis-
sio: et dicit ḥ apostolus li.i.missus. et dicit apostolus qđ si
de missus.i.de celo vel a deo missus. Apostolus grece:li-
san hebraice:missus latine.vnde ḥ apostolat⁹ tu⁹ offi-
cū vel dignitas apostoli. et apostolic⁹ ca cū. et hic aposto-
licus ci pro papa. Et apostoli etiā dicti sunt quidaꝝ heretici
qđ nihil possidētes ppriū nō recipiūt aliquos qđ aliquo in
h̄ mundo vtunt⁹. et hic et hec apostolaris et hoc re. Et cōpo-
nit apostolicus cū con: et dicit coapostolus.i.simul apl's
cū alio. et cor.primā apostolus. Uſi in Aurora dicit San-
ctus apostolicus Lucas diligidat actus. Et nota qđ di-
ctis apostoloꝝ sine probatione credendū est: sicut dicā in
symbolū. Et scias qđ de nece apostoloꝝ ita legit in quadā
chronica. Claudioſ imperat Marcus euangeliū scribit
Apostoli p o:bē dñnidūt. Petruſ romā venit: Andreas
achaiam:ib qđ crucifigit. Iohannes ephesum viuus in
trat sepulchru. Jacobus maior bierosolymis decollatur

Thomas in india lancea trāffigis. Philippus in phrigia crucifigis et lapidatis. Jacobus minor hierosolymis pīca fullonis occidit. Bartholomeus in maiori india excoriatur: deinde decollat. Mattheus in ethiopia in altari lancea pīcorat. Simon et iudas in persia a pontificibz idolorū tumultu ppli interimunt. Mathias in iudea pro xpo patet. Lucas in bithinia obiit. Marcus alexandrie martyrium compleuit. Barnabas in salamia cremat. Quar todecimo anno Claudi veneno interist. Nero successit. matrē euiscerat Socratē stuprat. Romā in duodecim partibus incendit. Seneca interfecit. Ranas apud lateranū enomit. Petrus crucifigis. Paulus decollat. Impat annis tredecim: mensibz septē: a lupis devorat. Uide in numerus. Uolo etiam te scire q̄ sicut dicit Hiero. tra Iouianū in pmo li. inter duodecim vñ eligis: vt capite cōsti tuto scismatis tolleres occasio. Sz cur nō Johannes qui electus est virgo: Etati delatū est: qz Petrus senior est ne adhuc adolescentes et pene puer pgressus etatis hoibz preferret: et magister bonus q̄ occasionē iurgij debebat auferre discipulis: et dixerat eis Pacē meā do vobis: pacē meam relinquo vobis. et q̄ voluerit inter vos maior eē minum omniū fiat: ne in adolescentē quē dilexerat cām prebere videret inuidie. Ut aut sciam tūc puerū fuisse Joannē manifestissime docēt ecclesiastice historie q̄ usq ad Traiani imperiū vixerit. i. post passionē dñi anno sexagesimo octauo dormierit: qd nos in libro de illustribz viris breuiter perstrinxim. Ambrosi etiā dicit sup Lucā: M̄ysti cū est q̄ Maria cōmendat Joanni inter ceteros iuniori: qd nō oculos auribz debem accipere. periculosa est enī mulieribz copula adolescentis et spēs iuuentutis. Itē scias q̄ Dorphiri arguit Mattheū et aplos q̄ secuti sunt cōti nuo xp̄m: ut dicit Hieronymus in Mattheū: Arguit iuqt Dorphiri et Julianus Aug. vel imperitiā historiographi mētientis: vel stultitiae corū q̄ statim secuti sunt salvatorē q̄si irronabiliter quolibet vocantē hominē sint secuti: cuz tāta virtutes tātaq̄ signa predecessorū q̄ aplos anteq̄z crederet vidisse nō dubium est. Lerte fulgor ipse et maiestas diuinitatis occulte: q̄ etiam in humana facie reucebat ex xpo ad se videntes trahere poterat aspecū. Si enī in magnete lapide et sucinis hec esse vis dicit ut anulos et stipulam et festucas sibi copulant: q̄nto magis dñs creaturarū omniū ad se attrahere poterat qd volebat. Grego. aut dicit Nulla xp̄m facere adhuc miracula Petri et Andreas viderāt: etiā ad viii dñi pceptū h̄ qd videbant possidē obliiti sunt. q̄nta nos ei miracula vidim: quot flagellis affligimur: quantis minarū asperitatibz deteriuntur: et tñ vo cante sequi contemnū.

A postrophe p̄hes accētuaf in fine. Df etiā apostropha p̄he et tūc nō acuit in fine. et est apostrophe trāfit regessus reuersio fin. Dap. De hoc require supra in q̄rta parte in tractatu de coloribus rhetoriciis.

A postrophus. Trophos qd est cōuersio componit cū apo quod est de vel re: et dicitur hic apostrophus virgula: res gula quasi pars circuli dextra ad summā litterā posita in his dictionibus in fine tribunal et pirrin: q̄ nota ostēdit deesse in sermone ultima vocalis: ut tribunal pro tribunale: pirrin pro pirrine. et ad h̄ ostēdendū ibi ponit. vel iō ut ibi denotet accent debere poni in fine. vel iō ut ibi denotet ultima consonās cuius subtracta est vocalis recurvare et apostrophari. i. uerti et reuerti ad precedentē vocalē: vñ apostrophus dicit. et cor. stro.

A potheca. Theca cōponit cū apo qd est re: et dicit hec apo theca ce. i. repositoriū vel recōditoriū: et quia in his hoīes elaboratas fruges reponūt. vnde hic apothecarius rī qui custodit apothecam: vel mercator. Uel apothecari rī rīum ad apothecā pertinēt. et p̄ducit penul. apotheca: chiroteca: enteca.

A pozima vis coactarū herbarū: et componit ab apo et zima quod est vis. et cor. penult. Macer: Uis poti seminū vel apozima proderit huius.

A pparituū verbum est verbū definens in co:vt vellito: mitrico: albico. De hoc dixi in tertia parte in tractatu de speciebus verborum.

A pparitor. ab appareo res deritaf h̄ apparitor toris. i. serviens: qz appareat et videat ut presto sit ad obsequiuū. Ul apparitores vocam eos q̄ apparere faciebat reos in con spectu iudicū.

A ppello las laui cōponit ex ad et pello las qd est vocare: et mutat d in p. vnde appellatiū ua uū. et ē appellare aduocare. Itē appellare. i. ad aliū iudicē vocare: v̄l audiētiā alterius iudicis postulare. Et vt dicit Berni. in. iiij. li. de cōderatiōe: Appellatio iniq̄ iniquū est: Iniq̄ et impune iniq̄ rū appellationū fomes. Iniq̄ aut oīs appellatio ad quam iustitie inopia non coegit appellare: non ut graues: sed si graueris licet.

A ppello lis appuli cōponit ex ad et pello lis: et mutat d in p et est appellare ad portū venire vel impellere. i. applicare. Unī Tereti: Postq̄s poeta animū suū ad scribēdū applicuit. Potest etiā apello apuli apulsum componi ex a et pello: et tunc scribitur per vnum p. et est apeilo ab aliquo pello vel amoueo. Vnde apulus ab urbe. i. amotus. Esiae. xxvij. Ablactatos a lacte apulso ab uberibus id est amotos.

A ppēdix. ab appēdo dis d̄ h̄ et h̄ et h̄ appēdix cis qd alii cui appēdendo adheret. vñ appēdix dicit mansūcula q̄ magne domini adheret. s. q̄ appēdix parieti: nō habēs rectū diuīsum in duo latera. vnde hoc appēdiciū cī idē et appēdicius cīa cīū.

A ppēdo. Pēdis cōponit cū ad: et dicit appēdo dis: et mutat d in p. i. suspēdere vel librare: pōderare. vnde h̄ appēsor soris: et appēsori rīa rīū.

A ppēto tis tīi habet preteteritū et supinū ad modum quare: et componit ex ad et peto: et mutatur d in p. et est appetere desiderare acquirere. vnde hic appetitū tūi penul. p̄ducta in nominatiōo. et h̄ et hec appetibilis et h̄ le: et h̄ appetitor penul. pdu.

A pplaudo. plundo cōponit cū ad: et mutato d in p dicit applaudo dis plausi. i. alicui plausum facere. et inde hec applauda de: vel applauda de. i. sorbiciūcula ex paleis facta circa quam pueri solebāt applaudere. Uel applauda etiā dicitur furfur.

A pplauda de in applaudo vide.

A ppōdio as anni. i. innitor: ex ad et podio as mutata d in p. Uide in podio as.

A ppono nīs sui sitū ex ad et pono nīs: et mutatur d in p. et est apponere adiungere addere. et inde appositū ta tū: et p̄syn copam apostoli posta stū. i. peruerſus et contrarius. vnde apostoli aduerbiū.

A ppositio onis qdā figura de q̄ s̄ dīxi in q̄rta parte vbi egi de allotheca: ea. de synthesi.

A ppostus in appono est.

A pprecior aris atus sum: existimare: preciū determinare. et componit ex ad et precio aris. et est deponens. antiqui tamen precio precias: et apprecio apprecias in actiōe genere declinabant. Zacharie. x. Decorum precium quo appreciatius sum ab eis.

A pprehendo dis di sum ex ad et prendo dis.

A pprime. Prime componit cum ad: et mutata d in p dicitur appprime per geminū p. i. valde. vel sunt due partes posite pro vna et tenetur d: et dicatur ad prime. et debet semper media produci fin. Hug. Macer: Appprime sumptis zedoar obstarre venenis: Affirmant etiā. In legenda etiam beati Augustini inuenitur hoc vocabulum appprime. Et vide Hugui. vult q̄ si sit vna pars vel due posite pro vna: tunc retinetur d. Priscianus autem in tractatu de aduerbijs dicit q̄ appprime est pars composita. Dicit enī q̄ prime ponitur aduerbialiter: quod ostendit Terentius qui compositū ab eo in andria protulit: Nam id arbitor appprime in vita utile: sicut dīxi supra in tertia parte vbi egi de aduerbijs.

Apprimito mis appressi appressum.i.ad aliquem premere vel iuxta. et componit ex ad et premo mis: et mutatur din p: et pre in pri corre.

Appropio as aui are: Inde appropians antis. et est appropiare approximare: appropinquare. et cōponit ex ad et pio as. vide in ppius. Lu. x. Appropians alligavit vulne ra eius. et nō h̄z in penul. syllaba

Appuli penl. cor. est p̄teritū de appellio lis vide in appello. A pricitas tatis. i. calor: iucunditas. et dicis ab apricus. et scribitur p̄ vñū p.

Apricus. ab aprilis d̄r apricus ca cū. i. delectabilis et iucundus: eo q̄ in illo mense sit pulcru t̄ps ex p̄ductione florū. vñ h̄ apricitas. Proprie aut locū apricus d̄r sine frigore q̄si sine rigore frigoris: vel qr̄ sit apertus celo. s. delectabilis locus: et pdu. pri. Horati in epi. Qui: cqd sub terra est in apricū profert etas. i. in apertū.

Aprilis d̄r q̄si aperilis: qr̄ tunc terra apic̄ et flores germinat. Uel d̄r ab affroditā q̄d ē venus: vñ aprilis q̄si affrodilis: vel q̄si afrilis. i. venerius: qr̄ ille mensis dedicatus est vernerū: vel qr̄ in eo h̄z festū suū: vel qr̄ in eo nata fuit. et facit ablatiū in i tr̄m vt aprilī.

Aptitudinarius. Aptitudo. i. cōueniētia: vñ aptitudinariū riaiū q̄d siḡt p̄prietatis aptitudinē vt risibilis.

Apto: ab aptus dicitur apto tas verbiū actiū. et componitur: vt apto tas: coapto tas: preapto preaptas. et ab his oībus verbalia.

Aprotus. protos q̄d est casus cōponit cū a q̄d est sine: et d̄r aptotus ta tu: quasi sine casu: et cor. pro.

Aplus ab apiscor dicit aptus pta ptū: qui libenter acquirit et habet modū in exponendo: et est nomen nō participiū in nostro vñ. et etiā verbū. s. apiscor nō est in vñ. et conparatur vt aptior tissimus.

Apud prepositio p̄ d̄ scribit: qr̄ veteres p̄ apud ad sunt sepe vñ ouibus medijs l̄ris subtractis fini Hu. Pris. aut dicit q̄d deriuat ab apud p̄ syncopam.

Apulia lie p̄uincia vñ conditū est brundisiū. vñ apulus la lum: homo de apulia. et pdu. primā.

Apulus penul. cor. homo de apulia: et pdu. a.

A

ante

Q

Aqua que dicit ab equis qua quū: vel ab equo quas dicitur ppter equalitatē superficiei. et mutat ae diptongus in a breuem. vnde Papi. dicit: Aqua dicta est: quia eius superficies sit equalis. vide in terra et in vñda: et ab aqua hec aquila le diminutiū.

Aquagū. aqua cōponit cum agito tas: et dicis hoc aqua gū gū. i. aqueductus: q̄d et hoc aqueductile lis dicitur. s. via per quā aqua agitatur et dicitur de p̄prio loco. et hoc aqualicū cij p̄ eodem: vel guttatorū: qr̄ p̄ illud aqua elicit. i. foras emittitur.

Aqualicū cij: locus p̄ quē aqua elicit a p̄prio aliueo. et componit ab aqua: et licio. cis.

A qualiculus li. i. ventriculus. in aqualis vide et in venter.

A qualis. ab aqua dicit hic et hec aqualis et hoc le: ad aquā p̄tinens. et substantiue aquale lis. i. vas aquatile grossum et latū. vñ Plautus: Date illi sellā vbi sedeat: et aquale cuz aqua: q̄d qñq̄ accipit p̄ grossō ventre. et inde venit hic aqualiculus li. i. ventriculus. vñ Persius: Pinguis aqua liculus penso sexquipedē extat.

A qualū lij: summa ps capit ab aqua deriuat: iō sic dicta: qr̄ prius suscipiat aquā defluentē q̄z totū corpus.

A quamaniale lis dicit vas sup q̄d cadit aqua: qua ablūtū digitū sacerdotū post susceptionē corporis xp̄i: q̄d tenere et preparare d̄z subdiaconus: et pdu. ni.

A quariolus li mas. ge. ab aqua dicit. s. seruiens meretrici: qui crebro defert aquā ad eā mundandā et venustandā: et corripit penul.

A quarius. ab aqua dicit hic aquarius ri: p̄ quodā celi s̄gno: eo q̄ tunc quā sol est in eo est abundantia aquarū. Et aquarius dicit seruiens q̄ portat aquā: vnde hic et hec

aquaria: ancilla que aquā defert.

A quaticus. ab aqua d̄r penul. cor. et h̄ et h̄ aquatilis: et hoc le pro eodem.

A quebibus. aq̄ cōponit cū bibo: et d̄r h̄ aquebib̄ bi penl. cor. qui sepe bibit aquā. et p̄t̄ declinari adiectiue.

A queuomus. aqua componitur cum vomio mis: et fit hic aqueuomus mi: qui aquam vomit. et potest declinari ad iectiue: et cor. uo.

A quila. ab acuo is d̄r h̄ aqla le: auis: eo q̄ acute videat. vñ dicit Papi. aq̄la ab acumine oculoꝝ dicta: qr̄ irreuerberato visu sole inspiciat. Itē aq̄la ē signū in celo. et ab aquila d̄r aquil̄ la lu: qui nasū h̄z curvū in sumitate vt aquile rostrū. et est aquila pmiscui generis: et sub vna voce et uno articulo. s. feminino cōprehendit aialia utriusq; sexus: vt alba aquila d̄r tā p̄ mare q̄z p̄ femella. Et vt dicit Grego. in moral. aquile noīe sc̄tōꝝ subtilis intelligentia et subtilis mis eoꝝ st̄eplatio figurat. Luctaz q̄ppe auū visū acies aq̄le supatita. vt solis radius fixos in se eiꝝ oculos: nulla luctis sine corruscacōe reuerberatos claudat. vide i turtur.

A quileus in aquila vide.

A quilinus. ab aquila d̄r aquilinus na nū: possessiū nomē vt aquilina pēna. et hi aquilini noꝝ: demones qui in similitudine aquilarū apparent. et pdu. li.

A quilo. ab aqua d̄r hic aquilo onis q̄si ligans aq̄s: qr̄ ventus est serenus: et aquas stringit. et aquilus la lu dicebant antiqui pro niger gra grum. vnde aquileus lea leū. i. niger vel fuscus fini Hug. Papi. vñ dicit: Aquilo ventus ad septentriōis sinistrā dictus q̄ aquas stringat et nubes dissipet: est enī gelid̄ et ficcus. Idē et boreas qr̄ ad hyperboreis oris flat: Eccl. xlui. Frigidus ventus aq̄lo flauit et gelavit crystallos ab aqua.

A quor. ab aqua d̄r aquor aris deponēs. et cōponit vt adā quor aris p̄ eodē. s. ad aquā dicere vñ portare aialia. Inuenit tñ actiū adaquo as. vñ Theodolus: En ad aquare regē simul et relevare calorē: Hen. xix. Donec oīa pecora cōgregent. et amoueamus lapidem de ore putei vt adē quemus greges.

A quosus. ab aqua d̄r aquosus sa surfi: plena aqua et p̄prie d̄r loc̄ aquosus: potio vñ aquata. et cōparat vt aquosor simus. vñ hec aquositas tis: inundantia aquarū.

A quula in aqua est.

A

ante

K

Ara. ab aro aras h̄ara huiꝝ are: qr̄ vt arationi bñ p̄ueniret et solebat ara institui. Alij vñ dicit q̄ deriuat ab ardeo: eo q̄ victimē ibi ardeat. Scias tñ q̄ ara d̄r p̄ altari: et stabulo porcoꝝ. Sed ara p̄ altari primā pdu. et nō aspirat s̄bara p̄ stabulo porcoꝝ p̄mā cor. et aspirat. vñ vñ: Est bara porcoꝝ breuis: nō ara deoꝝ. vel Porcu nutrit bara: gentilis quē necat ara.

A rabia. ab ara re h̄ arabia bie: que sacra interpretat: qr̄ resgio illa thure abūdat. hanc greci endemon: nostri beatazz nominauerūt. Eadem est noīata et saba a filio Lbus: qui dicitur est saba.

Arabilis. ab aro ras h̄ et h̄ arabilis et h̄ le: vt terra arabilis. i. bona et apta ad arandū. et cōparat vt arabilis lior lissimus.

Arabis ḡtūs de arabs cor. penl. sed qñ est verbū futuri t̄pis eā pdu. vñ versus: Dicarabs arabis ab ara tñ exit arabis.

A rabs. ab arabia d̄r h̄ et h̄ arabs bis gentile: et arabicus ca cū possessiū. Arabici etiā dicit q̄ldā heretici in arabia exorti: dicentes aīam cū corpe mori: et in nouissimo vñ: q̄z resurgere. fini Hu. Papi. sic dicit: Arabs arabos grece hic arabs bis: et arabus bi latine.

A radij quidā populi. vide in amoreus.

A ranca. ab aere fini Rabanuz dicitur hec aranea nee: quasi aeranea: eo q̄ ex aere nutriat. et hic araneus inuenit: et araneus nea neū. vñ diminutiua: ab araneus bicaraneol̄ li: et ab aranea hec araneola le. i. parua aranea. Papi. etiā dicit: Aranea verinis ab aere dictus: eo q̄ in aere fila gerat. Hug. autem magis approbat q̄ aranea dicatur ab aragne

que fuit mutata in araneam sive fabulas.

Arapagare. i. effodere vel sculpe ab area: et ponit simpli p effodere. et cōponit ab area et pagus quod est villa.

Arapagatus tuus ab area effossus: et de ab arapagare. unde plautus in aularia: Aurum mibi intus arapagatum est.

Aratellum li dimi. i. puu aratrum: sic a cerebro cerebellum dimi.

Artiuncula le fossa parua que instar sulci aratur. et dicitur ab aro aras: vel ab arator. viii Reg. iii. ca. xviii. fecit aque ductu: quod per duas artiunculas in circuitu altaris.

Aratorculus li dimi. parvus arator.

Aratorius ria riu: locus qui potest arari: ab aro ras.

Aratrum triab aro ras de cor. penul. naturaliter. unde in Aurora dicit super leuitico: Nostre carnis humum crucis hic aratro quasi sulcant.

Arbiter tri tro secunde declinationis de ab arbitro traris: et accipit in tribus significationibus. Arbitrus enim dicitur relevator consiliorum: ut in Salustio: Procul arbitris omnibus amotis: arbiter testis: arbiter iudex. Sed differunt quod iudex ex lege: arbiter ex voluntate iudicat. inde hoc arbitrius tri. Et scias quod in communis usu est secunde declinationis.

Inuenit tamen etiam in tertia arbiter tri sicut ponit Gregorius in moralibus. Etiam Papi. dicit: quod arbiter est secunde et tertie declinationis sive Salu. secunde: sive vero regulas. Pris. est tertie.

Arbitrius tri: de ab arbiter. et est liberum arbitriu facultas rationis vel voluntatis qua bonum eligit gratia existente. vel malum eadem desidente. Et scias quod est triplex libertas. sive necessitate: a potestate: a miseria. A necessitate et ante potest et post equum liberum est arbitriu. sicut enim tunc cogi non poterat ita nec modo: ideoque voluntas merito apud deum iudicatur: que semper a necessitate libera est: et non potest: Ubi necessitas ibi non est libertas: ubi non est libertas nec voluntas: et idem nec meritum. Hec libertas in omnibus est tam in malis quam in bonis. Est alia libertas a potestate. sive de qua dicit apostolus: Ubi spiritus domini ibi libertas. Hec libertas a seruitute potest liberat et seruos iusticie facit: sicut ecclae seruitus potest liberos facit iusticie. Hanc libertatem homo peccando amisit. Ideoque Augustinus dicit quod homo male vivens libero arbitrio: et se prodidit et ipsius: quod prodita est a potestate libertas: non a necessitate sed a potestate. Qui enim facit potest seruum est peccati. Istam libertatem que est a potestate illi soli nunc habent quos filii per gratiam liberat et reperat: non ita quod penitus sint sine potestate in hac mortali carne: sed ut potest in eis non dominetur neque regnet. et hec est vera et bona libertas que bona parit seruitutem. sive iusticie. Est autem libertas a miseria: de qua apostolus ad Romanos ait: Et ipsa creatura liberabit a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei. Hanc libertatem habuit homo ante potestem: quod omnes carebat miseria: et nulla tangebat molestia: et plenus habebit in futura beatitudine ubi miser esse non poterit. Sed in hac vita que est inter primum potestum et ultimum confirmationem nemo a miseria liber est. quod pena potest non caret. Libertas a potestate et a miseria per gloriam est: libertas autem a necessitate per naturam. Scire etiam oportet quod ut dicit Ptolomeus: Homo sapiens dominatur astris: quod si per sapientiam suam potest vitare ea ad que astra disponunt. Deinde enim requiri in astris: et in mortis. vide etiam in voluntas. Itē scias quod certe tuorum sunt status liberi arbitrii. et de quolibet accepit Christus: ut dicatur in liber bera berum. Quare autem deus non fecit hominem impeccabilem: vel quod peccare nolle dicatur in prescio.

Arbitor traris tratus sum: trari. i. existimare: vel estimare. sed differunt: quod existimare vel estimare est apud animum nostrum. Arbitrari vero iudicium animi preferre: et cor. bi naturaliter.

Arbor vel arbos sive Isidorum sicut et herba de ab artiis: quod terrefixis radicibus adheret. Uel arbos de ab herba: eo quod ad modum herbarum pullulet nascendo. Primi enim iacto semine herba omnis: deinceps confusa surgit in arborum. deinceps in quo tempore herba quae videras arbustum suscipis. Ab anno ergo deruntur herba: ab herba arbos vel arbor. videt proprie arbos dici de fructifera: arbor vero de non fructifera et sterili. et est arbos sive. quoniam sit mater proprii fetus. Et at-

tende quod noia arborum sunt sive. quod maxima matris in suis fructibus imitantur: ut pirus et ulmus: hec enim est quod obstrictrix puerperarum bachi. viii oleaster fuit mas. sive. quod non coqupit quod sit proprium sui gentis coquere. i. oliuarum. per pomis vero sunt haec. sive exceptis paucis.

Arboretum tibi: locus ubi arbores crescunt ab arbores de.

Arboreus rea rei: et arborinus nam non possessorum ab arbores dicitur.

Arbuncula le dimi. parua arbor.

Arbustula le dimi. parua arbor.

Arbustum. ab arbores de hoc arbustum sti: locum ubi arbores crescunt: et per ipsius quod ponit: et precipue nouellis. Arbustum enim de quod arbor nouella et tenera: in quod insertio etiam quod fieri potest. et de arbustum: quod arborum statio vel hasta.

Arca ab arceo cis de hec arca ce: quod arceat et prohibeat visum et caret aspiratione. et inde hic arcarius ruris. qui facit arcas vel qui custodit. Itē adiectum potest dici arcarius arca arum quod pertinet ad arcā vel ad arcariū.

Arcanus nam non. i. secretus tuus: a quo ceteri arcens ab arcess de: et caret aspiratione.

Arceo arcui supinum deesse arcitum: sed per syncopam de artu. Arceo cōponit cum ex et de exercito ces. Itē cum con: et fit coerco ces. i. costringere. Arceo simplex et cōpositum est actuum: et mutata in et in compositione.

Arcos sis in arceo cis exponit.

Arcos sis vel de desideratiu ab arce arces. vide in accio cis

Archangelus. ab archos quod est princeps et angelus cōponitur h. archangelus li. i. princeps angelorum: ut gabriel. viii archangelicus causa cum. Et scias quod oia officia humana pertinentia ad singulares personas cum quibuscumque ordinibus similiter dinem habeant: dirigunt per principatus et archangelos: et idem homo in prelatione constitutus illuminat ab angelo inferioris ordinis de his que ad statum personae sue pertinet: sed ab angelo principe de his que spectant ad regimen multitudinis. vide etiam in angelus.

Archetipus pi. i. princeps figurarum. nam tipus idem est quod figura. et archos idem est quod princeps. et potest ponit adiectum: ut archetipus per ipsum. viii archetipus mundus de principiis figura sensibilis mundi: et cor. ti.

Archia chie. i. principatus ab archos de.

Archicoquis qui: quod est princeps coquorum: ab archos principes et coquos coqui. et h. coquis primus cor. tunc archicoquis coquacutus est per ipsum: et hoc facit potentia nostra: quod remanet in corruptum: et idem non contumaciam accentum: sicut nec vicecomes.

Archidiaconus. diacones cōponit cum archos quod est princeps: et de hic archidiaconus. i. princeps diaconorum. viii archidiaconatus tunc tunc: eius officium vel dignitas. Dicunt etiam hic archidiaconus.

Archiepiscopus. i. princeps episcoporum: ab archos principes: et episcopi viii h. et h. archiepalis et hoc archiepale: et hic archiepatus tunc tunc: et h. archiepiscopum pium: et archiepiscopum h. vide in metropolis.

Archigallus galli: princeps gallo. sive illos sacerdotum: ab archos et gallus.

Archigenes. Genesis quod est nam cōponit cum archos quod est principes: et de hic archigenes nomen penul. cor. i. principalis medicus qui optime scit mederi genesis. i. nature.

Archigraphus phi penul. cor. vide in antigraphus.

Archileuita leuita: princeps leuitarum: et cōponit ab archos et leuita.

Archilogus. archos cōponit cum logos quod est sermo: et fit archilogus gaudi principes vel primus in sermoni. viii hoc archilogium: sermonis principium.

Archimandrita. ab archos princeps: et mandros ouis de h. archimandrita te. i. pastor ouium: et per translationem dicitur quod de pastorebus spiritualibus.

Archipota te penul. produci. i. magnus potator: ab archos et potetas: quasi princeps potatorum.

Archipiscop[us] teri p[ri]nceps p[re]b[ed]yterorum: ab archos et p[re]b[ed]yteri.
Archisynagogus: p[ri]nceps synagoge: ab archos et syna-
goga synagoge.

Archisterii r[ati]o[n]i monasterii: ab archos et sterion q[uod] statio
quasi principalis. i. sp[irit]ualis statio. vel d[omi]ni archisterii eo q[uod]
regulis et disciplinis arce[re].

Architector[um]: ab archos et tecum q[uod] ponit p[er] edificio vel do-
mo cōponit hic architector[um] et oris: q[uod] facit tecta: vel potius
principalis artifer q[uod] preest edificijs cōstruendis: q[uod] etiam
architectus d[omi]ni. vñ h[ab]it architecture re: et architector[um] craris:
tecta principaliter cōstruere. Et vt dicit P[ro]p[ter]is. in. viij. li. Sunt
fere oia p[ro]fessionum noia apud latinos vñ balia et in or[atione] des-
sunt. nā grāmaticus et philosophus et architectus et sophis-
ta et poeta greca sunt. itaq[ue] ex noib[us] ipsis habent verba
greca apud grecos. vnde nos quoq[ue] philosophor[um]: architec-
tor[um]: poeto[r] in vñb[us] habemus et ceteris.

Architriclinus: p[ri]nceps triclinij: q[uod] est domus trina sessione
cuiuantum ordinata: ab archos et triclinium s[ecundu]m Hug. Papi.
vñ dicit sic: Architriclinus d[omi]nus maior domus vñ in domo pri-
nceps trium lectorum: q[uod] in lectis solebant comedere: nā clinos
vel clinon grece lectus: archos princeps trium: et pdi. pent.
vñ in Aurora: Architriclinus h[ab]et moysen signare stupen-
tem. vide in triclinium.

Ardor[um] dicis acerius manipulorum vel aliarum rerum.

Archos grece latine d[omi]nus princeps.

Arcticula ledimi. penul. cor. parua arcu sive rupes.

Arcipotens. arcus cōponit cu[m] potens et cu[m] tenens: et dicit h[ab]et
et h[ab]et h[ab]et arcipotens vel arcitenens vel arquitenens s[ecundu]m an-
tiquos qui dicebant arqus parcus.

Arrippus pi: p[ro]priu[m] nomine viri p[er] duo p[er] scribit.

Arctenens. i. tenens arcu: vel arquitenens s[ecundu]m antiquos p[er] q[uod].

Arctites. ab arcus d[omi]nus h[ab]et arcites tis: sagittarii cu[m] arcu eq[ua]trans
et sagittans: sicut turci et traci. vel potius scribi p[er] q[uod] more anti-
quorum q[uod] dicebant arqus p[er] arcus: et tunc dicit arquites.

Arctum cui penul. produ. librariu[m]: armariu[m]: de quo Hiero.
dicit in p[ro]logo Hester: Quē libru[m] ego de arcuis hebreorum
eleuans: verbū et verbo expressius transluli. et deriuatur
ab arca arce.

Arcticus penul. cor. in arcus eti[us] vide.

Arctophilax. arctus eti[us] cōponit cu[m] philare q[uod] est seruare:
vel philis q[uod] est amor: et fit h[ab]et arctophilax: q[ui] seruans vel
amans vñlantur: q[uod] ea sequitur semper: et est minor vñla. et eadem
d[omi]nus actus: q[ui] arcton vñlans. i. vñlam amans vel aliud est si-
gnū acturus q[uod] dicunt boetes.

Arctos grece vñla d[omi]nus latine: qui et septentrio vocat: q[uod] ex se-
ptem stellis cōstet s[ecundu]m Papi. et est tertia littera c in papia
scribitur eni[m] ibi p[er] ct.

Arcturus ri: penul. pdi. Job. ix. Qui facit arcturus et orionas
et h[ab]ades et interiora austri. Et vt dicit Grego. arcturus se-
pi[us] stellis mane lucet et semper versat: et numerus mergit et di-
cit acturus: quasi arctor[um] vñlans. vide in arctophilax et dici-
tur vulgo carrus.

Arctus eti[us] vel arctos grece: fe. ge. vñla. s. p[er] illo signo celesti:
et interpretat vñla latine. vñ arctus d[omi]nus t[er]ra polus iuxta arctum
q[uod] circulus includens illam: qui et septentrionalis dicit. Si-
militer antracticus dicit t[er]ra polus oppositus q[uod] circulus
oppositus. Dicit eti[us] h[ab]et artus t[er]ris p[er] membrum: sed tunc scri-
bit p[er] solam: et est mas. ge.

Arctatum aduer. i. curvatum: cameratum. et d[omi]nus ab arcus cus.

Arctubus bijs: ille qui cubat in arce: et cōponit ex arcu arcis:
et cubo cubas.

Arcula ledimi. parua arca. vñ h[ab]it arcularius: qui facit vel
qui custodit arcas vel arculas.

Arculus ledimi. paruu[m] arcus.

Arcoas autem verbum actuum. i. curvare ab arcus dicitur.
vnde verbalia.

Arctus cuius d[omi]nus ab arceo ces: q[uod] arceat hostem. Itē arcus d[omi]nus
fornit: q[uod] sit arta curuatione curuatus. Ponit eti[us] areus
parte sagittandi. vñ iii. ij. Regu[m] d[omi]ni: Precepit ut doceret
filios iuda arcu: et definit d[omi]nus pluralis in ubusi ut arcu-

bus ad differentiam arcu arcis arcibus.

Ardea dea ab ardore dicitur: quedam avis petes ardua. s. aerē
v[er]o s[ecundu]m fabulas dicitur a ciuitate que ardea dicebatur: q[uod] in
arduo erat sita. vñ hic et hec ardeas patria et dicta est avis
illa ardea: q[uod] de cinere illius ciuitatis nata fuit. Et eadem
avis a multis tantalus dicitur s[ecundu]m Hug. Papi. vñ dicit: Ar-
dea avis dicta q[uod] ad ardua volat. imberes enim formidans
super nubes volat ut procellas imbrum sentire non possit
et acuit penul.

Ardeleo. ab ardeo des dicitur hic ardolio onis. i. leccator qui
ardens est in leccitate vel leccatione.

Ardeo des si sum: verbū neutrū. et inde ardens tis ois ge. et
comparat ut ardentior tissimus. vñ ardenter tuis tissime
adtier. et hic ardororis. Itē ab ardeo ardesco scis incho-
atiu[m]: q[uod] cōponit cu[m] re: et dicitur redardesco scis interpo-
sita d. Ardeo vñ cōponit ut exardeo des: in ardeo des. Ar-
deo simplex et cōpositū neutrū est et absolutū. h[ab]et q[uod] ponit
p[er] cōburo est transitu[m]: et indiget obliquo. et inde xv. Jo-
annis d[omi]ni. Lolligent eū et in igne mittent et ardet. Dicit ar-
det in presenti: non ardebit in futuro: ad innuēdū q[uod] ignis
infernū est cōtinuus: et sine aliqua interpolatione affligit
eternaliter. Et scias q[uod] ardeo multa signat: ut patet in his
versibus: Ardet mens: ardet clipeus: focus ardet et edes:
Hec amat: bec splendit: hec vrit: et vritur illa.

Arduenna ne: quedam silua q[uod] eius ligna sunt ardita.

Arduus duu d[omi]nus ab ardeo: eo q[uod] ardua ardent a sole: vñ
hec arduitas tatis: et est altitudo et p[er]spice montium.

Area ree: locus vbi teris frumentū. et d[omi]nus ab areo res: q[uod] non
triturans ibi nisi arida. vel d[omi]nus area q[ui] era: q[uod] aeradane
p[er] triturandis frugib[us]: et ponit p[er] dominus latitudine et p[er]
maris: q[uod] latu[m] et spacio[m] est: et p[er] tabularu[m] equalitate.

Areacio cis feci factū. i. aridū facio: et cōponit ab arere in-
sinitio de areo ares et facio cis: et acutis fa in prima et secunda
et tertia persona p[er] iudicatim modi: h[ab]et brevis arefacio q[uod].

Areacio fis arefactus arefieri. i. fieri vel esse aridū. et cōponit
ab h[ab]et insinitio arere: et fis: et pdi. si sicut fis.

A relatu[m] ti penul. p[er] ducta: v[er]bs gallie.

Arena ne: non ut quidam dicunt ab herendo in fabricis:
sed ab areo res. vñ hec arenula ledimi. et arenosus sa[ecundu]m
locus plenus arena. et arenarius ria riū idem: vel q[uod] fit de
arena q[ui] possessiu[m]: et h[ab]et arenariu[m] r[ati]o: locus arenis plenus
vel d[omi]nus arena ab aro as p[er] cōmariu[m].

A reo ares arui verbū neutrū et caret supiniis: esse vñ fieri sic:
cu[m] et cōponit cu[m] in et fit in areo res: et cu[m] ex et fit ex areo res
exarui: et pdi. a. vñ in Aurora d[omi]ni. Sic sine doctrina mar-
cidus aret amor: sed aro aras ea cor. vñ quidam: Terrā nul-
lus aret: in qua vis seminis aret.

A reola ledimi. parua aera. Ezech. xvij. ca. Ut irrigaret eam
de areolis geritinis suis: et cor. o.

A reologus. i. virtuosus et potens in sermone: ab ares virtus:
et logos sermo.

A res. i. virtus.

Aresco ab areo ares d[omi]nus aresco scis: verbū inchoatiu[m]: et cō-
ponit ut inaresco scis: exaresco scis.

A responsis indeclinabile: qui dat responsa principis. etiam
potest cōponi ab assistens et responsis dativo: quasi assis-
tēs responsis: vel ab a: et hoc ablatō responsis: ut supra di-
xi in abatis.

A rsaxat interpretat depopulatio.

Argentū. argiros dicunt greci: vñ olim argirius dicebat de
nariis: q[uod] maxime moneta de argento solet fieri: Et argi-
ra quedam insula in medio oceano secunda argento: ita ut
dicat habere superficie argenteā: et ideo sic est dicta. Inde
dicimus hoc argentū. et ab argentū argenteus tea teu[i].
de argento existens. vnde argenteolis la lum diminutus
u[m]: et argento tas: quod componit ut de argento gentas:
et in argento tas: et sunt actiua. Et inde verbalia. Item ab
argentu[m]: argentiarius r[ati]o: qui custodit argentū vel opera-
tur de argento.

Argimass. ge. in plurali: nomen loci.

Argiletū penul. pdū. locus in quo occisus est Argus. et cōponif ab argi et letū. Possunt etiā esse due partes: et tunc argi letū. i. mors argi.

Argilla le: terra tenax et humida: ab argos vñ argis ciuitate in Grecia: qz apud grecos primū ex ea facta sunt vase. vñ argillosum sa sum: plenus argilla.

Argiruſri olim dicebat denarius: ab argentū dī.

Argonauta. argos qd est prima nauis cōponif cū nauta: et dī h̄ argonautate. et dicti sūt argonautae oēs illi q in nave ierūt paureo vellere. vñ argonautic? ca cū: possessiuū. et h̄ argonautica ce: liber cōposit? ab appolline de argonauti.

Argos: nomen ciuitatis.

Argumentū. ab arguo arguis dī h̄ argumentū: qd trib? modis dī. Nā dī argumentū res ficta: q tñ fieri potuit: vt comedie Terentij. Dicit etiā argumentū parvū opus pmissum in quo tota mā subsequentis opis prelibat. Et dicit argumentū qsi argute. i. callide inuentū. Dicit etiā argumentū rei dubie. pbamentū. vñ argumentosus sa sū: plenus argumētis. et qnqz dī expeditus. et cōparaf. vñ argumentor taris: verbū deponentale. et argumentator tatrixatio. Et dī argumentatio argute mentis oratio fm h̄. Pap. vñ dicit: Argumentū argute inuentū qd rei dubie facit fidem. Argumentū pbationis vel breuis oratio vel fabula verisilis vel instrumentū mechanici. Argumentū dī eo: q arguat mentē. arguit enī tanqz ignarā vt intra se de ignorantia 2fundat: et derelicto mendacio veritatē de uote sequaf. Argumentū est ipsa sūia q fidem prestat. Argumentatio ipsius sūie p orationē explicatio: Luius due sunt spēs: syllogismus: et inductio. sed syllogismo entima: inductioni supponit exemplū.

Arguo guis qui gutū verbū actiū. i. cōuincere accusare vel ɔstringere: vñ verbalia. Arguo cōponif cō con et dī coarguo guis: et cū re et dī rearquo guis: vñ verbalia.

Argus gi: pastor qdā: a quo et letū cōponif h̄ argiletū ti: locus in quo occisus est argus. Itē argus qdā mons a quo vela factorē dicta est pma nauis. Dic argus gi: et h̄ argon indeclinabile et argon onis: et h̄ arge ges gei: et hic argos goi: vñ p cōpositionē h̄ argonauata te. Itē argus dī vag? vel piger. vñ argia. i. pigricia.

Argutia tie: calliditas: versutia: discertitudo. vel dī argut? fm h̄. Pap. sic dicit: Argutie documētoꝝ experimēta.

Argutū aduer. et argute. i. dilecte ab argutus dicit.

Argutus. ab arguo guis dī argut? ta tu: qd in trib? significatiōnib? inuenit: fm q̄ ē nomē. Nā argutū. i. breue: vt argutū caput. Itē argutū organū. i. sonoz. Itē argutū animal. i. callidū. vñ vñ: Est breuis argutus: est callid? atqz sonorus. Et cōparaf vt argutior tisim?. et ab argut? argutoſas. i. vñ impugnare. vel discerte se defendere: repbēdere verbū frequē. fm h̄. Pris. aut in. x. li. dicit: Arguo guis qui gutū: vñ et p̄ticipiū argutus: et futurū arguturus et deriuatiū ex h̄ vñ artor taris. Inuenit tñ in vñ etiā arguitur? p̄ argutur?. Pap. vñ dicit: Argut? q̄ argumētū cito inuenit: Urban? i loquēdo. i. astutus. Argut? p̄ticipiū de arguo. i. 2uic? et adde accusat?: repbēsus: cōstrictus.

Aridus da dū. i. siccus ca cū: ab areo ares. et cōparaf aridior dissimus: vñ h̄ ariditas. i. siccitas. et cōponif cū p et dī paridus da dū. i. valde aridus. Et scias q̄ terra appellata est arida: qz eius nālis p̄prietas est siccitas: Hene. j. Appella uit aridā terrā: et cor. penul.

Ariel fm Remigiū leo deus: vel leo dei interptaf. et qnqz ponif p̄ viro forti. vt. j. Paralip. xi. Ipse pcussit duos ari el moab. i. duos viros fortes ad modū leonis. Qnqz posuit p̄ hierusalē: Isa. xxix. Ue ariel ariel. et dī bis ariel p̄pter templū et altare. Tertio dī p̄ altari. vñ in Ezech. xlviij. Ipse ariel q̄tuoꝝ cubitorū. et accentuaſ in fine. vñ quidā hierusalē signat ariel signatqz leonē. Et scias q̄ olim hierusalē dici p̄prie poterat ariel. i. leo dei. vñ dicit glo. Isa. xxix. Ue ariel ariel dei. Hierusalē qū potentissima et fortissima fuit: sed post edificata sub Jesu sacerdote magna ē dicta qsi ariel. vñ dñs ibi subiungit dicens: Et erit

mibi qsi ariel hierusalē. Et dicit qsi: qz tēpli filitudinē rotinens antiquā: nō magnificētā. Itē vñbrā tñ antique dignitatis retinens: sicut dicit glosa. Nostro autē tpe non p̄prie dī nec ariel. i. leo dei: nec etiā qsi ariel ppter peccata que in dei cōmiserūt: maxime in psonā filij dei. vide in hierusalē. Et fm quosdā ad lñaz. Hierusalē dicta est ariel i. leo: qz in modū leonis edificata erat. Itē dicta est ariel i. leo: qz sicut leo dī rex bestiarū: ita hierusalē dicebat regina alianū ciuitati: rōne fidei que viguit in patriarchis: et rōne scientie q̄ illuxit in pphetis: ac rōne nobilitatis et dignitatis que fuit in regibus populi dei.

Aries. ab ara fm Isidox dī hic aries arietis: qz pmo in ara imolatus fuit. vñ Virgili. Aries mactaf ad aras. Uel ab areos. i. amare: vñ etiā i grege masculi mares vocant: qz dī ab ares qd est virtus: qz maioris virtutis sit in grege. vñ hic arietulus tuli dimi. et arietenus na nū. Et nota p̄ aries dī. p̄ veruece et p illo instrumēto quo muri quatūtur: qz impugnat muri in modū arietū impugnantū. vñ et qz fit in sumo cū cornibus ad filitudinē arietis. vñ et arietare dicimus cū illo instrumento p̄cutere. et arietare pertinet ad verueces qñ sūt i. tpe coeudi. et cor. pe. aries vbiqz.

Arietulas in aries vide: et cor. penul. sive e.

Arietulus li dimi. partus aries.

Arimaspis: hoies vñ oculū habentes: bellū gerūt cū grifibus aialibus terribilibus: et sibi smaragdos lapides preciosissimos auferūt. nā fm Remigiū: preciosissimi smaragdi lapides repiunt in Scythia regiōe deserti: quos tñ custodiūt grifhes aialia quedā terribilia et fortia: que corpus habent leoninū: pedes aut et rostrū et alas ut aquila. ideoqz p terrā currūt vt leones: p aera volat vt aves: que bestie custodiūt ipsā deserti regionē: et seruant ipsos lapides: nō qz ipsi in suā eos cōvertūt utilitatē: s̄z hoib? ipsos auferūt: cū quibus arimaspis hoies vñ oculū habētes belū gerūt: ipsosqz lapides eis auferūt. Et dicunt arimaspis: ab ares qd est virtus: et aspicio: qsi virtuose aspiciētes: qz tñ vñ oculū habeant: vident tñ virtuose et acute. Querunt pulcrū in se: tñt mysteriū. Lapis quippe smaragd? q̄ est nimie viriditatis xp̄m significat: q̄ pascua eterne refectionis suis daturus est fidelibus. Porro desertū illud in quo lapides repiunt signat corda sc̄tōꝝ q̄ se a terrenis et būt mundi curis longe faciunt: vt in secreta cordis sui quiete dño seruire possint. vñ vñus illoꝝ dicit: Ecce elongati fugiens et mansi in solitudine. in quoꝝ cordib? innēnis lapis smaragd? qz in ipfis habitat xp̄s. sed assunt grifhes. i. maligni sp̄us q̄ xp̄m nūtū tollere fidelibus: non qz ipsi habeant eu: sed cā inuidentie hoib? eū auferunt. Sed sunt arimaspis vñ oculū habentes. i. electi oculū metis possidentes q̄ bellant cū grifibus: h̄ est cū malignis spiritib?: Christūqz sibi rapiūt q̄ est lapis p̄ciosus. Ex dicitis patet q̄ smaragdus p̄ciosus est lapis in sui nā: sed p̄ciosior est in electoꝝ figura. vide etiā in grifhes.

Ariolus. ab ara are dī h̄ ariolus li: diuinator: qz circa ariolos nepharias p̄ces faciebat: et funesta sacrificia imolabant. vñ ariolos laris ariolatus sum. i. diuinare: vñ deponentale. vñ verbalia: et cor. penul.

Ariopagita penul. pdū. in ariopagus vide.

Ariopagus gi: villa virtutis. s. vicus athenis vbi studebant philosophi. et dī ab ares qd est virtus: et pagos qd est villa. Inde h̄ ariopagus gi: villa virtutis. et inde h̄ ariopagita te: princeps et mḡ illius ville. vñ dī Dionysius ariopagita fm h̄. vel ariopag? curia erat atheniensū vbi erat iudices. nā ares virtus pagus villa: qz ibi tota virtus ciuitatis erat. vñ ariopagite atheniensū curiales vñ principales: vt vult Dapi. et pdū. pa.

Aritmetica dī ab ares qd est virtus: et nemos qd est numerus: qz tractat de virtute numeri. vnde h̄ arithmeticus: et adiectiue arithmeticus ca cum fm Hug. Pap. vñ dicit: Arithmetica numeroꝝ disciplina fm se. greci enī arithmon numerū dicūt vel cōponif ex ares: et arithmon numerus. et sic scribi pōt p̄t in quarta littera.

70

Arista.ab areo ares dicitur. Aristata sive: quod primo areat. i. spica vel spicula spice et spicula. viii aristata: sicut dicimus aristatos pisces: quod plures habent aristas et aristos staris: colligere aristas.

Aristella le dimi. parua aristata.

Aristoforū. ab areo et forus quod est ferre: dī hāristoforū rī: vas ad potus et prandia deferenda rusticis in agros aptū et dī ab areo p̄ trariū eo q̄ nō sit aridū: quod oparij semper indigent ut vīnū vel aqua sit in eo qua vtans: vel vas vbi reliquie ciborū reponunt. et cor. fo.

Aristoteles lis fuit quidā philosophus dictus ab area virtutis: quod virtuosus fuit virtute acquisita.

Arma. ab armis hāarma armoz: quod eū tegunt: vel quod armis i. brachijs exercent. et dicunt arma generalē omniū generū tela. sed tñ pprie arma q̄bus defendimur: tela q̄bus oppugnam: et q̄ mittim: viii armas verbū actiū cuius suis cōpositis. Et inde verbalia armatorū armatrix: armatio. et inde hec armatiūcula le: parua armatio.

Armabilis. ab armis dī hic et hec armabilis et hāle: quod facile est ad armāndū: et cor. penul.

Armentariolū li dimi. parū armentariū.

Armentariū rī dicitur ab arma: loc⁹ vbi tela et arma ponuntur. iii. li. Regū. xiiij. Et postea reportabant ea ad armentariū scutiorum.

Armamentū ti ab arma dī: et sunt armamenta firmamenta nāmū: vel locus vbi arma ponuntur.

Armariū. ab arma dī hāarmariū rī: locus vbi arma ponuntur: et hoc armamentariū tarij: p̄ eodē. sed mō pprie armamentariū dī vbi tñ tela et arma ponuntur. Armariū vō dī generalē locus vbi instrumenta et arma cuiuscūq; artis reponuntur: quod cuiuslibet artis sunt sua arma: ut clerico rū arma sunt libri: nautarū vela: remi: funes: seminarū fusacolū: et hīmōi. frequenter tñ nūc armentariū specialiter dicimus librorum.

Armelausa fe. ge. ab armis deriuat: vestis ē sic dicta: quod an et retro diuisa et aperta sit in armis tñ clausa: quasi armis clausa: ablata c: et est sclauina.

Armelus. ab armis fin Rabanū dī hic armelus li: vestis humeros tñ tegēs: sicut scapulare monachoz. Itē ab armis hāarmelū armeli ge. neu. vas sacrificiorū vīl victimarū Armentariū rī dī ab armentū. et est idē quod armētū. et inde hāarmentariolū armentarioli dimi. et hāarmentariū armētanij: custos armēti: et est armentariū de maiorib⁹ bestiis sicut et armētū: s̄z ḡrex de minorib⁹: fin Hu. Pap. vō dīc: Armentariū locus vbi armenta sunt. vide in armentum.

Armentū. ab armis dī hāarmentū ti: quod sit aptū armis vel faciendis vel fiendis vel exercēdis vīl quod sit cornib⁹ armatū vel armētū dī q̄si aramētū ab arando. et differt a grege: quod armentū pprie est de maioribus: ḡrex de bestiis minoribus: inde hāarmentariū: armēti custos: Amos ca. viij. Nō sū ppheata: et nō sū filius ppheata: sed armentarius ego sū. Et intellige q̄ denegat se esse ppheata: l̄z tot vera predire rit: quod enī eadē hora q̄ requisitus est ppheata sibi spiritus deesse sensit. et de semetipso testimonium veraciter intulit dicens: Nō sum ppheata: qui tñ secutus adiunxit. Et nūc audi verbū dñi. Hec dicit dñs: Uxor tua in ciuitate fornicabitur et filii tui et filie in gladio cadent et c. quib⁹ pphe tie verbis aperte ostendit: quod cum de se illa nō loqueretur impletus spū ppheatico: quē ex tunc mox habere meruit quod se pphetam nō esse humiliiter cognouit: sicut dicit S̄go. in. ii. moralium.

Armigatus ta tū penl. pdu. Regū. vi. Et David p̄cuciebat in organis armigatis: et saltabat totis viribus ante dñm. Dicunt aut organa armigata ad armū. i. humerū ligata. viii in organis armigatis. i. ad humerū positis. vīl vt dicunt quidā est genus organi quod cū aqua fit.

Armiger ra rū penl. cor. i. q̄ arma gerit. Inuenit etiā substātiue declinatū i quolibz genere: ut hāarmiger p̄ scutifero: hāarmigera p̄ scutifera. et cōponit arniger ab arina et gerori: vīl p̄t cōponi ab armoz ḡto et gerēs noīe īmediate.

Armilla ab armis dī hāarmilla le. i. torques brachiale: des trocheriū: et sūt pprie viroz: ab armoz virtute collate vīctorie cā q̄ olim viriles dicebant. Eedē et circuli: vel q̄d in armis. i. humeris ferū. hāarmilla p̄cipue mulierū latius extendit: circulus vō rotundus fit. Item ab armis hoc armillū li: vas vinariū aptū ad portandum in humeris. vis de in torqueo torques.

Arripotens tentis mas. ge. penul. cor. i. Mare: quod etiā oīs ge. p̄t esse. i. in armis potens.

Armonantia tie: diuinatio que fit in armis. i. in scapulis bestiarū: ab armis et mantia tie.

Armonia nīe dulcoratio: et cōsonātia plurimoz cantuū. viii armonicus cā cū dulcis suauis delectabilis cantus: vt armonia. i. dulcis cant⁹ celi. et videf armonia esse cōposituz ex ad: sed fm antiquos mutaf d in r: et sic fit ar et monos quod est vīnū: vībī. s. oēs cantus ad vīnā cōsonātā tendunt: et acuit penul. armonia. vide in psaltes et in cythara.

Armus mi mas. ge. i. scapula humerus. sed humerus pprie boīum: armus vō bestiarū.

Arma grece latine agna.

Armaglossa vīl armaglossus: herba est. s. agni lingūla ab armis qd ē agna et glossa qd ē ligna. Eadē a romanis dī planta go: quod planta ei⁹ cito adhēreat terre. Et est fe. ge. vtrūqz.

Aro as anni atū fm Isidorū deriuat ab ere eo q̄ prius erea aratra faciebat. viii hāarator orī: et hāaratura re. et cōponit aro cū ex: et fit exaro ras. i. describere: vel valde arare. et cū p: et fit paro ras. et cū ob: et fit obaro ras. et hīc vībalia. Aro cū suis cōpositis neutrū est excepto exaro. p̄ describere: et cor. p̄mā: sed areo ares eā pdu. viii vīsus: Terrā null⁹ aret: in q̄ vis seminis aret. et ē trāstītū aro: et hī tertias p̄sonas passiū: vt aro terrā: et terra aro a me.

Aromaria matis ge. neu. et dicunt aromata quecūq; fragrātis odoris India mittit: vel alie regiones: dicta sic ab ara: quod aris imposita diuinis iūocationib⁹ apta videant. vīl ab aere: quod se aeri inseri et misceri pbant. nā qd ē odor nīi aeris tractus et pdu. penl. aroma. viii in Aurora: Nectar aroma: fauus: thus: myrrham: balsama cunctas.

Aromatizo zas. i. redolere: ab aromate dicunt: et ponit qnīq; transiū: vt ego aromatizo hunc. i. aromate vnguo: vel aromate redolentē facio: et pdu. ti positione.

Arapax dictus quod arripit. arpe enī grece rape et est instrumentū orci: ferreus vīcīnus dictus: quod arripiat quod in puteum cadit fm Papi.

A rquitenēs fm antiquos: vel arcitenens fm modernos arcu tenens: et cor. penul. de hā supra habes in arcipotens.

Arra re p̄ geminū et illud quod daf quā aliqd vendit vel emit p̄ certitudinē: et nō vt reddat tāq; pīgn⁹: s̄z vt fit de corpe preciū: viii et dī ab ara: quod res q̄ mercādo tractat adeo rata dī esse q̄si testib⁹ aris foret facta. et cōponit vt inarro: sub arra fm Hu. vel fm Pap. arra dī a re p̄ q̄ daf. viii dicit: Arra dicta a re p̄ qua daf: nō vt ipsa fit pīgnus reddat: sed ipsa sibi manente cetera copularit.

Arrabo bonis mas. ge. i. vadimoniū. viii Terentius in tertia commedia: Ea relicta arraboni est p̄ illo argento. et pprie arrabo dī bona arra: sicut que daf p̄ bona re: vt p̄ coniūgio. q̄ vō daf p̄ mala re: vt p̄ fornicatione: nō est arrabo pprie. et dī arrabo ab arra p̄ cōpositionē fm Hu. et Pap. etiā dicit: Arrabo bonis dictus q̄si arra bona. et sic videt q̄ corripiat penul. in obliq; nā bona hī primā brevē. Et sic Hene. xxxij. Quid vīstib⁹ p̄ arra bona dare: dī corripi ibi bo in arrabone ī ntō aut arrabo pdu. penl. viii qdā pars arrabo venit preciū res bona venit. i. vendit.

Arrepticius ab arripiō pis dicitur arreptus ta tū. viii arreptim aduerbum: et arrepticius cia ciūm: quod arripit: vel quod arreptum est: vt demoniacus vel demoniaca: vīnde proprie arrepticius dicitur demoniacus: et arreptia ca demoniaca.

Arrigo gis arrexi arrectū: penul. cor. verbū actiū. i. sursūz vel valde vel ad aliquid regere. et componitur ex ad: et res gis: et mutatur d in r: viii Terentius: Arrige aures

- *Pamphile.per hoc eum notant libidinosum: et hic est caput Donatum.
- A rripios pui arteptū.i.inuadere:ad aliquid agendū ras pere vel aggredi: et cōponit ex ad et rapio rapis: et mutat dīn: et aiii.
- A rrogo gas penul.cor.ex ad et rogo rogas. Et est arrogare supbire. Itē arrogare est p supbiā et arroganter acqrere: vel sibi tribuere: sed ponit simplicē p acquirere. viii arrogans.i.supbus se extollēs. et cōparat arrogantior tissim⁹ viii arrogantius tuus tissime aduer. et hec arrogantia. Et scias q̄ sicut dicit Gregorii moral. xxvij. q̄ttuor sunt spēs quibus oīs tumor arrogantii demonstrat. s. qui bonū aut a semetipso habere se existimant: aut qđ sibi datū desup credit p suis se hoc accepisse meritis putant: aut certe qui iacent se h̄re qđ nō habent: aut respectis ceteris singulariter videri appetūt habere qđ habent. viii pharisēus iccirco de templo absq; instificatione descendit: qz bonoz operū merita sibi quasi singulariter tribuēs orati publicano se pretulit. vide in superbus et rector.
- A rs tis:ab arceo ces dī: qz regulis nos arceat: et est ars nr̄ liberalis.artificiū qđ est faciū manib⁹. vel dī ars ab ares qđ est firtus.dī etiā h̄ arx arcis p coclea. viii versus: Ars docet arx munit arcus tegit et ferit idē. Que artes sint licite: et que illicite: babes in ornō nas.
- A rsates: reges persarū: sicut augustus dicit c. sar romano rum fm Papi. et cor.penul.
- A rseda de.i.stella valde splendens fm Hug.
- A rseuerse dī ab ardeo: et ē verbū defectiū impatiui modi sc̄ē psonē.i.alterie ignē. vel arseuerse dī pueriū.
- A rseneū neu.ge. vestis muliebris rubei coloris.
- A rsis elevatio vocis.i.initiū et acuit̄ in fine.
- A rtabatite penul.correpta mense sunt. Daniel. xliiij. viii dicit Papi. Artaba gen⁹ thēsure syriace: q̄ tres modios facit.
- A rtains ui.i.cultell⁹ scriptoz:ab artos tas: et cor.ta.hoc etiā vult magister bene.
- A rtemo monis.ab ars artis dī h̄ artemū mi pūū velū: quo in dulcibus poti⁹ vtimur aquis. Inuenit etiā h̄ artemo monis.p eodē. viii in actibus aploz: Et eleuato artemone fm aure flatū tendebant ad littus: et pdu.penul.
- A rteria.artus p strictus cōponit cū aere: et fit h̄ arteria arterie quasi arta aeris via. s. vena p quā exit et intrat aer et spūs: et acuit̄ penul.fm Hug. vel fm Papi. arterie fistule vel vene dicte: eo q̄ artis teneant itineribus vitalē spūm. qz p eas aer.i.spūs a pulmone fertur.
- A rteriacus.ab arteria dicit arteriacus ca cū: cui⁹ fauces reumatizant. viii hoc artericū ci: medicina que pdest meatui gutturi.
- A rtesis ab artus tuis dī hec arthesis sis: artiuū morbus. viii Prudenti⁹ in li.hymno. Nodosa quos podogra distor quet et artesis.
- A rteticus.ab artesis dī arteticus ca cū: ille q̄ habet infirmitatē in artibus ex cōsuetudine. vel vt medici volunt qui quādā nodositatē in mēbroz pati⁹ iuncturis. et in eodez sensu dicit articus articula articū: et hec artetica dī infirmitas illa. et cor.penul.arteticus.
- A rticula le dimi.parua ars.
- A rticularis ab ars artis vel articula dī hic et hec articularis et hoc re: qđ ptinet ad artē. Itē articulatis articulare: qđ habet officiū articuli: vt hic et hec et hoc: et tunc deriuatur ab articulus.
- A rticulus.artus tuis tui dī hic articulus li:dimi.partius artus: vt digitus. ynde articulo las lare.i.copulo las. Itē articulus dī quedā pars orationis apud grecos: solam relationē significans: viii hic et hec articularis et hoc re: qđ h̄ officiū articuli: vt hic et hec et hoc. Articulus etiā dī finis Itē articulus est quidā color rhetoricus: de quo supra di xi in quarta parte in tractatu de colorib⁹ rhetoricos. Itē articulus.i.momentū: vt in articulo diei illius.i.in initio in fine: in hora: in momento. Itē articulus pressura: artitudo. Itē articulus spēs numeri. viii in Hrecismo dī: Articulus color est breue mēbrum dictio greca. Articulus numerus p denos multiplicat⁹: momentū articulus pressuraq; dicit̄ esse. vide etiā in fides.
- A rticus ca cū penul.cor. vide in arteticus.
- A rtifex.ars cōponit cū faciēs et dicit h̄ et hec et hoc artificis: et inde hoc artificiū ci: inde artificiofus sa sum: et hec et hec artificialis et hoc le.
- A rtificina ne penul.produ.locus vbi artes exercent̄: et deriuat̄ ab artificiū.
- A rtificus ca cū.i.bonis artibus instructus: et dī ab ars arti et ab artificus artifice aduer.i.ingeniose: et pdu.penul.
- A rto tas taui tare.i.frequenter arcere v̄l copulare. viii hic et hec artabilis et hoc le. et cōponit vt coarto tas. viii verba lia: et formaz arto ab vltimo supino de arceo ces. s.artuū in o mutato.
- A rtocopus.ars cōponit cū copos: qđ est panis: et fit hic artocopus pi penul.cor.i.pistor q̄si artifex panis. vel ab artos.i.panis et creos caro: inde artocrea cree cibus ex pane. s. pasta et carne fact⁹: f3 Hu. Papi. v̄o dicit: artos panis: creos grece caro: ide artocrea panis carnē otinēs: vulgo tortella
- A rtopta.ars cōponit cū aptus: et dī h̄ artopta pte. i. vas artificaliter opatū. viii Plautus in aularia: Ego artoptam hinc primo vtendam peto.
- A rto grece: panis latine.
- A rtotira re: penl.cor.cibus qui fit ex pane vel pasta et caseo et cōponit ab artos panis: et tirus qđ est caseus.
- A rtuatum aduer.i.mēbratim: ab artus dicit̄.
- A rtuo.ab artus dī artuo as: qđ non est in v̄su. sed cōponit vt exartuo. i. diuidere: et deartuo tuas: filr p diuidere. et p prie diuidere et separe artus a seiniucent: vt de gallinis et cōsilibus: et hinc verbalia. viii Plaut⁹: In captiuis ego eruminatus et deartuatus sum miser.
- A rtuosus sum.i.mēbratus: ab artus dī qđ est mēbrū.
- A rtus.ab arceo ces artus ta tū.i.strict⁹ et cōparat artioran tissimus. viii arte artius tissime aduer. et artim.i.strictim. Itē ab arceo h̄ artus tus tui.i.mēbz qđ neruis artas et fit dtūs et abltūs pluralis in ub⁹ ad dīaz de ars artis artib⁹.
- A ruialis.ab aruū arui dī hic et hec aruialis et hoc le: pdu. i. ptinens ad aruū: vel res arui.
- A ruambale.aruū cōponit cū ambio: et fit h̄ aruambale lis: hostia cū qua arua ambiebāt. qđ etiā dicit h̄ amburbale et h̄ aruambale: sed amburbalis v̄l amburbale et h̄ amburbariū: est hostia cū q̄ ciuitatē ambiebāt: ab ambio et v̄bs fm Hu. Papi. etiā dicit aruambale sacrificiū aruoz.
- A rugo ginis: color quidā sicut pedes accipitris: et scribit p a solā fm Papi. sed aurugo p au fm eundē est morbus rugius. Hug. v̄o dicit: Ab auro h̄ aurugo ruginis morbus regius: sed arugo est color sicut in pede accipitris: et pdu. ru. Dī et aurugo corruptio aure p quā segetes contrahunt innaturalē colorē ex aura corrupta. vide in erugo.
- A ruina: ab aruū arui dī h̄ aruina ne. i. pinguedo: Job. xv. Et de laterib⁹ ei⁹ aruina depēdet et pdu. penul. viii i. Hrecismo dī: Intus adeps: aruina foris: pinguedoq; queuis.
- A ruinatus ta tū.i. impinguatus: ab aruina dicit̄.
- A ruinosus sa sum.i.crassus: ab aruina dicit̄ et cōparat aruinosisq; fissimus.
- A ruinula le dimi.parua aruina: et cor.penul.
- A ruolū li dimi.paruū aruū siue corpus paruū.
- A rula le dimi.pua ara siue altare fm Hu. vel fm Papi. Arula patella carbonū: craticula. Hiere. xxxvij. Et posita est corā eo arula plena prunis. et cor.penul.
- A rundinetū ti penul. pdu. in arundo vide.

Arundo dñis dñ ab areo ares: qz cito aret. et prie dñ foliū dependens: sed sepe simpliciter ponit p canna. vñ arūdus neus hea neū: et h arundinetū ti: locus vbi crescūt arundines. vñ in li. Sap.ca.iiij. dñ: Fulgebūt iusti et tanqz scintili in arundinetō discurrēt. Et scias qz arundo nō aspirat in Dap. nec in Hu. sed aspirat hirundo et hirudo. De his quidā: Lantat hirudo: floret arundo: sanat hirudo.

Arusper ara compone cum specio cis: et fit h et h aruspex cis. i. diuinator: qsi ararū inspector. hi etiā exta seu intestina pecudū inspiciūt: vt futura pdicent: vt dicit Papias.

Auspicina ab aruspicio caris deriuat hec auspicina ne: penul. pdu. i. domus. aruspici vel loc⁹ vbi diuinat.

Auspiciūm cij. i. diuinatio ab aruspicio caris. vide in geomantia.

Auspicio caris penul. cor. verbū deponētale. i. diminatio. vñ verbalia: et dicit ab aruspex.

Aruum iii. campus: ab aro aras.

Artarcis fe. ge. i. coclea. s. turris: ab arceo ces: qz arceat hostes. Dicit etiā hec ars artis fe. ge. ps in ntō. vñ quidam Ars docet: arx munit: arcus tegit et ferit idem.

A

ante

S

Asassis mas. ge. p geminū s in obliqz: est pondus cōstante ex undecim vnijs: et qnqz ponit p obolo. Et nota qz cōposita ab asassis p obolo in essis finiūs: preter tria q in uss finiūs. s. octussis cētussis septussis: et pter semissis qd in issis finiūs et monossis qd in ossis finiūs.

Asbestus lapis ferrei coloris: ab igne nomen sortitus: quia semel accensus nunqz extinguitur. nā asbestus. i. inextinguibilis.

Ascella locus sub brachio dicta: qz ab eis ascellis brachia allent. i. mouent. fm Dap. vide etiā in brachiū.

Ascendo dis di sū. i. ad aliquē altū locū scandere. vñ ascensus sus sus. et cōponit ex ad et scando: et subtrahit d sequente scū alia cōsonante: et cōnertit a in e.

Ascia: acuo cōponit cū scindens: vel dñ hec ascia ascie. i. dos labra qsi acute scindens: v'l dicit ab astulis quas a ligno eximit fm Dap. vide in astula.

Asciatim aduerbiū. i. dolatim cesim carptim diuisim. et dicunt ab ascio vel abschia.

Ascio as qui are verbū actiū. i. acuere vel dolare: et dicitur ab abschia ascie. et cōponit ut exascio as.

Ascio cis in itū. i. adiungo acquiro ex ad et scio: et subtrahit d. et cōponit cū eisdem: et retinet d causa differentie et dicitur ascio scis. i. aduoco; ynde ascisco scis: et adscisco scis inchoatiua.

Ascola le penul. cor. dimi. parua ascia.

Ascis ab ascia hec ascis huius ascis p securi qua cementa/ rī vñ. vñ hic asciculus li dimi.

Ascisco scis inchoatiū: ab ascio ascis. Aliqñ etiā ponit p suo positivo: vt asciscit. i. acquirit: vel adiūgit: et tūc pōt habere preteritū sui primitiū. s. ascii: qz ascio non est in vñ: sed loco eius ponitur nunc ascisco. vide in cupisco. et adscisco scis etiam dicit retenta d.

Ascopa penul. cor. vas est aquaticū vtri p̄simile. ascopa enī grece: latine vter fm Hu. Judith. x. Imposuit itaqz abre sue ascopam vñi: et est vas olei.

Ascribo bis p̄si ascriptū ex ad et scribo scribis: et abiicitur d: et est ascribere assere adiūcere destinere deputare.

Ascriptus pta ptū: alicui rei deditus et deputatus: et dicitur ab ascribo ascris.

A secretis indeclinabile cōis ge. nōmē officij. et pōt cōponi ab assistens qsi assistētes secretis. vel pōt cōponi ab a p̄ positione latini et h ablō secretis: qm ab ipsis secretis q ei cōmitunt dicit aliqz asecretis: vt dixi in abatis.

A ser beatus dicit: qz Hen. xxx. Quim peperisset eu Selpba: dixit Ly a hoc: Pro beatitudine mea beatam quippe me dicent mulieres: ppter ea appellavit eā aser: et scribitur p vñi s: cor. enim primā. vñ in Aurora dicit: Neptalim et Judas Beniamin et Hād Aser.

A sia quedā femina fuit que olim tenuit imperiū orientis a qua dicta est asia regio illa: vñ asianus na nū: et asiatic⁹ ca cū. vel asia interpretat elatio vel eleuatio: et ideo dicta est terra illa sic: qz illa pars mundi sit elatior et altior. Inuenit etiā hec asia p quadā palude prima pducta que in noīe regionis breuiat. vñ Lucan⁹ in. vi. Europam misericolian asiamqz timere.

A filū li ge. neu. domus refugij qd romulus fecit: sed mō est ecclesia. et sic dñ ab a qd est sine et filon qd est tact⁹: qz nō sit phas alicui ibi tangere et offendere alii: Nachabi. li. ii. ca. iiiij. Suasisset de asilo pcedere: et pdu. penul. Virg. in. viij. Enei. Hinc lucū ingentē: quē Romulus acer asiluz Retulit: et gelida monstrat sub rupe lupercal. Dap. vō dicit qz asilū est templū: et qz Remus et Romulus cōstituerūt: ad qd quicqz cōfugeret ab oī noīa liber esset. Item dñ hic asilus li mas. ge. musca q boues stimulat: quā greci oestru vocant: et rustici tabanū. videf dici ab a qd est sine et filon qd est tactus p cōtrariū: qz eius tactus nimis sensitif. De predictis duobus dicef in Hrecis. Turpat asilus apes miseris succurrat asilum.

A sinfonia. i. cōsonantia ab a et simphonia: et acuis penul.

A sinethbon quedā figura est de qua supra dixi in quarta parte vbi egi de scemate.

A sinus: a sedeo des dñ h asinus ni: qsi asidus a fedendo: qz hoīes anteqz haberent equos asinus insidebant. vel cōponit ab a et senos sensus qsi sine sensu: qz brutū et stolidum animal est. dñ etiā asinus qsi alta sinens: sed tūc est ethy. nō cōpositio. vñ asellus li dimi. et h asina: et hec assella di. ab asello dicta: et asinus na nū: et asinarius ria riū qd pti net ad asinū: vt mola asinaria quā trahit asinus ad mole dū: et asinarius qui ducit vel qui pascit asinos. Et scias qz asina facit ablatiū pluralē in abus ad differētā sui mas. qd facit in is. tñ inuenit in is: vñ in primo Reg.ca. ix. Et de asinus quas perdisti nudus tertius ne sollicitus fis: qz inuenire sūt: sicut enī inuenit filia filiab⁹ et filiis: nata natabus et natis: vt ostendi supra in tertia parte: vbi egi de prima declinatiō. Et scias qz vt dicit basilius in hexame ron homelia. viij. Intelligit asinus et hoīs ɔsuetus vocez nouit iter qd sepi⁹ ambulauit: ad audiēdū ita vchementē acutus: vt nullus ei de terrestribus cōparari possit. Reconouit bos possessore sūi: et asin⁹ prelepe dñi sui. Piscis vō nequaqz pōt dinoscere nutrimenta prestantē. nā aīalia aquatica nō solū muta: sed etiā in scia et imitia sūt et indocta: et ad oēm vite societate pro rōbus hoībus intractabilia vide in bos et in canis. Itē quiō terrestria aīalia docta sūt et tractabilia erga hoīes respectu piscū: dicā in camelus.

A smodeus dei penul. produ. nōmen est demonis. Tbo. iiij. Demon noīe smodeus occiderat eos.

A sopus pi penul. pdu. vñ in doctrinali dñ: Asopum retrahes europam siue piropū. Asopus est nōmen fluuij: piropus nōmen gēme.

A sparagus dictus est: qz spinosus et asper fit fruter ei⁹ qdā herba ē. et etiā sic dicit paruul⁹ piscis: sed optimi saporis et etiā boletus vocat asparagus et cor. penul. vt dicit mḡ bene. et vt dicit Dap. Asparagi in cibo sūpti stomacho p sunt: calidi sunt in aqua cocti oēs yesice calus curat et calculos frangunt.

A sper ra riū: durus acerbus: truculētus. et cōparaf asperior aspim⁹. vñ aspere riū rime aduer. et h asperitas tis. i. oscurities: truculētia. et aspero ras. i. asperū facere v'bū actiū. et cōponit ut exaspero ras. et cōponit asper ab a et spora.

A spergo gis si sum: ex ad et spargo cōponit: et mutat a simiplis in e: et subtrahit d: et est aspergere distanter opire: p fundere. vñ hec aspergo gnis. i. aspersio: et aspergo est nōmē cuiusdā quis marine: et aspergo vestis feminaru v'l ve stimentoz supfluitas: qd etiā sūrūa dñ. vñ aspergine⁹ nea neū. Item ab aspergo hoc asperorū: et aspergito tas frequentatiū: asperso tas aliud frequentatiū: a quo asperso sito tas aliud frequentatiū.

A spergo gnis fe. ge. in aspergo gis vide.

Ad paragis

A sperno sperno cōponis cū ad abiecta d: t dī asperno nis
aspreui aspretū.i. valde spernere. vñ aspernor naris depos-
nen. in eodē sensu. vel cōponis p se ex ad t sperno nis. vñ
hic t hec aspernalis: t hoc le.

A spicio. specio scis cōponis cū ad t mutata a in e t abiecta
d: dī aspicio aspic̄ xi ctū: an v̄l ad aliqd pspicere. vñ aspe-
ctus tuis tui: t aspecto tas. vide in specio t in video.

A spiro ras rauī. i. anhelare: conari: deuenire: valde spirare
vel fauere. t est tractū a ventis q̄ qñ flant t spirant nautis
fauent: t cōponis ex ad t spiro ras abiecta d. Itē aspirari
inuenit p eleuari. vñ in canticis: Donec aspiret dies t in
clinē vmbre: t pdu. penul.

A spis dis fe. ge. genus est serpentis. t fm Isido. aspis ē vo-
cata q̄ morbi venena imittat t spargat. ios enī grece ve-
nenu dicūt: t inde aspis q̄si aspergens ios. i. venenū: eo q̄
morsu venenato interimat: t cor. penul. in gtō. De hac di-
cit Propheta: sicut aspidis surde t obturatis aures suas:
ne exaudiat vocē incantantis. vide in tigris.

A sporto tis. i. deportare: abire alonge: aliorū absentare: re-
mouere: de loco ad locū portare. t cōponis fz Pris. ex ab
t porto mutato b in s sicut aspello differentie cā ne si ap-
porto appello diceremus ab ad cōposita existimēt.

A ssa asse: lignū latum t dolatum.

A satura re: in assilio vide.

A scelela. ab assequor queris: dī h t h assuela: vel assecla cle
p syncopā cōis ge. i. seruiens vel comes q̄ sequit̄ aliquē: t
cor. penul. vñ in Aurora: Rursus vt in primis vir lucis t
assecla sumi: Astiterant dīo.

A ssector craris status sum ex ad t sector craris d mutata in
s. t est affectari sequendo adipisci: sequi.

A ssedula le: in assecla vide.

A ssensus sa sum: in assentio tis vide.

A ssentio tis si sum cōponis ex ad t sentio tis: t est assentire
assensu p̄ prebere. vñ h assentio onis: t h assentia tie. i. cō-
sensus in qualibet re: t h assensus sus: t assentanens nea-
neū: qui cito prebeat assensum: t assensor saris deponens
i. adulari: nā adulatorū ē assentire. Et scias q̄ iuenit assen-
tior tiris sus sum: in eodē sensu i deponēti genere: H̄c.
xxxiiij. Assensiūt oēs. i. cōsenserūt circūcis cūct̄ marib̄.

A ssentisco scis inchoatiuum. i. incipio assentire. ab assentio
tis addita co.

A sser. ab asse dī h assēris: q̄ asseres soli in tectis ponunt
t nō cōiunctim: assēm enī vñ dicimus. vel dicunt̄ assē-
res: q̄ assideant parietibus t trabibus: vel q̄ inserat vñ
alij in pariete: ab assero ris: Eccl. xxix. Melior est victus
pauperis sub tegmine asserū q̄ epule splendide: t cor. pe-
nul. in obliquis.

A ssero ris cōponis ex ad t sero ris: t facit preteritū in semi
t in serui: t supinū in sitū t in sertuz in diversis significa-
tionibus. vide in sero ris: t cor. se.

A sserto tis: frequen. ab asserto ris.

A ssesco scis frequē. ab assideo: quasi inchoa. pro assidesco.

A ssuero ras rauī. i. affirmo vel asserto. t cōponis ex ad t se-
uero ras q̄d nō est in vñ: t pdu. penul.

A ssidela le penul. pdu. i. mensa iuxta quā sedemus: t deri-
uat ab assideo des.

A ssideo des di sum ex ad t sedeo des. t est assidere iuxta se-
dere: t assidere. i. cōpari t assimilari: t assidere. i. eē silem
in prima significatione cōstruit̄ cū dtō t actō in eodē sensu:
vt assideo te: assideo tibi. vide etiā in sedeo.

A ssiduus. ab assideo des deriuaf assiduū dua diuū: studi-
sus: solitus: continuus alicui rei intentus. Itē assiduus
pōt cōponi ab as assis t do das: t tunc assiduus idem est
q̄d diues qui multos possidet asses. t assiduus dī q̄ expē-
sis erari p̄reerat. t dī sic ab asse t dando: nō q̄ multū gra-
uis t diues: sed coactus plus dat q̄s paup in collecti facie-
dis. t cōparat assiduus p̄ suppletionē magis assiduū assi-
diūtissimus. vñ hec assiduitas tatis. t assiduo duas. i. esse
vel fieri assiduū.

A silo lis: ex ad t salio lis. t ē assilire aggredi: inuadere im-

petere t in eodē sensu cōstruit̄ cū dtō t actō: vt assilio me-
nia: t assilio menibus. Itē assilire. i. cū gaudio salire ad
altqd. vñ h assultus tus: impetus assumptus saltu: t assul-
to tas frequen. t cor. si assilis.

A similis las laui lare. i. valde assimilare: ex ad t similo las:
t est verbū actiū. Inuenit etiā assimilat̄ laris deponēta
le in eodē sensu in quo assimilis.

A susteriū rī: monasteriū grecū est. vel dī ab assistendo. vñ
h assistria strīe montalis ibi assistens.

A sistrīa strīe: in assisteriū vide.

A sistrīx cis. i. astirix cis ab assistendo. vel assitrix cis. i.
affirmatrix ab asserēdo: vel vt dicit Hug. Assitrix tricis
que assistit ad seruitia alicuius. vñ Sāp. ix. Da mibi dī
sediuū tuarū assitrix sapiam. t est ibi pducēda h syllaba
stri. t vt qdā dixerūt deberet esse ibi astitricē qd̄ est semi-
nū v̄bale ab astro astas astitū tur: u in or fit astitor
t or in rī fit hec astitrix cis: qd̄ cor. penulti. in ntō: sed in
gtō eam producit.

A ssocius cij. i. cōsocius: cōsors: cōsolidalis: cōtribulis: cōse-
deratus: t videt̄ esse cōpositū ex ad t socius.

A ssolatus ta tū. i. ad solū deduct̄. Nam prīmo: Montes
cōmoti sunt ab eo t colles desolati sunt. vel fm alia līram
Et colles assolati sunt. i. ad solū deducti: ad solitudinē re-
dacti de solio deponenti: t pdu. la.

A ssuesco scis assueo sues suem: vel assuet̄ sum. i. valde sue-
re. vñ hec assuetudo assuetudinis: t assuet̄ assueta assue-
tū: t assuesco assuescis verbū inchoatiū fm Du. vide in
sueo sues.

A ssuetus ta tum penul. pdu. in assuesco vide.

A ssula le penul. cor. fe. ge. dicit̄ id qd̄ cadit de ligno qñ do-
lat: t dicit̄ ab asse asse.

A ssultus ta tum: in assilio lis vide.

A ssim ades adest componis ex ad t sum mutata d in s: vñ
assum t assimus p geminū s scribi debent. quidā predi-
cta p d scribit̄ cā cōsortie prime t scđe psone: sed prius di-
ctū p̄ualet: t magis est fm arte t regulas Pris. vñ in hym-
no trinitatis dicēdū ē: Assum̄ t nos cernui p geminū s.

A ssimētū ti: illa pars que de aliquo accipit̄ vel assūmis ad
aliquid sartiendū vel reparandū. t dicit̄ ab assumo mis:
Marci. ij. Nemo assumētū panni rudis assuit vestimē-
to veteri: q̄si diceret: Nemo sapiens cōiungit panno ve-
teri partē noui pāni quā assūpsit de aliquo nouo pāno.

A ssur suris fuit filius Sem: a quo dicta est assuria: vñ assu-
rit̄ s rīa riū. t etiā assur dicit̄: vñ in Aurora: Sicut rex a-
sur malus extitit: t tñ idē.

A ssus ab ardeo des dī assus sa suz: q̄si arsus. vñ asso sas re-
bū actiū. vñ assatus ta tū: t hec assatura re. Regū li. ij. ca.
vi. Assatura bubale carnis vñā. i. frustrū bouis assatū. vel
etiā fm alia līraz. Bubale carnis. i. bubaline ptitus ē eis.

A starten i idolū sidonioꝝ: t acut̄ in fine.

A stericus ci. i. astri forma: t cōponis ab aster qd̄ est stella:
t icon qd̄ est imago vel signū. t scribit̄ icon apud grecos
p ei diphthongū: vñ semp pducit primā syllabā: t in sim-
plicitate q̄s in cōpositione: t astericus ca cū penul. pdu. t
scribit̄ p cōsine s in vltima syllaba: vt multi līati moderni
volūt. antiqui tñ scribebant asteriscus p sc in vltima sys-
tēla: t tunc deriuaf ab asteris qd̄ est stella. Astericus ali-
quid deesse vbi apponit̄ demonstrat. Obelus vñ cū ap-
ponit̄ falsū v̄l supfluū monstrat. nā sagitta grece dicit̄: t
versū iugulat: t est obelus nota sic facta. Astericus vñ
nota sic facta que apponit̄ in his q̄ omissa sunt: vt eli-
cescant p eā notā que deesse vident̄. Et asterico t obelo
vñs est Origenes. vñ Hieronym̄ dicit in plogo pentā-
teuci: q̄ vt auderē Origenis me studiū puocavit qui edi-
tioni antique translationē theodotī dis miscuit asterico
t obelo. i. stella verū oē odus distinguens: dū aut illuce-
scere facit me: minus ante fuerat: aut supflua que q̄s iugu-
lat t cōfodit̄ maxime que euangelistarū t apostolorū au-
torū p̄ulgauit t etiā Hieronym̄ vñs est astericus t
obelis: sicut ipse dicit in plogo Job.

A sterites est gēma cādida inclusam lucē stinēs sicut stellā
intus ambulantē vnde dicta est.
A sterno nis astrauastratū.i.ad vel iuxta vel valde sternere
Et cōponit ex ad et sterno nis: et abiicit d.
A stin.i.cūitas.
A stisimos in fine accētuat: et dī etiā antismos qdā trop⁹ de
quo supra dixi in q̄rta parte in ca.de tropis.
A sto stas stitu etiā astatū iuenit. Scire etiā debes q̄
dedi facit datū et steti statū a cor. et eadē etiā corripitur in
cōpositiōe: vt circūdatū et p̄statū. vel mutat in i brenē: vt
feditū et p̄stū. Astiti etiā astitū et astatū facit penult.cor.
et cōponit ex ad et sto stas: et abiicit d. et est astare iuxta
vel in cōspectu vel ad seruitū stare.
A strea stree.i.iustitia:ab astrū dicis: q̄ de celo descendit. et
pdu.penul.Quidius in primo metha.Ultima celestium
terras a strea reliquit.
A strepo pis pui: quasi iuxta vel in conspectu strepere: stre
pitum facere. et corripit stre. et componit ex ad et strepo
strepis abiecta d.
A streus rea reū res que pertinet ad astrū: et cor. penul. et dis
citur ab astrum.
A strigo gis ri ctū ex ad et stringo abiecta d. et ē astringere
iuxta vel in cōspectu stringere.
A strion gēma est cristallo propinq: in cui centro lucet stel
la fulgore lune plene. et dicis sic q̄ astrī postposita fulgo
rem rapit et gerit.
A strolabū bij quoddā instrumentū ipsi⁹ artis astronomie
et dicitur ab astrum.
A strologus.astrū cōponit cū logos qđ est sermo: et dicit h̄
astrolog⁹ gi.i.loquēs de astris et augurans.vnde h̄ astro
logia q̄ partim naturalis partim supersticiosa est. Natura
lis seu vera dū exequis solis et lune cursus vel stellarū cer
tas tēpoy stationes. Supersticiosa vō est illa quā mathe
matici sequi⁹ qui in stellis augurant: quib⁹ etiā duodecim
signa per singula anime vel corporis membra dispos
unt: syderūq; ex cursu nativitates hominū et mores pre
dicare noscumē fm Papiam.
A stronomus.astrū cōponit cū nomos qđ est lex: v̄l norma
qđ est regula: vel nomā qđ ē nomē: et dicit astronom⁹ mi
q̄ docet legē v̄l regulā de astris: vel q̄ noiat ea.vñ h̄ astro
nomia mie ipsa ars. et astronomic⁹ ca cū fm Hug. Papi.
vō dicit: Astronomia astro⁹ lex q̄ cursus syderum docet:
vna de septē artib⁹ liberalib⁹.
A strofia sic est tenuitas corporis ex causis latētib⁹ et paula
tim qualescētib⁹: dicta sic ab īmutatiōe corporis. Nā gre
ci inutriēti cessationē astrofiam dicit.
Astrosus sa sum.i.lunatic⁹: q̄si malo sydere vel astro natus.
et dicitur ab astrum.
A struco conis.ab astur pro genere dicit h̄ astruco conis.i.
dertrari⁹: q̄ apud illā gentē huiusmodi eq̄ abūdant. Un
legis q̄ Juli⁹ cesar paucis dieb⁹ anteq̄ occidere sōnia
uit q̄ in stabulū descēdens astruconē suū aureū caput ha
bere videbat. Et in rhetorica: Hec luc⁹ astruconi: vt cora
giū paref. vbi ab aliquib⁹ legit̄ astruconi.i.accipitri.
Astrū stri.i.stella dicit ab Astro phō: q̄ prim⁹ tractauit de
astris.v̄l ab aster qđ grece dī stella.vnde h̄ et h̄ astral et h̄
le. Et scias q̄ stella dī q̄libet singulari: Sydus pluriū stel
larū collectio: Astrū grādis stella vel grāde sydus. Nec tñ
noia sepe cōfūdunt apud autores. Volo etiā te scire q̄ mo
nis celestis se h̄ ad liberū arbitriū sicut inclinas ad aliqd
agendū inqntū ex impressiōe corporis celestis relinquit
aliq̄ dispositio ī corpore fm quā aia efficie pronā ad hāc
actionē vel illā: sicut etiā ex nāli cōplexione qdā sunt ma
gis proni ad vniūvitū q̄ alii. et h̄ modo p̄nt astrologi enū
ciare aliqd ex his q̄ ex libero arbitrio depēdet cōlecturalr
et nō p̄ certitudinē scie: q̄uis talib⁹ p̄dictiōib⁹ nō sit tutū
nimis intēdere vt dicit Aug. sup Heni.j. et tñ plerūq; astro
logi de futuris vera p̄nūciant: nō tā ex signis celestib⁹ q̄
ex occulto demonū instinctu quē humane wētes iterdū

nesciētes patiunt̄. et sic cū huiusmodi ditinatiōib⁹ quos
dāmō fedus initur cū diabolo. Virtutē aut̄ coactiūa sup
liberū arbitriū sufficiētē nō habet corpora celestia. Un
et Ptolome⁹ dicit q̄ hō sapiēs dñat astris: q̄ sapientiā
suā p̄t vitare ea q̄ astra disponūt. De h̄ etiā supra in arbi
triū dixi. Volo etiā te scire q̄ sicut pbaf in scia astrono
mica de mensura quantitatis solis et terre q̄ sol est maior
tota terra: sicut et alie stelle omnes preter lunam et mercu
rium sunt maiores q̄ terra. Vide etiam de h̄ in gallus: in
cometa: et in sors: et in sol.

A stuila le dicit a tollendo.s. qđ cadit de ligno dū dolaf. vñ
quidā volūt dici asciam ab astulis: q̄ eas a ligno eximit.
et cor. stu. Vide in ascia.

A stupeo pes pui: et caret supinis. et cōponit ex ad et stupeo
pes remota d: et cor. stu. et est astupere valde stupere: ad
aliquid stupere.

A stur. stura re est quidā fluui⁹ hispanic. Et componit cū a
qđ est iuxta: et dicit h̄ astur asturis qdā p̄hs hispanie: q̄
iuxta fluui⁹ sturā habitat. vnde h̄ asturia rie: regio eoz
et ciuitas. vnde asturienſis se. Itē ab astur p̄ pplo h̄ astur
asturis mas. ge. dicit qdā auis q̄ apud illā gentē abūdat.
Uel dicit ab aue et sterno: quia sternat aues. et cor. penul.
in genitiuo.

A sturco conis.i.accipiter vel astur. et cōponit ab aue et ster
no: q̄ sternat aues fm Hug. Pap. vō dīc Asturco accipit
maior. Dicit etiā astruco r̄ p̄cedente u.i.dextrarius.

A stutus tui calliditas dolositas: fralus: fallacia: et sumit in
malō: sīc et astut⁹ in malō. qđ cōparat astutior tissim⁹. vñ
astute tūs tissime aduer. et hec astutia tie. i.ingeniositas:
dolositas: cautela: industria: calliditas: et proprie dicit de
malō. Inuenit etiā h̄ astu indecli. p̄ eodē. Un Alian⁹:
Astu vincit hō cūcta creato solo. et p̄t h̄ eē declinabile v̄l
indecli. astu: et dicit astut⁹ q̄si fine statu. nā q̄ astut⁹ est nō
diu in eodē morat statu: h̄ multa deliberat.

A stutus ta tū ab astu dicit. vide in astus.

A ante P

A tacus ci penul.cor. maior est bruco. et vt dicit glo. Joelis.i
Eruca v̄mis est q̄ in holerb⁹ maxime inuenit. Bruc⁹ vo
caf fetus locuste anteq̄ hēat alas: deinde cū incipit parū
volare dicit athelab⁹. cū vō pleniter volat dicit locusta.
et est bruc⁹ multo grauior q̄ locusta vel atelabos: q̄ iacēs
in vno loco radicēt̄ comedit fruct⁹: vñ dicit a bromū qđ
est cōsumere. atacus aut̄ dicit q̄si ategus. i. sine tege eo q̄
nihil habeat quo innoluit̄ tegat̄. Teca enī q̄si tega dicit
a tēgēdo. Pap. aut̄ dicit: Atacus auis ignota. Hiero. aut̄
dicit sup illud Isa. xxxiii. Sicut colligit brucus velut cūz
fossile plene fuerint de eo. Ex locusta inq̄t Hiero. bruc⁹ na
scif: et quousq; habeat alas sic vocat̄. cū aut̄ ale crescere ce
perint atelabus dicitur: Cum aut̄ plene volare cepert̄ est
locusta: et dicitur: Nocet vō bruc⁹ plus q̄s atelabus vel los
custa q̄ alis caret nec moueri p̄t: et sic vbi insederit nihil
relinq̄ facit: iō fiunt fossē et obruum̄ locuste: ne a vēto ra
piēt̄ in mare et ad terrā relecte et ex ouis q̄ viue concepe
rant: etiā mortue brucos generēt.

A tauus auī dicit ab auis. s. auī p̄ penul.cor. vide in auis.
A t contra duie partes sunt.

A telabus bi penul.cor. dī ab a qđ est fine et telu: et abeo bis:
q̄si fine tela. i. teca abiens. et dicit atelabus q̄si atelanus. i.
fine tela vadens: v̄l quasi a tela abiens. De hoc etiam dixi
supra in atacus.

A teratra atrū.i.niger. et cōparat atrior aterrim⁹. vnde atre
atrius aterrime aduerbiū. et pdū.a.

Atalanta. atas grece leuitas latine: lento plenū. inde dicta
est quedam virgo atalanta propter velocitatem: quasi ple
na leuitate.

A thlanteus tea teū penul. pdū. in athlas est.

A thlas lantis h̄ in obliq̄s: h̄ in ntō nō: sīc gigas gigantis:
elephas phātis: adamās mātis. et definit in as pdū. fuit
aut̄ Athlas frater Promehei rex affrice optim⁹ astrolo

gus. viii dictus est celū sustinuisse. et a nomine eius dictus est mons aphrice Athlas: qui propter suam altitudinem dictus est celum sustinuisse. vnde athlanteus tea teum: et atlanticus ca cum.
A thalia interpretat tps dñi. et fuit regina in israel. et acuit penul. sūm cōmūnē vsum.
A thanasia. i. īmortalis: ab athanatos dicit: et acuit penul.
A thanatos. i. īmortalis: ab a qd ē sine: et thanatos mortale. et accētua in fine. vii thanatos ta tū. i. īmortalis.
A thene. ab athanatos dicit h̄athene narū qdā ciuitas q̄si athanate. i. īmortalis propter studiū sapiētie: q̄ īmortalis est: qd olim ibi viguit. et pdu.the.
A theniensis. ab athenie dicit h̄ et h̄ atheniēsis et h̄ se nomē patriū. et deberet sūm formatiōis analogiā dici athenēsis s̄cā euphonie habuit in antepenul. sic ostēdi s̄ in. iij. pte vbi egi de noīatiūis desinētib̄ in ensis.
A thlera te penul. pdu. luctator: pugnator: miles fortis. et dñ sic q̄si ad letū fortis. i. ad mortē.
A thomia grece debilitas stomachi latine.
A thomus mi. fe. ge. penult. cor. corp̄ indiuisibile propt̄ sui parintatē: q̄uis forte nullū corpus sit quod diuisionē recipere non possit. et dicit sic ab a quod est sine: et thomos quod est diuiso vel sectio: quia non recipiat sectionem sensui subiacentem.
A tiepos filius ab nepotis: et est secunda littera t̄ sūm Papiā et corripit ne.
A tramen. ab ater tra trū dicit h̄ atramen minis. i. nigredo. vnde hoc atramentū ti. i. incaustū: quia nigrū facit liquo rem in quo ponitur.
A tramentariū. ab atramē dicit h̄ atramētariū rīj. i. scriptorū pluteū plumatū. vii Ezech. ix. Et atramētariū scriptoris ad renes ei. et inde h̄ atramētariolū li dimi.
A triensis. ab atriū dñ h̄ atriensis. i. ianitor: hostiari: exclusariis: patiginariis: ianuarius.
A triolū li dimi. paruū atriū.
A triplices herbe humidā et frigidā habent virtutē. in cibo sumptu vētrē soluūt. et cor. penul.
A triū dicit q̄si atriū ab ater tra trū propter caliginē ignis q̄ olim solebat eē in atrio. Uli in passione xp̄i: Et petr̄ stās in atrio calefaciebat se ad ignē. Uel atriū dñ q̄ ei addantur tres portic̄ extrinsecus. et sūm h̄ atriū dicit magna domus ampla et spaciofa.
A trox. ab ater tra trū dñ atrox cis oīs ge. effe: crudelis. Et cōparat atrociorz cissim. vii atrociter ciuis cissime aduer. et h̄ atrocitas tatis. et h̄ primā nālē breuē. Uli in Aurora sup Tobia: Scire facit q̄ntū sit furoz ei atrox.
A ttabernalis. taberna cōponit cū ad: et dicit h̄ et h̄ attabernalis. et sic mutata d̄ in t̄: idem socius proprie in taberna leccator: qui valde frequētai tabernā. Item etiam hic tabernio tabernionis.
A ttamen munis ge. neu. i. setaciū. Inuenit etiā attamē pro sed cōficiō: et cor. ta. Quid? Nil inibi rescribas attamen ipse veni. De hoc in tamen vide.
A ttamino nas. i. aduersari: ex ad et tamino nas d̄ mutata in t̄. Itē attamino nas. i. purgare farinā cū setatis sūm Dug. Papias vō dicit Attaminare inquinare: corūpere: v̄surpare: et cor. mi.
A ttat interiectio timētis vel expauescētis sūm Papiam.
A ttero ris trū trū valde terrere cor. te: et cōponit ex ad et tero ris. Job. xiiij. donec atterat celū nō euigilabit. vnde attritus ta tū. et a genituō attriti addita o formaf hec attritio tritinois. In quo autē attritio differat a cōtritione dicam in contritio.
A tticinor naris ad ignē ticiones aduincinare: et cōponit ex ad et ticinor naris.
A ttineo nes nūi tētū. i. valde tenēv̄ ptinē: et ptinet ad ppin quos: vt iste attinet mibi in tali gradu. et cōponit ex ad et teneo nes: et mutata d̄ in t̄: et in i: et cor. ti.
A ttingo gis attigi attactū. i. valde vel iuxta tangere vel accidere. et cōponit ex ad et tango tangis mutata d̄ in t̄: et a

simplicis in i.
A ttonitus. attono nas cōponit ex ad et tono nas: et inde dei riuaſ attonit̄ ta tū penul. cor. i. tonitruo: stupefact̄: territus: confusus: perturbatus.
A ttrabo his xi tū here. i. ad se trahē: abbreviare. et cōponit̄ ex ad et trahbo his.
A ttrecto tas vel magis attracto ctas cōponit ex ad et tracto tas. Inuenit etiā attracto tas mutata a in e: et videt p̄prie ad tactū corporalē pertinere. Uli Hen. xvij. Si atrectane rit me p̄ me: vel attractauerit sūm alia līaz. v̄l p̄t formari ab attraho xi tū: u in o v̄bū frequē. i. frequēter attrahē iuxta tractare: prope tāgere: palpare.
A t vbi due dictiones sunt: et duob̄ accētib̄ regēde. Uli ad Hal. At vbi venit plenitudo t̄pis. i. s̄ postq̄. Aliq̄ tamē atubi et astubi est qdā irregulari vocū cōgeries: nō p̄prie cōpositio: et fungit̄ loco v̄ni dictionis: et tūc sub vno accen tu p̄ferit: et grauaf̄ penul. siue u. De h̄ dixi in secūda parte vbi egi de vbi.
Atq̄ idē est qd̄ et. q̄nq̄ ponit̄ pro q̄: sic Boeti in q̄nto de solatiōe in prosa tertia: Tū ego t̄c.
A tqui. i. certe: et est qdā irregularis cōgeries vocū. vii Boe. in. iij. de solā. in. psa q̄ incipit Tū ego. Atq̄ viget incolmis. atqui dicit. i. certe.
A ante **V**
A uarus. ab aueo aues dicit auar̄ ra rū. O: enī dicit auar̄ q̄si varas h̄ns man̄. i. curuas: vel auarus dicit q̄si auens aurū etymo. est: nō cōpositio. Et cōparat auarioz risū. et auar̄ p̄prie q̄ nō satiaf: cupidus q̄ aliena desiderat. vii auare rius rissime aduer. et auaricia cie: et formatur a ḡto auari addita cia. Et vt dicit Hiero. in epis. ad Paulinū. c. viii. Antiquū dictū est: auaro deest tā qd̄ h̄z q̄z qd̄ nō h̄z: et in Tobia dñ: Prodiḡ excedit mēsura: largus honoris seruit: fructificat parcus: auarus eget. Uide in largus. Et nota q̄ malū et magnū est auaritie vitiū: qd̄ sic dīc Beda fidē tollit: cōcordiā dissipat: charitatē violat: et innumerabilia mala generat teste Aplo q̄ ait: Radix oīuz malop̄ est cupiditas. Auaritia siquidē viscerib̄ pietatis caret: patre nescit: matrē ignorat: fidē et amiciciā nō custodit: propin quo vel primo nō miseret: s̄z propinquos velut extraneos abiicit: dicēte Salomone Bñs facit aie sue vir misericors: auarus etiā propinquos abiicit.
A uiceps aucupis cōis ge. aues capiēs: ab auis et capio vel a piens: et cor. cu in obliq̄s.
A uictim. i. crescēter: ab augeo dicit: et est aduer. q̄litatis.
A uictio. ab augeo dñ h̄ auctio onis. i. augmētatio. dñ et auctio. i. mercatio. vii h̄ auctionarīria riū. i. mercator q̄res suas auget: et p̄prie ille q̄ h̄ vel illic res paruas et veteres et tritas et ruptas emit vt postea cari vendat. Et auctionari uar̄. i. sic mercari: v̄l res strēnue augere. vii et auctionator q̄nq̄ dicitur pro imperatore. Accipitur in simpliciter auctionari pro mercari.
A uctionarius in auctio vide.
A ctionor naris v̄bū deponē. in auctio vide.
A uicto tas penl. cor. i. freqn̄t augere: et formaf ab auctau v̄ltimo sup̄. hui v̄bi aucto tas: a in i et u in o.
A uicto tas v̄bū frequē. i. frequēter augere: et formaf ab v̄lti supino hui v̄bi. s. auctu u in o.
A uctor. ab augeo ges aurī auctū auctū auctū dñ hic auctor. i. augmētator: dux. et deb̄z scribi p̄u et ct. q̄n vō signifcat autētim. i. auctoritatē est cōis ge. et debet scribi p̄u et sine c: vt h̄ et h̄ autor. et deriuat tūc ab autētim. Itē iuenuit quoddā v̄bū defectiū. s. auieo uies. i. ligō gas. et inde autor. i. ligator fili cōis ge. et deb̄z scribi sine c et cū u. et sūm p̄mā significationē impatores p̄prie dicunt̄ auctores ab augēdo républicā. Sepe et de dñ n̄f auctor. i. n̄f dux: n̄f augmētator. sūm vō secūda significationē phī et inuētore artū: vt Plato: Aristoteles: Priscian: et q̄libet excellētes psone debent dici autores. sūm vō tertia Virgili et Luca: nūis: et etiā Quid? et ceteri poete debet dici autores q̄ lis

gallerū carinaria sua pedib⁹ ⁊ metris. Inuenit etiam hic actor sine u ab ago gis actū actu: de quo supra dixi in suo loco. vñ v̄sus: Auctor ab augendo nomē trahit: ast ab agē do. Actor: ab autentim quod greci nascitur autor. s. sine c ⁊ per u scriptum.

Auctoriū. ab augeo dicis h̄ auctoriū rīj. i. illud quo addit⁹ rei mensurate cum vendit: ⁊ est etiā cibus qui mense vacante superadditur.

Auctrix cis. i. auctriatix se. ge. ab auctor tor in trix.

Aucupabilis. ab aucupor paris dici h̄ ⁊ h̄ aucupabilis ⁊ h̄ le. i. res apta ad aucupandū.

Acupiū. ab aucupor dī h̄ aucupiū pīj. i. fortuniū ⁊ bonis euētus: ⁊ etiā ipm officiū capiēdi aues dī aucupiū.

Acupor. ab anceps dicit aucupor paris patus sum. i. aues capere. ⁊ ponit qñqz pro augurari ⁊ pro acqrere. vnde aucupator aucupatrix aucupatio. h̄ aucupat⁹ tūs tui. ⁊ cor. penul. aucupor. Un̄ Nuid⁹ epi. ix. Aucupor infelix incertum murmurare fame.

Audax. ab audeo des dicis audax cis oīs ge. ⁊ cōparaf⁹ audacior cissim⁹. vnde audaciter: h̄ dicim⁹ p̄ syncopā audacter cuius cissime aduer. Et distat inter audacem ⁊ temerariū. nā audax non timet: temerari⁹ nō cogitat piculū. Itē audacia post filiū: temeritas sine filio fit. ⁊ ponitur audat pro arrogāte qñqz.

Audio des v̄bū neutrapassiuū. ⁊ ē differētia inter v̄ba neu tropassiuā ⁊ neutrapassiuā. nā neutrapassiuā dicunt que passiuo sunt filia in h̄ q̄ cū careant p̄teritis h̄nt suppletio nē p̄teritor⁹ p̄ pticiū ⁊ v̄bū substatiū sic ⁊ passiuā. ista aut̄ quinqz sunt q̄ indicat isti v̄sus: Quinqz puer numero neutrapassiuā tibi do. Audeo cum soleo fido quoqz gaudeo fio. Sunt aut̄ neutrapassiuā que h̄nt passiuo significationē sub actiua l̄fatura: ⁊ significant passionē aliunde illatam. ⁊ sunt que continent in his verib⁹: Exulo vapulo veneo nubo q̄ttuor ista: Sensum passiuū sub voce gerunt aliena. fm Hug. Audeo facit ausus sum: q̄t haurio facit haurio p̄teritū: sic habet in tractatu de v̄bo.

Audientia tie formaſ ab h̄ dī audiēti addita a: vñ p̄t scribitur: ⁊ tamē accipit sonū de c: vt detis mibi audientiā. i. ut me audiatis.

Audio dis diui ditū dire v̄bū actiū dicit ab auris. Qz aut̄ dī audio q̄si aurē do vel aurib⁹ capio etymo. est: nō cōpositio. inde v̄balia auditor auditrix. itē auditio: ⁊ h̄ audit⁹ tūs tū: ⁊ h̄ auditū minis pro eodē. Audio componit: vt exaudio dis. vnde exauditor exauditrix exauditio exauditus ta tū: ⁊ h̄ ⁊ h̄ exaudibilis ⁊ h̄ le. vnde exaudibiliter aduer. ⁊ importat plus exaudire q̄z audire. est enī exaudiēre q̄d rogaf intelligē: ⁊ ad effectū deducē. Itē cōponit cū ob: ⁊ dī obaudio dis. i. male audire: v̄l ecōtra. Inuenit ēt pro obedio: h̄ raro. ⁊ ex eisdē cōponit obedio. Itē audio cōponit cū sub: ⁊ fit subaudio dis. i. aliqd nō positū v̄l dictū subintelligē. Audio ⁊ sua cōposita sūt actiua p̄ter obedio. Itē audio fil̄ p̄t ɔstrui cū actō ⁊ ablo: vt audio virgilii ab illo. Itē nota q̄ aliq volunt auris fieri ab audio: vt dicaf auris q̄si audis.

Auditoriū locus v̄bi cōfilia ⁊ responsa audiunt: ⁊ dicit ab audio audis.

Aneho bis here. i. asportare fm Papiam.

Auellana ne tā parboze q̄z p̄ fructu ponit in fe. ge. ⁊ dī ab auellano mōte v̄bi abundant auellane.

Auenia. ab auidus dī h̄ avena ne herbe gen⁹ eo q̄ aui desurgat. ⁊ inde h̄ avenula le dimi. Inuenit aduenia p̄d: ⁊ cor. penul. ⁊ est cōis ge. vide in yenio.

Auēto tas taui tare: auenias eradicare. ⁊ dicit ab avenia fm Hug. Pap. v̄o dicit Auentare est trūcare ⁊ eradicare.

Auenula le dimi. parua avena: ⁊ cor. penul.

Aueo aues aui auere. i. cupere: ⁊ caret sup̄. ⁊ est neu. q̄r vox ipa semp illi deficit in passiuo fine q̄ voce. s. passiuaverbū actiū esse nō p̄t. Un̄ Lucan⁹: Dia cesar auet ⁊ birria si dare multa. Potes: q̄cqd auehis habes. Et nota q̄ inuenit aue auete aueto auetote auere p̄ saluū eē: sic salue sal-

nate salueto saluetote saluere. Et idē dicēdū est de aue et vale: h̄ vale in recessu: salue ⁊ aue in aduētu: pprie: vel salue v̄trūqz. s. aue ⁊ vale cōprehendit. Un̄ Hrecis. dicit: Aue dic veniēs de iure: valeqz recedens. Hoc v̄bū salue cōprehendit aueqz valeqz.

A uernus ni mas. ge. loc⁹ v̄bi est descēsus ad inferos. ⁊ ponitur sepe pro ipso inferno. ⁊ dī ab a qd ē sine: ⁊ fern⁹ qd ē delectabilē: qz in inferno nulla ē delectatio: h̄ sempitem⁹ horror inhabitat. vnde auern⁹ q̄si sine vere. vel dī q̄si auius ab a ⁊ volo las: qz ibi aues sup̄uolare nō p̄nt ppter fe torē grauissimū: q̄ aues sup̄uolantes olim necabat. vel dī ab aue auete v̄bo p̄ trariū.

A uersor auersaris. i. detestor fm Papiam.

A uersus sa sum retro in aliā partē v̄sus: ab auerto tis. Itē auersus participiū ab auerto teris.

A uerto tis ti uersum. i. remouē. Un̄ in psalmo: Auerte oculos meos ne videant vanitatē. Itē auertere. i. post tergū v̄tere. Et cōponit ab a ⁊ v̄to tis. Itē inuenit auerto teris auersus sum v̄bū deponēs. i. spēnere vel vilipēdere: recusare. ⁊ cōponit fil̄ ex a v̄to tis. Boe. in. j. de ɔso. Deu heu q̄z surda miseros auertiū aure. Inuenit ⁊ aduerto p̄ d: de quo supra dixi in suo loco.

A ueruncas canū. i. auenas euellere. nā rūncare dicūt enel lere. ex quo ⁊ auena cōpositū est aueruncare.

A uero auersors abstuli ablatū. i. eripere tollere. ⁊ componit ab a ⁊ fero: ⁊ ouertif fm Pris. b in u in p̄nti tā euphonie cā q̄z differētie si affero dicas: ab ad ⁊ fero cōponi videat quod mutat d in f.

A uero ras rauī rare. i. ferrū auferre. ⁊ cōponit ex ab ⁊ ferro: ⁊ mutarur b in u.

A ugeo ges auxi auctū gere. i. amplificare: augmentū dare. Augeo cōponit cū ad: ⁊ fit adaugeo ges. ⁊ cū ex: ⁊ fit exaugeo ges. Augeo simplex ⁊ cōpositū est actiū.

A ugesco. ab augeo dī augesco scis v̄bū inchoa. i. incipe auerge: eo q̄ significat cōtra proprietē alioz v̄boz inchoati uorum: sicut integrasco. i. incipio integrari. Un̄ Statius: Proniqz yim augescūt sumere manes. Uide in integer.

A ugmentū. ab augeo ges dī h̄ augmentū ti. i. amplificamēti. vnde augmento tas v̄bū actiū: qd tū qñqz inuenit in depo. ge. i. eodē sensu augmetor taris. ⁊ ab v̄troqz v̄balia.

A ugur. auis cōponit cū garrio: ⁊ dicit h̄ ⁊ hec augur cōis ge. q̄ vel q̄ in garritu auiū diuinat. vnde auguroz aris. i. sic diuinare. vñ v̄balia. ⁊ h̄ auguriū rīj. i. talis diuinatio: fm Hug. Oui. epis. Prætotin⁹ ipsa meos auguroz eē deos. Itē auguro ras. vñ dicit Pris. in. iiiij. li. Ab auguroz dī augur abiecta o. ⁊ a saturo satur. Et in aurora dī: Sāguinis esse reos sup nos dū augurat enses. Dicit ergo auguro as in neu. ge. ⁊ auguroz raris deponēs. ⁊ h̄ magis videt esse in frequēti v̄su. Inuenit etiā augurior q̄ttuor syllabarū. vñ Hen. xlivij. Sciphius quē furati estis ipse est in quo bilit dñs meus: ⁊ in quo auguriari solet. Et infra. s. in eo. An ignorat q̄ nō sit filis mei auguriādi scia: Ego aut̄ credo q̄ l̄ra vitio scriptorū ibi corrupta est: ⁊ debet ibi eē augurari q̄ttuor syllabarū ⁊ augurādi. Pap. v̄o dicit Auguroz cōe antiqt⁹: pro quo mō dicit auguro ras rauī ratū neu. vnde augur ablato o cōis ge. Sed dic q̄ auguroz nūc est deponētale: ⁊ magis est in v̄su q̄z auguro ras.

A uguroz aris ⁊ auguro ras vide in augur.

A ugustea. ab august⁹ qd ē impator deriuat augustea stee i. charta q̄ ab augusto mittit: v̄l quoddā genus charte sic dictū in honore illi⁹: sicut augusteū dī gen⁹ marmoris in egypto tpe augusti p̄mo inuētū: sicut tyberiū rīj gen⁹ marmoris tempore tyberi⁹ inuenit a tyberio dicitur.

A ugustus. ab augeo dicit h̄ augustus ti quilibet romanus impator ab augēdo imperiū. vñ etiā antonomasice Octavian⁹ dicit⁹ est augustus: qz sup oēs alios auxit imperiū romanū. Et ab illo quidā mensis dictus est augustus: qz in eo mense natus est: v̄l qz in eo obtinuit victoriā de antonio ⁊ cleopatra. Qñqz v̄o adiective declinat augustus sta stū. i. nobilis: illustris: insignis: p̄clar⁹: exgrex segregat

rius:celticus:heroic².Et est cōpositū ab aue & gusto as qz solis nobilib² licebat olim gustare aues: & tūc cōparat: vt augustior stissim².Lū vō declinat p q̄rtā declinationē h̄ august² stus stui:est qdā spēs diuinatiōis q̄ siebat in gustu auū. & est cōpositū ab aue & gustu.Solebat enī auem spargere gallinis: & in gustu & in captione illi² esce sapere augurū:quod dicit² augustus.

A uia.ab auis dicis hec auia auie patris vel matris mater. Thimo.ij.c.j.Qui inhabitauit primū in auia tua loide et matre tua eunice.

A uaria secreta loca & a via remota aut tñ auib² adibilia. & dicunt ab auis auia auū.

A uicula le dimi.parua quis.

A uicularius rj: q̄ capit aues mas.ge.Auicularia etiā dicit² pluralis numeri ge.neu.& sunt auicularia secreta loca siluarū solis auib² adibilia.

A uidus.ab aueo ues dicit² auidus da dū.i.multū cupidus. Uel fm quosdā dicit² ab habēdo;qz semp habere desiderat.ynde auidolus la lū aliquantulū auidus.Et cōparat: vt auidior auidissimus.ynde auide diuis dissime aduerbum:& hec auidas tatis.

A uieo aues.i.ligare:vbū defectiū. & inde h̄ & h̄ autor.i.ligator.vide in vieo vies.

A uigerulus.auis componis cū gero ris: & dicit² hic auigerulus & hec auigerula penulti.cor. qui vel que aues gerit ad vendendum.

A uinū ni penul.pdu.q̄si extra vinū.i.aq̄ mixtū.

A uis.ab aueo aues dr̄ h̄ auis:qz escarū fit cupida.vel dr̄ ab a & via q̄si sine via:qz certā viā nō h̄ sed p auia queq̄ discurrit.h̄ poti² vide eē etymo.q̄s cōpositio. & definit accusatiūs pluralis in es & in is:vt aues vel auis. & cor.a.

A uis.ex a & via cōponis auius auia auū. Auia aut dicuntur loca secreta & a via remota;q̄ extra viā ipsa sunt & de via & in via. & inde auaria orum.

A uila le.i.dom² regia sine spaciois habitaculum porticib² q̄ttuor clausum. Inde h̄ aulula le dimi. Itē dr̄ aula q̄nq̄ scrinū in quo res ponunt. Etiā aule pluraliter dicuntur fustile organop p q̄s elicis melodia. & inde aulid² da dū.i. dulcis instar seon organi.

A uilaris.ab aula dicis hic & hec aularis & hoc re: & aletus tam pro eodem.

A uila grece cannula dicis vel tibia latine.

A uledus di penul.pdu.in aules vide.

A ules.ab aule dicit² h̄ aules lis: & h̄ auledus di q̄ cū cānulis cantat.s.tibicen. & cōponis cū cō: & dr̄ coraules lis.i ille q̄ cū cānulis cantat in choro.

A uleū.ab aula dicit² h̄ auleū lei.i.cortina: qz in aula athali regis pergamop pmo fuit inuentū:vel qz i aulis extēdi solet. Itē ab aula auleus lea leū.i.regalis vel res aule.

A ulicus.ab aula dicit² aulicus ca cū penul.cor. & aulan² nauū.i.palatinus: quasi aule custos: quia assidue est in aula cum principe.

A uilidus da dū penul.cor.in aula exponit.

A uilula le dimi.parua aula: & cor.penul.

A uoth.i.villa vel ville.Uñ Nume.xxiij. Quos appellavit anoth tayr.i.villas iair.

A ura.ab aer dicit² h̄ aura re: qz motu aeris fit aura. Lenis enī motus aeris est aura fm Hug. Itē aura dr̄ splendor. vnde dicit² aurora re.f.iinitū diei clarescēt:qz fulget:sue prim² splēdor aeris q̄ grece eos dicit².vñ poti² dr̄ aurora q̄ erora: & aura pro splendore q̄ erora. & ab aurora auroras. Alij dicit² q̄ ab aurū aurora fit:qz habeat colorē auri ita dicit² Hug. Pap. etiā dicit² q̄ aura dicit² ab aere.agitatus enī aer aurā facit. Aura etiā dicit² fauor. vñ v̄sus: Aer splendorē:flatū notet aura fauorē. Dic aiaduerte q̄ fm v̄tate radix v̄tē est ex vapore q̄ ascēdit ex terra: & pncipiū eē ei² est ex eo.mā ei² est vapor talis q̄ est frigid² & siccus subtilitate sua aerem transcenderis: & cum spissatur frigiditate aeris fortiter implevit aerem: sicut plenius dixi in dialogo de qōnib² aie ad spiritū. & in vētus etiā vide.

A urata te fe.ge.quidā piscis q̄ in capite habet colorē similē auro. & dicit² ab aurū.

A urea.ab auis dicis hec urea.i.frenū: eo q̄ circa aures ponat.Dicit² etiam aureus rea reum adiectiū.i.de auro. & tūc deriuat ab aurū.vñ v̄sus: Aurea frenat equos: est aea mobile nomen.

A ureola in virgo est.

A uricalcū.aurū cōponis cū calcos qdā ē es: & fit h̄ auricalci ci quoddā gen² metalli ex diuersis cōflatū: sic dictū qz h̄ filitudinē auri & eris:Auri in splēdoze:eris in duritia.vel cōponis a calcos qdā est sex q̄si sex auri.Apoč.j. Et pedes eius similes auricalco.

A uricom² ma mū q̄ aureos h̄ capillos. & cōponis ab aurū & coma come. & cor.co auricomus.

A uricularis.ab auris vel auricula dicit² h̄ auricularis vel h̄ auriculare minim² digit²:qz eo aurē purgam². & adiectiū ie iuenit h̄ & h̄ auricularis & h̄ re:vt auricularis amic².i.secret².Dicit² etiā auriculari res ad aurē p̄tinēs. & p̄ eodē auriculari² ria riū:vt auriculari² anulus:vñ auricularis q̄ in aure ferit. & h̄ auriculari².i.secret² filiator. & h̄ auricula q̄ est secreta filiatrīx:qz secreta in aure solent dici.

A uricularium a secreto: Reg.ij.ca.xvij. Fecit eū sibi dauid auricularium a secreto.i.secretariū consiliarium. & est vna pars indeclinabilis.

A uricularius in auricularis vide.

A uriculat² ta tū.i.magnas h̄is auriculas:ab auricula dr.

A uricus ca cū res p̄tinēs ad aures:fic dicit² auricos pilos q̄ crescut in aure. & dr̄ ab auris: & cor.penul.

A urifaber bri mas.ge.q̄ operaf in auro. & cōponis ab auro & faber: & cor.fa.

A urifex.aurū cōponis cū facio: & dr̄ h̄ & h̄ aurifex ficas q̄ v̄l que facit aurū. Unū dicit² Pap. Aurifex dictus quia aurū faciat: & cor ri aurifex ficas.

A urificina ne fabrica aurificū. & dicit² ab aurifex: & pdu.i.Hrecis.Aurificina locus in quo faber excoquit aurū.

A urificiū cij ipm opus vel exercitiū qdā fit in auro. & dicit² ab aurifex ficas.

A urifodina ne locus vbi foditur aurū. & cōponis ab aurū fodio: & pdu.di.Unū in Hrecis.dicit²:Aurū qdā fodit dia solet aurifodina.

A uriga ge mas.ge.penul.pdu.i.rector currus: ab aure & go gis:qz regit equos freno:q̄si auris auditu.Uel etiā auriga ab ago & rego dicit²:qz agat & regat currūz.Uel auriga dicit² ab baurio:qz baurit.i.pcutit equos iunctos. Et scias q̄ sicut se habet nauta ad nauē regendū: sic se habet auriga ad currum regendū.sed in nauī regenda est eligendus nauta non sorte sed arte:ergo in currū regēdo est eligendus auriga nō sorte sed arte.filz & rector in ciuitate nō sorte sed arte est eligendus.

A urigraphia.aurū cōponis cū graphia qdā ē scriptura: & fit aurigraphia.i.aurea scriptura.vnde h̄ aurigraphus q̄ anream scripturam facit.

A urilegiū gi loc² vbi reponit aurū.s.thesaur²: vbi legif.i. colligif aurū:ab aurū & lego gis cōponis.

A uripigmentū ti.aurū cōponis cū pigmentū tigen² terre: quo fit q̄nq̄ vnguentū habens colorē auri.

A uris fe.ge.dr̄ ab baurio ris eo q̄ bauriat sonū.Uel auris dr̄ q̄si auide rapiēs sonū:vel ab audiēdo: & est etymolo.nō cōpositio fm Hug. Pap. aut sic dicit: Auris auide rapiēs vel bauriēs sonū:vel ab audiēdo: & est etymolo.nō cōpositio vt dixi.

Auriscidus di mas.ge.i.artifex q̄ scindit aurū. & cōponis ab aurū & scindo: & cor.sci.

A urisfa sie.i.cecitas q̄ sodomite circa domū Loth fuerū p cussi. Hen. xix.Sed meli² videt dici aorasia sie sic dixi in aorasia.Et vt dicit magister in historijs aurisfa vñ aorasia vt habent quidā libri:est qñ hoīes habēt apertos oculos & nō vident: qdā magi faciūt in incātationib² suis. Sit et aliqñ q̄ hoīes habēt rem in manu & nō vident. & h̄ est aurisfa vñ aorasia q̄ pcussi sunt sodomite vt dictū est. Itē illi

q̄q̄rebāt hēlīzēū cū eēt cū eis: vt habet in. iiii. Reg.ca.vj.
Itē discipuli dñi euntes in Emaus vt habet in Lu.xxiij
Horteb̄ modo q̄nq̄ querim⁹ q̄d in manu tenem⁹.
A uir⁹ ta tū q̄ magnas b̄z aures: ab aure d̄r: cor. penul.
Auro auras aurauī aurare auratū dicis ab aurū. et cōponis
cū: et fit in auro ras. et cū de: et fit de auro ras. i. aurū alicui
rei superponere.
A uro re in aure exponis: et in crepusculū.
A uoro ras rauī rare. i. illuminare: ab aurora dicis.
A uugo ginis: morbius regi⁹ ab aurū dicis: et scribis p̄ au in
Papia. Uide etiā de h̄ supra in arugo sine u.
A urulentus ta tum. i. plenus auro: componitur ab aurum
et lento. i. plenum.
A urū. ab aura p̄ splendore dicis h̄ aurū: q̄ pre ceteris me
tallis fulget. vel ab arion q̄d est seruare: q̄ pre ceteris me
tallis seruaf. Ab aurū dicis aure⁹ aurea aureū. i. de auro
existens. Inde aureolus la liū.
A urusper cis ge. cōis. i. diuinator vel diuinatrix: ab auspi
ciendis auibus dictus vel dicta: vnde ab aue et specio vi
detur componi.
A uspicator. ab auspicor car⁹ dicis h̄ auspicator. i. diuinator
Inde auspicatrix. i. diuinatrix: or in rix. Inuenit etiā aus
picato positiū aduerbialiter. i. oportune: oīno. Uñ Teren
tius in Andria: Haud auspicato huic me appuli.
A uspiciū cij. i. diuinatio auū: inspectus vel bon⁹ euēt⁹. et d̄r
ab auspicor caris.
A uspicator. ab ausper dicis auspicor car⁹. i. diuinare. vnde h̄
auspicatio. et h̄ auspicatus tuus.
A uster stri vētus perflans a meridie: dict⁹ sic ab hauriēdo
aq̄s: nā nubila nutrit: et aq̄s dat. et inde h̄ et h̄ australis et
h̄ le. et austrin⁹ na nū pro eodem. Australis plaga est q̄ est
ab austro siue meridie. vnde austral. i. meridian⁹. et h̄ au
stralis pro quodā paralelo: q̄ et brumalis dicis. et austro
stris v̄bū actiū. i. humidare. Itē ab austre vel austrinus
austrino nas. i. corrumpere: vitiare: macrum facere. Et est
auster vētus adeo calid⁹ q̄ etiā pisces dicis corrumpere in
mari. vñ et austrinat⁹ ta tū: vt illustrata aīalia. i. macra:
quasi austro corrupta.
A usterus. ab austre dicis austre⁹ ra rū penul. pdu. et h̄ et h̄
austeris et h̄ re in eodē sensu. i. asper: quia ille vēt⁹ asper et
instans est. Et cōparat: vt austerior austerrimus. vnde
austere vel austriter austri⁹ rissime aduer. et hec austeri
tas tatis. i. asperitas.
Australis in austre vide.
Australino nas penul. pdu. in austre exponis.
Austroaphricus ci mas. ge. quidā vētus collateralis austro
sicdictus quia sit inter austre⁹ et aphricū. Et componis ab
austo et aphricus.
Ausus ausus sui. i. audacia. et ausus sa sum mobiliter: ab au
deo des neutropassiuo.
Aut iūctio p̄t et sine aspiratione: Haud aduerbiū negandi
p̄t et cū aspiratione scribitur.
Autēticus. ab autor q̄d significat autētim dicis autētic⁹ ca
cī: et h̄ et h̄ autorizabilis et h̄ le in eodē sensu: factū autē
tici. vel autorizable dicis q̄d. s. fit autoritate sapiētis vel
sapienti: vt hō autētic⁹ vel autorizable. i. autoritatis cui
credi debet. Dicis etiā autētic⁹. i. nobilis. et ab autētic⁹ di
cunt hec autētica quidā liber legalis sic dicit⁹ q̄: in eo cō
tinēt autētica dicta.
Autororis cōis ge. in auctor p̄c vide.
Autoritas tatis sine cōscribit: et deriuat ab autor q̄d signifi
cat autētim. et ē autoritas sentētia imitatiōe digna. Uel
autoritas put sumis in topic⁹ est iūdicū sapiētis in sua
sua. vñ a rei iūdicio solet talis loc⁹ denoīari: vt Plato dīc
telū ēē volubile: ergo ita est: q̄ quod videt alicui sapiēti
et experto in sua sciētia credendū est sice ēē iuxta illud: Ex
pertō crede magistro.
Autorizabilis in autētic⁹ vide.
Autorizo. ab autor q̄d significat autētim deriuat autorizo
sis: et autororas in eodē sensu. i. affirmo: autētic⁹ facio.

Et sunt actiua illa verba. et inde verbalia.
Autororas. ab autor q̄d significat autētim. i. autoritatē des
riuaf autororas. i. affirmo: autētic⁹ facio. et cōponis cū
ex: et fit ex autororas. i. extra autoritatē facere vel ponere.
Uñ Quintilian⁹ de causis: Ex autorat⁹ man⁹ aruis agres
sti labore subegit. Ex autorat⁹ h̄ ponis pro extra autorita
tē posit⁹. accipis etiā pro delere. Uñ Macrobi⁹ de saturni
nalib⁹: Ex autorata tū sequēti etate.
Autumn⁹ nī a tēpestate dicit⁹: q̄ sepe tūc fit qñ folia cadūt:
et oīa mātērescūt. Uel dicit⁹ autumn⁹ ab augēdo v̄l ab au
tumādo. nā autūnare est colligere. Et scias q̄ cōtūor sunt
tpa anni. s. ver: estas: autūnus: hyems. Uer estas calidū et
humidū: Estas calida et sicca: Autūn⁹ est frigidus et sic⁹:
Hyems est frigida et humida. Uide in estas.
Autumo mas maui mare cōponis ex timo q̄d ē mens: et ab
mutato b in u. et est autumare affirmare: putare: suspicare
credere: q̄si a mēte sic habere et credere. vnde hec autuma
me. i. existimatio. et est v̄bū actiū: et cor. tu.
Avunculus li frat̄ m̄ris: sic patruus frat̄ p̄ris p̄prie. vñ v̄lus:
Patruus a p̄re p̄det: auunculus a genitrice.
Avus aui dicis ab auarū: q̄ auorū sit antere. i. desiderare et
ēē auaros. vel auus ab eno. i. ab antiq̄tate dicit⁹. vnde hec
auia auie matr̄ v̄l p̄ris m̄r. Auus cōponis cū pro: et d̄r h̄
pauis. i. p̄t aui: q̄si prope auuī. vnde h̄ pauia uie ei⁹ v̄tor.
Itē ab auus. i. p̄t paui: q̄si lōge ab auo. vnde h̄ abauia ei⁹
v̄tor. Itē atauus atauī abauī p̄t. vnde h̄ atauia ei⁹ v̄tor.
Itē tritau⁹ uī. i. atauī p̄t: q̄si tetrauus. i. q̄rt⁹ ab auo. vnde
h̄ tritauia ei⁹ v̄tor. et cor. primā auus. Uñ Quid⁹ epi. viij
Tu quoq̄ habes pelopem. pauū pelopisq̄ parētē. Nota
h̄ diligēter ordinē in cognitione: Pater: auus: proauus:
abauus: atauus: tritauus: q̄d est v̄ltimū et supi⁹ nomen co
gnatiōis. Familia enī oris a patre et terminat̄ in tritauo.
postea dicim⁹ maiores. Itē p̄t: fili⁹: nepos q̄si natus post
filii. p̄nepos. i. prope nepotē vel porro nat⁹ a filio. abne
pos q̄si lōge a nepote: nā seūngit⁹ a nepote medio. p̄nepo
te: atnepos: trinepos q̄si tetranepos: q̄ post nepotē est q̄r
tus in ordine. postea dicim⁹ minores.
Auxesis sis id est augmentū: et proprie dictionis: ab augeo
auges dicitur.
Auxiliarius rij in auxiliū exponis.
Auxiliū. ab augeo ges d̄r h̄ auxiliū lij: q̄ p̄ auxiliū aliqd au
get. et est auxiliū q̄d ab extraneis daf: subsidiū q̄d postea
supuenit: p̄fidiū autē loco vtili positū. vñ h̄ et h̄ auxiliaris
et h̄ re. et auxiliari⁹ ria riū: q̄ vel q̄ vel q̄d p̄t prebere auxi
liū. et auxiliatori⁹ ria riū pro eodē. Itē ab auxiliū auxilior
aris atus sum v̄bū deponē. et cōstruit⁹ cū actō et dīō: vt au
xilior te et tibi. vnde auxiliantis p̄cipiū. et h̄ auxiliator:
auxiliatrix: auxiliatio. et h̄ auxiliamē minis. et h̄ et h̄ auxi
liabilis et h̄ le idē q̄d auriliari⁹. Et cōponis cū cō: et fit cō
auxilior aris. Et debēt p̄nūciari predicta sicut auxit ab au
geo ges: et sic dixit a dico cīs: et luxit a lugeo ges vel luce a
luceo. nā oīa p̄dicta scribunt⁹ p̄ x: nō p̄ s: et x est duplex cō
sonās: et nō liquescit in prosa nec in metro: q̄ semper facit
positionē. nec in sono: q̄ nunq̄ p̄ferri debet ad modū i
sono liquescētis: vt in asilus.
Auxilla. ab augeo ges dicis hec auxilla le. i. olla v̄l mensura
parū maior q̄d iusta. vnde h̄ auxillula le dimi. i. parua ola
vel parua talis mensura.
Auxillula le penul. cor. in auxilla vide.
Auxit. i. augmētavit: p̄teritū de augeo ges. sed haufit ps et i
traxit p̄teritū de haurio ris.

A ante X

Axa filia caleph fuit.

Axioma matis neu. ge. i. dignitas. inde axiomatic⁹ ca cī. i.
dignitatē habēs fin Hug. Pap. etiā dicit: Axioma matis
i. dignitas. et pdu. o. Inuenit etiā axioma matis p̄n in
p̄ma syllaba. Uñ dicit Hug. Ab angō gis vel angēns hoc
axioma matis: cōcatenatio loquēdi sic sunt sophismata
Pap. vñ sic dicit: Axiomata ploquia et maxime proposi

tiones in topicis. Anxioma obnoxium veritati aut falsitati
ut Licero disputat: cicero non disputat.

Axiomaticus in axioma vide.
Axiomatis est septentrionalis linea recta per mediā plagā trāsiēs
fīm Pap. et est mas. ge.

Axiomatis ge idē qđ axioma. vide in axioma.

Axiomatis gī se. ge. i. vēter porci vel alteri rei. Unī Macer
de virib' berbarum: Si porcina vēt' axioma iūgit illi.
Inuenit etiā axioma ge in eodē sensu. et vtraq; dicit ab
anxiōzaris: quia reddit hominē anxiū. vnde axiomaticus
ria rī ad axioma p̄tinēs: vel axioma vēdens. Et axioma
as. i. axioma vngere vel axioma prebere. Et cōponit
vt ex axioma as. i. axioma auferre. vel axioma. i. vngue
tū porci de abungo gīs. Unī dicit Pap. Axioma pingue
do ab vñxione dicta.

¶ ante 3

Azabel interptat fluens sanguinem: vel sterquiliniū dicit.
Azaria interptat auxiliū dñi. idē et abdenago: qđ interptat
seruiens taceo.

Azimius ma mū. i. syncer' sine fermento. et cōponit a simos
quod est fermentū: et a quod est sine. Aplus ad Corinθ.
Non in fermento malitie et nequitie sed in azimis syncer
ritatis et veritatis. et cor. 31. Unī in Aurora: Azima mandat
septē comedenda diebus.

Azonius. ab quod est sine et zona componit azonus na nū. i.
sine zona vel extra zonā. vnde azoni dicunt dij extra zonā
zodiaci manētes. Similiter signa dicuntur azona que nō
continēt intra zonā zodiaci. et producit penultimā azo
nus sicut zona primam.

¶ al nomē ido

li cuiusdā. Vide in belus.

Babel interptat confusio. vnde
babylon vel babylonia: ciuitas
vbi olim hoies turrim edifican
tes diperst̄ sunt imissa diuinit'
confusione linguarū inter eos. vñ
babylonia: regio. et babylonius
nia nū: nomē patriū vel gētile.

Et scias qđ sī narrat Hiero. babylon est metropolis chal
deorū: mūri. xvj. milia passuum per qđrū ab angulo ad an
gulū: qđ est simul. lxiiij. milia. s. qđragintaduab' leugis: et
duab' vni' leuge partib' tendebant. Ibi turris triū miliū
passuum in altitudine: et duab' leugis a lato in angustū. Et
qđ vt habet Hen. xj. ibi confusum est labiū: hebraice babel
grece dicit babylon. Ibi nabuchodonosor fuit rex potē
tissim': qđ inter cetera etiā iudeam captiuauit. Inter alias
bestias ibi habitates dicunt ibi habitare struthioes et ora
cones. Destructa enī fuit a medis et persis: nec postea est
edificata. s̄ dicit in media ei' eē lacus serpētib' plen'. et
arbusta in quib' odibiles bestie et aves et venatio regia: et
inhabitabilis est. ppter portenta. Due ciuitates apud mes
dos dicunt facete ex ea. s. Thesiphon et Seleucia. Vide in
pena: et in chaldei. Et scias qđ medi et persi subiecti erāt ba
bylonijs et chaldeis. s̄ postea exigēte superbia chaldeorū
destructa ē babylon a Lyro sive persis et medis. Unī sup
illud Isa. xlviij. Veniet tibi h̄ duo subito in una die: steri
litas et viduitas. dicit glo. Subito de improviso veniente
Lyro et Dario. nō enī metuebat babylō ut a medis et psis
qđ illi' cōparatione qđ nulli' erant fortitudinis ut ab ipsis
subiectis posset superari. respectū enī et subiectū populū
chaldei non timebant.

Babylonia nie in babel vide.

Bacca cep̄ duo et est fruct' olivie et lauri. Ponit tū qđq; pro
quolibz fructu: et p̄cipue arboz silvestriū. Inuenit et
bacca pro gēma p̄ciosa: ut in Attiano Quid nitido preciū
cortice bacca daret. Et inde baccat' ta tū. i. baccis lapidi
bus adornatus. Uel fīm primā significationē. i. de fructu
baccarū abundans vel pastus.

Baccar caris se. ge. herba fascinū pellens: et dicit a bacca ce.
Unī Virgi. in bucol. Baccare cinge caput.

Bacculū li ge. neu. feretriū in quo mortui deferunt. et dicit
a bacca bacce.

Bacha che sacerdotissa bachi: a bachiū dicit: et pdu. pmā: et
scribit tñ per vnū c.

Bachanalia. a bachiū dicit pluraliter h̄ bachanalia bacha
naliū v̄l' bachanalioz. i. festa bachi. Juuenalis: Qui cari'
simulant et bachanalia viuūt. et ponit h̄ nomē pro aduers
bio. i. bachanaliter. i. furiose ad modū sacrificatiū bachi:
in cui' festis insanire solent.

Bachania nie. i. furoz: a bachiū dicit.

Bachariū rī neu. ge. quoddā vas vinariū: et dicit a bachi
et idē dicit hec bachana nie se. ge.

Bacheus chea cheū dicit a bachiō: et dicit bache' de bachiō
existens. vel sit possessorū et in eodem sensu bachi' ca cū.

Bachides chidis propriū nomē viri: de quo habet in libro
Macha. et cor. penulti. Unī in Aurora: Alchiū' h̄ spacio
rediens cū bachiō pugnans et c.

Bachinal lis ge. neu. i. torcular possessorū: et dñr a bachi' chi.

Bachis chidis fe. ge. femina colens festum bachi. s. sacerdo
tissa ei': qđ etiā h̄ bachiū dicit: et dicit a bachiū chi.

Bachiūs. a bachiū dicit h̄ bachiūs chi' quidā pes metri
cus quo in festis bachi vtebant. Et constat ex prima bre
vi et duabus sequentibus longis: vt poete. Unde versus:
Ad breuiat primā medianam producit et imā Bachius: est
antibachius hostis ei. Item a bachiū deriuatur hoc ba
chium chi' festum bachi. et bachiū dicitur parvus vrceus
quo vtebantur in festo bachi ad vinū tenendū: sed postea
in usus aquarios transit.

Bachor. a bachiū dicit bachiō bachiāris. i. furere. vnde ver
balia. Et cōponit cū de: et dicit debachor aris. i. valde fu
rere: vel a furore cessare. et pdu. ba.

Bachula le penul. cor. dimi. partia bachi.

Bachiūs chi' dicit dens vini: et ponit qđq; pro ipso vino:
et pdu. primā. Unī Lato: Cum venere et bachiō lis est: sed
iuncta voluptas.

Baculus li dicit a bachiō fīm 3. qđ ab ipso bachiō dicit re
pert': qđ hoies moti vino baculo initebant. vel dñr a bai
lo las. et baculus dicit baculo las. i. p̄cutere baculo. qđ
cōponit cū de: et dicit debaculo las.

Badius dij equus quē antiq' vadū dicebat. et dicit a bai
lo las: qđ nos baiulet. Uel badi' dñr qđ si vadī' a vado dis:
qđ forti' vadat inter cetera aialia.

Baser fra frū. i. grossus vel agrestis.

Bachen ornamētū est colli ex anulis aureis effectū. bachei
enī grece corona latine fīm Rabanū.

Bala. a baiulo las dicit h̄ bala bale portus. vnde bale bala
rum ciuitas in italia iuxta mare: qđ ibi sit loc' portus
et delectabilis. vnde bala' na nū nomē patriū.

Baiulo las laui lare. i. portare: sustētare. et dicit quidā qđ est
simplex: et sic debet eē duplex sonās. vñ falsus eēt sic ille
vñs: Cloto colū baiulat: lathefis trahit: atrops occat. de
bet enī p̄ma hui' v̄bi baiulo pdu. Alij v̄o dicit qđ est cō
positū ex basis et Julius qđ fuit fili' Enee: qđ baitulat' fuit ab
Enea. Et inde baiulare qđ si iulū portare et sustentare. et po
nitur ibi simpliciter pro portare. Uel baiulare dicit a ba
sis et Julius: qđ ipse fuit basis. i. sustentamentū patris. et sic
primā corripit. De hoc dixi in prima parte v̄bi egi de i lit
tera. et inde verbalia. et hic baiulus li pro portatore et pro
nutritore et pro baculo ad baiulādū apto dicit: et pro pou
tu: qđ ibi merces baiulans. Itē a baiulo las dicit baiul
tus ta tū. i. portatus.

Baiulū li ge. neu. i. frenū: a baiulo las: qđ eo equus baiulaf.

Baiunola le lect' qđ in itinere baiulaf. et dicit a baiulo las.

Bala le interptat inueterata: fuit enī ancilla Rachelis.

Balaam interpretat van' populus.

Balach interptat precipitans sive deuorans.

Balaniatus in balanus vide.

Balanite. a balan' vel balanū pluraliter balanite tarū. i. vñ

velvites instar glandium vuas facientes grandes. unde hec balantides huius balanitidis gema preciosa.

Balanō grece latine glans dicitur.

Balans. a balo las dicitur balans tis participiū ge. oīs: et hec balans tis pro oue.

Balanus. balanon grece latine glans dicitur. Inde hunc balanū ni penult. cor. qdā arbor. Et ut dicitur genū est quercinū. unde hunc balanū ni pro fructu et pro vnguento inde facto. unde balanatū ta tū balano vincius sicut Hug. Quidā dicitur qdā balanus est castanea cocta. s. balosa: et cor. la.

Balatro tronis. i. clamorosus: ioculator. Unū Horati. in ser. Médici mane balatrones. et dicitur a balo las. Uel balatrones sicut quosdā dicuntur pdigi et leccatores a servilio balatrone: cuius facit mentionē in ultimo sermone. Sicut sicut hāc significationē melius dicitur baratro onis a baratru: et apte baratro onis. i. leccator dicitur baratru: qz. s. oīa baratro. i. ventri cōmittit.

Balatus tus tui masculini generis: a balo balas: et est ouiuū. et producit la.

Balbutio tis tui tire: male et trepide loq et incōgrue. et dicitur a balbeo bes: et pdū. bu.

Baldulta huius balducte fe. ge. dicitur lac pressum a sero. s. mutata. et dicitur balducta quasi valde ducta: quia valde pressa est et ducta.

Balea. a balin dicitur hunc balea lee. i. funda vel instrumentū quod vulgo vocatur balestrū. vñ hunc balearij: et hunc baleator. i. fundator vel balistor.

Balearis. a balea dicitur hic et hunc balearis et hunc re. i. cū balea iasabile. Inuenit etiā balearis pro funda: et deriuat tunc a noīe insule. Baleros enī vel balerica vel balearis insula est hispanie. et sunt due. s. aphrodiades: et gēmadiades maior et minor. vñ et eas vulgus maioricas et minoricam vocant. In his insulis primū reperta est funda. unde balearis dicta est funda. et balearis dicta est talis insula. Et in utraq significationē a balin a quo balea. et a baleo baleos vel balerica vel balearis: a quo hic et hec balearis et hoc baleare gentile.

Balena balene quida magnus piscis dicitur a balin quod est effundere vel iacere: quia effundat vel iaciāt aquā huc et illuc altius cunctis bestiis maris. et pdū. penul.

Balestrum. a balin dicitur hoc balestrum balestri. unde balestro balestras balestrare. i. cum balestro aliquid proifice vel percutere.

Balin grece latine dicitur iacere siue emittere vel effundere. Balinon greci balneū latini dicitur: qz. anxiitatē anū tollat: a balin et noīs quod est mens: quia iaciāt anxiitatē de mēte. Dinc hoc balneū nei a levatione meroris dicitur. Inuenitur autē in fe. ge. balneē arū. Inde hoc balnerium balnearij: et balneatorū torij ambo pro loco in quo balneatur. et est balneo balneas verbū actiuū cum omnibus suis compositis siqua inueniantur.

Balista ste genus est tormenti. Et videat eē cōpositū a balin et basta. torquetur enī verbere neruorum: et iacit bastas et lata. unde hic balistarius balistarij qui balistas facit: vel qui iacit cum eis. Utrum ars balistariorum sit licita: de bochabes in oronas.

Ballo las laui lare. i. buc et illuc inclinare. et ponit qnq ab solute. s. pro vacillare. et dicitur a baiulo las.

Balneolū li dimi. paruuū balneū.

Balneū nei in balinon exponit.

Balo las laui lare vñ neu. et est ouiuū. et cōponit cū de: et dī debalo las valde balare: et pdū. ba.

Balsamus balsami feminini generis. i. arbor. unde hoc balsamū balsami lignū vel fructus vel liquor eius. Et scias qdā multiplex vnguentū balsamus affert. Primū est preciosus alijs quod sponte manat de folijs: et illud vocatur ballamū. Secundum est carpopbalsamū vel xilobalsamū. Tertium est opobalsamū. Quartum est foliobalsamū. Quintum est calobalsamū vel xilobalsamū. Et probatur sic an sit corruptum balsamū vel non. Si feratur in manu cōtra

solem pertirit carnem si nō est corruptū. Et a balsamū balsamā balsamata balsamatū. i. balsamo inunctus. Quod etiam potest esse participiū. nā balsamo mas. i. balsamo inungere. et est actiuū. Quod cōponit cū in: et fit imbalsamo mas. i. valde balsamo inūgere: sicut actiuū: et cor. sicut Hug. Papias vñ et Isidorus dicunt: Balsami arbor in iudea inter terminos tñ viginti iugerū erat postea qdā eadē regione romani potiti sunt etiam latissimis collibus propagata est: stirpe similiis viti: folijs similis rute sed albioribus: semperq manantibus. Arbor autē balsamū: lignū eius xilobalsamū dicitur. Fructus eius siue semen carpo balsamū: carpos enī fructus dicitur: succus opobalsamū. Vide in vnguo vnguis.

Balterio ris rūi rire. i. cingere: verbum actiuū: a balteū baltei dicitur.

Balteus baltei mas. ge. in plurali inuenit mas. et neu. ge. hi baltei: et hec baltea. et est balteus cingulus militare: sic dictus quasi pendens: quia ex eo signa dependent ad mons strandū legionis militaris summā. i. sex miliū sexcentop: ex quo numero et ipsi consistūt. vñ et balteus dicitur nō tñ quod cingit: sed etiam a quo arma dependent. Job. xij. Balteus regū dissoluit: et pretingit fune renes eoz. et cor. penultimā. unde hic balteolus li dimi. et balteatus baltea ta balteatū balteo ornatus. Aurora: Balteū est carnis mācīes: candoq pudicus.

Balistrum balistri locus vbi sunt multa balnea: quasi lūstratus balneis. Et componit a balneum et hoc verbo lūstro lūstras.

Bamoth interpretat̄ euēntus mortis.

Baptismus interpretatur tinctio: dictus a baptes quod est flumē vel acq: vel etiā sacrū. unde hoc baptismā matis idē et baptizo zas vñ actiuū cū oīb suis cōpositis. unde versus balia sicut Hug. Et scias qdā inuenit in euangelio in neu. ge. hunc baptismū mi. Unū Mat. xxij. Baptismū Joannis vñ erat: Pap. sic dicit: Baptismū intinctio lauatio interpretatur: qui ideo tinctio dicit: quia ibi hō spū gratie in me lius mutat: et longe aliud qdā erat efficitur. Pro lauare vñ mutundare sumit baptizo Eccl. xxxiiij. Qui baptizat̄ a mortuo et iterū tangit mortuum: quid pficit lauatio illius? Et nota qdā forma baptismi est ista: Ego baptizo te in noīe patris et filij et spiritus sancti. Forma enī completiva rei medii est quodāmō inter materiā quā pficit et causam efficiētē a qua perficit: vt virtus efficiētis mediante forma ad materiā traducat̄. et qz mediū cōpleteſt aliquo modo vtrūq extremon: ideo forma baptismi cōtinet principale efficiētis. vñ baptismū efficaciā habet et materiā baptismi primā que est actus absolutionis. et ideo ponit. In noīe patris et filij et spiritus sancti: tanqz principale efficiētis a qua baptismū efficaciā habet. et ponit actus materialis et ea qdā circūstant ipsum. s. conferens et recipiens in hunc dicit Ego baptizo te. Itē volo te scire qdā vñ actus qdā vñ agēte expleri potest nō p̄gredit̄ a plurib⁹ agētib⁹ simul. et ideo vñ actus baptizans qum ipse solus baptizare possit debet significare actus suū nō a plurib⁹ exeunte: sed vt a se solo. et ideo non potest dici Nos baptizamūs. sed sicut quosdam potest dici Ego baptizo vos si necessitas assit. nec est aliqz forme mutatio qdā ad significationē: quia plurale nō est nisi singulare geminatū. Itē aīaduerte qdā h̄z in vñ actus p̄me et secūde p̄sonē intelligat̄ nū certus: tñ apponi debet Ego qdā forme sacroꝝ nō accipiūt voces vt significatiue tñ sed vt effectiue. Et qdā nihil agit nisi sicut qdā perfectum est: ideo de integritate forme baptismalis est vt ponat totū qdā ad baptismū requirit: qdā vñ ex alio intelligi p̄t. Circa autē materiā nota qdā ex institutione diuina necessariū est fieri baptismū in aqua cuius ratiōes quattuor accipi posunt. Prima quia aqua ratiōe diaphoneitatis habet aliqz de lumine: et ita competit baptismū qui habet vim illuminatiū sicut qdā in eo gratia conferit. Secunda est qdā ratione humiditat̄ habet vim ablutiūam: et ideo competit baptismū in quo sordes culpe ablutiūe siue mundantur.

Tertia est quia aqua in omnibus mundi partibus inuenit
tur. Quarta est quia res est que de facili ab omniis potest
haberi sine magno precio. et hec due cause competunt sibi
potest est sacramentum necessitatis. Scire etiam debes quod di
uersitas aquarum que est per loca et situs est differentia accide
talis: unde non mutat specie aque. et ideo in qualibet aqua hu
iusmodi vel maris vel fluminis vel cisterne vel fontis vel
stagni potest fieri baptismus. verum si aqua paludis est intan
tu ingrossata quod recederet a veritate aque: non est baptismus
sicut si est latus: alio adhuc est baptismus: quia adhuc species
aque manet. Itē si baptizaret aliquis in mari sola illa aqua
maris pertinet ad baptismum que potest habere aliquem affec
tu in baptizato vel in lavando vel infrigidando: et non totum
mare. Itē baptismus potest fieri in lixino sicut et in aqua
sulphureis et in aqua alijs quod ex terra per quam transirent im
muntantur. Ita aqua autem artificialis non potest baptismus fie
ri. Aqua vero artificialis ut rosacea est alterius speciei quam aqua
naturalis. Potest etiam queri an intentio vel voluntas
requiratur in baptizando. Ad hoc dico quod baptizat duo re
cipit in baptismino. scilicet sacramentum et rem sacramenti. sed ad
hoc duo recipienda non requiri aliquid causans ex par
te recipientis: sed solum impedimentum remouens: quod
quidem impedimentum nihil est aliud quam voluntas contra
ria alteri predictorum. et ideo in adultis et in habitibus
usu rationis in quibus potest esse contraria voluntas
actu vel habitu: requiritur et contritio vel deuotio ad per
cipiendam rem sacramenti et intentio vel voluntas ad re
cipiendum sacramentum. In pueris autem absque utroque per
cipitur et sacramentum et res sacramenti. Similiter est in ca
rentibus usu rationis: nisi voluntas contraria habitui insit
et si non actu: Tamen scienciam est quod non requiri in adul
to voluntas absoluta suscipiendi quod ecclesia confert: sed sufficit
voluntas conditionata: sicut est in voluntariis mi
xtis: ut dicitur in iiii. ethicoz. et ideo si sit coactio sufficiens
ita quod principium sit ex toto extraneum conseruenti vim passio:
ut quem autem quis reclamans emergat violenter: tunc talis
nec sacramentum recipit nec rem sacramenti. Si autem sit
coactio inducens sicut minus vel flagellis: ita quod baptiza
tus potius eligat baptismum suscipere quam talia pati: tunc sus
cipit sacramentum et characterem: sed non rem sacramenti.
Item scias quod in pueris non potest esse contraria volu
tas nec actu nec habitu: et ideo non requiri intentio vel
voluntas in eis qua prohibens remouetur. In amentibus autem
et dormientibus potest esse voluntas contraria bap
tismalis: quod non sit actualis. et ideo si ante sonum vel fu
riam fuerint contrarie voluntatis non recipiunt sacramen
tum: quod illa voluntas habitualiter manet adhuc. Si autem
habuerint propositum accipiendi baptismum: et hoc per aliquod
signum innotuit: tunc in articulo necessitatis debet eis con
ferri baptismus: et suscipiunt sacramentum et rem sacramen
ti: etiam si furiosus tunc contra dicat: quia illa contradic
cio non procedit voluntate rationis finis quam est capax
baptismalis gratiae. Si autem necessitas non sit: debet in fu
riosis expectari lucidum interiuellum: vel in dormientibus
vigilia. tamen si baptizaretur in statu illo sacramentum sus
cipit: quod non peccet baptizans. Item consuevit queri an
intentio baptizantis requiratur ad baptismum: Et videtur
quod non: quia intentio hominis non est alicui certa nisi sibi.
Si autem requiritur intentio ad baptismum non erit certum
de aliquo quod sit baptizatus nisi apud eum qui baptizauit.
et hoc est inconveniens quod homo sit in tanto dubio salutis.
Responsio: quod unius rei una sit causa si ex aliquibus plus
ribus causis unus effectus procedat: oportet quod ille canse
sunt facte alio modo unius ad inuicem. Ad affectum autem sacra
menti videmus multa concurrere. scilicet ministerium: forma ver
borum et materia. Hec autem non possunt colligari ad inuicem
ut sit una causa: nisi per intentionem baptizantis: qui scilicet forma ad
materia applicat. suum vero ministerium ad utrumque: et totum hoc
pertinet ad sacramenti collationem: et ideo requiritur inten
tio baptizantis: et filii etiam in alijs sacris requiritur inten

tio ministri cum debita materia et forma: non solus ad effectum
sacramenti consequendum: sed ad sacramenti perceptionem.
Ad obiectum autem secundum diversas opiniones dupliciter re
spondere potest. Quidam enim dicunt quod si desit mentalis intentio in baptizante: non defert sacramentum baptismi
tamen in adulto supplet fides et deuotio effectum baptismi
ut periculum ex hoc ipsi baptizato qui ignorat intentionem
definitam nullum proneniat. Si autem sit puer: tunc cre
ditur pie quod summus sacerdos. scilicet deus defectum supplet
et salutem ei conferat. Si autem non facit: non iniuste facit:
sicut nec in illo qui sacramento non obicitur. Alij dicunt
quod in baptismino et in alijs que habent in forma actum exer
citatum non requiritur mentalis intentio: sed sufficit in
tentionis expressio per verba ab ecclesia instituta. et ideo
si forma seruatur: nec aliquid exterius dicitur quod intentionem
contrariam exprimat: baptizatus est. Non enim
sine causa in sacramentis necessitatis. scilicet in baptismino et qui
busdam alijs actus baptizantis tam sollicite expressus est
ad intentionis expressionem. Et attende quod quando con
suetudo ecclesie patitur: vel quod incubuit necessitas propter
defectum aque sive propter periculum pueri de cuius morte
timeatur: vel etiam propter imbecillitatem sacerdotis non
potentis sustentare infantem: potest baptismus sine immo
sione celebrari. Item si sit caput aspersum aqua: in toto
corpus aspersio deputatur: sicut etiam iuriste dicunt: quod ubi
caput hominis iacet: reputatur ac si totus homo iacuerit;
vel sepultus esset ibidem. Non sic autem de alijs partibus.

Item autem sunt baptismata. scilicet fluminis: et san
guinis. id est aqua penitentie et martyrii. Nolo etiam te igno
rare quod baptismus inter alia sacramenta est maxime neces
sarius: et ideo ea que ad necessitatem sacramenti baptismi
requiruntur debuerunt esse communissima: et ex parte ma
terie. scilicet aqua que vbique haberi potest: et ex parte ministri
ut quilibet homo baptizare possit: et sic sanctificatio mate
rie et benedictio precedens baptismum non est de necessita
te sacramenti: sed de solennitate quam non licet pretermitt
tere propter ecclesie institutionem. ita etiam ordinatio mu
nistrorum non est de necessitate sacramenti sed de solennitate.
sed peccat si aliquis non ordinatus baptizet nisi necessita
te imminente: tamen sacramentum confert. Angeli autem in fu
gira humana apparentes boni vel mali: baptizare non pos
sunt. Baptismus iterari non debet: sicut nec confirmatio
vel ordo. In his enim tribus sacramentis character in
delebilis imprimitur. Vnde in charactere in littera. Pe
nitentia autem iterari potest: sicut dicitur in penitentia. Quare
autem pena corporalis remaneat post baptismum dicitur in ori
gine. Item vide in clavis.

Baptista sive masculus. genitivus. qui baptizat: a baptizo: et videtur
esse nomen officij.

Baptisterium. id est statio baptismi. et cōponit a stericon quod
est statio et baptisma: et dicitur tā pro baptimate quod per loco.
quod et hoc baptizatorum dicitur.

Barlingua syria filius interpretatur.

Barach interpretatur fulgurans.

Bachias interpretatur benedictus domini: vel benedictus dominus.

Baratrus noster vide supra in balatro nostro.

Baratru tri nomen nimis altitudinis et profunditatis. et dicitur
baratru quod voratru. id est vorago atra ex profunditate: quod oia
deuorat. Et dicitur baratru quod infernus: quodque profundus
locus inferni: in quo nulla est redemptio: quodque fossa:
quodque gorges vertiginosus: quodque venter: quodque etiam pro
fundus putens in quem excretores precipitantur. et cori
penulti. naturaliter. Unde quidam: Hoc etiam baratru quoniam
vorat omnia dico.

Barba be dicitur quod virana a viro: quod virorum sit et non mulierum.
et est proprie barba hominum: barbe alioz animalium. unde bar
batus tantum: quod et pro sapiente dicitur. nam et olim philo
sophi in signum sapietie solebat pascere barbam. et barbam
babens barbam longam dicitur.

Barbanus noster. id est patruus penitul. p. du. a barba dicitur.

B arbaria barbarie dicta est quedam terra iuxta greciam ppter excenteriam crudelitatis. et dicitur a barbarus: et ac cultur penultima.

B arbaries riei: regio barbarorum a barbarus dicitur.

B arbarismus risimi componit a barbaro et mors: quasi consuetudo et mos barbarorum. s. virtus quod consistit in coniunctione litterarum in syllaba: vel syllabarum in dictione: vel in earum accidentibus: quo virtus maxime barbari solent uti et ideo ab eorum consuetudine habuit nomen. Uel copio nitur barbarismus a barba et rure et more. quasi mos et consuetudo barbare ruris durioris et ruris. quia enim ruriculus: utpote incultus et ruris: rudes et incultas solent habere barbaras: ideo ad eius moris similitudinem. barbarismus dicitur virtus in dictione que non est cultura sua proprietate. Barbarismus autem si est in communione sermone sine ratione virtus est: et est vitandus. Si autem in poemate fiat vel in aliquo psalmo dictamine aliqua rationabili de causa figura erit et dicetur methaplasmus sive Hugo. et hoc vult donatus qui dicit: Barbarismus est una pars orationis vicia: in coniunctione in poemate methaplasmus. Et fit barbarismus in propria lingua: Barbarolexis in aliena. Fit autem barbarismus duobus modis. s. pronunciatione: et scripto. His bipartitis ut dicit Donatus quattuor species supponuntur: additione: detractio: mutatio: et transit mutatio litterae ac syllabe tipis toni et aspirationis. vide in soloecismus.

B arbarizo das. i. crudeliter agere vel barbarismus facere et dicitur a barbarus vel a barbarismus. et ut breuiter eius significatio aperiatur: barbarizare est more barbarorum ut in quacunque re.

B arbarolexis est alienae lingue corruptio: et dicitur a barbaro et lexus quod est sermo. et differt a barbarismo: quia barbarismus est corruptio proprie lingue: ut si grecus corrumperet linguam grecam: latinus latinam. Barbarolexis vero est corruptio alienae lingue: ut si grecus corrumperet latinam linguan: vel latinus grecam. Confunditur tamen quodque de proprietatibus.

B arbarostomus stomi: quod verba plena barbarismis profert a barbarismus: et thomos quod est diuisio vel incisio. s. os: quasi qui in ore habet barbarismos.

B arbarus. a barba de barbarus ruris: crudelis: incultus: austerus: stolidus: et est nomen crudelitatis et austritatis. vii olim gentes oes dicte sunt barbare preter grecos et latinos. vii et barbaricus ca cuius: et barbarinus nam: in eo de sensu sive Hugo. Pap. vero dicit: Barbarus incultus: vulgaris: impitus: extraneus: a barbara et rure. et cor. penul.

B arbatulus la lumen. cor. dimi. i. parvus barbatulus.

B arbitista ge. communis: qui vel que cantat cum barbato a barbitus dicitur.

B arbitondu dij. i. consura barbare. vel locus ubi tondet. et coponit a barba et tondo des.

B arbitonfor soris: qui barba tondet: ut barbarus a barba et tonsor componit.

B arbitus: a barrus de hic barbitus tu: quod etiam hoc barbitus inuenit. s. quoddam instrumentum musicum quasi barritus quod de ossibus barrois fiat.

B arbula ledimi. parva barba.

B arca. a baculo las de barca ce: puma natus merces ad littus portans. vii h barcula le: et barcella ledimi. et h barcaria: qui barcas facit vel ducit.

B arcella ledimi. parva barca.

B ardus di: stultus: hebes: ineptus: tardus: quod et alio nomine de blennius. Bardus etiam in alia summis significatione per cantorem laudis vel populi. vii Lucan: Plurima securi fudistis carmina bardi. vii dicti sunt longibardi: vel per syncopam lombardi: quasi longibardi. vel a longis barbis quod solebat nutrire et non tondere. vii lombardia vel longobar dia: pumaria quam possederunt: A cuius nomine invenimus genitile longobardus da dum. vel lombardus da dum.

B arginus nam: et hic et hec barginis et hoc ne. i. alienigena

peregrinus et barbartus: vel gens vel genitus. Uel bargines dicunt fortis in bello a baro et ago vel genitus: quod modum baronum se agant: vel sunt fortis quasi essent geniti a baronibus: et cor. gi.

B ary grece: latine graue vel forte dicitur.

B aria a bary greco quod est graue vel forte dicitur. h baria rie i. graui linea summa sinistra deposita in dexteram: et est via de decem figuris accentuum quod per verborum distinctionibus a grecis apponuntur et fit ita.

B ariona. bar lingua syra filius: ionia lingua hebraica columba interpretabatur. Inde bariona filius columbe. vel de dicto barioanna. i. filius Joannis. bar eni filius interpretatur: io anna. i. ioannis. vii Hiero. exponens illud Matth. xvi. Beatus es simon bariona. Mercedem inquit recepit verba confessio: et ex confessione sortit vocabulum quod revelacionem ex spiritu sancto habeat cuius et filius appellatur. Sit siquidem bariona in nostra lingua sonat filius columbe. Alij simpliciter accipiunt quod sunon. i. petrus sit filius iohannis iuxta alterius loci interrogationem: Simon iohannis diligis me: et volunt scriptorum virtus depravat ut per barionam hoc est filio iohannis bariona scriptum sit: una detracta syllaba. Joanna autem interpretatur domini gratia. Utrumque autem nomine mystice intelligi potest: quod et columba spiritus sancti: et gratia dei donum significat spirituale.

B ariptes gemma est nigra cum sanguineis et albis notis.

B arriabas leuites cyprius genere: vii de septuaginta duobus domini discipulis. Pauli apostoli in predicatione socius fuit. vii et quicunque largo modo appellatur apostolus: hic interpretatur filius prophetae: vel filius consolationis. Ipse enim propheta spiritus claruit. Ipse etiam pauperes et desolatos confortatus fuit: Pauperes videlicet quibus elemosynam detulit: Desolatos quibus ex parte apostolorum epistolam destinauit: De ipso dicit Lucas Actuum. xi. Erat vir bonus spiritus sancto plenus et fidei.

B aro. a barrus de h baro omnis: quod sicut elephas cetera animalia magnitudine superat: ita baro alios precellit homines. Uel quod melius est de bary: quod grauius et fortis homo de baro: et de notat nobilitatem et fortitudinem: quicunque fortitudinem solam. vii in Grecismo: Est bary fortis baroque monstrat idem.

B aronissa se: vox baronis vel virago. s. baronis habens animum. et dicitur a baro.

B arrabas interpretatur filius magistri eius: a bar quod est filius et rabbi quod est magister: et ab his proprie vel a greco ei equi pollenti. vii barrabas. i. filius magistri eius procul dubio iudeorum magistri qui est diabolus: homicidiorum auctor qui usque hodie regnat in eis. et grauius penul. qui est declinabile: et animus penul. acutus. sed qui est indeclinabile acutus ultima barabae: huius barrabae: sicut Jonathas: huius ionathae.

B arridus. i. superbus: a barrus dicitur.

B arrioris riui ritu. i. clamare: elephantis est et de barrus.

B arritus tuis: vox elephantis a barrioris de: et p. d. u. penul.

B arrus: a bary quod est graue vel forte de h baro et i. elephas quod grauius est et fortis: et est nomine ficticium a sono tractum.

B artholomeus. a bar quod est filius: et tholos quod est summa et moys quod est aqua dicitur bartholomeus sive unam interpretationem est filius suspendentis aquas. i. dei qui mentes doctorum sursum eleuat: et inferius aquas distillat. Uel interpretatur filius suspendentis me: et est syrum nomine non hebrei. Per primum notatur profunditas et perspicacitas sue sapientie. Per secundum vero notatur triplex suspendens quod ipse habuit. Fuit enim suspensus. i. eleuatus ab amore mundi: vel suspensus. i. inuentus amore celesti: ut posset dices recte Job: Suspensum elegit anima mea. Uel suspensus. i. totaliter innixus gratiae et auxilio dei: ut non a suis meritis: sed a dei adiutorio tota vita sua dependeat: ut posset dicens recte apostolo: Gratia dei sum id quod sum: et gratia eius in me vacua non fuit.

B arunculus lumen. cor. dimi. parvus baro.

B aruth interpretatur fulgorans.

B asan accentuatur in fine. et est in littera finalis: et interpretatur

tatur siccitas vel cōfusio.
Basilea lee.i.ecclesia a basileus dī.
Basileos.a basis et laos qd est populus dī basileos qd ver-
sum in latinū dicis basileus.i.rex vel imperator:qr est su-
stentamētū populi.vñ basilea ecclesia et basilla et basilissa
i.regina:et basiliscus rex serpentū.
Basileus:in basileos vide.
Basilica ce penul.corripit:domus regia.s.balatiū regis vel
imperatoris.sed inō p translationē dicis basilica ecclesia
qr est palatiū sumi regis regū:et dī a basileus lei.
Basilicanus na nū.i.palatinus vel etiā ecclesiasticus et dī a
basilica:et pducit ca.
Basilice aduer.i.iuncte:fortiter:et dicis a basileos.
Basilica sce est berba qz gentiana dī:cuius radix dat forti-
tudinē et sanitatē oībus videntibus ea:et dī a basis.
Basiliscus ci:dicis a basileos.fīm aut̄ Isido.ethy.xij.Basili-
scus grece latine interpretat̄ regulis:eo qz rex serpentum
fit:adeo vt eu videntes fugiant:qr olfactu suo eos necat.
Nam hominē si aspiciat intermit. Siquidē eius aspe-
ctū nulla avis volans illesa transit. sed qz quis procul fit ab
eius ore cōbusta deuorat:a mustelis tm vincit' quas illis
boies infertunt cauernis quibus delitescūt: Itaqz ea mu-
stela visa fugit:quē illa psequit̄ et occidit. Nihil enī pa-
rens ipse creator rerū sine remedio cōstituit. Est aut̄ longa
gitudine semipedalis albis maculis lineat̄.Sibilis idē
est qd regul'.Sibilo enī occidit anqz mordeat v̄l exurat.
Basis:huius basis fe.ge.nomen fortissime petre lingua sy-
roz.vñ basis dī fultura columnarū.s.qd stipponit illis.
Epistiliū dicit qd superponit illis:qd qnqz ponit p co-
luna.Basis etiā dicis extremitas plantae fīm Hu. Dapi-
vo sic dicit: Basis sessio columnarū: confirmatio funda-
menti:nomen petre durissime.
Basium sī dī a balan qd interpretat̄ pinguedo:qr plus de-
lectat in pinguiori osculū.vide in osculum.
Bassan interpretat̄ pinguedo.
Bassaris dis fe.ge.a bassa dicis qd est ouis pinguis. et sunt
bassarides vacce mulsarie et vberes.Bassarides etiā sunt
sacerdotissē bachi a bacho dicte. et corripit hanc syllabaz-
ri bassaris.
Bassus.bassan interpretat̄ pinguedo: vnde bassus sa suz.i.
nō altius:qr pinguedo nō sinit multū in altū crescere.vñ
basso sas verbū actiuū.i.deponere:deprimere. et inde hec
bassa se:ouis pinguis.
Basterna ne est teca manualis vel vehiculū itineris:qz ve-
sterna:qr molibus vestibus sternit: et a duobus aialib'
trahit vbi nobiles feminine deferunt.
Batha bathe siue beth apud hebreos dicis mola olearia.
Batera re:genus patere a batus dicit.
Bath hebraice:linum dicis latine.
Bathin dicunt̄ vestes linee.s.brace linee usqz ad genua per-
tingentes quibus verenda sacerdotis velabant̄. et est in-
declina.in singulari. et in plurali est fe.ge.de b̄ etiā habet
in Daniele. et dī a bath qd est linū fīm Hug.
Batillū l p geminū l:thuribulū:pala:instrumentū quo col-
ligunt̄ carbones:et corripit primā.vñ Hora.Pretextam
et batū clauū prūneqz batillū.Inuenit hic batill' li dimi.
a batus.i.parvus batus.
Batus:h̄ bata siue beth apud hebreos dī mola olearia. vñ
hic batus ti:quedā mensura capiens qnuginta sextas
rios:que mensura mole vna vice supducit. Uel fīm Dies/
ronymū:batus qz hebraice dī beth:eadez mensura est qz
ephi.l.triū modioz: et deputat̄ tñ liquidis pprie: l et in
alijs rebus talis mensura habeat̄. Ezechiel.xlv.dī: Ephi-
z batus equalia et eiusdē mēsure erunt.
Bdellū l:jarbor aromatica dī:et etiā p gumi accipit. vñ di-
cit glosa sup illud H̄.ij. Ibiqz inuenit bdelliū. fīm Pli-
niū bedelliū est arbor aromatica magnitudine oleo: cui
lachryma lucida:gusta amara: boni odoris: s̄z odoratior
infusione boni vini. Bdelliū etiā est genus lapidis sicut
dicit P̄.s. in primo maioris voluminis.

Bante **E**
Beatifico cas.i.beatū facere: verbū actiuū a beatū et facio.
Et inde verbalia.
Beatitas tatis fe.ge. idē est qd beatitudo. vñ Aug. in.x.li.
de ciui dei: Alternante sepe beatitate et miseria. et format
a beatus ti:addita tas.
Beatulus la lu dimi.aliquantulū beatus.
Beatusta tu:a beo beas dī. et est beat' cui oīa suppetūt ad
votū:ille.s qui hz que vult et nō ea q nō vult: et nihil mali
vult.vñ dicit beatus Augusti. Beat' nō est nisi qui et hz
oīa que vult: et nihil vult mali. Ille quippe beate vivit q
vivit et vult nec male aliqd vult. et dī beatus qsi beneau-
ctus vel aptus. et cōparat̄ beatior beatissim': et a gtō bea-
ti addita tudo:h̄ beatitudo dī. Et ē beatitudo stat' oīum
bonoz cōgregatione pfectus. Ibi enī et quicqz amabit
aderit:nec desiderabis qd nō aderit.omne qd ibi erit bo-
nū erit: et sumus deus sumū bonū erit: et qd est oīo bea-
tissimū. ita fore semp certū erit fīm Augu. Et scias qz bea-
titudo vera nō pōt inueniri in delitijs:nec in diuinitijs:nec
in honoribus mundanis:lz quidā eam in predictis posu-
erunt.vñ in Job dī:Nō in me est. et mare loquit̄: Nō est me-
cū. Non inuenit inquit in terra suauit et carnalit̄ vitem
tū. et ita nō inuenit in delitijs.Abyssus.i.aurarus sine su-
stentamento:qr nunqz dicit sufficit.i.p opa dicere se ostē-
dit. Beatitudo vera in me nō est: et ita nō inuenit in diu-
tijs. et mare.i.supbus ad modū maris tumens loquit̄.i.p
opa loq se ostendit.Sapia dei et beatitudo nō est mea: et
ita nō inuenit in supbus et mūdanis honoribus:qr verus
britudinis sume honor nulli denegabis digno: nulli co-
dit indigno.vide in vita: et in defunct': et in oīo: et i sc̄tūs.
Beeemoth hebraice:latine aīal sonat:bestia ignota est:iō at
beemoth.i.aīal diabolus dī:qr de excelsis ad terrena ca-
dens pprio merito aīal brutū est fact' ipse ē leviathan.i.
serpēs de aīqs q in hui' seculi mari volubili v̄sat astutia.
Beel dicitur mors.
Bel idolū assyrioz:in belus vide.
Bele dicitur mens.
Belial:in belus exponit.
Bellariū.a bellus qd est dimi.de bonus dicit̄ hoc bellariū
rij.i.omne genus cibi secunde mense sicut poma et
nuces que extremius apponunt̄. Prima quidē mēsa est
carniū:secunda fructuū:sed carnes preualent fructibus:
ideoqz bellariū sumit̄ a diminutiō: vt noteſ diminutio
bonitatis.vñ Macrobius de saturnalibus: Adhuc dicit
esurio secunde mense allata sunt bellaria.
Bellaticus ca cū:in bellū vide.
Bellax cis:in bellū exponit.
Belliger.bellū componit cum gero geris: et dicitur belliger
gera gerū:penul.cor. qui gerit belluz. vnde belliger ras
vrbum neu.i.bellare: Michee.iiij. Et nō descendet v̄lta
belligerare.
Bellipotens.a bellū et potens componit hic et hec bellipot-
ens p deo v̄l dea belli. et bellipotens silr ge.oīs p poten-
ti. et forti in bello: et corripit po.
Bello las laui dī a bellū: et est verbū neu. et nunqz deponet.
et cōponit vt debello las.i.expugno: et est actiuū.
Bellona ne:dea belli.a bellū dicit̄.
Bellulū li dimi.partū bellū: et cor.penul.
Bellum li:dicis a bonū p antiphrasim. vñ bellicus ca cū: et
bellaticus ca cū. et hic et hec et hoc bellax cis in eodē sensu
et cōparat̄ bellax cior cissimus. vñ bellaciter cius cissime
aduer. et hec bellacitas tatis. et differt bellum a pugna et
prelio.nam pugna est que fit cum pugnis: preliu primus
cōflictus bellū totus afflictus. Item bellū dicit̄ vñuersū
et punicū quasi totū tps guerre dicit̄ bellū.buius ptes sit
pugne:vt canensis:cr: mensis. Item in vna pugna multa
sunt prelia:aliud in cornibus:aliud in medio:aliud in ex-
tremis acie gerit. Bellum igis totū est:pugna vñius diei

prælii pars pugne est. Itē bellū & tumultus differunt: qz bellū est ḡtra hostes: tumultus qz ciuii seditione cōcitat. nā seditio est dissensio ciuii dicta: qz seorsū alijs ad alios eant. Alij dicunt dissensionē: aīoꝝ seditionē vocari quā greci diastasim vocant. Itē bellū pōt esse vt tumultus nō sit. tumultus autē sine bello esse nō pōt. Quid enī aliud est tumult? nisi perturbatio tanta: vt maior tumor oriet: vñ & dī tumultus qz tumor multus: & est gravior tumult? qz bellū: qz in bello vocationis valēt: in tumultu nō valent.

Et nota qz quidā dicūt: qz olim bellū dicebat duellū a dno: qz due sunt p̄tes dīnicantū: vel qz alterū facit victorē: & alterū victū: postea detracta d: & mutata in d dictū est bellū. Item a bellū bellicosus sa sum. vide in prælium.

Hic nota qz tria req̄tirunt ad h̄ qz bellū fit iustū. Primo quidē autoritas principis cuius mādato bellū est gerendū. nō enī p̄tinet ad p̄sonā p̄natā bellū mouere: qz pōt ius sui iudicio superioris p̄seq. filī etiā: qz cōuocare multitudinē qd̄ in bellis oportet fieri: nō p̄tinet ad p̄natā p̄sonā. Num autē cura reipublice cōmissa fit principib?: ad eos p̄tinet républicā ciuitatis vel regni seu p̄uincie sibi subdite tueri: & sic licite defendunt eā materiali gladio & interiores quidē perturbatores dū malefactores puniunt ita etiā gladio bellico ad eos p̄tinet républicā tueri extēriorib: hostib: vñ & principib: dī in Psal. Eripite pauperē & egenū: & de manu peccatoris liberate. vñ Aug⁹ dicit ḡtra Faustū: Ordo nālis mortaliū paci accommodat⁹ h̄ poscit: vt suscipiendi belli autoritas atqz cōfiliū penes principes fit. Scđo requiriſt cā iusta: vt. s. illi qz impugnātur ppter aliquā culpā impugnatiōe mereant. vñ Aug⁹ dicit in libro octogintatriū questionū: Justa bella solent diffiniri qz vlciscunt iniurias: si gens vel ciuitas plectēda est qz vñ indicare neglexit qd̄ a suis improbe factū est: vñ reddere qd̄ p̄ iniuriā ablatū ē. Tertio req̄rīſt: qz fit intētio bellantiū recta qz s. intendat̄ vel vt bonū p̄moueat̄: vel vt malū vites. vñ Aug⁹ de verbis dñi: Apud veros dei cultores etiā illa bella pacifica sunt qz nō cupiditate aut crudelitate: sed pacis studio gerunt̄: vt mali coercent̄: & boni subleuen̄. Pōt autē cōtingere etiā si sit legitima autoritas indicentis bella & causa iusta: qz nibilominus ppter prāmā intentionē bellū reddat̄ illicitū.

Bellus. a bonus dī bellus la lū dimi. aliquātūlū bonus. & cōparat̄ bellior bellissim⁹. vñ belle lius lissime. vñ Marcialis coccus: Nil bene qz facias: facias attamē oīa belle. & bellus bellul⁹ la lū dimi. Inuenit̄ etiā hic bellus li pro quodā idolo: vt habet̄ in Daniele. sed tūc scribit̄ p̄ vñ l. Beloculus li: gēma est albicans & pupillā cingit nigrā in medio aureo fulgoze lucentē: & ppter speciē assyriorū regi Belo dicata est. vñ & dī beloculus quasi oculus beli: & cor. cu. & scribit̄ p̄ vñ l.

Belphegor: scribit̄ p̄ oe in Pap. Numeri. xxv. Inuenitur belphegor. & cōponit̄ cū bel & phoegor. & sīm h̄ pōt dici belphegor vel belphegor sīm quosdā sīne o. vide i bel⁹. Belua uē dī a bellū: qz apta sit bellis. vñ a balo qz si balua. vñ belutius na nū. & belutius ta tū. i. turpis: & belue. i. bestie similis: & p̄du. be.

Belves ei fe. ge. egestas qui solet cōtingere p̄ vastationem belue: & dī a beltia.

Bels li: pater Nini primus rex assyrioz: & cepit postea haberi p̄ deo & colli ibi & in Aphrica: & factū est ei idoliz in Babylonie qd̄ vocatū ē bel: qd̄ interpretat̄ ventus. vñ & lingua punica baal dī de⁹: sed apud assyros bel qd̄ ē de⁹ vel vir: a quo & zebub: i. musca dictū ē idē idolū belzebub i. deus vel vir muscarū p̄ imūdicia & sordib: idolatrie & sanguinis ibi imolati ad quē multitudo muscarū conuētiebat. vel p̄ imundicia belial. i. diaboli qz ibi colebat. & idē idolū dictū est acharon & belial & a bel & phegor qui sunt quidā mons dī belphegor: qz interpretat̄ simulachr̄ ignominie. idolū enī fuit moab cognomento baal super montē phegor quē latini prapū vocant. s. deū bortoz. sic igit̄ baal: belial: belzebub: belphegor: belzibb: berith: bel

bris idē sunt. s. diabolus: vt dicit Hug. Beda autē dicit sic Ninus cōditor. Niniue Belo patri statuā ei qz dīmīnos honores cōstituit: cuius simulachr̄ cōsuetudinē caldei sū scipientes bel vocabant: palestini baal: moabite belphegor: iudei autē viiius dei cultores ppter derisionē gentiūz beelzebub appellabant afferentes in h̄ simulachro principe dīmonoz habitare. Et vide qz dicit belphegor: vel belphegor: vt videt̄ dicere Hug. vel beelphegor: vñ beelphoegor p̄ oe: vt Pap. dicit. filī belzebub: vt videt̄ dicere Hug. vel beelzebub per duo e: vt videt̄ Beda dicere & in euangelio. Sed pōt dici qz bel & beel p̄ duo e sunt noīa eius dē idoli apud diuersos. vñ pōt dici belzebub vñ beelphoegor vel beelphegor p̄ viiiū e vel p̄ duo e: vñ beelphegor p̄ oe: vt Pap. dicit. phoegor p̄ oe. & ēt biblic correcte habent beelphegor.

B elzebub vel beelzebub dicit: & est finalis littera b: & acuit̄ in fine. vide in belus li.

B en. i. filius. vñ dī: Josue ben Nun. i. Josue filius Nun. Benedico cis. in dico cis exponit̄. Et scias qz inuenit̄ bene dico positū p̄ maledico. vñ in Job dicit̄: Benedic deo & morere. i. maledic. & in. iii. Regū ca. xxi. Benedixit Nas bat deū & regem. i. maledixit.

B enefaciō cis verbū neu. cōponit̄ a bene & facio: & acuit̄ p̄ nul. secūde & tertie p̄sone p̄ntis sui indicatiū: l̄ sit brevis vt benefacis cit. vide in facio cis.

B enefactorius rī: ille qui p̄ munere sibi impenso bñfacit in beneficijs: & deriuat̄ a benefaciō cis.

B eneficiā formā a beneficiēs beneficiēti addita a fit beneficiā. vide in beneficis.

B eneficus ca cū penul. cor. i. benefactor: largus: elemosyne deditus. Et scias qz a benefaciō cis dī bñficiū ca cū: & dī h̄ & h̄ bñficiētis. Et vtrūqz cōpāt̄ bñficiōz cissim⁹ & bñficiētōz tissimus. sed illū positū. s. beneficiēs & cōparatiū & suplatiū hñi positū. s. beneficis abolierūt iōqz ex h̄ positū beneficis: & ex cōparatiū & suplatiū illū positū beneficēs facta est quedā irregularis cōparatio. s. beneficis beneficiētōz beneficiissimus. & a beneficis dī h̄ bñficiū cī: & a beneficēs h̄ bñficiētātie. & est bñficiētā qd̄ agit charitas vt p̄fit primo.

B enelinguatus ta tū. i. eloquēs: facūdus: a bñ & lingua dī. B eneplaceo ces cet: acuit̄ penul. secūde & tertie p̄sone p̄ntis indicatiū: l̄ sit brevis: vt dixi supra in scđa parte ubi egi de impedimento consortij.

B eniamin interpretat̄ filius dextre que ē virtutis. benenī filius iamin dextra dī. Mater enī moriens: vt habetur Hene. xxxv. Uocauit nomen filij sui benomī. i. filius doloris mei. pater vñ appellauit eū beniamin. i. filij dextere qz eū circūcidit. appellatus est autē filij dextre. i. geminus: qz vtraqz manu equi vtebat̄. inde inuenit̄ filius gemini: & vir gemineus. i. de tribu beniamin. & vide qz pri⁹ appellatus est benomī. i. filius doloris: deinde beniamin i. filius dextere: qz pri⁹ oportet penitentiaz agere: & deinde vitam eternam habere. vnde in Aurora dī: Beniamin dictus est a patre puer qz dextre filius. ipse fuit dexter vtraqz manu. hic tñ in primis dicit̄ est benomī: inde beniamin accepit nomen vtrūqz. Nota benomī dict̄ est iccirco qz extitit eū natio materianus premoriendo dolor. Beniamin adiecit pater hūc debere vocari qz cognitus est dexter vtraqz manu: sed nō beniamin est prīns & post benomī: sīmo beniamin extēme: benomī ante fuit hoc notat in patria: qz si vis beniamin esse expedit bac vita benomī esse pri⁹: sic cū vitijs luctandū est p̄mit̄: & sic Israel ex Jacob deinde futurus eris. Et sciendū est qz dī benomī: sed gratia metri pōt in fine addi n: vt dicat̄ benomī. vide in gemintis.

B enignus. a bene deriuatur benign⁹ gna gnū. i. bene igne ignitus: & est ethymologia: non compositio. & comparatur benignior gnissimus. vnde benignus gnissime aduerbum: & hec benignitas tatis: & differt a bonitate. Benignitas enī virtus est sponte ad bñficiēdū exposita

lenis: blanda: dulcis alloquio: et sua cunctos inuitans dulcedine. Sed bonitas quidem facere bona et prestare quod possit parata est: tamen non nouit suavis esse consortio: et sua cunctos inuitare dulcedine. et inde benignus et bonus vident distare: sed non multum: quod uterque est ad benefacientem expositus. sed in hoc differunt: quod potest bonis esse etiam tristior: et bene quidem facere quod petet: non tamen suavis nouit esse consortio: sed benignus sua nouit cunctos invitare dulcedine: et dulcis esse alloquio.

B eniuolus: bene coponit cum volo vis: et dicit beniuolus la lum penul. cor. et hic et hoc beniuolens lentis, unde hec beniuolentia tie.

B eniu. i. filius Num: ben eni filius: Num ppter nomen patris Ioseph qui appellatus est beniu. i. filius num. vñ in p logo regum dicit Hieronymus: Et incipit a Iesu filio nomine qui apud eos Ioseph beniu dicit.

B eo as aui are verbū actuum. i. remunerare vel beatū facere et dī a bene vel bono. et coponit cum trans: et dī trasbeo as.

B epho grece: latine puer vel iuuenis dī.

B ephotrophiū. tropos quod est conuersio coponit cum bepho: et dī bephotrophiū: locus venerabilis ubi pueri et infantes aluntur. vñ hic et hec bephotrophita te qui vel que custodit bephotrophium.

B erber cis: in berbicus est: et pducit be.

B erbicus: a veruex mutata u in bō h̄ berber cis et h̄ berbicus: aries castratus. et h̄ berbica ce. i. ouis: et pducit bi.

B erillus p geminū l: gema est in India habens nomen sue gentis sūm Hug. vel sūm alios berillus est lapis preciosus viridis apud indos candidus.

B erith: in belus exponit.

B es. i. octo vnicie: et bestius quidē populus.

B estia et fera differunt: quod oī bestia est fera et non econuerso. bestie enim sunt q̄ morsibus vel vnguis seuiunt excepti serpentib: ut purdi leones et similes a vastando dicte q̄ si vastie vel a vi q̄ seuiunt q̄ si vistie. Fera etiam sunt ille q̄ et si non seuiant morsib: vel vnguis: tamen filuestres sunt sic dicte: quod nāli vtaq̄ libertate et desiderio suo feruntur. q̄nq̄ oī fera dī bestia: q̄nq̄ etiam bestia non dī nisi q̄ mansione hominū vti: et tūc dī a beth quod est domus et sto.

B estialis. a bestia dī hic et hec bestialis et hoc le. vñ bestias liter aduer. et hec bestialitas tatis.

B estiarius. a bestia dī bestiarū ria riū. i. crudelis: et vivens ad modū bestiarū: et hic bestiarius: qui seruat bestias vel venatur eas. et hoc bestiariū rī: liber de bestiis loquēs vel locus ubi bestie morantur.

B estiola le dimi. parua bestia: et cor. penul.

B estius tia tū. i. crudelis instar bestie: et dī a bestia tie.

B etha: in beth exponit.

B eth apud hebreos dī mola olearia vel etiam betha: et beth est sc̄da līra eoz: et a beth dicunt greci bethā sc̄dam līram: et a betha dicimus nos b. Sic ḡ betha apud hebreos ē mōla olearia apud grecos ē sc̄da līra: et tūc est neu. ge. et inde clinia. Apud nos betha dī in fe. ge. genus oleris. s. sc̄dus caulis q̄ post abscissionē nascit in maguaderi. vñ bethace: cea ceū possessorū. Item beth interpretat domus.

B ethania interpretat domus obediens: et dī a beth.

B ethel vrbis Samarie prius dicta luza: sed postq̄ dormies ibi Jacob vidit scalā innitentē celo: et dixit: Utere hic dominus dei est: et porta celi. ex cā hac locus ille dictus est bethel. i. dom⁹ dei: a beth quod est dom⁹: et el quod est de⁹: sed q̄n ibi a Hieroboā vituli aurei fabricati sunt dicta est bethauen. i. dominus idoli q̄ ante vocabat dominus dei.

B ethleem. a beth quod est dominus et leem quod est panis dicta est bethleem ciuitas David in q̄ natus est saluator mundi et primū dicta est ephrata. sed q̄n Jacob ibi pauit pecora sua eidē loco bethleem quodā vaticinio futuri imposuit q̄ domus panis interpretat ppter illū panē qui ibi de celo descendit. inde bethleemita te patriū cōis ge. et pducit mi. et hic bethleemites tis: Regū. iij. ca. xxi. Polimitarius bethleemites.

B ethsaida de hebraice: latine domus pecudū eadē pbativa piscina dicit: Jo. ca. v. Uli de in pbativa.

B ethsura re: quidā locus est de quo habet in lib. Macha. et pdu. penul. vñ in Aurora dicit: Bethsura q̄ capit bies rusaleq̄ petit.

B ethis fluminis: quod humilis decurrat. vñ bethica p̄uincia: bethicus de tali p̄uincia existens.

B ethonica: quedam herba.

B ante J

B iangulus. angulus coponit cum bis: et dī biangulus la lum duos angulos habens. vñ biangulatus ta tu: et potest substantiae h̄ biangulus li p̄ talis figura.

B ibax. a bibo bis dicit hic et hec bibax cis: qui multū bibit. et comparat cior cissimus. vñ bibaciter cius cissime aduer. et hec bibacitas tatis.

B ibio onis mas. ge. i. musciones supnatantes in vino: et dī a bibo bibis.

B ibix cis fe. ge. i. pugna a bis dicta: quod sp̄ in duas ptes fiat

B ibleus. a biblus p libro dī bibleus lea leum. et biblius lium ambo possessuia: biblei et biblij dicuntur instabiles et etiam qui reparant libros.

B ibliator oris: vide in bibliopola.

B iblij. in bibles vide.

B ibliopola. biblus p libro coponit cum pollio lis: et dī h̄ et b̄ bibliopola le penul. cor. i. vēditor et ornator librorū: quod portat et punicat ut carius vendat: et idē dī bibliotororis.

B ibleotheca biblus p libro coponit cum theca quod est repositorū: ut scrinū ubi aliquod reponit: et dī hic bibliotheca. i. bibliop̄ theca. i. librorū repositorio vel recōditio. s. armariū. vñ p̄ sititudinē quidā liber in ecclesia dī bibliotheca: quod ibi multi libri theologie continentur. et inde bibliothecanū rī. i. custos librorū sive repositor: et pducit the.

B iblus. a bibo bis dicit hic bibles li. i. iuncus: quod aquarū est biblus: et aliquādo dicitur pro libro: quia antiqui de iuncis solebant conterere pergamēnum et ibi scribere antequā effet vñus charte.

B ibo bis bi bitū coponit cum ad: et dicit ad bibo bis. i. iterū bibo. et iuxta vel ad me traho bibendo. et cum con: et dicitur cōbibo bis. i. sūl cū alio bibo: vel simul totū bibo vel sepe bibo: vel in me cōtraho. et cū circa: et dicit circūbibo. i. ex oī parte bibo. et cū de: et dicit debibo. i. valde bibo vel deorsum bibo: vel debibere. i. euomere: et tenet de primitu et cū e: et dicit ebibo bis. i. valde bibo vel euomo vel tradit obliuioni: Job. vi. Sagitte dñi in me sunt quartū indignatio ebibit spiritū meū. et cū in: et dicit imbibo bis. i. valde bibo vel intus bibo: vel bibendo imitto. et cū pre: et dicit prebibo bis. i. ante vel pre alijs bibo. et cū p: et dicit pbibo. i. cōspectu vel pcul bibere. et cū re: et dī rebibo bis. i. iterū bibo vel euomo. et cū se: et dicit sebibo bis. i. seorsim bibo. et cū sub: et dicit subbibo. i. parū bibo vel post alios vel subtus bibo: vel que sunt subtus bibo. Et nota q̄ bibo et oī ab eo cōposita sunt neutra: et faciūt preteritū in bībi: et supinū in bitū: et oīa corripūt bītaz in presenti q̄ in preterito et supino. Virgi. Claudiū iam rūnos pueri sat prata biberunt. Item oīa cōposita a bibo videntur significare intentionē excepto subbibo quod significat remissiōnem. Item nota q̄ bibere nature est: potare luxurie.

B ibo onis cōis gene. qui multū bibit: a bibo bis dicitur.

B ibulus. a bibo bis dicit bibulus la lum penul. corre. qui multū bibit: vel qui multū attrahit humorē ut arena.

B icellum li neu. ge. quod et bicliniū dicitur. s. dominus sub se habens duas cellas sicut domus mercatorum in ybē: et componitur a bis et cella.

B iceps tis: in caput vide.

B icliniū nīj: in bicellum exponit.

B icolos penulti. corre. a bis et colon: vide in colon.

B icornis: a bis et cornu componitur hic et hec bicornis et bicornis: duo habens cornua.

B idens. a bis et dens coponit bidēs tis quoddaz instru-

mentū rusticōz bifurcatū genus rastri ppter duos dentes z hec bidens tis fe. ge. ouis a duobus dentibus q̄ pre eminent dicta z cū quibus fertur nasci. s̄m autē Seruū dicunt oues bidētes q̄si biēnes. i. duoz annoz: q̄r talis etatis eligeant ad sacrificiū: z cor. p̄mā. vñ in Aurora legit. Ad latus altaris esse cremata bidens: z est ge. incerti: vel s̄m quosdā cōis: sed p̄ instrumento mascu.

Bidental lis gene. neu. locus in quo fulmen cadit sic dicit: a bidentibus ibi sacrificatis: vel aliqd fulmine pcussum. Persius: Triste tacens lucis ejus dandūq; bidental.

B iénis a bis z annī cōponif h̄ z hec biēnis z h̄ ne. i. duoz annoz. vñ h̄ bienniū nij spaciū duoz annoz.

B ifariis. for cōponif cū bis z d̄ bifariis ria riū: z cūtris: d̄ trifariis ria riū: z q̄drifariis ria riū: multifari? ria riū z d̄ bifariis duplicit loquens: vir bilinguis qui duas nouit linguis vel duplex z fallax: q̄ aliud h̄ in corde q̄z fat in ore: vel q̄nūc dicit h̄ z nūc aliud: z fīl̄ expone alia. vñ bifarie trifarie multifarie z q̄drifarie. Bifarie. i. in duos bus modis vel in diabus partibus: z sic de alijs. z p̄ istis aduerbijs inueniunt q̄nq; accusatiui predictorz nominū positi aduerbialiter. vnde ad Hebreos: Multifariā mul tisq; modis z̄.

B ifat cis q̄ duos h̄ obtuitus cōis ge. z a bis z facies cie.

B ifidus da dū. i. in duas ptes fissum: z est cōpositū a bis z fidus da dū q̄d nō est in vsu: z deriuat a fundo dis de h̄ infra dicā in fidus: z scribis p̄ vnū b̄ fidus trifidus: bifariis trifariis z hmōi: q̄r corripiunt primā. nā regula ē. Iante f̄ fine ph̄ producit vt ciphis: preter cōposita a nūmeris: vt bifidus trifidus bifariis z hmōi: cor. penul. bifidus sicut fidus vel fidi primā.

B ifiniū nija bis z finis cōponif: loc? v̄l diuinio inter duas fines: sicut trifiniū dicim? vt q̄drifiniū: z diuersifiniū. i. diuinio inter diuersas terras vel loc? inter diuersos fines s̄. vbi diuersi fines cōueniunt.

B ifores a bis z fores cōponif pluraliter he bifores biforū i. duplices value: q̄r bina foramina faciat. vñ hic z hec biforis z hoc re. i. duplex. vñ Quidi. metha. ij. Argenti bifo res radiabant lumine value.

B ifornis a bis z forma cōponif hic z h̄ biformis z h̄ me. i. dūarū formarū sicut trifornis triū formaz. vñ biformiter aduerbium.

B ifrons tis mas. ge. d̄f Janus: z cōponif a bis z frons: q̄r duas h̄ frontes hois. s. ante z retro.

B igia a bis z iugū cōponif biga ge: q̄ etiā bijuga ge d̄f: sicut curvus tñ a duobus equis tractus: z est biga ppter lune ppter duas p̄prietates. s. q̄r crescit z decrescit. Triga plus tonis q̄r capit hoies de tribus etatibus. s. pueritia: iuuentute: z senectute. Quadriga solis ppter q̄ttuor tpa nnni q̄ fit vicinitate z remotiōe sua. s. ver: estatē: autūnū: hyemē: v̄l ppter q̄ttuor p̄prietates q̄s h̄ in die. Rubet enī in mane: splendet in tertia: calet in meridie: tepescit i nona. Se inga curit? Jouis: a sex z iugo: q̄r a sex eq̄s trahit. z attrahit Joui vtpote sumo deo s̄m poetas. z ita biga triga quadriga dicunt a numero equoz z iugo.

B igamus a bis z gamos q̄d est nuptie vel vxor vel mulier z cōponif bigamus ma mū: q̄ vel q̄duobus vel duabus nupsit. s. viris vel mulieribus. vñ h̄ bigamia m̄e penulti. acuta. i. due vxores vel p̄prietates q̄r aliquis fit bigamus.

Dōt igit̄ queri an bigamie sit irregularitas adiuncta. Dico q̄r aliquis p̄ sac̄m ordinis minister sac̄oz trahit. z ille q̄ alijs sac̄a ministrare d̄z: nullū defectū in sac̄is pati d̄z. Defectus aut̄ in sac̄is est q̄nū sacramenti significatio nō inuenīt integra. Sac̄m aut̄ matrimonij significat cōiunctionē xp̄i ad ecclesiā q̄ est vnius ad vñā: sicut dicā in matrimoniu. z iō requirit ad pfectā significationē sac̄i: vt vir sit tñ vnius vir: z vxor tñ vnius vxor sit. z iō bigamia q̄ h̄ tollit irregularitatē inducit. Et sunt q̄ttuor modi bigamie. Primus est q̄ū q̄s plures h̄ vxores de iure suc cessue. Secundus est q̄ū simul h̄ plures: vñā de iure: alia defacto. Tertius q̄ū h̄ plures successue: vñā de iure alia

De facto. Quartus q̄ū viduā duxit vel corruptā. z in his oibus est irregularitas adiuncta. Sed nō videf q̄r trahat irregularitas ex h̄ q̄r aliquis virginē nō duxit vxore: q̄r pl̄ impedit aliquis defectu p̄prio q̄z alieno. Sed si ipse cōtrahēs nō sit virgo nō sit irregularitas: q̄r multo fortius si vxor eius nō sit virgo. Ad hoc dico q̄r in cōiunctiōe xp̄i z ecclie vniitas ex vtraq; pte inuenit. z iō siue diuinio carnis inuenit ex pte viri siue ex pte vxoris est defectus sac̄i. sed tñ diuersimode: ex pte viri requirit q̄r ipsa sit virgo. Luius rō assignat: q̄r defect in ipso sac̄o causat irregularitatē. Corruptio aut̄ carnis extra matrimoniu trahens q̄r p̄cessit matrimoniu: nullū defectū facit in sac̄o ex pte illi? in quo est corruptio: sed facit defectū ex pte alterius: q̄r actus cōtrahentis matrimoniu non cadit supra seip̄su sed supra alteriū: z iō ex termino specificat q̄ est etiā respectu illius actus q̄si mā illius sac̄i. vñ si mulier esset ordinis susceptiva sicut vir efficit irregularis ex hoc q̄r duxit in vxore corruptā: nō aut̄ ex hoc q̄r corruptus trahit ita fieret mulier irregularis si traheret cū corrupto: nō si cōtraheret corrupta nisi in alio matrimonio prius corrupta fuisset. Sed dicas esto q̄r aliquis deflorauit aliquā quā duxit postea in vxore: Talis nō videf irregularis: q̄r nō diuidit carnē suā in plures: nec etiā vxor ei? z tñ duxit corruptā in vxore. Responsio: in tali casu sunt diuerse opiniones: tñ p̄babilius est q̄r nō sit irregularis: q̄r carnē suaz nō diuifit in plures. Querit etiā an cuz bigamo possit dispensari: Dico q̄r bigamie nō est adiuncta irregularitas de iure nāli: sed de iure positivo. nec iterū est de essentialib; ordinis: q̄r s. aliquis nō sit bigamus q̄d patet ex h̄: q̄r si aliquis bigamus ad ordines accedat characterē recipit z iō papa dispensare pōt in tali irregularitate totaliē: sed ep̄s quātū ad minores ordines. Et quidā dicit q̄r etiam quantū ad maiores ordines in illis q̄ volunt deo in religione seruire ppter seruire vitandū religiosoz discursū. Et si obijcas: cōtra ius diuinū nō licet dispensare: sed oia que in canone dicunt ad ius diuinū ptinent. Quum igit̄ Apls in scriptura canonica dicat: Oportet ep̄m viii? vxoris virū esse. videf q̄r nō possit in hoc dispensari. Respondeo hoc verū est quātū ad ea que sunt de iure naturali: z quantum ad ea que sunt de necessitate sac̄oz z fidei. sed in alijs que sunt de institutione aplōz: quum ecclesia mō h̄ eandē potestatē statuēdi z destituēdi quā tūc habuit pōt p̄ eū qui primatū tenet in ecclesia disp̄sari. vide infra in prescriptio: z casus.

B igens tis ois ge. q̄r ex duob? gentib? est natus sicut ex p̄tuso z matre franca. z cōponif a bis z gens tis.

B igenus na nū penul. cor. cōponif a bis z genus. z dicunt bigena aialia que ex diuersis generibus nascunt ut mul? ex equa z asino: burdo ex equo z asina: muscino ex capra z ariete: est enī dux gregis s̄m Hug.

B igermen minis neu. ge. i. seges vel legumen ex duob? ger minibus cōmixtū: z cōponif a bis z german.

B iuga ge: idem est q̄d biga.

B iugis. a biga vel bijuga d̄r bijugis ga gū: z h̄ z h̄ bijugis z h̄ ge in eodē sensu: z substantiue declinata inueniunt h̄ bijug? gi. z h̄ z h̄ bijugis gis: z dicunt bijugi v̄l bijuges equi q̄ trahit bigā: vel q̄ duo sunt ad iugā. z s̄m h̄ cōponif bijugis vel bijugis a bis z iugū: z cor. penul.

B ilanx cis fe. gene. i. libra statera a bis z lanx quasi habens duas lances.

B ilbio bis: in bilbo bis vide.

B ilbo. a bibo bis deriuat bilbo vel bilbio bis verbuz neu. i. sonitum facere.

B ilbris. a bis z libra cōponif h̄ z hec bilibris z hoc bre. i. dūarū librariū pondus vel mensura s̄m Hug. z pdū. li sicut libra. Uersus differential: Pro centuz librīs nolo carere librīs. Apoca. vi. Bilibrīs tritici denario vno. Dap. v̄o dicit q̄r bilibrīs est sextariū bis assumptus.

B ilungis. a bis z lingua componif h̄ z h̄ bilinguis z h̄ bi lingue: sicut a tris z lingua dicunt trilinguis gue: qui duas

vel trex linguas nouerūt. vel q̄ duabus v̄l tribus linguis loquunt. et p̄ similitudinē bilingues et trilingues dicunt fallaces et duplices: qui aliud habent in corde: et aliud in lingua. vel instabiles: qui nunc hoc habent in lingua nūc illud: et cor. primā. vnde in H̄recisimo dicitur: Duplicis ac cordis homo dicitur esse bilinguis.

B iliosus sa sum qui frequenter irascit: et semp est tristis: et deriuat a bilis.

B ilis a bis d̄r h̄ bilis. i. fellis et ire sedes vel ex fellis cōmōtione pcedens amaricatio: et ponit q̄nq; p̄ ipso felle: et p̄ quolibet nigro et malo humore: q̄nq; p̄ ira. vñ Persius: Turgescit vitrea bilis.

B ilix cis. liciū cōponit cū bis vel tris: et d̄r h̄ bilix cis: et h̄ trilix cis. i. lorica q̄ terix duobus vel tribus liciis accimulatis. terix enī ponendo liciū sup liciū. et h̄ bilix cis: et hec trilix cis. i. pannus tribus filis aggregatum cōtextus. vñ h̄ et h̄ bilicis et h̄ ce. et h̄ et h̄ trilicis et h̄ ce.

B imartus ti mas. ge. i. bigam? q̄ bis fuit marit? et cōponit a bis et maritus: q̄z bis marcuit. luxuria enī facit marcere boiem. vñ bimartia tie: talis pprietas.

B imaris. a bis et mare cōponit hic et hec bimaris et h̄ re. i. duo maria: vel inter duo maria existens: et cor. penul.

B imatus tus tui. i. spaciū duoz annoz: et dicitur a bimus: Matth. v. q̄ Herodes occidit oēs pueros q̄ erant in bethleem: et in finibus eius a bimatu et infra. occidit. i. occidi iussit: q̄z q̄ p̄ aliū facit p̄ seipsum facere videt. iō glo. lingua vñ p̄ gladio. Sz q̄re a bimatu occidit pueros Herodes fecit: quum xp̄s nondū fm̄ cōem opūnione esset duoz annoz: h̄ fecit fm̄ Rabanū: q̄z timebat ne puer cui famulas bāē fidera paulo supra etatē vel infra spēm sibi cōforma ref: et pdu. penul.

B iemnifis. mensis cōponit cū bis: et d̄r h̄ et h̄ bimēsis et h̄ se i. duoz mensis: q̄d aliter bimestris stris d̄r.

B imeter tra trū: vbi sunt duo metra: et cōponit a bis et metrū: et cor. penul. naturaliter.

B imo mas aui re. i. duplicare. vide in bino nas.

B imulus la lū di. de bim? fm̄ Hu. Pap. v̄o dicit Bimul? bimatū agens: sic tumultus trummatū agens: et cor. penul.

B imus ma mū. i. duoz ānoz: a bis et ann? q̄si bis ann?. et vt d̄r in H̄recis. Est gemin? binus āni gemini quoq; bim?.

B ino. a binus d̄r bino nas: et bimo mas verba actiua: et difserunt. nā binare est duo et duo insimul ciungere. et componit ut cōbino nas in eodē sensu. sed bimare est duplicare: et pduit bi.

B inoctiū ctij ge. neu. i. spaciū duap noctiū: et cōponit a bis et noctiū: q̄d antiqui olim dicebant hoc noctiū: vel a ḡto singulari de nox noctis.

B inomen. a bis et nomen cōponit hoc binomen nis. i. duo noīa. vñ h̄ et h̄ binomis et h̄ me: q̄ duo h̄noīa: et pdu. no.

B inus na nū: nomē distributiū q̄d in singulari tātū valet quātū duo: vt bina lectio. i. due lectiōes: sed in plurali tēneſ distributiue p̄prie. vt isti comedūt bini. et q̄nq; tātū valet in plurali quātū in singulari: vt vidi binos boies i. duos. et est compositū binus a bis et vñus: inde binus. i. bis vñus. et a binus hic binarius talis numer?. et binari? ria riū adiectiue: et pdu. bi.

B ios. i. via.

B iothanatus ti mas. ge. ille qui bis extitit mortu? vt Lazarus: a bis et thanatos. q̄d est mors vel mortu?: et mobilis p̄t declinari biothanatus ta tum fm̄ Hug. et Pap. dicit Biothanatus bis mortuus: dupliciter dānatus.

B ipēnis nis fe. ge. securis q̄ duas pēnas h̄. h̄ etiā dolabra d̄r fm̄ Pap. et cor. primā. Virgi. in. iiiij. georgi. Ure sata et validā in vites mollire bipennē. Hu. aut dicit: q̄ bis cōponit cū pēna: et d̄r h̄ et h̄ bipēnis: q̄z duas h̄pēnas. s. aī et retro: et adiectiue declinat h̄ et h̄ bipēnis et h̄ ne. vel cōponit a bis et pennū q̄d antiq dicebant acutū: q̄z duas h̄pēnas. i. acutas ptes. vñ et quiū dicunt pēne: q̄z sūt acute: h̄ et dolabra d̄r: q̄z duo latera h̄. nā securis simplex est.

B ipartioz tiris: et biptio tis: in duas ptes diuidere: a bis et

partioz vel partioz tis. vide in partioz tiris.

B ipes dis ge. cōis: a bis et pes duos habens pedes: tñ constructione p̄t esse oīs ge.

B iplex cis. plica ce. cōponit cū bis: et d̄r h̄ et h̄ et h̄ biplex. Itē plica cōponit eu alter: et d̄r h̄ et h̄ et h̄ altriplex cis in eodē sensu. i. duplex aio: fraudulēt?. et vtrūq; cōpas. vñ h̄ biplicitas: et altriplicitas. i. duplicitas fraudulētia. Et scis as q̄ p̄dicta ab his cōposita a bicellū v̄sq; huc abiisciunt.

B irratus ta tū: birro indutus a birrū dicit.

B irria rie: ppriū nomē viri: et d̄r a birrū q̄d est grossū vestimentū: qz birro et viliter indutus fuerat. vñ birria q̄si viria: b in u ouersa: qz viriliter cōsulebat dño suo.

B irrosus sa sum: birratus ta tū: birro indutus a birrū d̄r.

B irru ri: grossum vestimentū: et dicit a greco. nam birrū dicit greci librum.

B irsa: cloaca: vel corium bouis. vñ et Carthago olim dicit est birsa: qz fuit circūdata corio bouis. et a birsa birsū sa sum: rufus vel niger.

B is aduer. est numeri sumptū anormale a duobus.

B isamnis nis: quidā flūnius currēns ppe Januā: a bis et amnis: qz duo amni vel amnes intrant illū flūniū et desunt ablatiū in e.

B islongus ga gū: q̄si tantū bis longus: a bis et longus.

B isphilus li: vbi mortuus portat.

B isse. a bes. i. octo vñcie: vñ bisse idē. Vel d̄r bisse: qz bis est triens: et a bisse d̄r bissex? qz ex bisse. i. minutis colligit. vñ d̄r a bis et sextus: qz sextus dies aī kalēdas martij bis cōputat eo āno: vt dicit Hu. et in sequēti die celebrat festū Matthie et eius vigilia in die pcedēti. vñ vñstis: Bis sextū sexte martis tenuere kalende: Posteriori die celebrent festa matthie. vide de hoc supra in annus.

B issexus: in bisse vide.

B issyllabus ba bū cōponit ex bis et syllaba. i. dictio ostans ex duabus syllabis: vt amo: et pdu. primā positione sicut et dissyllabus. vñ in doctrinali dicit: Non sine cōpositis debent dissyllaba demi.

B issinus na nū: possessiū a byssus deriuat: vt byssina vestis. i. candida facta ex byssō. declinat aliquā substantiū h̄ byssinū ni. Apocal. xix. Byssini enī iustificationes sanctoz sunt. Et scias q̄ qñ est possessiū pdu. penul. qñ vñ est substantiū eā cor. sicut supra ostendi in scđa parte de accentu: vbi egi de possessiū definentibus in inus.

B issinus si fe. ge. genus lini candidissimi et mollissimi: et nascit in egypto. Luce. xvii. Homo qdā erat diues: et induebatur purpura et byssō.

B italassum: vestigium in luto pressum: vel occurſus duoz mariū. s. locus vbi duo maria occurrit: a bis et talassū: qd̄ est mare: Actuū. xxvij. Et quid incidissimus in locū bitalassum: impegerunt natum.

B itidus da dū. i. biformis vel quantū ad corpus vel q̄ntum ad aīam. et cōponit a bis et idea q̄d est forma.

B ito tas verbum neu. i. pergere: a bitumen dicit. vñ Plautus in Surgulione: Quis mihi in terra eque fortunatus si illa ad me bitet.

B ituligo. a bitumen d̄r hec bituligo ginis. i. vimen minū tū q̄d in bitumine crescit.

B itumen. a bibo bis d̄r h̄ bitumē minis: quoddā gen? ter re vtile ad compages nauū q̄d et gluten d̄r: et abundat in Asphalto lacū Judee: et bituminēus nea neu. i. existēs de bitumine: et bituminatus ta tū. i. littus de bitumine fm̄ Hug. Ut vt dicit glosa Sene. vi. Bitumen est gluten fermentissimū quo lita ligna nulla violētia dissolui possunt et pduit tū. vnde in Aurora dicitur: Arcam linituit ponēdo forte bitumen.

B itura re: que' duos habet vñ habuit viros. i. maritos: a bis et vir: et corripit vi sicut vir viri.

B iuum uij gene. neu. locus vbi due vie conueniunt vel cōcurrūt. et componit a bis et via: vñde hic et hec bittialis et hoc le: et biuatiū. i. perbiuia.

B izantiū: h̄ bizante vel bizantiū olim dicta est Lōstantino

polis. vii bizanteus tea teū. et bizantiū tia tiū. et hinc adhuc moneta illius ciuitatis dī h̄ bizanteus: vel h̄ bizantus.

B ante

B landicellus la lū: in blandulus vide.

B landior diris ditus sum: verbū deponentale cōstruīs cum dī: ut blandior tibi. i. adulor. Juuenē etiā cū actō in eo dē sensu. et inde blandus da dū. et inde blanditia tie: et hec blandities ei. i. adulatio. Blandior cōponit vt deblādior i. valde blandior: vel sit de priuatiū. eblandior. i. valde blandior. reblastior. i. iterū blandior.

Blandulus. a blandus da dū dī blandulus la lū. i. blandus aliquantulū: qđ et blandicellus dī. vii et blandicella dicūtur verba diminutiua. et blanditosus sa sum.

B las blatis. i. stultus vel insipiens: a blatero ras dī.

B lasphemo mas. a blas et femina cōponit blasphemō mas i. detrahēre: vel rep̄bendere: vitupare. nā feminarū ē rem stulte blasphemare. vii blasphemia mie: et pluraliter blasphemie artū. i. detractio vel vituperatio. vii Prudentiū in sicomachia: Nō vult vteri capti blasphemia mōstri: vir tutū regina fides. Et est blasphemia irreligiosa rep̄bēfio vel detractio: vitupatio. Blasphem⁹ vō est maledic⁹ detractor: vitupator: et ē adiectiuū: et pdu. phe. Et scias qđ prie et stricte loquendo blasphemare est deo iniuriā irrogare: qđ fit aut qū ei attribuiſ qđ nō cōuenit ei: qđ est ē misericordiā: aut qū ab eo remouet qđ ei cōuenit qđ ē ē iusticiā: aut qū creature attribuiſ qđ ē pprū dei qđ ē ē maiestatē. et sic Mat. ix. Scribe indicabāt qū xp̄s palitiō dixit: Tibi dimittant pcta. vii dixerūt: h̄ blasphemar.

B lasto tonis mas. gene. i. cubicularius siue hospitalarius. et dicit blatero ras.

B lata. a blatero ras dī h̄ blata te: quoddā aīal de nocte tī ambulās. vii et lucifuga dī q̄ cōprehēsa manū tingit. Alij dicit q̄ sit vesptilio: qdā dicit q̄ sit genus muris in subterraneis habitās cauernis. et inde h̄ blata te. i. purpura eiusdē aīalis colorē imitās. vii blate⁹ tea teū. et h̄ et h̄ blatalis et h̄ le. purpure⁹ vel talis color. s. blaui⁹. Itē a blata te pāali dī h̄ blatea tee. i. illud qđ de calciamētox soleis erudit: vel lūtū ex itinere in calciamentis collectū.

B latea tee: in blata exponit.

B latero. hec blatera re. i. sonus ranarū: inde blatero ras. i. stulte vel sine causa loqui: detrahēre: declamare: vel strep̄te aliquid loqui et pferre. i. metu trepidantia verba dicere: qđ et balbutire ē: et ppr̄ie cameloꝝ. vii blatero ronis qui ita blaterat.

B latō tis tire vībū neu. i. pplexo et impedito loq. vii Plaut⁹ in amphitrione: Qđ intelligere qlq̄ potis est ita nūgas blacis. et platire. i. precipue loqui: et dī a blata te.

B latus tī. i. stultus et insipiens idē et blas a blatero ras.

B lenus. a blatero ras dī h̄ blemius ni: et h̄ blemio onis in eodē sensu. i. stultus: vel hircosus et impudicus.

B leſus. a balo las dī bleſus sa ſum: et dī bleſus q̄si freſus: q̄r verba frangit nō bene ea pferens. q̄ aut dī bleſus q̄si bucca leſus: ethy. est: nō cōpositio.

B ante

B oa. a bos dī hic boas vel boa quidā serpens q̄ valde pse quid boues. nā plurima lacte riguis vberibus se innectit et lugens intermit. et inde a bou depopulatione boas dī. Boa etiā dī tumor crurū in vñū collect⁹ et rubor: et etiā lutum dicit boa.

B oanerges interpretat filius tonitruī. vii Marci. iij. dī q̄ xp̄s vocauit ad se Jacobū zebedei et Joannē fratre Jacobi: et imposuit eis noīa boanerges: qđ ē filij tonitruī: vbi dicit Beda in glosa: Quoz viiiū intonās vocē theologā quā pri⁹ nemo edere nouerat emisit: In pncipio erat verbi et. quā tanto pondere grauidā reliqt: vt si aliquanto plus intonare voluisset: nec ipse mūdus capere posset.

B oariū ri: locus vbi vendunt boues. vide in bouariū.

B oatus tus: mugitus bouū. vel vox plena a boas dī.

B obino nas verbū neu. dī a boas: et est bolinare: cōuicio nari: dānare: clamare. vii hic bobicinatoꝝ: cōuiciatoꝝ: vel tricosus et inconstans.

B oema matis. ge. neu. i. noatus sonus: strepidus: et deritatur a boas boas.

B oetes. a bos deritaf̄ hec boetes etis vel boete: p quadaz stella: vel potius p signo. cōtinet enī plures stellas: vt dūcunt duodecim: et pdu. e.

B oetius et ij: pprū nōmē cuiusdā magni theologi et philo sophi: et dicis a boetes: et scribis per t: et fit vocatiū boeti penulti. producta.

B oglossa se: fm Pap. in buglossa vide: q̄ cōiter medici dicunt buglossa p u.

B oia boie fe. ge. torq̄s dānatoꝝ q̄si iugū in boue: a bos dī.

B ois grece: latine dicis boa fm Papi.

B ola. i. sententia.

B oletus ti mas. ge. genus fungi: et pducit penul. vii quidā:

Boleti leti causa fuere tui.

B olis lidis mas. ge. bolide autē penul. cor. appellant naute massam plumbi quā submittere solent in mare: vt experi ant pfunditatē maris. Actuū. xxiiij. Et submittentes bolide inuenēt passus. xx. vii versus: Per bolide plumbi massam dic petre notari.

B olus. a bene vel bonus dī h̄ bolus li. i. morsellus: vel bol⁹ iactus. fm q̄ dī p morsello dī bolus q̄si bene oolidus: et ē ethymo. nō cōpositio: et corri. bo. vii in Aurora: Hic f. dei articulus cōpetit esse bolus.

B ombicino nas penul. cor. vide in bombicinus.

B ombicinus. a bombix cis dī h̄ bombicinū ni: quo noīe vocat ipsa lana ante q̄ tingat: et textura q̄ fit inde et bombicinus na nū penul. pdu. q̄ aut Juuenalis corripuit eā ibi: Quarū delicias pannus bombicinus vrit. licētia fuit poetica. Et bombicino nas. i. bombicinū et purpurā facē. vii bombicinatoꝝ toris q̄ eā facit fm Hug. et cor. penulti. bombicinū q̄n est substantiū.

B ombix cis mas. ge. dī a bombus. Sunt aut bombices vermes ex quoꝝ egestione ipsa efficit lana serici: vel vt dicūt bombaciū cōfici. generat enī ex se longissima fila: vii purpura et hmōi texunt. et pdu. penul. in grō: q̄ descendit a ntō habente i nāliter longā et ante x: vt dicit. Mgr̄ bene.

B ombizo zas penul. pdu. vide in bombus.

B ombus. a boas dī h̄ bombus bi. i. son⁹ a quo bombizo zas. i. bombos facere v̄l clamiare: et ppr̄ie est apum q̄n clamat suo mō. vii h̄ bombizatio onis: ipsa vox apum. Inuenit etiā bombus p sono culi.

B onis na nū est primitiū: vel potest deriuari a venus: et dicis bonis quasi venus a venustate corporis. Et postea ad animū est hoc nomen bonus translatiū. q̄m enī bonū dicimus cui non preualet malum: eūq̄ optimū qui peccat minimū. Et a bonus boni addita tas fit hec bonitas tatis. et comparat̄ irregulariter: bonus melior optimus: et in aduerbio bene melius optime. Et scias q̄ oīa appetunt bonū naturaliē. vii dicit Boetius in tertio de sola. phie: Est mentibus hominū veri boni naturaliē inserta cupiditas: s̄ ad falsa denius error abducit. Et est triplex bonū. s. honestū: vtile: et delectabile.

B ooas aui are verbū neu. i. sonare: clamare: inugire: vel vo care. et cōponit vt reboo as. i. resonare.

B oos iterptas in quo fortitudo vel robur ē. vide i. ppbeta.

B oreas ree: quidā ventus est: et cor. primā. vii Qui. episto. Illic me teneas boreas: vbi dulce morari est.

B orith: herba fullonis est de qua panes faciunt: quos herbaricos vocant: et siccant illos: h̄: q̄ p sapone fm Pap. fm aut Hieronymū in Hieremīa hebraicū est. et est quēdam herba quā. lxx. interpretes dicunt herbam fulloni: que in palestina in humidis et in virentibus locis inuenitur: et eandē vim habet quā et nitrum ad lauantas vestes et accentuat̄ in fine. Hiere. ca. iij. dicit: Si laueris te intro et multiplicaueris tibi herbā borith: maculata es enī ini quitate tua coram me.

Bos bonis cōis ge. dicit q̄ si bonus opator soli; et est ethy. nō cōpositio: et deberet facere ḡtūs bois: sed interponit u et d̄r bouis cā euphonie. ḡtūs pluralis facit boum: dtūs et ablatiuus bobus. vñ dicit P̄ris. in. vi. lib. A boue quoq̄ bouū deberet fieri: e in um. sed hoc nomē notādū in quo uōsonantē assūmūt obliqui casus singulares hiatus cā: abjiciūt aut ēa u q̄n sunt plurales. Virg. in. iii. Leta bouz passim campis armenta videmus. dtūs autē et ablatiuus eiusdē nois p syncopam semp medie pfert syllabe bob⁹ p bouib⁹. ntūs enī pluralis et actūs et vtūs q̄ similes sūt raro abijc. ut u cōsonantis loco positā. Et scias q̄ bob⁹ q̄d amisit syllabis: recuperauit in tpibus. vñ h̄ bouis et boue cor. primā: vt Quidi? Non boue mactato celestia nūmina gaudent. tñ bobus eā pdu. vñ idē: Non pfecturus littora bobus aras. et dicit Hug. q̄ greci dicunt bus inde dicis bos. sed nō credo q̄ fit pprie loquendo deriuatio. et ita in consilibus dico: sicut in tertia parte ostendi in ca de speciebus nominū quasi in principio. Itē dicit Hug. q̄ nihil est q̄d quidā insulsi dicūt bubus: nihilomin⁹ q̄ dicūt buū. et vt dicit Basilius in hexameron homelia. ix. Boues qui diutius inclusi fuerint hyberno tpe perturbationē aeris nālis p̄sentientes intellectu de stabulo foris oēs aspiciunt mutantes. vide in asinus.

Bosforis: bos cōponit cō foros q̄d est ferre: et dicit h̄ bos foris fori. pe. iul. cor. i. illud mare p q̄d transiit Dio in spe cie bouis. vel p q̄d Juppiter in spē tauri detulit europaz. Idē et alio noīe ppontides a transitu ponti. Inuenit etiā bosforis et ppontides: p noīe eiusdē stelle.

Bossequis penul. cor. i. bubulcus quasi sequēs boues in custodia: vel in quouis alio modo.

Bostar: bos cōponit cū sto stas: et d̄r hoc bostar taris penl. pdu. locus vbi boues stant. s. stabulū. d̄r etiā bostar loc⁹ vbi corpora bouū cōburunt: et inuenit hic bostar staris penl. cor. ppriū nomē viri et primitiū. ita dicit Hug. Pap. enī Bostar locus vbi cōburunt corpora bouū vel statio boum: Magister autē bene: his in pte tradidit. dicit enī Nota q̄ dicimus hic bostar p quodā barbaro: et nihil est hoc bostar: vñ cor. penul. ḡtū: et numq̄ pdu. Errauit autē Hug. qui dicit hoc bostar in derivationibus suis. ita dicit magister bene. sed dictū suū nō pbat. nobis autē magi placet prius p Hug. et Pap. dicta.

Botrio. a botros d̄r hic botrio onis q̄d exit de sarmēto q̄n turgescit: et q̄d pendet de cingulo.

Bottus tri: id q̄d est in acino: sed ponit q̄nq̄ p acino q̄nq̄ p vua: q̄nq̄ p racemo. et est fe. gene. Inuenit tñ aliqui in mas. ge. vñ Deute. xxxij. Botr⁹ amarissim⁹. fm vñā frāz.

Bouariū. a bos d̄r h̄ bouariū rij: vel boariū. i. locus vbi vendunt boues.

Bouicida de penul. pdu. ge. cōis: q̄ vel q̄ cedit boues. i. macellaris a bos bouis et cedo dis cōponit.

Bouilla. a bos d̄r hec bouilla le locus vbi vendunt boues. vñ Persius: Accedo bouillas. vel bouille larū: quidā locus iuxta Romā vbi boues vendebant. vñ vbi boues tñ sacrificabant iuxta preceptū Minerue: et iō sic d̄r quasi bouū villa. et fm hanc significationē ponit a Persio hoc nomen: vt dixi Accedo bouillas.

Bouinus na nū: res bouis: vel ad bouē ptinens: a bos d̄r et pdu. penul. sicut hmōi possessiva in inus. Boninus etiā vt vult Pap. dicit boui filis.

Bouiscida de cōis ge. i. qui scindit boues. s. macellaris a bo et scindo dis cōponit: et cor. penul.

Bracale lis ge. neu. i. lumbare: a brace carū dicit.

Bracariū rij: ge. neu. i. lumbare: et dicit a brace carū.

Bracatus. a brace dicit bracatus ta tū: qui induitus est braca. vñ et bracata d̄r quedā regio gallie. s. que adiacet rheino: q̄z hoies ibi vtūt laxis bracis.

Brace carū pluralis numeri dicit a bracos q̄d est breue: q̄z breues solent esse: nō enī soleū h̄re tibiailia: sed extēdunt

solumō vsc̄ ad gentia. his ferēda corporis velant̄ et tegūt.

B raceū ei. i. vadū: et dicit a bracos q̄d est breue.

B racile. a brace carū d̄r hoc bracile lis. i. lumbare. Bracile etiā d̄r cingulū remum.

B raciologia gie: quedā figura locutiōis: de qua supra dī in q̄rta pte: vbi egi de coloribus rhetoriciis. et acuit p̄til.

B racis cis fe. ge. d̄r inferior pars circuli: et dicitur a bracos quod est breue.

B rachiale lis ge. neu. torquis in brachio sive brachijs: quod dā ornamentū: q̄d et dextrocheriū sive dextrochirū d̄r: et deriuat a brachium.

B rachiū. a bari q̄d est forte vel graue d̄r brachiū chij: q̄z co teris mēbris fortius sit. vñ h̄ brachiolū li dimi. et brachia tus ta tū: habens brachia. Scias q̄ multe sūt partes in brachio. nā ibi est torus sive muscul⁹: cubit⁹ et ulna et ala sive ascella sive subhircus et lacertus. et lacertus q̄d est pprie supior pars: vñ etiā ipsū totū. s. brachiū: et d̄r a laceras: q̄z lacerti vident̄ lacerati a toto corpe: vñ lacertosus sa sū. i. fortis q̄ magnos et fortes h̄z lacertos. Torus sive musculus est illa pulposa caro q̄ in lacerto est. cubitus est vsc̄ ad manū. et d̄r a cubo bas: q̄z hoies soleū cubare sup cubitū in cena. vel d̄r a cubon q̄d est firmū: q̄z firmū mē brū sit. Ulna fm quosdā est cubitalis mensura: idē. s. q̄d cubitus. fm. alios est extensiō vtriusq̄z brachijs. Alla ē illa pilosa pars sub brachijs: et d̄r sic q̄z pilosa sit vt ala: vel q̄z instar alarū inde brachia emergant vt moueant. et eadē ascella le d̄r: q̄z ab h̄ loco brachia cillent. i. mouent. et idē locus d̄r etiā subhircus: q̄z sit fetidus. h̄z enī subtus hirci i. fetore hirci. et cōponit a sub et hircus.

B raco cas. i. aliquē brachas induere: et d̄r a brace carum. et componit vt imbraco cas in eodē sensu. et de braco cas. i. bracas extrabere: et sunt actiua.

B racos grece. i. breue latine.

B ragmanenarū: populi sunt Indie: et declinat hic et h̄ brachiana: ḡtō hui⁹ bragmane cōis ge. penul. cor. sicut hic et hec salmanane. Hieronymus in epi. ad Paulinū ca. pmo Peruenit ad bragmanas.

B rancia: a brancus ci q̄d est guttur d̄r h̄ brancia cie: quidā locus iuxta guttur. et vt d̄r brancie sunt fauces. vñ legit in historia Thobie: q̄z Thobiā uniorē pisē metuētē pren dere iussit angelus dicens: Apprehende brancias eius.

B ranciola le dimi. parua brancia.

B rancus ci. i. guttur: a bracos q̄d est breue d̄r: q̄z breue sit quātū ad alia mēbra. Itē inuenit hic brancus ci: quedā passio sive quidā morbus. s. preuocario faucium frigido humore: et tunc d̄r a brancia cie.

B ratea. a bracos q̄d est breue d̄r h̄ bratea orū. et in plurali numero tñ inuenit: et neu. ge. vel d̄r a bratē greco q̄d lamina auri est. et inde bratea teoz tenuissima auri lamina. vñ h̄ brateola teole dimi. partia brata. Bratea etiā vñ brateola dicis campanula aurea. vñ brateatus ta tum. i. brateis ornatus fm Hug. Pap. vñ dicit: Bratea tenet ari lamina vel alicuius metalli.

B rateola teole: in bratea vide.

B raueta te cōis ge. penul. pdu. tā victor q̄z qui accipit bratū q̄z qui dat: et d̄r a braniū.

B raniū uij: laurea: palma: munus: premiū: cursus q̄si pauii i. paratu ad q̄sitū vi et virtute: vel q̄si habituiū. i. habitu; virtute.

B refith. i. liber geneseos fm hebreos.

B reuariū rij: in breuis vide.

B reuigerulus li penul. corre. i. baiulus: et portator breuili: a breue et gero ris cōponit.

B reuiloquia gie: breuis dictio. s. q̄n aliq̄s breuif dicit a breuis et logos sermo.

B reuiloquis qua cum penl. cor. q̄ breuiter loquif: a breuis et loquor. vñ hoc breuiloquiū: breuis locutio.

B reuise. a bracos q̄d est breue d̄r h̄ et h̄ breuis et h̄ breue. et comparaf breuior uissimus. vñ breuiter breuius uissime aduer. et hec breuitas tatis: et hoc breue uis p litteris: q̄d

et hic breuis uis inuenit. unde h̄ breuiariū rī loc⁹ vbi responunt vel reportant brevia: vel vbi aliqd ɔtinet abbreuiatum. vñ quidā liber in quo est totū officium diurnū et nocturnū dicit. Itē a breuis dicit brevio as: qđ cōponit et abbrevio as: et sunt actiuia. Uide in narratio.

B ria.i.mensura.a bracos qđ est breue: vbi enī nimetas est mensura nō ē. et bria dicit qđā terra vbi sunt boni casei.

B risca ce.i.fauis vnde mel elicit: a brisin dicit. B risus sei.mas.ge.i.bach⁹: et dī a brisin qđ est exprimere vel elicere q: ille prim⁹ docuit exprimi et elici vinū de vua: lac de māma: mel de fauo vt dicit Hug.

B risu.i.exprimere vel elicere.

B risu.sas.i.frāgere:exprimere:elicere: et dicit a brisin.

B ritannus ni in brito exponit.

B ritio.a brutus dicit h̄ et h̄ brito onis. sunt enī britones q̄si bruti: q̄ quidē brut⁹ fuit p̄m⁹ rex britonū. et q̄ p̄mo vna cū eis habitauit illā insula q̄ mō vocat anglia. Idē dicunt britanni et eadē cā. vñ h̄ britonia et britānia a quo mō suū gētile brito: et britāni⁹ ni. Et nota q̄ britāni q̄nq̄ dicunt anglici: s̄z cū adiūcto: vt flavi britanni: et raro sine adiūcto. et q̄nq̄ dī insula vltra britānos. et prope illi britāni q̄eadē inhabitāt: s̄z q̄ nobis sunt ɔtigui pprie sunt britānes. et cor.penul.ḡt̄ brito tonis. Juuenalis li.iiij.saty.iij. q̄terribiles cimbri nec britones vñq̄.

B romin interptat comedere vel cōsumere.

B romius mij.i.bachus.vide in bruma.

B ricus ci mas.ge.qđā vermis: a bracos qđ est breue dī: q̄brevius fit: vel q̄ dūret breuiter fm̄ Hug. Pap. v̄o dicit

B ricus locuste filis: vel q̄ nōdū euolat: tñ maior: et pdū.

bui. De h̄ plen⁹ supra dixi in atacus.

B rumia.bracos qđ est breue cōponit cū emeras qđ ē dies: tolitur hec bruma me q̄si bracos emeras. i.breues dies propter breuitatē dierū q̄ tūc sunt. et dicit bruma matutinalē frig⁹ pprie: q̄r breuiter durat. et totū hyemale tps dī bruma a breuitate dierū. Uel bromin interptat comedē vel cōsumere. inde bromi⁹. i.bach⁹: q̄r dat appetitū comedēndi. vnde h̄ bruma me q̄si edacitas: q̄r comedit et corrodit folia arbor̄. vel q̄r q̄ in estate acqrunt̄ in bruma comedunt. v̄l q̄r dat appetitū comedēdi. vñ brumani dicunt̄ q̄ h̄ fastidiū cibor̄. et inde brumarij in codē sensu. Item a bruma h̄ et h̄ brumal̄ et h̄ le: vt brumale tps. et brumosus fatu. i. inuidus vel frigorofus fm̄ Hug. Pap. v̄o sic breuiter dicit: Bruma gelu tempus hyemis. et pdū. brū sicut brumeo brumes.

B rumeo.a bruma dicit brumeo mes vñbū excepte actionis et de brumet. i.facit brumā. Uel brumere. i.stultū et brumifera. vnde brumesco scis inchoa. Itē brumet et brume sit ponunt̄ impsonaliter.

B ruminda grece latine corui vel capti cerui dī. vñ h̄ brundu sūsi a sūru loci. viden̄ enī cornua cerui et caput et figura i dispositiōe eiusdē loci. et est in Papia tertia līa ii.

B rumdu si locus quidam vbi optimus portus est. Uide in brunda de.

B rumeo tes tui vñbū neu. et caret sup̄. i.eē v̄l fieri brutū. vnde brumesco cis despicer inchoa. Bruteo cōponit: vt debuit te tes: vt teneat d̄ intensiue vel priuatine. et obbruteo tes inde brumesco et obbrutesco scis inchoa.

B rumusta tū.i.stolidus:insulsus:stult⁹:inuidus: deriuat̄ a brumeo tes. Q: at dī brut⁹ q̄si obrut⁹. s. a sensu q̄r caret sensu: est enī sine rōne: etymo. est nō cōpositio.

B ubalus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubastis stis dea bubulcoꝝ fe.ge.a bos dicit.

B ubo onis incerti ge.a sonio vocis cōpositū nomen h̄z: et est avis sedā et feralis: onusta qđē plumis: s̄z graui semp detē

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

B ubulus li penul.cor.bos filuestris et ferin⁹:a bos dī: q̄r sit filis boui. inde bubala le pro femina. et bubalin⁹ na nū: et bubalus la lū in eadē significatiōe. s.ad bubalū p̄tinēs: v̄l de bubalo existens. Juuenis etiā bubulus la lū Regū. iij. ca.vi. Uide in assus.

oia ornamēta aurea vel argentea q̄ si sunt q̄ si inflata bulle dicuntur. Et bulla dicitur etiā q̄nq; sigillū qd cere imprimatur. vnde bullo las. i. sigillo. et a bulla fm quamlibet sui significatiōne dicitur bullatus ta tū. i. bullis plen⁹ vel ornatus vel sigillatus.

B ulliculus li dimi. paruuus bullio.

B ullio lis lini lītū v̄bū neu. vnde v̄balia. et h̄ bullor loris: et h̄ bullio lionis. i. tumor aque bullientis.

B ullio lis cōponis cū e: et fit ebullio lis. i. valde bullire. et res bullio. i. iterū bullio. et semibullio. i. in media pte v̄l parū vel nō pfecte bullio. Lōbullio. i. fil cū alio bullio. et debullio. i. valde bullio: vel bullire cesso. Bullio cū oib⁹ suis cōpositis est neu. ge. et p geminū ll scribit.

B ullio onis tumor aq̄ bullientis: et dicitur a bullio lis. et inde bulliunculus li dimi.

B ulliunculus li dimi. paruuus bullio penul. cor.

B ullor oris tumor aque bullientis: et dicitur a bullio lis.

B umasta. a bos dī h̄ bumasta ste: et h̄ bumaste stes vritis v̄l vua magna in silitudinē māme bouis. vñ et dicitur bumasta quasi bouis māma.

B uo is bui ere butū v̄bū actiuū. i. pfūdere: et nō est in v̄su: et deriuat a bibo bis. Buio cōponis cū i: vt ibuo is. i. pfūdē et cōbuo is. i. sil pfūdē. Et nota q̄ imbuo et cōbuo magi p̄prie accipiunt in malo q̄ in bono: sepe tū etiā in bono. Itē nota q̄ imbuere iuenit p̄ initiatore. Prope enī imbui dī aranoua p̄mo sacrificio dedicata et pfusa. Itē delibuo is cōponis a de et oleo vel liquore et buo vel imbuo fm quosdā. Quidā tñ dicitur q̄ buo is nihil est: nec inde cōponunt predicta verba: s̄ imbuo et combuo cōponunt ab in et cō et vo vis quod non est in v̄su: et intercipitur b. et de delibuo dicetur infra.

B urdigallis. a burdus et gallus dicitur h̄ burdigallis qdā ciuitas: q̄ h̄c burdū galli habuerūt pri⁹. vnde h̄ et hec burdigallenſis et hoc se.

B urdo onis aīal qd ex equo nascit⁹ et asina fm Pap. vt mulus ex eq̄ et asino. et dicitur h̄m̄i aīalia bigena. Re. iij. c. v. Concede mihi seruo tuo vt tollā onus duox burdonū de terra. Unū dicit mḡ in historijs: Est aut burdo ex equo et asina. fm quosdā tulit terrā vt sternaret eā in teplis idolorū: vt stans sup eā adoraret deū terre israel: ne offendaret dñm suū s̄ pariter nō adoraret. Sz veri⁹ videt q̄ ex ea fecit altare dño ad imoladū. vñ subdit: Nō faciet seru⁹ tu⁹ vltra holocaustū vel victimā dijs alienis nisi dño.

B urgūdio. a burg⁹ gi dī h̄ et h̄ burgūdio onis. p̄ noīe cuius dā gētis. nā olim decuicti a romanis hoīes illi⁹ gentis ab ip̄is romaniis p̄ burgos sunt diuisi: et ob h̄ burgūdiones dicti sunt. vnde h̄ burgūdia die terra illa. vñ mō sumit h̄ et h̄ burgundio onis gētile: q̄ est de terra.

B urgus gi mas. ge. i. castrū. et castra crebra qdē p̄ limites habitacula constituta burgos vulgo vocat. et inde burgari⁹ ria riū: et h̄ et h̄ burgēsis et h̄ se in eodē sensu.

B uris. a bos dī h̄ buris hui⁹ buris lōgū et curuatū lignū in aratro: vel poti⁹ curuatura illi⁹ lignū q̄si bouis vros: quia curua sit ad silitudinē caude bouis. et desinit actus singularis in im tñ: et abltus in i. vii v̄lus: Im tñ faciūt h̄ q̄rtū noīa casum: Uim burim tuſſum maguderimq; fitumq;. Pap. v̄o dicit: Buris curuatura aratri.

B urſa ſe. i. marsupiū dicitur a birſa ſe qd est coriū bouis: q̄ de corio fiat.

B ursella le dimi. partua bursa.

B urſas. i. bursas facere v̄l in bursam reponere. et deriuat a bursa burſe. Et componis cum in: et fit umburſo ſas. i. in bursam reponere.

B ursula le dimi. partua bursa: et cor. penul.

B ustariuſ ſi dicit ille qui corpora cremat vel sepelit: a bustum busti dicitur.

B usticeta. a bustū dicitur hic et hec busticeta te. s. qui vel que sepulcrā struit.

B ustifragus gi penul. cor. q̄ frangit bustū. i. sepulcrū vt spoliat mortuū. et cōponis a bustū et frāgo gis.

B usto ſtas. i. sepelire vel cremare mortuos: et dicitur a bustū. Bustū li dimi. paruuus bustum. Bustū ſti dicitur ignis vel ligno et strues vbi corpora mortuum cremantur. et dicitur bustū quasi vſtum ab vrendo. bustum. i. sepulchrū.

B ustum re. i. sepultura: a bustū dicitur qd est sepulcrū.

B utonicū ci. a buo buis v̄l buo dicitur hoc butonicū quidē liber medicine vel physice: qui et herbari⁹ dicitur: quia ibi herbe notantur.

B utirū Bos cōponis cū vterus vel tirus qd est caseus: et of h̄ butirū ri quoddā qd fit ex lacte. Et dī q̄si bouis vterus vel tirus. et fm vtrāq; cōpositionē cor. penul. Pōt etiā butirū deriuari a buo onis qd est aīal lacte multū abūdans et sic pdu. penulti. Sz meli⁹ est vt ea corripiat: et teneat v̄ p̄mo dictū ē. ita dicit Hug. Mgr̄ aut̄ Bene. dicit: De butiro dubitat qd dī a boue et tiros qd ē caseus sive angustia. ē enī butirū pinguedo lactis. Sz a tiros greco venit qdā corripientia i: vt artotira: et h̄ tirus ri. p̄ qdā primum sine terra. et qdā pducētia i: vt tiro nis: et tirocinū. Dicimus q̄ v̄lus habet q̄ pducat. Virgili⁹ tñ in quodā opus sculo cor. penul. de butirū ita dicens: Lac niueū butirū nomiū cū melle comedī. Ita dicit magister Bene. Vides ergo q̄ fm diuersas cōpositiōes pōt penul. corripi et pdu ci. v̄lus tñ cōis habet q̄ penul. pducat: qd etiā doctrinale vult. dicens I sup̄ breuies tñ excipis inde butirū. In aurora dicit: Quod nō ē mirū stillat pro lacte butirū. In Ecclesiastem hoc dicit.

B uito tonis mas. ge. quoddā genus aīalis qd valde in lacte abundat: et dicit a buo is. vnde butirū.

B utronis mas. ge. i. iuuenis: a buo dicitur.

B utusta ſu. i. pfusus: a buo is dicitur.

B uxus. Pixos grece latine dicit buxus: et inde nos dicim⁹ corrupte bux⁹ xi: qdā arbor. vñ h̄ buxū xi lignū fruct⁹ illi⁹ arboris. vtrūq; tñ indifferēter iuenit tā p̄ arbore q̄ plu gno. Itē a buxus dī buxe⁹ rea reū: de buxo existēs: et hoc buxetū ſi: locus v̄bi buxi crescūt.

A nth penitētia

vel patientia dicitur.

C aballus. a cabo dicitur hic caballus li dimi. i. vilis equus. vñ caballin⁹ na nū penul. pdu. Ut caballus dicitur q̄si cauallus: q̄ pede cauat terrā: vel q̄ pedē habet cauū vt dextrarius. Vide in equis. Pap. etiā dicit: Laball⁹ dicitur q̄r vngula terram cauat. vel a cauis pedib⁹. huc et sonipes dicitur.

C abio as v̄bū actiuū. i. pforare: a cabo dicitur.

C abonis. i. equis: a cauo as dicitur q̄si cauo.

C abro. a cabo dicitur h̄ cabro onis: et h̄ scabreus brei. et sunt diuersorū generū aīalia. et dicunt tā cabrones q̄ scabreia cabo: q̄ de putridis carnib⁹ equo sepe nascunt. Ita dī Hug. Pap. v̄o dicit Labro v̄mis dictus a cabone. i. equo eo q̄ ex equo creet. et sic cabro sine r̄ scribit in prima syllaba. Nonit etiam Pap. crabro: ita q̄r est in p̄ma et secunda syllaba. vñ dicit: Crabro vermis dictus a cabone ex quo nascit⁹. i. equo. et hec l̄ra iuenit in multis biblijs: Deu. vii. Insuper et crabones mittet dñs deus tuus in eos. Quod autē biblie habent ibi s: et dicitur scabrones: ita q̄r est in prima et secunda syllaba. Sz Pap. vult q̄ scabrones scribat sine r̄ in prima syllaba. vñ dicit scabrones. i. vesperō giora crura habētes. Si vis seq̄ Papia dic q̄ inuenit cabro sine r̄ in penul. syllaba. et h̄ etiā Hug. videt velle in cauo as. Itē inuenit crabro: ita q̄r sit in p̄ma et secunda syllaba: et hoc pro eodem animali. Inuenit etiam scabrops in prima syllaba et sine r̄: sed cum r̄ in secunda syllaba. hec et videt verior littera.

C abul in lingua phenicū sonat displicere. Unū in. iij. Re. it. dicitur q̄ hyrā appellavit opida q̄ dedit ei Salomon terrā

tabul: quia displicuerūt ei. et accētuat in fine.

Cabus bi nomē est mensurē: de q̄ Regū li. iij. ca. vi. Quāta pars cabi. s. stercoris colubarū. Et vt dicit Josephus h̄ tōdiebant cibos pro sale. Itē in historijs dicit: Tradunt quidā noīe stercoris dici vesiculā colubē in q̄ recipiebantur grana deforis allata.

Acabus bi mas. ge. penul. cor. i. lebes a sono feruoris dict⁹ est: feruēdo enī exp̄mit hūc sonū ca ca fm Hug. Pap. dicit: Lacabus vas de terra et etiā de eramēto.

Cacephaton sic dicit Hug. cacephat⁹ ti. i. turpis son⁹: a cat⁹ et phone qđ est son⁹ vel turpis fatus. inde cacephat⁹. i. turpis son⁹ vel turpis fatus. qđ et alio noīe d̄r cacophonia. i. cacephaton. et pōt scribi p̄ ph v̄l p̄ f. De h̄ vide supra in qr̄ta parte in ca. de vitijs annexis r̄tē.

Cacethes tis. i. mal⁹ mos mas. ge. et cōponit a cacos et ethis qđ est mos. Juuenalis in. vij. satyra: Insanabile multos scribendi cacethes.

Cacertia rie vel cacofia dic̄t grece mala veratio: quedā pafio est: et dic̄t a cacos et oxi quod est acutū: vel etiā qđ est mos: quasi acutū malū: v̄l malus mos fm Hug. Pap. v̄o dicit: Cacertia nomen sumpsit a corporis habitui. Nā grece malū vel veratio dic̄t: Sit enī intemperātia egrotatis vel medicantis.

Cachinnor naris deponentale: qđ antiq̄ dicebat cachinno nas. i. rideo. vnde h̄ cachinn⁹ ni. i. risus inutilis. Uel cachinnus cōponit cū cō et cignus q̄ est alb⁹ vt nix propter dentes q̄ vident̄ albere in risu: vnde v̄bū pdictū: et h̄ et hec cachinno nonis: qui ridet.

Cacos cui care a cacos quod est malū dic̄t. et est cacare egerere malum humorem: malam substantiam: malā possessionem deponere.

Cacodemon monis. i. malus angelus: q̄si malū sciens: a cacos et demon. Uide in demon.

Cacophonia nie penult. acuta. de h̄ require in qr̄ta parte in ca. de vitijs annexis.

Cacos grece interptat̄ malū latine.

Cacosyntheton est vitiosa cōpositio dictionū. Uide in qr̄ta parte in ca. de vitijs annexis.

Cacumē minis neu. ge. i. sumitas. vnde cacumino nas nauire. i. acuere: in sumo sublimare. et cor. mi. Quidius Sū masq̄ cacuminat aures.

Cacus ci a cacus malū: q̄ fuit malus. fuit enī seru⁹ euandri et malus et fur.

Cadauer. a cado dis d̄r h̄ cadauer uer⁹: q̄ stare nō pōt. Ois mortuus aut fun⁹ est aut cadauer. funus si sepeliaſ: a funibus accēſis. i. cādel ſic dictū: q̄s ante feretriū papyris cera circūdatis ferebat. Cadauer v̄o ſi inſepultū iacet. Itē funus d̄r in domo: cadauer dū portat̄ vel ſepelit v̄l cremat̄ ſtegas vel fun⁹ vicim⁹ crematū: reliqas cōditū: iā ſepulchri cōſuetudine d̄r. et a cadauer cadauerosus ſa ſum. Q; aut d̄r cadauer q̄ſi caro data v̄mib⁹ etymo. est. et pdu. penul. n̄i cadauer. Job. xxxix. d̄r de aquila: Ubicūq; fue rit cadauer: ſtatiū adefit.

Cadar dabis cōis ge. i. claudus: qui ſepe cadit. et dic̄t a caſo cadis.

Cades. a cado dis d̄r h̄ cades dis: vel h̄ cades indecli. i. loc⁹ vel ſons v̄bi erit iudiciū. et acuif in fine. et interptat̄ ſāctū vel ſanctificās vel ſanctificatio.

Cadefas fe. i. ſcottū. H̄en. iiij. de iacob d̄r: Quā cū vidisset ſuſpiciatis est cadesam. i. ſcottum.

Cader cis mas. ge. i. truncus: a cado dis d̄r q̄ſi caſum dans. qđ et caudex dic̄t et codex.

Cadiolus li dimi. parvus cadus.

Cado dis cedi cadere v̄bū neutrū cōponit cū ad: et mutata dinc et a in i dic̄t occido dis pro eueniare. Itē cū cō: et d̄r occido dis. i. ſimil cadere. Itē cū de: et dic̄t decido dis. i. decorsuſz cadere. Itē cū ex: et dic̄t excido dis. i. extra cadere ſeveler aliquo cadere. Itē cū in: et dic̄t incido dis. i. in aliquo cadere. vñ in Luca: Incidit in latrones. Itē cū inter: et dic̄t intercidō dis. i. inter aliquo cadere. Itē cū pre: et dic̄t

tur precido dis. i. ante cadere vel in anteriorē partē. Item cū pro: et dic̄t pcido dis. i. pcul cado vel ante. Itē cū ob et dic̄t occido dis. i. tra vel circū cadere. Itē cū re: et dici tur recido dis. i. iterū vel retro cadere. Itē cū sub: et d̄r ſucci cido dis. i. subtus cadere. Et nota q̄ ſi cado et oia ei cōpoſita ſunt neu. et oia dicunt pro cadere: niſi q̄ qdā ppōnes addite designat q̄ſdā circūſtātias ſic dictū ē. Itē oia composita a cado carēt ſup. excepto occido qđ ſacit occulum. et oia mutat̄ a in i: et oia faciūt p̄n̄ ſi cido: et p̄teritū in cidi penul. cor. tā in p̄nti q̄ in preterito. Et ſcias q̄ cado facit cecidi: nō cadi: ne ſi cadi dicam? nomē eē videat fm Priſcia. Itē nota v̄lus de ſupinis cōpoſitorū a cado: Occidit excepto carnerū cūcta ſupino: Que ſint a verbo ſimpli nata cado. Et ſcias q̄ cecidi cor. penul. a cado dis: ſi recidi a cedo dis ea pdu. Tertio regū. xij. D̄r meus cecidit vos flagellis: ego aut̄ cedam vos ſcorpiōib⁹. vii v̄lus: De cado dic cecidi caſum: de cedo cecidi ceſum: de cedo ceſſi ceſſumq; ſupino.

Caducariiſ ſi in caducus exponit.

Caduceator toris in caduceū eſt.

Caduceū cei virga mercurij cū q̄ discordiā faciebat cadere in pacē et ſonū: et d̄r a cado dis. et a caduceū h̄ caduceator toris. pprie caduceatores dicunt legati pacis. s. q̄ ḡra pacis ferūt legationē inter aliquos.

Caducifer ra ſu. i. ferens caducē talē. s. virgā. et cor. penul.

Caducus a cado dis: et dic̄t caduc⁹ ca cū penul. pdu. Et cadibund⁹ da dū. i. crebro cadēs. Caduc⁹ d̄r etiā id qđ cade re facit: vt caduc⁹ morb⁹: q̄ etiā comitialis d̄r. et h̄ caducū ci. i. illa hereditas q̄ ſtingit alicui ex morte alicui carētis herede: vnde h̄ caducari⁹ riſ: et h̄ caducaria rie ille vel illa cui h̄ ſtingit. s. q̄ accipit caducū. Caduca etiā dicūt folia maloꝝ vel flores: qđ greci q̄ntinas vocat fm Hug. Pap. v̄o dicit: Caducū dic̄t qđ ab uno cadit in alterū p̄ hereditatē. Uide in legatū.

Cadula lorū. i. gutte q̄ cadūt ex pingui carne cū assaſ: vel et ex cereo. et cor. dū.

Cadurcū. a cado is d̄r h̄ cadurcū ci. i. tētoriū: q̄ facile cadat qđ et cadire ſuuenit. Itē cadurcū eſt mēbrū virile vel poſtiuſ ſemine: nā pprie cadurca ſunt: vel dicunt ſumitas nature ſemine: ſic viroꝝ prepūtia. Alij ſpōdā lectule eē di cūt. et deriuat̄ etiā a cado dis.

Cad⁹. i. vas: qđ vulgo d̄r barrile: et vt dicūt vas ē v̄nariūcōtinē ſtres v̄nas. et alio noīe d̄r ſitula. et inde d̄r cadulus li et cadiolus li ambo dimi.

Caelū li fm Pap. ſcribis p̄ ae diphthōgū. vii ſecūda līra eſt a: et tertia e. ſi q̄ ſi modernos i hmōii diphthōgis tacit⁹. ſ. ae: vt caelū: et oe vt foenū taceſ p̄ma vocalis quo ad ſonū: et etiā quo ad integrā ſcripturā: iō ſequēs cōem vſū determinabo de celū v̄bi e ſeq̄t c. et ita de ſilīb⁹ intelligas. Tū ſcias q̄ i ſcīa vocali q̄ pſerf̄ fit infra i medio quod dā ſignū ad notādū q̄ eſt ibi diphthōg⁹ tacita. Unū caelū: ſic mō ſcribis celū: et foenū ſic ſenū. Tū in Papia et in antiquis libris ſcribunt ambe vocales diphthōgi: ſic caelū foenū. ſcribit etiā nibilomin⁹ Pap. celum v̄bi e ſequit̄ post c: et ſic ſine a.

Cafarnaum interptat̄ ager ſolatiōis v̄l villa pinguedinis et ſcribis p̄f in Pap. pōt etiā p̄ ph ſcribi.

Caiſas fe penul. cor. vii accēt̄ debet poni ſup primā syllabā et interptat̄ inuestigatoꝝ v̄l ſagār vel vomens ore: inique enī ore ſuo iuſtū dānauit: q̄uiſ h̄ mysterio p̄phetali anūciasset. Aurora: Ad caipha properat consiliūq; tenet. et pōt ſcribi p̄f vel p̄ ph. Et ſcias q̄ predicta bene ſueniūt caiphe. nā fuit inuestigatoꝝ ſiue inuestigans. ſ. p̄ malitiā: ſagār p̄ astutiā: ore vomens p̄ detractionē. i. ſilīj impīeta tē: cū dixit: Expedit vobis vt v̄niſ moriat̄ hō pro pplo: et nō rota gens pereat. v̄bi habet̄ Job. xi. ca. Et p̄ſit intelligi p̄dicta v̄ba duob⁹ modis. Uno modo fm prauā intētione caiphe: q̄ſi dicat: Expedit vobis vt v̄niſ moriat̄ hō. i. vñiſ hois vitā p̄curem⁹ ad mortē pro pplo. ſ. liberādo: et nō tota gēs pereat romanorū crudelitate. Nā vt dīc Aug. iudei

ipalia pdere timuerūt & vitā eternā nō cogitauerūt: at sic vtrūq; anni serūt. Nā ēt romani post dñi passionē & glorificationē s. post q̄draginta duos annos tulerūt eis gentē & locū expugnādo & trāfferēdo. Et in pdicto sensu intellexit pdicta vba caiphas: & fuerūt mala: & a caiphe libero arbitrio. vñ q̄stū ad intētionē caiphe peccauit caiphas & nō fuerūt ppheetica. Alio modo p̄nt exponi pdicta vba fm q̄ fuerūt a spūscō & ppheetica: Expedit vobis t̄c. q̄si dicat: Expedit vobis q̄stū a liberationē a culpa: & q̄stū ad ianue celi aptionē vt vñ moriat hō. s. xps dei fili fm. s. q̄ hō: q̄ vbu inq̄ntū vbu nō est passum fm Aug. Et h̄ figuratuꝝ est in Hen. xxij. p̄ hoc q̄ aries imolat: & Isaac. i. xps fili abrae. i. dei pris liberat̄ est pro populo. i. pro salute populi. Et non tota gens pereat. s. ad infernum vel limbū descēdo & celestem requie in non ingrediēdo. & sic predicta verba fuerunt prophetice prolatā per caipham pontificē nō ea intelligentem.

C alabria brie pūntia iuxta apuliam.

C alabrius brūj auis qdā est: & dī etiā caradron. Leviti. xi. S; Deu. xiiij. dī: Laladriū ne comedatis. Aurora: Harrula caradron quis est illosq; figurat. & vt dicunt caladri? & caradron pro eadē aue accipiūt: s; cōstat q̄ scriptura difserunt. Vide in caradron.

C lamatus. a clam? mi dī h̄ clamat? ti quoddā gen? genus stricte mitre. & dicitur clamatus q̄si calorē machinans eo q̄ stricta sit & capiti impressa. & est etymo. Un̄ Joseph? in v. Sup̄ caput gestas pilleū in modū parui calamiti,

C alamariū rīj cornū vbi tenetur incaustū: & dī a calamari?

C alamistratulus in calamistratus vide.

C alamistratus ta tū. i. calamistro ornat?. & dī a calamistrū. Et q̄ calamistrat? descēdit calamistratus la h̄ dimi. penul. cor. vñ Hiero. in qdā epi. Pueros cincinaculos & calamistrulos & pegrina vnguēta olentes deuita.

C alamistrū. a calam? dī h̄ calamistrū stri. i. acus ferrea vel alteri? metalli in silitudinē calami scā q̄ crines obtorqnt vt crispi fiant: quā in cinere vel in igne calefacere solent q̄ capillos crispāt vt calamistrati sunt.

C alamitas tatis. i. miseria. & dī a calam? pro cāna: q̄ ējinas nis & vacua ad instar calami. Prope qdē calamitas ē qñ alijs nec h̄ in spe nec in re: nec exteri? nec interi?: sic cāna vacua & vana est interi? & exteri?. Uel dī calamitas a calamis stipul. Lū enī calami segetū frāgunt: inde oriunt fa mes & miseria: tūc est calamitas. vñ & qdā dicunt q̄ calamitas dicit q̄si cadamitas a cado d mutata in l: qñ ita calami eadū & frāgunt. s; poti? videt ēē etymologia q̄ cōpositio: & cor. mi.

C alamitas tatis mas. ge. gen? rane dictū a calam? quia mortatur in calamis.

C alamito. a calamitas tatis dicitur calamito calamitas verbum actiū. i. mestificare: infelicitate: calamitosum facere. & corripit mi.

C alamitosus sa sum. i. miser & calamitate plenus: & dicit a calamitas tatis.

C alamizo zas. i. leta cantare: a calamus dicit. C alamus mi ē cāna vel stipula segetis q̄ sustinet spicā: & dī a caleo les: q̄ ex immissō flattū calescit fm Hugui. Itē fm Papiā calam? dī pēna scriptoris a calo las qdē velū ponere: q̄ calat. i. imponat incaustū sup̄ chartā. Itē calam? est ppter nomē arboris a cauēdo. i. fundēdo voces dictū. Itē calam? in Ezech. xl. est mensura sex cubitorū & palmi. Itē calam? est flum? amnis cāpanie. Itē calam? spēs est aromaticā. Itē calami sunt bastē cādelabroy facte in modū calamoru. & cor. la.

C alaria rie nauis q̄ ligna portat: a calo lonis dī: vel a calon grece qdē est lignū latine:

C alatus ti. a calon qdē est lignū dī h̄ calat? ti: q̄ fit ex ligno. vel dī a calo las qdē est pono: q̄ ibi ponat pensa vel aliud. Et est calat? canistrū vel quoddā gen? poculoy fm Hug. Papi. vō dicit: Calati ciati canistre de virgis: augusti in fundo: lati in ore. & cor. la.

C alcaneus. a calx vel callus dī h̄ calcaneus nei: idē est q̄ calx: & est aliud q̄ talus. Nā talus est sub crurib? idē tu lanus. & sub talo est calcaneus vel calx fm Hug.

C alcar aris ge. neu. dī a calcane? q̄ in calce vel calneō reli gaf. & pdu. ca siue penul. in obliq; s. & dicunt̄ calcaria siu mili aialiū. Oui. Nil nocet admissō subdē calcar equo.

C alcedonius pallidā ignis h̄ effigie: subrutilat in publico fulgorē dat in nubilo: virtutē fert fideliū: occulte famulatiū gēma ē fm Pap. Glo. aut̄ sup̄ Apoc. xxij. dicit: Laldo domi? q̄si pallens ignis lucerne nitet & fulget sub diu nō in domo sīgt̄ flamā charitatis interne q̄ in abscondito bona agit. h̄ cū alijs p̄dēsse iubet mox appetet qd̄ fulgoris hēat intus. sculpētib? resistit: ictu solis vel digitoz attritū excadens ad se paleas trahit. a nullo queunt yinci īmo ad se fragiliores trahunt.

C alcio. a calx calcis dicit̄ calcio as: quod exigit hoc calciamēti. vel calceo ceas quod exigit hic calceus cei. Latio componif: vt discalecio cias: excalcio as: recalcio cias. & sunt actiua.

C alcitro tras trauii trare dicit̄ a calx cis: & est calcitrare calce percutere. & est actiū. vel resistere: & tūc est neu. vnde h̄ calcitro tronis. i. rusticis q̄ intēperate calcat vel calcitat fm Hug. Et Pap. dicit: Lalcitrare q̄si calce retro ferire. & corripit ci naturaliter.

C alcitro omis in calcitro est.

C alco cas vbu actiū. calco cas cōponif cū cō: & dī cōculo cas. itē cū de: & dī deculco cas: qd̄ & decalco cas ūnen. a. opus tectorū dealbare. itē cū ex: & dī exculco cas. itē cū in: & dī inculco cas. itē cū pro: & dī pculco cas. itē cū re: & dī reculco cas. & sunt actiua.

C alcōs grece latine es vel fex dicit̄.

C alcula le. i. lixa vel seru? militū vel nūci? cursatil. vñ plan tus: Vide in calculam militarem.

C alculatim. i. numeratim aduerbiū. Vide in calculus.

C alcul? a calco h̄ calcul? li lapis breuis paru? rotūd? & durisim?: dict? sic q̄ breuitate sui sine molestia calcef: cui contrari? est scriptis lapillus minut? & asper: q̄ si inciderit in calciamēti nocet: & est molestus aīo. vñ animi molestia scrupulam dicim?. Hinc & scrupea vel scrupulosa sara. aspera. & a calculus ppter silitudinē calculi dicunt̄ scaqu: q̄ leues sunt & rotūdi. v̄l dicunt̄ a callis: q̄ p̄ vias ordinales eant. i. p̄ calles: i; calculoz partim ordine mouent. vñ & ordinarij dicunt̄: partim vase: vñ & vagi dicunt̄. ac qui moueri oīno nō p̄nt incuti dicunt̄: vñ & egētes hoies in citi vocant̄: quib? v̄ltra p̄cedendi nulla restat. Itē a calci lo lapide dicit̄ hic calculus ratio: numerus: computatio: quia antiqui huiusmodi lapillos in manu tenentes solabant numerū cōputare. vnde calculo las vbu actiū. i. numerare. & corri. cu. inde vbalia. & calculatim. i. numeratim aduerbiū. Itē a calculus propter sui paruitatē h̄ calculus li lapis q̄ in vesica fit. vnde calculosus sa sum q̄ talē patit infirmitatē fm Hug. Itē calculus lapis ignitus sine carbunculus. Un̄ dicit glo. Isa. vij. Et in manu ei? t̄c. Lalcalus inquit est lapis ignitus vel carbunculus: qui propter flāmēū colorē ignit? dicit̄. vnde v̄lus: Calculus est ratio: numerus: sententia: carbo. Calculus est pondus: minim? lapis: ensis acutus.

C alcus. a calculus ppter sui paruitatē dicit̄ h̄ calc? ci. i. q̄ta pars oboli: & est minima pars ponderis. Itē calcos di cunt̄ greci: & omutata in u conuertit̄ in latinū: & dicit̄ cal cus. i. fex vel es.

C aldaria rie vas quoddā: q̄si calidaria: a calidus dicit̄.

C aldus. calidus syncopat̄: & dicit̄ caldus da dū. i. calidus.

C alefacio cis. Calere modi infinitum componif cū facio & cū fio. & dicit̄ calefacio cis & calefio fis: & acuitur penulti. in secunda & tertia psonis: lic̄ sint breues: vt calefacis cit. Vide in facio facis.

C aleo les lui vbu neu. & caret sup̄. i. eē vel fieri calidū. Et cōponif cū re: & dicit̄ recaleo les. & cū in: vt incaleo les. Loncaleo les. i. simul calere. Psal. Lōcaluit cor meū intrame.

est q̄d
de rū
eo reli
ria stu
quo.
ublico
mulas
Lalco
mon nō
to bo
lgoris
attritu
mond
calcia
i. Lal
o cias.
urecal
rnde b
alcitrat
erire.
óculos
enit.
cā in
e: r dī
i plan
s.
e duri
tui con
serit in
olestiā
saxa.
caque
ordina
ent. vñ
ac qui
ies in
a calci
utano:
s solo
ü. i. m
eratim
lculus
E patif
ne can
Lalco
ropier
ratio:
i. qñ
cos ou
cif cal
if.
olidus.
facio &
enult.
cis cit.
Et co
s. Lon
ra me.

etā ab ipsis q̄z a suo primitivo fiunt inchoatiua ab' eis
formata: vt calesco scis. recalesco: incakesco: cōcalesco scis.
cor. primā caleo. Unī Quidius epis. Qui calet in cupido
pectore prestat amor.

Caleptra in capullulū exponit.

Calerarinis arii. i. minister ferens ligna: a colon quod est lis
gnum dicitur.

Calero ras v̄bū neu. properare vel ligna portare. et dicitura
colon lonis: vel a colon greco.

Calibis l̄ bis ge. cōis: qdā pp̄ls a caleo les dicit eo q̄ semp
caleat fodiēdo: illud gen' ferri qdā vulgo dī acier vel azal:
eo q̄ multū abūdat apud eos. vnde h̄ calibis bis dī illud
gen' ferri. et cor. penl. Lucan' in. iij. Nō calibē gētes per
nitis fugiēte metallo: Eruerant et c.

Calico cas. i. bibere: potare: et dicit a calix cis.

Calicula le vide in caliga ge.

Caliculus li dimi. parvus calix.

Calidus da dū dicit a caleo les. et cōparaf calidus dior diss
simus. vnde calide dius dissime aduer. et hec caliditas tis
et syncopaf calidus: et dicit calidus da dū. Et vt dicit Pa
pias Calidus calore effectus scribit p vñ l. cor. enī p̄mā:
sicut caleo cales.

Calendrū dri. i. mitra vel generalit̄ quicqd caput inuoluit

et maiore calorē trahat: et dī a caleo les. Hora. in sermo.

Altū sagane calendrii.

Caliga. a calceo cias dī h̄ caliga ge calciamētū crurū siue
stoeptā siue sit de ferro. vel dī a colligo gas: qz calige
ligant. vel dī a callo pedū. Inuenit etiā callicula p eodē
sit a callo. et cor. penul. Unī in Aurora: Sume tibi caligas
et vestē stringe sequēdo.

Caligatus. a caliga dicit caligat' ta tū q̄ caligas h̄. vñ et mi
litē caligati dicunt a quibusdā caligis ferreis q̄s solent
babere. vñ quidā neronū dictus est caligula: quia a puer
itia inter milites sit versatus. Caligula potest dici parua
caliga dimi.

Caligo gas v̄bū actiū. i. caligis induere: a caliga ge. et cor.
penul. sicut caliga. Itē caligo gas dī a caligo gis. et ē caliga
re obscurari: obceccari: obtenebrari. et pdu li. vide in calis
goginis. Itē caligo gas qñ significat caliginē pdu. p̄mā.
h̄qñ p̄tinet ad caligas eadē cor.

Caligo gnis fe. ge. dī a caleo les. et est caligo obscuritas et
umbra spissitudine aeris facta. etiā caligo dicit fulio: et dī
sic q̄ maxime calore aeris v̄l ignis gignat. Psal. Laligo
sub pedib' ei'. vnde caliginosus sa sum. i. obscur': caligi
ne plenus. et caligo gas v̄bū neu. et pdu. li penul. tā nomē
q̄ verbū pro obscuritate.

Caligula le dimi. parua caliga. vide in caligatus.

Calimacus ci penult. cor. ppriū nomē cuiusdā viri: de quo
Ouidi' in de remedio amoris: Calimaci numerus nō est
dicendus achilles.

Caliope pes accētuaſ in fine. et est de nouē musis q̄si calo
phone. i. bona sonoritas. et dī a calo qdā est bonū. et potest
scribi p k kaliope pes.

Calit cis mas. ge. quoddā gen' poculorū qdā olim ex ligno
siebat. vñ calon qdā ē lignū deriuaf. vel pōt deriuari a ca
leo les. Solebant enī calidā et frigidā potionē miscere in
calice. vñ scias q̄ calix dicit' est a calida potionē. et miscere
tū est. p ministrare et propinare vinū. et etiā adhuc mis
cen' calida frigidis: et ecōuerso: vt vinū et aquā. et cor. li.
Unī Horati': Fecūdi calices quē nō fecere disertū. et desi
nit in ix cor. naturaliter fm Pap. et Dris.

Calleo. a callus dicit calleo les lui v̄bū neu. et caret sup. i. du
cere vel callide scire. Unī quidā: Lallet durere denotat et
sapere. vnde et callesco scis inchoa. Calleo cōponit cū cō:
vt cōcalleo les. i. fil' callere. Occalleo les. i. circū vel vndiqz
callere. Recalleo les. i. iterū callere: v̄l remollescere et a cal
lo cessare. et scribit calleo p duplex l.

Callesco scis inchoa. i. incipio callere.

Callidus. a calleo les dicit callidus da dū. i. subdolus vel p
teritationē actus instruct'. et sic callidus nō pro astuto

trū: sed pro astuto etiā docto dicit. Hic etiā versu' dicit:
quia animū cito vertat et facile ad qnālibet fraudes. Job
xxxvi. Simulatores et callidi p̄uocat irā dei. Et cōparaf
callidus dior dissim'. vnde callide dius dissime aduer. et
h̄ calliditas tat. Inuenit etiā calidus pro calore affect':
h̄ tūc scribit p vñ l. h̄ callidus. i. astut' p duo i scribit: vñ
et primā positiōe pdu. Aurora: Callid' ergo dolos et frau
des in pectore voluit.

Callis. a callus dicit h̄ callis lis. i. semita callopedū pdura
ta stricta et angusta inter mótes. et est callis iter pecudum
proprie: semita hominū. vel callis est limes callide lacēs.
et sim h̄ dicit a calleo les pro callide scio. Inuenit etiā h̄
callus li: datiu' pluralis callis. vñ v̄sus: Callus duricies
dicatur semita callis.

Callous. a callus dicit callosus sa sum. i. durus: fortis: pin
guis: carnulent': callis plen'. Et hinc h̄ callositas tatis. i.
durities: fortitudo: pinguedo.

Callus. a calco cas dicit h̄ callus li. i. durities pedū q̄ terraz
calcamus. et etiam manuz durities interior dicitur cal
lus et cutis lardi.

Calo. a calon qdā est lignū dicit h̄ calo onis ille q̄ fert ligna.
Lalones etiā dicunt galee militū: et pdu. primā. h̄ calo as
verbū eandem corripit. vnde versu' Ponere dico calo h̄
refert pondera calo.

Calolas laui. i. laxare: deponere: preponere: et dicit a calon
greco quod latine dicit laxa. Et cōponit intercalo las. i.
interponere. vnde verba. et cor. primā siue ca: vt proba
ui in calo lonis.

Calobalsamū mi lignū balsami v̄l liquor emanās de ligno
ei' trito. et cōponit a calon qdā est lignū: et balsamū.

Calon grece lignū latine.

Calopodiū. calon cōponit cū podiū qdā ē baculus quo ter
re innitimus. v̄l cū pos qdā est pes: et dī h̄ colodiū dij. i. ba
culus ligneus vel pes ligneus.

Calor loris dī a caleo les.

Caluaria. a caluus dī h̄ caluaria rie. i. loc' patēs sup duo su
percilia. vñ vt in euāgelio habet: loc' i quo decapitabāt
et latrones locus caluarie appellabāt. s. propter ossa calua
existētia ibi. et dī hebraice golgatha.

Caluaster stri mas. ge. dī a caluus ui.

Caluicies. a caluus dī h̄ caluicies ei: et h̄ caluiciū cij loc' pa
tens sup duo supercilia.

Caluiciū cij in caluicies est.

Calumnia tie: accusatio falsa: crimē falso obiectū: iurgium
aliene litis. et dī a caluo uis. Et a calūnia deriuat calūnior
aris. i. reprehēdere: crimē falso accusare: vel cōsumere: ter
rere: erigē: detinere: causari: frustrari: ludificare. Et antiq
dicebat calūnio as. et a calūnia dicitur calūniōsus sa sum
plenus calunnia.

Calumnator toris falsi criminis accusator. et potest habere
eadem significatiōes sicut et calumnior. et dī a caluo uis.

Caluo uas uam uare. i. facere aliquē caluū: h̄ nō est in v̄su. et
inde dī h̄ calu' ui. et adiectiu' inuenit calu' na uū. Caluo
uas cōponit cū de: vt decaluo uas uam. i. caluū facere vel
decapitare: et caluaria auferre.

Caluo uis ui uere. i. decipe v̄bū actiū: et caret sup. deberet
enī facere calutū h̄ nō inuenit. et est tractū a caluo: q̄ quo
dāmō decipit vidētes ppter galerū sūv̄l alij quo coopto
rio: et dī a calu' ui. et inuenit calui pteritū: et ḡtū a calu'.
vñ v̄sus: Si nō vis calui fugias cōsortia calui. et a caluo is
dī cauillo las pro caluillo.

Calus li vas vimineū vel de salice per quod musta colant.
et dī a calo las.

Calulus li parū caluus.

Caluus ui: et caluus ua uū in caluo uas vide.

Calx. a callus li dī h̄ calx cis p̄ma pars plante vel poti' po
strema: q̄ et calcaneus dī. h̄ calx cis. i. cementū. et dī tūc
a calid' q̄si calix: qz ex lapide calefacto et adusto fit. Lalx
etiā ponit profine cuiuslibet rei: sicut dī In calce libri pro
in fine libri. et est calx pro pede siue calcaneo mas. ge. licz

Curgi. posuit autoritate sua in feminino. Pro cemēto ergo est se. ge. vñ vñ: Pars pedis h̄ calx: cōbustus calcus h̄ calx. Et vt dicit P̄p. calx lapis coctus: aq̄ accendit oleo tinguitur.

Cama. a cami qd̄ ē breue d̄ h̄ cama me gen⁹ lecti breuis et circa terrā: qd̄ et h̄ cama matis inuenit in Ambro. de officijs. P̄p. etiā dicit Cama lectus breuis.

Cambio bis bire campsum: aliqd̄ cōmutādo pro aliqua redare. vnde cōpsor oris: et campso las fre. a campsu u in o.

Cambyses sis pdu. penul. Uñ in Aurora: Rex nabuchodo nosor cambyses dictus in anno.

Cameleon tis mas. ge. quoddā aial dictū a camelus. et d̄ sic qz l̄ sit aspis albis maculis: pedib⁹ bubalis: capite tñ cas melo est silis lacerte q̄drupes: sed sub aspectu mutant colorē. et viunt de aere. Uide in salmandra.

Camelopardus dictus q̄ camelo et pardo filis sit fm̄ P̄p.

Camelus. a cami qd̄ ē breue vel humile d̄ h̄ camelus li: qz cū camelī onerant ut breuiores et humiles fiant accubāt. Uel a camur qd̄ ē curuū d̄ camelus q̄si curuus: qz curu⁹ est dorso. Itē camel⁹ li funis nautic⁹: et pdu. me. Et scias q̄ camelus nō coit cū matre: sic dixi in equ⁹. Itē diē Basilius in octaua homel. hexame. Camelus h̄ semp memoriā malorū: et ad iracūdiā grauis et pseuerās est. Deniq̄ si fuerit p̄cūsus diu dissimulat odore: cū cepit oportū tēpus illatā ptin⁹ rependit initriā. h̄ hūc nulla de marinis beluis imitatur. Audite itaq̄ iracudi hoies recordationē duduz lesonis accepte pro virtute maxima affectatis cui belue similes habeamini.

Cameha. a cano nis d̄ h̄ camena ne. i. cātilena vel musa q̄si canēs amene: vel q̄si canēs melos. et pdu. penul. Horati⁹: Surge et inhumane seniū depone camene.

Camera. a camur qd̄ est curuū dicis camier⁹ ra rū. i. curuus. vnde h̄ camera re. i. curuatura. vñ et camera dicis loc⁹ se cretus vbi cubamus: eo q̄ quādā curuaturā solet habere in superiori parte q̄si ad modū celi: q̄ et testudo dicis et lacunar. vel pōt dici camera a camur. Et a camera dicis h̄ camerari⁹ rīj. vnde h̄ cameraria rie. Itē a camera camerat⁹ tatu⁹. i. curuat⁹: vel cameris ornat⁹. Et cōponif: ut bicameratus ta tu⁹: tricameratus ta tu⁹.

Camerolas rauis v̄bū actiū. i. curuare vel cameras facere: vel camerās preparare vel distinguere.

Camillus. a camera d̄ h̄ camillus li. i. puer ingenuis q̄ camerā solet frequētare. hinc quoq̄ h̄ camilla le d̄ puerilla ingentia. Inueniunt etiā he due partes in alio sensu. s. p̄ pueris sacerdotū. Uñ Macrobi⁹ de saturnalib⁹: Camillos inq̄ et camillas appellabant flaminū: flaminarūq̄ ministros. et fm̄ h̄ tantū valet camillus quātū minister: et camilla quātū ministra. vñ et mercuri⁹ inuenit appellari camilla: qz minister est deoꝝ.

Camin⁹ ni mas. ge. penul. pdu. ignis vel formax. et d̄ a campso las qd̄ ē flectere: qz flāmas in se reflectat fm̄ Hug. v̄l fm̄ P̄p. d̄ a calumate.

Camisia sic dicitur a cama me: quia in ea dormimus in camis id est lectis nostris vel stratis. Uel d̄ sic quia olim siebat de canabe. vnde camisiat⁹ ta tu⁹ qui habet vel induit⁹ est camisia.

Camisiola le dimi. partia camisia.

Campanane d̄ a cāpania. puincia: qz ei⁹ vñus p̄mū ibi rep̄tus est. vñ h̄ cāpanula le: et h̄ cāpanella le ambo dimi. et h̄ cāpanari⁹ rīj q̄ facit campanas. vnde h̄ cāpanaria rie ei⁹ vxor: vel q̄ cāpanas facit. et h̄ cāpanile lis turris in q̄ mos trāt cāpane. et pdu. pa cāpana.

Campania. a campus siue cāpoꝝ planicie in quib⁹ sita ē d̄ h̄ campania me prouincia cuius caput est capua. Uel d̄ capua a capi eius fundatore: de cuius noīe ciuitas illa dicitur est capua. v̄l a capacitate: quia eius terra omniē fructū vite capiat: vnde campanie. vel a camporū planicie d̄. et inde campanus na nū.

Campanile lis penul. pdu. locus vbi stant campane. Uide in campana ne.

Campester. a cāpus d̄ h̄ h̄ cāpester v̄l pestris: et h̄ stre ad iectiuū: et h̄ cāpester h̄ini cāpestris substatiū vestis gladiatorū q̄ tñ genitalia tegūf: dicta sic qz iūenes dū nudi in campo martis gladiaturā exercebant: illa veste pudenda cooperiebāt. Dicunt etiam campestria lumbaria: sive cinctoria: perizomata fm̄ Hug. P̄p. v̄o sequēs P̄s. dicit: Campester in campo se habens: hic cāpester vel campestrīs: hec campestris hoc campestre. Item campestria succinctoria: dicta q̄ bi qui in campo contendunt: his genitalia tñ operiū. Hec et perizomata dicunt. Scias tñq̄ nūc fm̄ cōmūnē v̄lū dicis hic campester hec campestris hoc campestre. Et sunt huiusmodi noīa que faciunt masculinū in er: femininū in is: et neutrū in e decē: ut dī supra in tertia parte in ca. de casu siue declinatione noīa quasi in principio.

Campio nis mas. ge. gladiator vel in campo duellū exercēs. pugnator. et dicis a campis pi.

Campso las v̄bū actiū. i. flectere vel plectere. Itē inuenit campso in alia significatione. Lābio enī facit cāpsi psūmū sup. u in o fit campso las frequen. i. frequēter cambire. et inde campso soris.

Campus. a cami quod est breue et humile dicitur hic campus pi proprie planicies terrarū: sic dictus quia sit humilis et breuis pedibus: nō erectus ut mons sed iacens: vñ et grece podion dicis. et inde campulus li: et hic campellus li ambo diminutiua.

Camur grece latine d̄ curuū. vnde camur⁹ ra rū. i. curuus. et hi camures camurū boues alti et decuruati. Uel derivatur a cami qd̄ est breue: qz habet cornua brevia.

Camures in camur vide.

Chana vicus est galilee: vnde Symon dictus est chanane⁹ quod interpretat possidēs v̄l possidēs. vnde chananeani dicti sunt quidam heretici. ijdē et anonianū latine sine nomine dicuntur.

Canubū bi ge. neu. a cāna d̄ propter filitudinē cāne. vel a greco cannabis qd̄ dicunt greci. vnde et cannabis bis p̄ eodē: et pro corda inde facta. et cor. penul. Persi⁹: Lucma retrāfiliens ut corda canabe fultū.

Canalis lis fe. ge. et h̄ canale lis d̄: et deriuas a cāna: qz cāna sit ad modū cāne. et pdu. penul.

Cancellarius. a cācellus d̄ h̄ cācellari⁹ rīj ille q̄ facit cancellas. et cācellari⁹ d̄ curia impatoris ab illa significatione: fm̄ quā cancellari⁹ dicit aula palatij: qz semp habitat in cācello. i. in aula palatij. Lū enī thesaur⁹ impatoris et cācellaria ipsi⁹: ipse iuxta thesaurū manebat qui crat repositus in cancelllo. Uel dicit cancellari⁹ a cācello fm̄ illam significationē fm̄ quā cancellū dicit interstitiū muraliū: et fuit hoc tractū a palestina regione vbi tecta desup cācella nō erāt h̄iacebat in planū p̄strata. E' euabant cō parietes circūquacō ad modū muraliū. Illa v̄o interstitiā q̄ sunt inter propugnacula dicunt proprie cācelli. Qui v̄o eplas missas recitare volebat pplo in regione palestina antiquis ascēdebāt sup tectū: et de cācellis recitabāt: et inde inoleuit vñs ut q̄ lras p̄ncipib⁹ missas h̄nt expone re cācellarij v̄sito noīe dicant. vnde hec cācellaria nētā pro illa que habet illud officium qz p̄ uxore cācellarij eius dignitate.

Cancellus li dimi. de cācer cri. et est cācellus pro ala palaci parūū forāmē parieti: interstitiū inter propugnacula muratorū parietes sine tectura: sic q̄ claudūt chorū. Et a cācellus cācello las. i. cācellos cōstruere fm̄ Hug. P̄p. v̄o dicit: Lācellus cantorū excellens locus. vnde cācellari⁹ q̄ in cācellis prim⁹ est. Hec P̄p. Dicit etiā cācellus fenestra reticulata. P̄rouerbi. vij. De fenestra enī domus mee per cancelllos prosperi.

Cancer. a conca dicit h̄ cancer cri qz sit tota conca. Et scias q̄ cācri viuūt de carnib⁹ ostreox miro ingenio. Nā quia validā testam eoz apire nō p̄nt explorant quo ad ostrea claustro testarū operiant: et tuīc cācer latēter lapillū injicit: et impedita cōclusione ostreox carnes corrodit. Et vt dicit

Ambrosius in hexameron: sunt homines qui cancri nisi in alio viri circumscriptiones irruptint: et in infirmitatem proprie virtutis astu quodam suffulciunt: fratri dolu necunt ut alteri pascantur erunt. Tu autem propriis esto contentus: et aliena te dama non pascant. Hoc est si bona sua nuerit cum veritate paupertas: et omnibus preferenda thesauris. Ultior ergo ingenio ad querendam gratiam et salutem tuendam: non ad alienam circumscribendam innocetiam licet nobis ut exemplis maritimis ad profectum nostre salutis non ad alienae periculum. Item ut dicit Papias cancer cancri animal dictus: quia intestina in modum concarum habet. Cancer etiam est quartum signum in celo: dictus quia cum ad eum sol venerit retro graditur in modum cancri. Dicitur etiam cancer pro morbo: et secundum antiquos fuit neutrum. Et fecit genitium canceris. Vnde versus: Est cancer animal sanguinem vitiumque malignum. Cancer est morbus cancri stellaeque piscis.

Landacis se. ge. quodam regina fuit: et cor. penul. Unus in Aurora dicit: Landacis regina virum direxerat istum. Et ut dominus in historiis: oes regine ethiopum dicebant regine cadas: sic romani imperatores dicebant cesares: nec habebat regimē regio illa nisi a feminis.

Candela le dicit a candeo des: quod accensa candeat.

Candeo des dui vobis neutrum. et caret supinus. i. albore vel calere vnde versus: Landida res candet: et ferri lamina candet. et est tractu a ferro quod caderem ponatur per calere: quod ferrum quanto can didius tanto calidius. et a candeo candesco scis inchoati. Landeo componit: ut ex candeo des. i. valde candeo. inde incandesco. Incandeo des. i. intus vel valde candeo. inde incandesco. Recandeo des. i. iterum caderem. inde recandesco inchoa. Et est neutrum candeo cum suis compositis quod non mutant coniugationem. Item componit cum ad: et dicitur accendo dis. et cum co: et dico cōcendo dis. et cum pre: et dico precendo dis. i. ante vel valde accendere. et cum sit: et dico succendo dis. et sunt omnia composita a candeo que mutant coniugationem actiua et habet significationem actiuum. Vide in studio des.

Candelabrum bri penul. naturaliter cor. a cadera dicit: quasi candelaberum: quia ferat candelam. Uel dicit candelabrum quasi candele latorium.

Candico cas cuius care vobis neutrum. i. caderem vel aliquantulum candere ut sit dimi. a candeo des. et cor. di cadio.

Candidari? ri. i. pelli pari? quod coria facit alba: a candeo des dominus Ladicarius etiam vocat quod lauat manus. vnde hoc candidaria nielotrix quod lauat manus.

Candidatus ta tu. i. dealbatus a candidus dicit.

Candidulus la lu dimi. paru cädidus. Inuenit etiam cädiculus la lu. i. cädidus vel candidulus unus marbatus vel mersatus in bello de lapidibus. Tertia candidulus tribus est inscripta lituris.

Candidus da du a candeo des dicit. Et comparatur candidus dior candidissimus. vnde candidus dius diffusum aduer. et differt candidum ab albo. Album enim est de natura: candidum de artificio et studio vnde et dicitur candidum quod sicut candori datum studio. Item album quodam pallore commixtum: sed candidum quadam luce respersum est. A candidus dicitur candido das verbum actuum. i. facere can didum. et cor. penul.

Candor doris mas. ge. i. albedo: a cädidus dicit.

Candulus. a cädidus dominus cädidulus la lu: vnde candulus la lu per syncopam. Unus Juvenalis: Prebeda est gladio pulchra hec et candula ceruit.

Candus di mas. ge. vestis regia a candeo des dicit.

Caneo. a candeo des dicit caneo nes nui verbum neutrum: et caret supino. vnde canesco scis incho. quod et canisco scis inuenit quasi a verbo tertie coniugationis. Laneo coponit: ut concaneo nes. i. simul canere. incaneo nes. i. valde canere. precaneo nes. i. tempestiu canere. recaneo nes. i. iterum canere: vel retro vel simpliciter canere. et pdi. ca. sed canes nomine ea corripit. Unus quidam: Define velle canes

postquam tempora canes.

Canicies ei: et hoc canitudo dinis in eodem sensu: a caneo nes: secundum Hug. Pap. vero dicit: Canicies senectus quasi canities a cando: et dicit.

Canicula. a canis dicitur hec canicula le: et hic caniculus liberum dimi. Canicula etiam dicitur quedam stella in qua secundum poetas mutata fuit canicula hyrcani. vnde hic et hec canicularis et hoc re: ut dies caniculares in quibus canicula regnat secundum Hug. Pap. vero dicit: Canicula vel canis nomen stelle que est vicina thauro. que et syrus dicit. estius mebus in medio centro celi est. et cuius sol ad eam ascenderit duplicatur calor: et dissoluuntur corpora. vnde canis dicitur quia corpora morbo afficiat. Et scias quod caniculares dies sunt quinquaginta tres: quibus moleste sunt purgationes: a pridie idus iulii usque ad pridie nonas septembres. vii vii: Incipiunt pridie iulij idus caniculares: et pridie nonas septembres fine resultant.

Canicularis in canicula exponit.

Canis. a cano nis vel canorum naris dicitur hic et hec canis. unus canicus causa cum: et caninus nam non. Quidam etiam dentes dicuntur canini. vide in dens. Uel canis dicitur a cinos gressu quo canis dicitur latine. et facit genitivus pluralis canum: et accusativus pluralis in esse tamen canes: sicut uiuenes et panes. Et scias quod canis nomen non mutauit accentum ad differentiam huius verbi canis: quia. s. utramque pars est principalis: et certam habet differentiam propter accidentia sua: et neutra dependet ab altera. Sed ubi differentia habet locum debet unum ab altero per originem dependere. Idem potest in consimilibus dici. Item canis animal latrabile: marinus piscis: fidus celeste equinoce dicitur. vnde versus: Nat canis in ponto: latrat extra: fulget in alto. Item cano nis verbum et canis nomen nominatiui causus corripit primam. sed canis dativus et ablatus pluralis de canis nam non producit primam sicut caneo nes. Unde quidam: Qui latrat ille canis: canis et tu cantica canis. Et scias quod Isidorus. xii. etymolo. dicit: Nibil sagacius canibus. plus enim sensus ceteris animalibus habent. nam soli sua nomina recognoscunt: dominos suos diligunt: dominorum tecta defendunt: pro domini suis se morti subiiciunt: voluntarie cum domino ad predam currunt: corpus domini sui etiam mortui custodiunt et non relinquunt. Quorum postrema natura est extra homines esse non posse. Hec Isidorus. Quis ergo ut dicit Ambrosius in hexameron non erubescat gratiam bene de se merentibus non referre: quem videat etiam bestias refugere crimen ingrati: et ille imparitate alimonie seruant memoriam: tamen tu non seruas salutis accepte.

Canisco scis vobis inchoa. i. incipio canere: et canesco etiam dominus. Uideo in caneo nes.

Canistrum stria cana dominus: quod de canis fissis texit. vel dominus a cana nra: quod cana. i. poma quod sunt cana. i. lanuginosa ibi ponuntur. vnde hoc canistrellum dimidi. secundum Hugu. et dico canistrum sportula quasi canis textum.

Canitudo dinis se. ge. i. canicies: a caneo nes dicit.

Canina ne dicit a cano nis: quia ea canis. Et significat plurima. Nam canina ponit pro arundine: pro cana gule: et pro quodam fluvio.

Canella le dimi. parua cana.

Canetum caneti generis neutri: locus ubi canne crescunt dicitur a canna.

Canula le dimi. parua cana. Ita canula le. i. fistula.

Canonis cecini cantum verbum est polissonum. multa enim signat. Nam cano aliquando simpliciter signat cantare: quandoque diuinare: aliquando dicere: quandoque laudare: quandoque metrice describere. et est poetarum sic describere: sicut dicere est prosaicorum. et in duabus primis significacionibus est neutrum. in alijs actuum. Cano componit: ut accidit cano nis nui tu. i. iuxta vel iterum vel concorditer canere. vnde hic accentus tus. Item precino nis: vnde precetus et precentor. Item occionis: vnde occento ratis frequentatius

Dicitur quoq; occano nis nui. Unū Salustius: Occanere tubis. Item componitur cum re: vt recino nis: et succino nis: vnde succentor toris. Et nota q; omnia verba compo sita a cano mutat in presenti a in i: sed in sup. in e. excepto occano nis. et omnia faciunt presens in cino penult. cor. et preteritū in cinui: et supinū in centū: excepto occano. et oīa sunt neu. tñ potest eē actiuū pro recitare. Si tñ cōposita a cano redoleat aliquā vtrāq; illa significationū fin q; censum? cano eē actiuū: sine dubio erūt actiuia. Itē cano geminat p̄teritū et facit cecini cū deberet facere canui: qd nō facit ad differētiā hui? vbi caneo nes nui. Composita vō faciūt in ui diuisas. vt cōcinui: et habet i supino e ante tū: vt precentū fm Prisc. Itē nota q; cōponit cū cornui: et dicit h̄ cornicen cinis qui canit cū cornui. vnde h̄ cornic na ne q; canit cū cornui. Itē cū tuba: et dicit hic tubicen ci nis qui canit cū tuba. vnde hec tubicina pro femina. Itē cū fidis: et dicit hic fidicen q; canit cū fide. i. cū corda. vñ bec fidicina ne. itē cū lyra: et dicit hic lyricen cinis qui ca nit cū lyra. vnde hec lyricina ne. itē cū cicuta: et dicit hic ci cuticen cinis qui canit cū cicuta. vnde hec cicuticina ne p femina. itē cū tibia: et dicit hic tibicen penulti. pdic. Dia enī cōposita ab hoc verbo cano nis et nominib; instrumē torum sunt mas. ge. et oīa cor. penul. expto uno solo quod pdic. penul. s. tibicen cinis qui canit cū tibia: quia due vo cales breves ibi conglutinant in i longa. vnde hec tibici na femina q; canit cū tibia. Lōponit etiā cano cū os oris: et dicit hic oscen cinis qui canit ore vel foliis vel alijs re bus vel alio modo vt aues decipiatur. et cor. primā cano is: h̄ canenes eam pdicit. Unū quidā: Dum barbis canes verbula patua canes. Histro vult canere: senior canere vi detur. Item regem scurra canit et citharista canit. Larmi na naso canis annosaq; tempora canis. Laudo cano mos dulor descripto vaticinorū. Lau. descri. dico modulorū vaticinorū.

Canon canonis masculi. ge. grece latine regula: consuetudo approbata sive institutio fm Papiam. Et scias q; canon in recto nō debet in fine accentuari cum corripiat penultimam obliquorum.

Canonicus. a canon dicit canonicus ca cū. i. regularis. qd substantiue dicit hic canonicus et hec canonica tam pro femina regulari q; pro ecclesia vbi regulares morantur. Quedam tñ ecclesia inuenit dici canonica. nam in qualibet regulariter viuere debent. Et scias q; improprie dicit canonicus regularis: quia idem est quod canonicus: ca nonicus regularis. Silt improprie dicit canonice secularis: qz idē est qd regularis secularis. Quidā tñ his im proprietibus vocabulorū vniue causa differētie ad canonicos regulares et minū regulares: vel q; si vniuersatiōe sunt seculares. Unū dicūt Tales sunt canonici regulares: et tales sunt canonici seculares. et sat potest tolerari et dici. Sepe enim per dictiones incongrue iunctas intellectum competentem generamus.

Canopeū. Lanobus bi fuit gubernator menelai: et mutata b in p dicit quedā ciuitas egypti canopus pi: et hec canopia pie. vnde h̄ canopeū pei. i. cortina subtilissima instar rhetiū plexa texta et fenestrata: vñ lecti nobiliū ornati ad arcendos culices et muscas. et dicit sic q; in egypto huius modi rhete precipue habeat. Unū Juvenalis: Ut testudi neo tibi lectulo canapeo. In eodem sensu iuenit Judith xiiij. Abstulit canopeū eius a colonis. Uel canopeū vt alij dicunt derivatū a conus quod est summitas galee: et tūc canopeum dicit quasi canon petē: quia ad similitudinem conia lato tendit in acutū ad modū rheticulorū que causa arcendi pulueris super altaria collocans. et tūc scribitur canopeum per o in prima syllaba. et pdicit penul. canopus sicut canopeum. Theodotus: Barbara famoso non cedit turba canopo. Et in aurora dicitur: Rheticulū sericū scri pture vocat canopeū. Papias autē dicit: Lanopeū rhete subtilissimū quo repellunt culices et musce circa lectulos dormientium.

Canopus pi in canopeū exponit. **C**anoris mas. ge. i. son? a canonis: et pdu. no penul. ob liquorū: vt canoris nolis. **C**anoris ra rum. i. suauis: dulcis cantu: gratius: a cano dici tur addita rus. Nam vt dicit Priscianus in quarto libro In rus denominativa sive verbalia pauca inueniūt que penulti. produ. honor honoris: odor odoris: canor cano rus: sonor sonorus: quoꝝ regula in promptu est. Nā nois us: verba rus assument. **C**antaber bra brū: et h̄ cantaber ppl's est hispanie: a nois vris et biberi amnis cui insidet sic dictus. **C**antabru bri ge. neu. i. purgamentū frumenti vel farine: vel cib? canin? quo canes pascunt. **C**antarū ri mas. ge. quodddā vas vinariū. s. crater. et dī a cano nis: q; cantādo portat. **C**anterius ri equis castratus mas. ge. **C**antes. a cano nis he cantes cantiū. i. fistula organorum in quib? cantus tēperat. vel vt Marciano placet cantes di cuntur deo ornamentoꝝ. **C**antitas vñ frequē. i. frequēter cantare. **C**anticū. a cano nis dicit h̄ canticū ci vox cātantū in letitia laus. Itē canticū psalterij ē cū id organū modulat: postea cant? loquif. Quidā etiā liber Salomonis intitulat Lantica canticorū p excellentiā eo q; oib? canticis preferat. et dī hebraice sirasirim. **C**antilena ne fe. ge. penul. pdic. eē cōpositū a cant? et lenis. nō enī dicit eē cantilena nisi sit cant? dulcis et lenis et suauis: et nō asper fm Hug. Pap. etiā dicit: Cantilena can tus lenis: cantici compositio. **C**anto tas vñ frequē. et format a cantu sup. de cano nis u in o. et est cantare frequēter canere. Et cōponit cū ad: fit accanto tas. i. iterū vel iuxta cātare. Itē cōponit cū com: fit cōcanto tas. i. fil vel cū alio vel fil plura cantare. decāto tas. i. valde cātare discanto tas. i. dinersis modis cātare. excanto tas. i. discantare. incanto tas: recāto tas. i. iterum vel retro cantare. **C**antus. a cano nis dicit h̄ cantus tūs tui. Itē dicit hic can tus tū p cantu vñ pro meditullio rote. vel qd meli? ē: Lantus tū est curvatura vel circūferētia rote. s. lignū qd calcat terrā: cui radi? infigit. Persius: Uertente sese frustra se ctabere cantū. et in ista significatiōe est secūde declinatio nis: sed pro melodia canticorū est qrite. Et nota q; Aug. lo quens de cantu ecclesiastico in. x. li. confessionū dicit: Cum mihi accidit ut me amplius cantus q; res q; canitē moueat penaliter me peccare confiteor: et tūc mallem me non au dire cantantē. Uide in psalmodia. Et Bern. sup Lantū in. xlviij. sermōe: Uos inq; moneo dilectissimi pure semp ac strenue diuinis interessē laudib?. Strenue quidem ut sicut reuerenter: ita et alacriter oīo assistatis. Pure vnt illo aliud dum psallitis q; quod psallitis cogitatis. nec solas dico vitandas cogitationes vanas et ociosas: vitande sunt et ille illa dumtaxat hora et illo loco quas officiales fratres pro cōmuni necessitate quasi necessario frequenter admittere compelluntur. sed ve illa quidem profectio accipere: tunc consulerim que forte pauloante in claustro sedentes in codicib? legeratis: qualia et nunc me vna vo ce dissidente ex hoc adiutorio spiritus sancti recentia re portentis salubria sunt: h̄ minime illa laubriter inter psal lendū reuolutis. Spiritus enī sanctus illa hora gratū recipit quicquid aliud q; debes: neglecto eo quod debes obtuleris. Hec ille. **C**anus. a caneo nes dicit canus na nū. Et comparat canus nior missim?. vnde cane nius nissime aduerbiū. et canicus ca cū: et hic canus ni tā pro illo qui canet q; pro illo qui in capite canet. Lanus cōponit: vt incanus na nū. i. nō can? vel valde canus. et precanus na nū. i. ante tempus cōgnitū canus. Sap. iiij. Lani sunt autē sensus hoīs et etas senectis: vita imaculata. et producit primā canus: sed canis eā corripit. vnde versus: Notus voce canis dictamina non bona canis.

Capa p̄ dī a caput: q̄ sit ornamētū capitis. vel dī a capio
pis: quasi capiat totū hominē: t̄ p̄ducit primā: t̄ inde ca
ptatis ta tū: qui habet vel intus est capa. t̄ hoc capuciūz
cij idem q̄d capa.

Capaculus la lū dimi. i. aliquantulū capax.

Capadoces. capadocia est quedā ciuitas. vñ regio in qua
est illa ciuitas dicta est capadocia. vñ hic t̄ h̄ capadox cis
ti gentile q̄z patriū: t̄ cor penul. Juuenal: Quāq̄z t̄ capa
doxes faciant equitesq; bitimi. Et fm P̄p. Capadoces
orti sunt a masoth filio iapheth.

Capana ne: vilis casa vel domus palea coopta: t̄ dī a capio
pis: q̄ capiat tñ yñū: vt inuenies custodiendis: l̄ alie di
cā capane: sed improprie fm Hug. P̄p. etiā dicit: La
pana a rusticis dicta: q̄ vñū tñ capiat. i. tuguriū.

Capapellis: huius capapellis cōponit ex ablativo t̄ nō sīc
legeius q̄d in rhetoricas inuenis q̄r dicit capellis quasi
pellis cum capa: t̄ ideo merito declinatur in fine siue ex
parte recti tñ.

Capax. a capio pis dī h̄ t̄ h̄ t̄ h̄ capax cis q̄ aliqua in se p̄t
cape t̄ cōtinere. t̄ cōparat̄ capax cior cissim? vñ capaciē
cūs cissime aduer. t̄ h̄ capacitas tatis. i. domus vel alte
ritus rei amplitudo vel cōtinentia.

Capedo dinis fe. ge. i. ingenii studiū vñ spaciū. t̄ dī a capio
pis. vñ p̄ cōpositionē h̄ intercapedo dinis. i. distantia los
calis vt inter duos parietes fm Hug. vel vt dicit P̄s. in
iii. li. de denoūatiūn. huiusmodi nomina denominatiūa
in do: si a verbis veniūt secundariū terminatiōnes psona
riū e. pdu. vertunt. t̄ accepta do faciūt deriuatiūn: vt in
tercapio pis intercapedo. torpeo pes torpedo: t̄ sic inter
capo est figure decōposite. vñ versus: Ingeniū studiū
spaciū reputato capedo.

Capedulū in capululū vide.

Capella le dimi. tā p̄ pua capra q̄z p̄ pua ecclia q̄ nechz bas
tismū nec cimiteriū: t̄ dī sic q̄r olim tabernaculū de pels
libus caprarū erat cooptū. vñ t̄ h̄ capellan? tā p̄ sacerdos
te illius ecclie q̄z p̄ parrochiano. vñ h̄ capellana ne. In
uenis etiā capellanus na nū adiectiue fm Hug. P̄p. sic
dicit: Lapella dimi. est a capra. Lapella vñ p̄ ecclesia di
cta q̄si capiens laos. i. populū t̄ laudē.

Capellanus in capella vide.

Capellula le dimi. pua capella.

Capellis q̄d t̄ h̄ capellū inuenis a capillus dī: quia capil
los tegat t̄ caput. vñ capellatus ta tū t̄ capello las. i. capel
lotegere. q̄ aut̄ dī capellus q̄si capitīs pellis ethymolo
est nō compositio.

Caper pri mas. ge. i. hircus: dī a carpo pis q̄r carpat virgul
u: vel a capio: q̄r capiat ardua vel aspera: vel dicit sic fm
quodā a crepitū crurū suoz. vñ h̄ capra pre.

Capessō sis verbū desideratiūn a capio pis. t̄ inuenis etiāz
p̄ capere cū desiderio: t̄ p̄ cupere: t̄ facit p̄teritū capessō a
capessō o in i: l̄ capessiū inuenias: t̄ supinū facit capessō
nō penul. pdu. Sed quidā solent p̄ferre h̄ verbum in sco
capisco scis quod sine dubio nūbil est sed capisco scis di
cendū est: t̄ est inchoatiūn. Ex hoc patet q̄ dicendū est ca
pessens t̄ capessendus p̄ geminū s. t̄ capessend? format
a capessens entis tis in diuis. vñ q̄ sacerdos ponit partem
hostie in calicē debet dicere. Nec sacrosancta cōmixtio
corpis t̄ sanguinis dñi nr̄i iesu xp̄i fiat mibi t̄ oibus su
mentibus saltis mentis t̄ corporis ad vitā eternā p̄meren
dam t̄ capessendā preparatio salutaris. Quidā tñ ibi scri
bunt t̄ p̄nunciant capescendā p̄ sc: sed p̄ duo s scribi deb
et fm veritatē. De capesso etiā supra dixi in tertia parte
vbi egī de preteritis verbōz tertie cōiugationis definens
tū in so. t̄ format a capio scđa psona de capio pis is mu
tam in es: t̄ addita so.

Capi ge. neu. t̄ indecli. quedā mensura a capio pis.

Capiciū cij os tunice vel alterius vestis vnde caput emittu
tur: t̄ dicit a caput. Job. xxx. Quasi capitio tunice succin
gerunt me. t̄ a capitium deriuatur capitio tias. i. capitius
facere.

Capidula le dimi. partia capis. vñ P̄s. in vi. lib. vbi agit
de definentibus in is dī: hec capis p̄idis: cuius dimi. est
capidula penul. cor.

Capillamentū ti. i. capillatura: vel coma arborū t̄ dicitura
capillo las.

Capilliciū cij. i. capillatura: t̄ dī a capillus.

Capillo las a capillus dī: t̄ est capillare capillatū facere ver
bū actiūn. t̄ cōponit vt decapillo las. i. valde capillare vñ
capillos auferre.

Capillus li dī a caput quasi capitīs pilus. vnde hic capill?
li dimi. t̄ capillois sa sū. t̄ capillatus ta tū q̄ multos vel
longos habet capillos. Et est capill? tam viri q̄ mulieris
vñ versus: Est coma quadrupedis: colubri inba sine leo
nis. Lesaries hois crinis pprie mulieris: Huius t̄ illius
bene dicit esse capillus.

Capiro pis ceipi cape captū verbū actiūn. i. obtinere inuade
re circūuenire. Et cōponit cū ad t̄ dicit accipio pis. Itē
cū ante t̄ dī antecapio pis: t̄ antecapio pas in eodē sensu
i. preoccupare preuenire. Item cū con t̄ fit cōcipio. Item
cū circū t̄ fit circūcapio. Itē cū de t̄ fit decipio. Itē cū ex:
t̄ fit excipio. Itē cū in t̄ fit incipio. Itē cū inter t̄ fit inter
cipio t̄ intercapio pis ista duo in eodē sensu. i. inter aliq
vel medio capere. Itē cū ob t̄ dī occipio pis. i. incipere.
Itē occupo pas ex ob t̄ capio. Itē cū pre t̄ dī precipio.
Itē cū per t̄ dicit percipio. i. perfecte capere t̄ intelligere
Item precapio. i. antecapio in quo sensu inuenis etiam
precipio. vñ Horati?: Quicqd precipies esto breuis. Itē
cū re t̄ dicit recipio. Item cū susū vel sursum t̄ dicit susci
pio. Et scias q̄ capio t̄ ab eo composita oīa sunt actiua: t̄
oīa que sunt tertie cōiugationis faciunt preteritū in ce
pi: t̄ supinū in ceptum: t̄ oīa mutant in presenti a in i: pre
ter antecapio circūcapio intercapio t̄ precapio. Item no
mina cōposita a capio faciūt genitiūn in pis: vt princeps
pis particeps pis. Sed cōposita a caput faciunt genitiūn
intis: vt biceps cipitis triceps cipitis. vñ versus: Compo
nendo caput genitiūn tis faciemus. A capio natis pis ge
nitūn erit.

Capis pidis fe. ge. a capio pis dicit quoddā vas q̄d vulgo
dicit casa: t̄ dicit capis quasi capiens hydron. i. aquam
ethymo. est: non cōpositio: t̄ facit accusatiūn pluralis in
es vel in as capides vel capidas. vnde magis grecum esse
ostenditur qm in as faciat accusatiūn plurale in sicut
vult P̄s. in vi. libro.

Capisco scis. i. incipio cape verbū inchoa. t̄ formaf a capio
pis scđa psona: t̄ addita co fit capisco. vñ de leone dicit
quidā: Tunc q̄si viuiscit cū sensus quinq̄z capiscit.

Capisteriū rī ge. neu. vas quoddam cum quo frumentum
purgatur: t̄ dicit a capio pis quod fractum beatus Be
nedictus nutriti fleti integrū restituit vt habeat in dialo
go beati Gregorij.

Capistrū stri dicit a caput q̄r caput iumentoz stringat. vñ
capistro stras verbū actiūn. i. capistro ligare: t̄ ē capistrū
in singulari numero tñ neu. ge. sed in plurali est mas. ge.
t̄ neu. sed in capistri t̄ capistra.

Capital lis ge. neu. vel capitale lis tam pro pecunia vel pes
na capitali: q̄z etiā p̄ sūfa de capite puniēdo: t̄ dī a caput.

Capitale a caput dicit hic t̄ bec capitalis t̄ hoc le: res capi
tis vel pertuens ad caput: t̄ hoc capital. vel capitale sub
stantiue tam pro pecunia vel pena capitali q̄z etiam pro
sententia de capite puniendo: vt dicit fm Hug. P̄p. vñ dī
dit: Capitalis astutus versutus superbus. Capitale caput
pecunia vel sors.

Capitatum q̄si p̄ capita aduer. remissiū vel qualitatūn: t̄
dicit a caput.

Capitatus ta tū p̄t esse nomen a capite qui h̄z caput: t̄ p̄t
esse participiū verbī passivi huius verbi actiūi capito tas
q̄d est alicui caput facere.

Capitecensis caput vel capite componit cum census t̄ di
citur hic capitecensis suis sui. i. corona que in capite geris
tur vel taxatio possessionū t̄ adiectiue capitecensis sa sū

qui de suo capite annuatim reddit censum. i. tributū: vel
in capite gerit coronam.

Capitellū li est dimi. de capitulū in qlibet sui significatiōe.
vñ et capitella dicunt que supponunt colūnis: qz colūnā
rū sūt capita qsi sup collū caput q grece dicunt epistilia.
Capito onis mas. ge. quidā piscis a quātitate capitis sic di-
ctus. vñ a caput deriuat.

Capito tas tui alicui caput facere: sed nō est in vsu: et deri-
uaf a caput: et cōponif cū de et dī decapito tas: et ab ytrō
et verbalia: et vtrūq est actiū.

Capitolinus na nū penul. pdu. de capitolio existens: vñ ca-
pitolio seruiens et deriuaf a capitolū.

Capitolii li dī a capitulū: qz ibi cōueniebant senatores: si-
cuit in capitulo claustrales. vel dī a caput: qz sit qsi caput
romane ciuitatis. vel qz ibi cōueniebant capita ciuitatis
vel qz Tarquinius priscus qm capitolij fundamēta api-
ret: in loco fundamenti caput bois litteris tuscis notatu
inuenit et inde capitolū appellatu a caput et laos qd est
populus.

Capitularis. a capitulū dī hic et hec capitularis et hoc re qd
cōuenit capiti vel capitulo.

Capitulū li pūi caput dimi. dc caput. Capitulū etiā dī qñ
q ille parti locus in quē cōueniūt claustrales: Qñq illa
cōgregatio claustralū: Qñq aliqua distinctio brevis in
quolibet libro. vñ versus: Distingui te minuit: locat et col-
lectio ferf. et inde capitulo las. i. capitulis aliqd distingue-
re: vñ capitulatim aduer. i. distinete p capitula: et p cōpo-
sitione; recapitulo las. i. pdicta ad memoriā reducere. Itē
a capitulū h capitelū li. dimi. in qlibet sui significatiōe
fm Hug. Pap. etiā dicit Capitulū dictū qsi alterius siue
caput. Capitula librox dicta q brūiē capiant et cōtineat
aliquā siuam siue qsi caput et titulus maioris scripti. vñ
capitulū clericox dictū: q capitula ibi exponant.

Capo onis in capo vide.

Capparis. a cephaz dī h capparis ris: quedā herba vel vir-
gultū: est simile lētisco: qz habeat in summitatibus rotūda
seminū capitula. sicut dicit Hug. Diaſcorides vñ dicit: q
est fruter spinosus expansus sup terrā vntione plenus: et
dī q duritiē splenis sup oīa medicamina iūiat: et habet
multas radices et magnas. nascit in locis aridis et duris
et maxime in muris. semen eius si cū sale cōponitur escis
aptū est: ventrē mollit comedū et vrinā puocat. radix ei
bibita paralyticis mirifice pdest: menstrois imperat. se-
men eius cū aceto coctū et ore retentū: dolorē dentiū miti-
gat: sūlē et coriū radicis oīa ista facere pōt. radix si mastice-
tur dolorē dentiū mitigat: succus eius auri infusus ver-
mes occidit. Lapparis cor. penul. et pīā positione pdu.
vñ Marcialis: Lapparis vt putri cepas allece natantes.
Et scribit per c vel per k fm q eius origo greca est. vnde
Ecclasiastes. xij. Dissipabit capparis. dī etiā in penl. cor.

Capra pre domēstica a caper dicif. Capra vñ siluatica di-
cta quasi capiens ardua. vnde dicit Pris. in. iij. libro: La-
preolus videt a noīatiuo capreus esse: cuius femininū in
vsu est caprea. nā capra a capro fit: ex quibus capellus et
capella sunt dimi.

Caprarius rī: q custodit capras: a caper vel capra dicif.

Caprea pree capra silvestris dicta quasi capiens ardua. La-
pre vt dicit Pap. sunt ibices qsi auices: eo q instar auiz
alta petant: ne si q aduersitatē ferariū vel hominū p̄sense-
rint de altis cacuminib⁹ fese p̄cipitantes suis se cornib⁹
in ramis arborū recipiūt illesas. vnde etiā in dorcas.

Capreolus li dimi. tā capri q̄ caprei. vñ h capreola filiter
dimi. tam capre q̄ capree: et cor. o. vide in capriolus.

Capreus. a caper vel capra dī hic capreus prei. i. silvestris
caper: qz sit filis capro. vñ h caprea pree silvestris capra
et scias q caprei et capree dicunt dorcades et etiā ibices.

Capricornius hi cōponif a caper et cornu quoddaz aīal est
q̄ rhinoceros et egloceros dī. et dī capricorn⁹ qsi caprina
habens cornua. Capricornius etiā dī quoddā fidus cele-
ste: cuius cauda in effigie piscis forma: vt in extrema sui

parte plurimas designet.

Caprificus ci fe. ge. a capro is: quedā herba sic dicta: qz pa-
rietes quibus innascit carpit et fodit et erūpit extra e late-
bris quibus concepta est. vel dī a fico: qz fucus arbor et
remedio secundet. vñ Persius: Et que semel Intus inna-
ta est rupto iecore exierit caprificus fm Hug. Pap. vñ sic
dicit: Caprificus in fructuosa arbos in saris manumenti
nascit. Caprificus arbor appellata: eo q parietes quib⁹
innascit carpit: et cor. fi.

Caprigenus na nū penul. cor. qd melius dī h et h capri-
na gene. s. pecus genitū a capra.

Caprilis in caprinus exponif.

Caprinus. a capra vel caper dī caprin⁹ na nū: et h et h capri-
lis et h le in eodē sensu penul. pdu. et substantiue h capri-
le lis stabulū caprariū.

Caprioli li a capio pis dī. et sunt caprioli cincimni siue
cinuli: quibus se innectere vel suspendere arborib⁹ solēt
vites sic dicti: qz capiant arbores fm Hug. et Pap. dicit:
Caprioli sic dicti: qz capiant arbores. sunt enī cincimni siue
vincinuli quibus se innectere et suspendere arboribus so-
lent vites vt sine lapsu sustineant fructus suos sed caprio-
li sunt fm Pap. filij capre q acutū visū habent herbas eli-
gunt ut comedant ad alta nitunt. sed fm Hug. capreolus
est dimi. tā capri q̄ caprei: vt in suo loco dixi.

Caprona ne fe. gene. anteriora iuba equi qsi capiti prona:
deriuat a caput.

Capsa se. i. cista vbi aliquid reponif: qd etiā p qlibet pū
domo dī. et dī a capio pis fm Hug. et dī capsā: qz capiat
in se atq seruet aliqd. vñ Pap. Capsa dicta: qz capiat
se atq seruet aliqd.

Capsella le dimi. parua capsā.

Capstila le dimi. parua capsā: et cor. penul.

Capsus si mas. ge. a capio pis. i. carruca vndiq; contecta qsi
capsā: qz multa capiat.

Captēcula le fe. ge. i. subtilis verbox deceptio: sicut sumi so-
phismata: et dī a capio pis. vñ Marcianus capella. Lu-
ptenculis ludis illigantibus.

Captiuus ua tū. a capio pis dī qsi captus vel qsi capite di-
minutus. vñ et sic dī apud legistas: Ingenuitatis enī for-
tuna excidit ab eo. vñ hec captiuitas tatis: et captiuo uas
verbū actiū. i. captiū facere.

Capro captas tauī tare verbum actiū frequentatiū: qd
p frequenter capere et cape dī. et forma: a capio captū
in o fit capio tas. vñ captatio onis: rumor: cura populari.
Psal. Captabam in aīam iusti.

Captura re. i. captio a capio pis dī Lu. v. Stupor circum-
derat eū: et omnes qui cū eo erant in captura pīciū qua-
ceperant.

Captua pīe: quedā ciuitas. vide in campania.

Capula le penul. cor. i. parua capa.

Capularis: in capulus vide.

Capululū. a caput dī hoc capululū capululi: et capedulū cu-
peduli. et hec caleptra tre in eodē sensu. s. mitra tegens ca-
put: que et alio noīe dicitur pilleus: galerus: calamatus:
caliendū: comatiū: caticulum. Caleptra tamen pprie di-
cūfia equi.

Capulus a caput dicitur hic capulus li: qz caput est gladij
vel a capio quia ibi capitū gladius ut teneat. vnde ca-
pulo las verbū actiū. i. scindere vel secare. vnde in decre-
tis pontificiū: lingua delatoris capuletur. Capulus etiam
dicitur lectus in quo mortui deferunt qz sup capita ho-
minū deferaf. vñ versus: Est gladij capulus capulusq̄ ca-
dauera portat.

Capus pi. i. falco auis a capiendo fm Pap.

Caput pītis dī a capio pis: qz oēs sensus et etiā nerui ab eo
initiū capiant: et ex eo oīs viuendi causa oriatur. ibi enim
omnes sensus apparent: vnde ipsitus anime que corpori
consulit personā quodāmodo gerit fm Hug. et Pap. dī
cit: Est caput dictū qz capiat cunctos sensus. Caput etiā
mentes significat: que caput est aīe fm Hug. Et ponit ut